

INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY
ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS

MEDNARODNA ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH
ZDRUŽENJ IN USTANOV

ISBD MEDNARODNI STANDARDNI BIBLIOGRAFSKI OPIS

Združena izdaja

Po priporočilu Skupine za revizijo ISBD
odobril Stalni odbor Sekcije za katalogizacijo pri Ifli

Ljubljana, 2017

Angleški izvirnik

ISBD: International Standard Bibliographic Description

Consolidated edition

© 2011 International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), The Hague, The Netherlands

Prevedla: Irena Kavčič

Uvod prevedla: Suzana Šulek

Pri pregledu prevoda sodelovali:

dr. Alenka Bagarič, Tadeja Brešar, mag. Petra Jager, Dunja Kalčič, Alenka Kanič, Branko Kurnjek, mag. Neja Mlakar, Marta Novak, Aljoša Pelhan, dr. Sonja Svoljšak, dr. Renata Šolar, Suzana Šulek, Marjeta Šušterčič, Valentina Velkavrh, Anica Zadnikar

Redakcija: Irena Kavčič in Suzana Šulek

Lektorirala: Suzana Šulek

Oblikovanje in računalniški prelom: Matej Zorec

Izdala in založila: Narodna in univerzitetna knjižnica

Ljubljana, 2017

Publikacija je brezplačna.

© 2017 Narodna in univerzitetna knjižnica

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID=288462080

ISBN 978-961-6551-72-4 (PDF)

Način dostopa: <http://www.nuk.uni-lj.si/sites/default/files/dokumenti/2018/Komisija/isbd.pdf>

VSEBINA

Uvod	vii	
A	Splošno	1
A.1	Obseg, namen in raba	1
A.2	Obravnava virov	2
A.3	Shema ISBD in raba ločil	11
A.4	Viri podatkov	20
A.5	Jezik in pisava opisa	26
A.6	Skrajšave in okrajšave	26
A.7	Raba velikih črk	28
A.8	Tiskarske napake	29
A.9	Simboli itd.	31
A.10	Nepopolni izvodi	31
A.11	Primeri	32
OPIS ELEMENTOV	33	
0	OBMOČJE OBLIKE VSEBINE IN VRSTE MEDIJA	33
0.1	Oblika vsebine	34
0.2	Vrsta medija	37
1	OBMOČJE NASLOVA IN NAVEDBE ODGOVORNOSTI	40
1.1	Stvarni naslov	42
1.2	Vzporedni naslov	56
1.3	Dodatek k naslovu	61
1.4	Navedba odgovornosti	71
2	OBMOČJE IZDAJE	92
2.1	Navedba izdaje	93
2.2	Vzporedna navedba izdaje	99
2.3	Navedba odgovornosti za izdajo	99
2.4	Dodatna navedba izdaje	100
2.5	Navedba odgovornosti za dodatno navedbo izdaje	102
3	OBMOČJE POSEBNIH PODATKOV O GRADIVU ALI O VRSTI VIRA	103
3.1	Matematični podatki (kartografski viri)	103
3.2	Navedba glasbenega formata (muzikalije)	108
3.3	Številčenje (serijske publikacije)	109
4	OBMOČJE ZALOŽNIŠTVA, PRODUKCIJE, DISTRIBUCIJE ITD.	116
4.1	Kraj izida, produkcije in/ali distribucije	118
4.2	Ime založnika, producenta in/ali distributerja	125
4.3	Leto/datum izida, proizvodnje in/ali distribucije	135
4.4	Kraj tiska ali izdelave	144
4.5	Ime tiskarja ali izdelovalca	146
4.6	Leto tiska ali izdelave	147

5	OBMOČJE FIZIČNEGA OPISA	148
5.1	Obseg	149
5.2	Druge fizične podrobnosti	161
5.3	Mere	168
5.4	Navedba spremnega gradiva	173
6	OBMOČJE ZBIRKE IN MONOGRAFSKEGA VIRA V VEČ DELIH	175
6.1	Stvarni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih	177
6.2	Vzporedni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih	178
6.3	Dodatek k naslovu zbirke ali monografskega vira v več delih	179
6.4	Navedba odgovornosti za zbirko ali monografski vir v več delih	180
6.5	Mednarodna standardna številka zbirke ali monografskega vira v več delih	180
6.6	Številčenje v zbirki ali monografskem viru v več delih	181
7	OBMOČJE OPOMB	184
7.0	Opombe k območju oblike vsebine in vrste medija ter opombe za posebne vrste gradiva	185
7.1	Opombe k območju naslova in navedbe odgovornosti	187
7.2	Opombe k območju izdaje in opombe o bibliografski preteklosti vira	196
7.3	Opombe k območju posebnih podatkov o gradivu ali o vrsti vira	205
7.4	Opombe k območju založništva, produkcije, distribucije itd.	208
7.5	Opombe k območju fizičnega opisa	210
7.6	Opombe k območju zbirke in monografskih virov v več delih	212
7.7	Opombe o vsebini	213
7.8	Opombe k območju identifikatorja vira in pogojev dostopnosti	216
7.9	Opombe o zvezku, delu, iteraciji itd., ki je osnova za opis	216
7.10	Druge opombe	218
7.11	Opombe k opisovanemu izvodu	219
8	OBMOČJE IDENTIFIKATORJA VIRA IN POGOJEV DOSTOPNOSTI	221
8.1	Identifikator vira	222
8.2	Ključni naslov (kontinuirani viri)	225
8.3	Pogoji dostopnosti	226
Dodatki		227
Dodatek A: Stopenjski opis		227
Dodatek B: Dvosmerni zapisi		229
Dodatek C: Bibliografija		230
Dodatek D: Okrajšave		232
Dodatek E: Slovar		233
Kazalo.....		255

Člani Skupine za revizijo ISBD (december 2010)

John D. Byrum, Jr. (dopisni član)	Library of Congress, ZDA (v pokoju)
Elena Escolano Rodríguez (predsednica)	Biblioteca Nacional de España, Španija
Renate Gömpel	Deutsche Nationalbibliothek, Nemčija
顾犇 (Ben Gu)	Nacionalna knjižnica Kitajske
Mauro Guerrini	Università di Firenze, Italija
Tuula Haapamäki	Nacionalna knjižnica Finske
John Hostage	Harvard Law School, ZDA
Lynne C. Howarth	University of Toronto, Kanada
Natalia Kasparova	Ruska državna knjižnica
Irena Kavčič	Narodna in univerzitetna knjižnica, Slovenija
이재선 (Jaesun Lee)	Nacionalna knjižnica Koreje
Françoise Leresche	Bibliothèque nationale de France
Agnès Manneheut (dopisna članica)	Université de Nantes, Francija
Dorothy McGarry	University of California, Los Angeles, ZDA (v pokoju)
Glenn Patton	OCLC Online Computer Library Center, ZDA

Sodelovanje z drugimi skupinami

Ime	Institucija	Predstavlja
Anders Cato	Nacionalna knjižnica Švedske	<i>Katalogiseringsregler för svenska bibliotek</i>
Gordon Dunsire	University of Strathclyde, Škotska	skupnosti semantičnega spleta
Massimo Gentili-Tedeschi	Biblioteca Nazionale Braidense, Italija	International Association of Music Libraries, Archives, and Documentation Centres
Hanne Hørl Hansen	Dansk BibliotekCenter, Danska	<i>Katalogiseringsregler og bibliografisk standard for danske biblioteker</i>
Cristina Magliano	ICCU, Italija	Commissione RICA
François-Xavier Pelegrin	ISSN International Centre	ISSN International Centre
Tom Pols	Koninklijke Bibliotheek, Nizozemska	FOBID, Netherlands Library Forum
Margaret Stewart	Library and Archives Canada	Joint Steering Committee for Development of RDA
Regina Varnienė-Janssen	Nacionalna knjižnica Litve "Martynas Mažvydas"	<i>Kompiuterinių bibliografinių ir autoritetinių įrašų sudarymo metodika</i>
WATANABE Takahiro	Univerza "Tezukayama Gakuin", Japonska	Japonsko knjižničarsko društvo
Mirna Willer	Sveučilište u Zadru, Hrvaška	<i>Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga</i>

UVOD

Namen *Mednarodnega standardnega bibliografskega opisa* (*International Standard Bibliographic Description* – ISBD) je, da kot glavni standard spodbuja in podpira univerzalno bibliografsko kontrolo oz. da omogoči splošno in takojšnjo dostopnost osnovnih bibliografskih podatkov, in sicer v mednarodno sprejeti obliki, za vse objavljene vire v vseh državah. Že od začetka je bil glavni cilj standarda ISBD zagotavljanje doslednosti pri izmenjavi bibliografskih podatkov.

ISBD je standard, ki določa osnovni opis vira, in sicer določa, kateri elementi naj bodo zapisani oz. prepisani in v kakšnem zaporedju. Dodatno pa s predpisano rabo ločil omogoča prepoznavanje in prikaz podatkov v posameznih elementih, zaradi česar so podatki razumljivi ne glede na jezik opisa.

Ifla je leta 2009 objavila novo Izjavo o mednarodnih katalogizacijskih načelih.¹ V teh načelih, ki nadomeščajo in razširjajo *pariška načela*² iz leta 1961, je peto poglavje posvečeno bibliografskemu opisu, kjer je zapisano: »*Opisani podatki morajo temeljiti na mednarodno sprejetem standardu.*«³ Ker pa izjava o načelih ni namenjena samo knjižnicam, ampak tudi arhivom, muzejem in drugim skupnostim, je v opombi pod črto standard ISBD prepoznan kot standard za knjižnice.

Čeprav je bil na začetku razvoj tega standarda posledica avtomatizacije bibliografske kontrole, kakor tudi ekonomske potrebe po vzajemni katalogizaciji, standard ISBD še naprej ostaja uporaben in primeren za bibliografski opis vseh vrst objavljenih virov v vseh vrstah katalogov, tako konvencionalnem kot računalniškem. Agencije, ki uporabljajo nacionalna in mednarodna katalogizacijska pravila, lahko mednarodno sprejet standard ustrezno uporabijo v svojih katalogih.

Priprava standarda je sledila naslednjim ciljem in načelom:

- ISBD podaja določila za opis vseh vrst objavljenih virov, in sicer do tiste mere, ki še omogoča enotnost, podaja pa tudi določila, ki so potrebna za opis posebnih vrst virov;
- ISBD podaja določila za opisno katalogizacijo, ki bo združljiva z drugimi podobnimi praksami po svetu; na tak način ISBD prispeva k mednarodni izmenljivosti bibliografskih zapisov med posameznimi nacionalnimi bibliografskimi agencijami in v celotni mednarodni knjižnični in informacijski skupnosti (vključno s proizvajalci in z založniki);
- ISBD omogoča različne stopnje opisa, in sicer vključuje stopnje za potrebe nacionalnih bibliografskih agencij, nacionalnih in drugih vrst knjižnic;

---

¹*IFLA cataloguing principles: the statement of international cataloguing principles (ICP) and its glossary in 20 languages* / edited by Barbara B. Tillett and Ana Lupe Cristán. (München: K.G. Saur, 2009). Dostopno tudi na: <http://www.ifla.org/en/publications/statement-of-international-cataloguing-principles>

²International Conference on Cataloguing Principles. *Report*. (London : International Federation of Library Associations, 1963), 91–96.

³*IFLA cataloguing principles*, 5.3.

- določeni morajo biti elementi opisa, ki so potrebni za identifikacijo in izbiro vira;
- v ospredju je skupina elementov s podatki, ne pa prikaz ali uporaba teh elementov v posebnem avtomatiziranem sistemu;
- pri razvoju določil je treba upoštevati tudi finančni vidik.

Besedilo je oblikovano tako, da so najprej podana splošna določila, ki se nanašajo na vse vrste virov, sledijo jim posebna določila, ki obravnavajo podatke, potrebne za opis posebnih vrst virov ali pa so izjeme glede na splošno pravilo.

Glede na terminologijo v dokumentu *Functional requirements for bibliographic records* – FRBR⁴ (*Funkcionalne zahteve za bibliografske zapise*) se standard ISBD nanaša na opis pojavnih oblik, tako da opis enote velja kot primer za celotno pojavno obliko. Na ta način standard ISBD izpolnjuje Izjavo o mednarodnih katalogizacijskih načelih, ki pravi, da »mora bibliografski opis običajno temeljiti na enoti kot predstavnici pojavne oblike«. ⁵

ISBD poziva mednarodne bibliografske agencije, da pripravijo popolne opise, ki »vsebujejo vse obvezne skupine elementov, ki so do zdaj določeni v ISBD-ju, seveda kadar je podatke za določen opisovani vir mogoče uporabiti« (glej A.1.3). Taka praksa se priporoča tudi knjižnicam, ki svoje zapise prispevajo v vzajemno bazo podatkov. Nekateri podatki so obvezni v vseh primerih, drugi podatki pa so obvezni le, če so potrebni za identifikacijo opisovanega vira ali kako drugače pomembni za uporabnike bibliografije ali kataloga. Določila v tem standardu ISBD lahko dopolnimo s *Smernicami za uporabo ISBD-jev pri opisu sestavnih delov*, ki jih je izdala Ifla. ⁶

Odnos med ISBD in FRBR

Ta izdaja standarda ISBD je rezultat prizadevanj, da se opis vseh vrst gradiv uskladi z modelom FRBR. Tak pristop je zahteval podroben pregled vseh podatkovnih elementov ISBD-ja, z namenom, da so podatki, ki so neobvezni v modelu FRBR, neobvezni tudi v standardu ISBD. V nobenem primeru ne more biti nek podatek obvezen v modelu FRBR in neobvezen v standardu ISBD.

Skupina za revizijo ISBD je menila, da je bistveno, da Ifla pojasni odnos med posameznimi ISBD-ji in modelom FRBR. Pri prilagajanju terminologije standarda ISBD izrazom v modelu FRBR, kot so *delo*, *izrazna oblika*, *pojavnost oblika* in *enota*, in pri iskanju nadomestnih izrazov, npr. za *publikacijo*, je skupina naletela na težave, ki so večinoma izhajale iz dejstva, da so izrazi, uporabljeni v modelu FRBR, definirani v kontekstu modela entiteta – odnos, ki je zasnovan na višji stopnji abstrakcije kot določila za

⁴IFLA Study Group on the Functional Requirements for Bibliographic Records, *Functional requirements for bibliographic records: Final report* (München: K.G. Saur, 1998). Dostopno tudi na: <http://www.ifla.org/en/publications/functional-requirements-for-bibliographic-records>

⁵*IFLA cataloguing principles*, 5.2.

⁶International Federation of Library Associations and Institutions, *Guidelines for the application of the ISBDs to the description of component parts*. (London: IFLA Universal Bibliographic Control and International MARC Programme, 1988). Dostopno na: <http://www.ifla.org/files/cataloguing/isbd/component-parts.pdf>

ISBD-je. Kot je bilo opozorjeno v prispevku, predstavljenem na Srečanju izvedencev za mednarodni katalogizacijski pravilnik v Frankfurtu v organizaciji I fle (IFLA Meeting of Experts on a International Cataloguing Code – IME-ICC), »terminologije iz modela FRBR ne moremo kar tako vgraditi v ISBD-je in katalogizacijska pravila, ampak morajo ISBD-ji in katalogizacijska pravila obdržati svojo specifično terminologijo, hkrati pa ponuditi ustrezne definicije, ki bodo pojasnile, kako je vsak izraz v tej terminologiji konceptualno povezan s terminologijo v modelu FRBR«. ⁷ *Skupina za revizijo ISBD* je upoštevala nasvet in se leta 2003 odločila, da se bo v ISBD-ju izogibala uporabi terminologije modela FRBR. Kljub temu pa je *Skupina* vnesla nekatere spremembe v izrazih. Ena od sprememb je uporaba izraza *vir* (*resource*) namesto izraza *enota* (*item*) ali *publikacija* (*publication*). Ta odločitev je bila sprejeta, da bi se izognili zmedi, saj se uporaba izraza *enota* (*item*) v prejšnjih ISBD-jih razlikuje od uporabe tega izraza v modelu FRBR.

Skupina za revizijo je bila mnenja, da bi tabelaren prikaz odnosa posameznega elementa iz ISBD-jev z odgovarjajočim atributom oz. odnosom iz modela FRBR pojasnil, da so ISBD-ji in model FRBR med seboj usklajeni. Tabela teh odnosov, osnova zanjo so bili takratni ISBD-ji, je bila izdana pod naslovom *Mapping ISBD elements to FRBR entity attributes and relationships*⁸ in jo je 9. julija 2004 odobril *Stalni odbor Sekcije za katalogizacijo* (*Cataloguing Section's Standing Committee*).

Skupina za revizijo ISBD želi zajeti vse predhodne revizije in izdaje ISBD-jev, saj je namen nove izdaje, da bi, kolikor je le mogoče, upoštevala določila posameznih ISBD-jev in tako sledila cilju o zagotavljanju določil za opis vseh vrst virov. Sledi kratek pregled do zdaj opravljenega dela.⁹

Zgodovina

Mednarodni standardni bibliografski opis je nastal leta 1969, ko je bil I flin *Odbor za katalogizacijo* (*IFLA committee on cataloguing*) pokrovitelj Mednarodnega srečanja izvedencev za katalogizacijo (*International meeting of cataloguing experts*). Na srečanju je bil podan sklep, v katerem so predlagali izdelavo standarda, ki bi določil obliko in vsebino bibliografskih opisov. Posledica tega sklepa je bila, da je *Odbor za katalogizacijo* začel z delom, ki naj bi v končni fazi privedlo do znatnega porasta delitve in izmenjave bibliografskih podatkov. Rezultat je bila zasnova *Mednarodnega standardnega bibliografskega opisa* (ISBD).

Prvi v zbirki ISBD-jev je bil *Mednarodni standardni bibliografski opis monografskih publikacij* (ISBD(M)), ki je nastal leta 1971. Do leta 1973 je standard sprejelo več na-

---

⁷Patrick Le Boeuf, "Brave new FRBR world". V *IFLA cataloguing principles: Steps towards an international cataloguing code: Report from the 1st IFLA meeting of experts on an international cataloguing code, Frankfurt, 2003*. Dostopno na: http://www.d-nb.de/standardisierung/pdf/papers_leboeuf.pdf

⁸Dostopno na: <http://www.ifla.org/files/cataloguing/isbd/isbd-frbr-mapping.pdf>

⁹Za obširnejši uvod k ISBD-jem glej: John Byrum, "The birth and re-birth of the ISBDs: Process and procedures for creating and revising the international standard bibliographic descriptions", 66th IFLA Council and General Conference, Jerusalem, Israel, 2000. Dostopno na: <http://archive.ifla.org/IV/ifla66/papers/118-164e.htm>

cionalnih bibliografij, s prevodi izvirnega angleškega besedila v številne druge jezike pa so ga pri preoblikovanju nacionalnih in večnacionalnih katalogizacijskih pravilnikov¹⁰ začele upoštevati tudi mnoge komisije za katalogizacijo. Komentarji uporabnikov standarda ISBD(M) so privedli do odločitve, da se pripravi revidirana izdaja, ki je izšla leta 1974 z naslovom *Prva standardna izdaja (First standard edition)*. Istega leta je izšel tudi *Mednarodni standardni bibliografski opis serijskih publikacij (ISBD(S))*.

Skupni usmerjevalni odbor za revizijo anglo-ameriških katalogizacijskih pravil (Joint Steering Committee for Revision of the Anglo-American Cataloguing Rules) je leta 1975 Iflinemu Odboru za katalogizacijo predlagal pripravo splošnega mednarodnega standarda za bibliografski opis, ki bo primeren za vse vrste knjižničnega gradiva. Rezultat teh prizadevanj je bil standard ISBD(G), ki je izšel leta 1977. Zaradi uskladitve s standardom ISBD(G) je sledila predelava standarda ISBD(M) in tako je leta 1978 izšla »prva standardna predelana izdaja«.

Kasneje so bili objavljeni ISBD-ji za ostale vrste virov. Leta 1977 so izšli ISBD(CM) za kartografsko gradivo, ISBD(NBM) za neknjižno gradivo in predelani ISBD(S) za serijske publikacije, leta 1980 pa ISBD(A) za starejše monografske publikacije (antikvarne publikacije) in ISBD(PM) za glasbene tiske.

Predelava, 1980–2000

Na Iflinem svetovnem kongresu v Bruslju avgusta 1977 je *Stalni odbor Sekcije za katalogizacijo* pri Ifli sprejel pomembne odločitve glede Iflinega programa ISBD-jev. Bilo je sprejeto, da se besedila vseh ISBD-jev pet let ne spreminjajo, po tem obdobju pa je možna revizija vseh ali samo določenih besedil. Posledično je *Stalni odbor* oblikoval *Skupino za revizijo ISBD (ISBD Review Committee)*, ki se je prvič sestala leta 1981, da bi naredila načrt za pregled in revizijo ISBD-jev.

Standardi ISBD so bili ponovno objavljeni v naslednjem časovnem zaporedju: ISBD(M), ISBD(CM) in ISBD(NBM) leta 1987, ISBD(S) leta 1988, ISBD(CF) za računalniške datoteke leta 1990, ISBD(A) in ISBD(PM) leta 1991, ISBD(G) leta 1992. Do konca osemdesetih let je bil zaključen prvi splošni pregled. Zatem je ISBD(CF) postal ISBD(ER) za elektronske vire, izšel pa je leta 1997.

Iflina *Sekcija za katalogizacijo* je leta 1992 v sodelovanju s *Sekcijo za klasifikacijo in indeksiranje* ustanovila *Študijsko skupino za funkcionalne zahteve za bibliografske zapise (Study Group on the Functional Requirements for Bibliographic Records – FRBR)*. Neposredna posledica tega je bila odločitev, da se zaustavi večino del na predelavi ISBD-jev, in sicer vse dokler si *Študijska skupina za FRBR* prizadeva »priporočiti osnovno stopnjo funkcionalnosti in osnovne podatkovne zahteve za zapise, ki jih izdelujejo nacionalne bibliografske agencije«. *Študijska skupina za FRBR* je leta 1998 objavila *Zaključno poročilo*, po tem ko je njihova priporočila odobril *Stalni odbor Sekcije za katalogizacijo* pri Ifli. V tem času je bila, da bi lahko nadaljevala s svojim delom, obnovljena *Skupina za revizijo ISBD (ISBD Review Group)*. Kot je bilo pričakovano, je *Stalni odbor Sekcije za katalogizacijo* pri Ifli zaprosil *Skupino za revizijo ISBD* naj začne s celotnim pregledom

¹⁰Celoten seznam predhodnih ISBD-jev je dostopen na: <http://www.ifla.org/en/node/900>

ISBD-jev. Namen tega »drugega projekta splošne revizije« je bil zagotoviti skladnost med pravili ISBD-jev in podatkovnimi zahtevami modela FRBR, in sicer za »osnovni nivo nacionalnega bibliografskega zapisa«.

Predelava, 2000–2006

V tem projektu splošne revizije je bil ISBD(S) preoblikovan v ISBD(CR) za serijske publikacije in druge kontinuirane vire in objavljen leta 2002, in sicer po srečanjih, na katerih so ISBD-je usklajevali s smernicami ISSN in z drugo izdajo *Anglo-ameriških katalogizacijskih pravil*. Leta 2002 je izšel tudi prenovljen ISBD(M), leta 2004 pa prenovljen ISBD(G). V procesu pregledovanja in revizije v svetovnem merilu sta bila tudi ISBD(CM) in ISBD(ER), vendar se postopek ni zaključil, saj so se vmes začela dela za združeno izdajo ISBD.

Predhodna združena izdaja, 2007

Na konferenci Ifle v Berlinu leta 2003 se je *Skupina za revizijo ISBD* odločila, da bo ustanovila *Študijsko skupino za nadaljnji razvoj ISBD-jev (Study Group on Future Directions of the ISBDs)*. *Študijska skupina* je sklenila, da je združitev vseh ISBD-jev izvedljiva. *Skupina za revizijo* je *Študijski skupini* naročila, naj pripravi končno besedilo, rezultat tega besedila pa je bila predhodna združena izdaja.

Skupina za revizijo ISBD je poskušala rešiti nekatere težave, s katerimi se danes srečujejo katalogizatorji. Združena izdaja ISBD naj bi služila kot standard za opis vseh vrst do zdaj objavljenega gradiva in olajšala opis virov, ki združujejo značilnosti več različnih formatov. Poleg tega to pomeni, da se bo posodabljanje in usklajevanje standarda ISBD nadaljevalo tudi v prihodnosti.

V predhodni združeni izdaji standarda ISBD so bile upoštevane vse prejšnje revizije, kakor tudi revizije za ISBD(A) iz leta 2006. Dobljeno besedilo je nastalo z razporeditvijo sorodnih določil iz vsakega ISBD-ja v novo strukturo, kot osnova za delo je služilo združevanje že objavljenih besedil za različne vrste gradiv, rezultat je bil dopolnjen s predelanimi različicami ISBD-jev v zadnjih nekaj letih, posebna pozornost pa je bila namenjena tudi načinu izražanja.

V skladu z načelom, da je pri ISBD-ju poudarek na elementih in ne na prikazu in glede na prizadevanja, da bi izboljšali interoperabilnost bibliografskih sistemov za pozvedovanje in formatov za prikaz, je bila v predhodni združeni izdaji iz leta 2007 rahlo spremenjena predpisana raba ločil. Tako se v primeru, kjer se območje konča s piko in je pred naslednjim območjem predpisano ločilo pika, ločilo ponovi. Prav tako je, kadar imamo v istem območju različne elemente, vsak element v svojih oglatih oklepajih. To omogoča doslednost v prikazih, ki so drugačni od prikaza ISBD.

Hvaležna sem vsem študijskim skupinam, ki so sodelovale pri reviziji posameznih ISBD-jev, kakor tudi nekdanjemu predsedniku *Skupine za revizijo ISBD*, Johnu D. Byrumu, ki je izvedel večino projektov revizije. Posebej se zahvaljujem Dorothy McGarry, predsednici *Študijske skupine za nadaljnji razvoj ISBD-jev*, za njeno uredniško delo pri reviziji številnih ISBD-jev ter za izdelavo niza osnutkov in končne različice predhodne združene izdaje.

Združena izdaja, 2011

Kljub spremembam, uvedenimi z revizijami in na kratko predstavljenimi v zgornjem besedilu, so osnovna zgradba in podatki standarda ISBD v vseh teh letih ostali dokaj stabilni, avtorji katalogizacijskih pravil in metapodatkovnih shem jih še naprej v celoti ali deloma uporabljajo. Vendar pa se je zaradi spreminjajoče se narave virov in sodobnega tehnološkega razvoja, ki vplivajo na bibliografski pristop, *Skupina za revizijo ISBD* odločila, da se bo osredotočila na vzdrževanje združene izdaje ISBD, ki je zamenjala posamezne ISBD-je. Z vzdrževanjem standarda ISBD bo *Skupina za revizijo* še naprej upoštevala spremembe v nacionalnih in večnacionalnih katalogizacijskih pravilnikih.

Skupina za revizijo ISBD je leta 2003 *Študijski skupini za oznako gradiva (Material Designations Study Group – MDSG)* naročila, da razišče uporabo splošne in posebne oznake gradiva pri virih, ki vsebujejo različne formate, in pri tistih, ki so sestavljeni iz več medijev. Študijska skupina se je zavedala težav, ki jih je izrazila *Delovna skupina za splošno oznako gradiva (Working Group on General Material Designations)* na prvem Iflinem Srečanju izvedencev za mednarodni katalogizacijski pravilnik v Frankfurtu leta 2003. Kot je leta 1998 ugotovil Tom Delsey v svoji študiji o logični strukturi prvega dela *Anglo-ameriških katalogizacijskih pravil*¹¹, izrazi za splošno oznako gradiva odražajo zmedeno mešanico fizičnih formatov, vrste virov, oblike nosilcev in tega, kar se beleži v opombah (npr. Braillova pisava). Še več, umestitev splošne oznake gradiva takoj za stvarnim naslovom prekinja logični vrstni red in zaporedje podatkov v naslovu.

Predhodna združena izdaja je bila objavljena do Iflinega srečanja v Durbanu leta 2007, *Študijska skupina za oznako gradiva* pa je za *Skupino za revizijo ISBD* pripravila osnutek predloga za razpravo na temo vsebina/nosilec. Osnutek predloga je upošteval *Okvir za kategorizacijo virov RDA/ONIX* iz avgusta 2006 (*RDA/ONIX framework for resource categorization*), različico 1.0¹², in kasnejše osnutke RDA¹³ (*Resource description & access*), ki so vključevali omenjeni okvir. Vsi ti in še drugi dokumenti so pomagali *Študijski skupini*, ko se je pri vsakem posameznem ISBD-ju ukvarjala s strukturo in terminologijo na temo vsebina/nosilec.

Po nadaljnjih revizijah in obdobju javne obravnave v svetovnem merilu je bilo leta 2009 sprejeto novo območje, in sicer območje 0, imenovano območje oblike vsebine in vrste medija. Območje vsebuje dva elementa, in sicer obliko vsebine in vrsto medija, objavljeno pa je bilo na Iflini spletni strani.¹⁴ Območje je zdaj prvič vključeno v standard ISBD, splošna oznaka gradiva pa je s tem umaknjena iz območja 1.

¹¹Tom Delsey. *The logical structure of the Anglo-American cataloguing rules*. 1998–1999. Dostopno na: <http://www.rda-jsc.org/docs.html>

¹²*RDA/ONIX framework for resource categorization*. 2006. Dostopno na: <http://www.rda-jsc.org/working2.html#chair-10>

¹³*RDA: resource description & access*. <http://www.rdatoolkit.org/> ; <http://www.rda-jsc.org/rda.html>

¹⁴*ISBD area 0: content form and media type area*. Dostopno na: <http://www.ifla.org/publications/isbd-area-0-content-form-and-media-type-area>

V trenutni izdaji so še nekatere druge pomembne spremembe: besedilo je pregledano, da bi se izognili ponavljanju in dosegli večjo usklajenost; nivoji obveznih, neobveznih in pogojno obveznih elementov so poenostavljeni – le ko je določen element obvezen, je to navedeno; osnova za opis, ki je predmet bibliografskega opisa, je posebej pojasnjena; več pozornosti je namenjeno virom v več delih; zaradi doslednosti v terminologiji in njene uporabe so revidirani viri podatkov; več pozornosti je namenjeno zahtevam nelatinične pisave; umaknjena so tista določila za opis starejših monografskih publikacij, ki niso bila v skladu s standardom ISBD; pojasnjena je razlika med kvalifikatorji in elementi; območje 5 je preimenovano, kar omogoča, da je opis tiskanih virov usklajen z opisom drugih virov; poimenovanje območja 6 je razširjeno; in končno, slovar vsebuje mnogo več definicij.

Posebna zahvala gre Johnu Hostageu, uredniku združene izdaje ISBD, za njegov uredniški pregled ter številne osnutke in končno različico tega dokumenta. Zahvaljujem se tudi mnogim ostalim sodelavcem, tako svetovalcem komisije za pregled, predstavnikom nacionalnih knjižnic, predstavnikom mrež nacionalnih knjižnic in predstavnikom mednarodnih ustanov, kakor tudi predstavnikom ustanov in posameznikom iz vsega sveta, ki so sodelovali v procesu revizije. Vsi ti prispevki so prinesli številne predloge in tako pomagali *Skupini za revizijo ISBD* pri njenem delu.

Madrid, Španija
December 2010

Elena Escolano Rodríguez,
Predsednica *Skupine za revizijo ISBD*

A SPLOŠNO

A.1 Obseg, namen in raba

A.1.1 Obseg

Mednarodni standardni bibliografski opis (ISBD) določa zahteve za opis in identifikacijo objavljenih virov, ki utegnejo biti del knjižničnih zbirk. Obravnava tudi vire, ki so namenjeni ljudem z okvaro vida (npr. vire, ki so čitljivi s prostim očesom, ali vire v tipni obliki) ter vire z omejeno distribucijo in tiste, ki so naprodaj na zahtevo. ISBD opredeljuje podatkovne elemente, določeno zaporedje njihovega beleženja ali prepisovanja, kar predstavlja osnovo opisa vira, ki ga katalogiziramo; uporabljena je predpisana raba ločil, s pomočjo katere identificiramo in prikažemo podatkovne elemente, ki jih lahko tako prepoznamo neodvisno od jezika opisa.

Določila ISBD-ja veljajo predvsem za bibliografske zapise nacionalnih bibliografskih ustanov, pa tudi za bibliografske zapise drugih katalogizacijskih ustanov.

Predvidevamo, da bodo nacionalna in mednarodna telesa, odgovorna za pripravo katalogizacijskih pravilnikov, za osnovo lastnih pravil za opis vseh vidikov knjižničnih virov, vključno z njihovo vsebino, nosilcem in načinom izhajanja, uporabljale ISBD.

A.1.2 Namen

Osnovni namen standarda ISBD je opredelitev določil za usklajeno opisno katalogizacijo po vsem svetu, kar olajšuje mednarodno izmenjavo bibliografskih zapisov med nacionalnimi bibliografskimi ustanovami in v okviru celotne mednarodne knjižnične in informacijske skupnosti.

Namen ISBD-ja je, da z opredelitvijo elementov, ki sestavljajo bibliografski opis, s predpisanim vrstnim redom le-teh, kakor tudi z rabo ločil, ki ločujejo posamezne elemente:

- omogoči izmenjavo zapisov iz različnih virov, tako da je mogoče zapise, ki nastanejo v posamezni državi, brez težav vključiti v knjižnične kataloge ali bibliografske sezname tudi drugje;
- olajša razumevanje zapisov ne glede na jezik, tako da so zapisi, ki nastanejo v določenem jeziku, razumljivi tudi v drugih jezikih;
- olajša konverzijo bibliografskih zapisov v elektronsko obliko;
- olajša prenos bibliografskih podatkov v okolje semantičnega spleta in interoperabilnost ISBD-ja z drugimi vsebinskimi standardi.

A.1.3 Raba

ISBD opredeljuje določila, ki vključujejo večino opisnih podatkov, potrebnih za različne namene knjižničnih dejavnosti. Vsebuje torej elemente, ki so ključnega pomena za eno ali več dejavnosti, ne pa nujno za vse.

Manjše število elementov opisa, kot je npr. naslov, je obveznih in jih morajo vsebovati vsi opisi, narejeni po standardu ISBD. Drugi elementi, kot je npr. navedba izdaje, so obvezni, če podatek obstaja. Elementi so označeni z izrazi *Obvezno oz. Obvezno, če*

je podatek na voljo ali Obvezno, če se podatek uporablja in zapisani ob poimenovanju posameznega elementa. V besedilu je zanje uporabljen izraz *navedemo oz. lahko navedemo* za tiste elemente, ki niso obvezni.

Nacionalne bibliografske ustanove naj bi bile odgovorne za izdelavo dokončnega zapisa za vire, ki izhajajo na njihovem območju. Priporočljivo je torej, da ti opisi vsebujejo vse po ISBD-ju obvezne elemente, če so podatki za opisovani vir uporabni. Priporočljivo je, da tudi druge knjižnice, ki si izmenjujejo bibliografske podatke, sledijo tej praksi.

Odgovornost za izdelavo bibliografskih opisov se lahko razširi prek meja knjižnic, npr. na druge kulturne ustanove, založnike, neodvisne strokovnjake in različne spletne skupnosti.

Opis po ISBD-ju je del celotnega bibliografskega zapisa in ga samega zase ponavadi ne uporabljamo. Drugih elementov, ki sestavljajo celotni bibliografski zapis, kot so točke dostopa in predmetne oznake, ISBD ne obravnava. Pravila za te elemente so ponavadi navedena v katalogizacijskih pravilnikih in drugih standardih.

Navodila za navajanje različnih stvarnega naslova in druga navodila, ki so predvidena v nacionalnih katalogizacijskih pravilnikih, niso del bibliografskega opisa in jih ISBD ne obravnava, seveda pa utegnejo biti nepogrešljiva v katalogih in bibliografijah.

Elementov informativne narave, ki veljajo za posamezno zbirko (lokacijski podatki, beleženje zaloge ipd.), ISBD ne obravnava; ti podatki imajo lokalni pomen in jih lahko dodamo splošnemu opisu.

Za opis virov, ki imajo značilnosti različnih vrst gradiv (npr. elektronski kontinuirani vir, digitalno kartografsko gradivo, ki izhaja kot serijska publikacija), katalogizator uporabi kombinacijo določil za posamezne vrste gradiv in tako opiše različne vidike vira, vključno z vsebino, nosilcem in načinom izhajanja.

A.2 Obravnava virov

A.2.1 Predmet bibliografskega opisa

ISBD se uporablja za opis skupine virov, ki imajo enake značilnosti, tako glede intelektualne vsebine kot glede fizičnega formata, tj. glede izdaje. Izdajo lahko opredeli navedba izdaje na viru ali pa podatek o izdaji pridobimo od založnika. Večje razhajanje med dvema viroma v kateremkoli elementu kaže na to, da gre za različne izdaje in v takšnem primeru je potrebnih več opisov. Sprememba identitete distributerja ne predstavlja večje spremembe. Opis po ISBD-ju vsebuje opis popolnega izvoda izdanega vira.

Vir lahko izide v enem ali več delih, izhajanje je lahko časovno omejeno, konec izhajanja je lahko predviden ali pa se izhajanje nadaljuje, izide lahko enkrat ali pa izhaja zaporedno.

Enodelni vir je vir, ki izide kot ena fizična enota.

Vire v več delih lahko katalogiziramo v obliki stopenjskega opisa (glej Dodatek A) ali v obliki enega opisa za celoten vir, lahko pa posamezne enote takega vira opišemo kot samostojne enodelne vire.

Kontinuirane vire obravnavamo kot serijske publikacije ali kot integrirne vire. Tudi vire, ki izhajajo v zaporednih delih ali v delih, ki so oštevilčeni, in imajo še druge značilnosti serijskih publikacij (npr. pogostnost izhajanja v naslovu), njihovo izhajanje pa je časovno omejeno (npr. bilten ob določenem dogodku), katalogiziramo po določilih za kontinuirane vire. V skladu s temi določili katalogiziramo tudi integrirne vire, ki so časovno omejeni (kot je npr. spletna stran politične kampanje).

Starejši monografski viri:

Ne le za izdaje, ampak tudi za nove natise, natise in različice stavka starejših monografskih virov lahko izdelamo samostojne opise. Pričujoči standard ne vsebuje določil za primere, ko ni mogoče zanesljivo ugotoviti dejansko načrtovanega obsega vira ali kadar katalogiziramo nepopoln izvod brez pomoči bibliografskega opisa za vir. Če je le mogoče, je treba poiskati opis popolnega izvoda. Kadar popolnega izvoda ni, opis naredimo na podlagi nepopolnih izvodov, če nam nepopolni podatki to dopuščajo, pomanjkljivosti in druge značilnosti našega izvoda pa opišemo v območju 7 (glej 7.11). V takšnem primeru je razumljivo, da tako narejeni opis ni uporaben za vse izvode iste izdaje, novega natisa ali za vse različice stavka.

A.2.2 Elektronski viri

ISBD elektronske vire obravnava na dva načina, in sicer glede na to, ali so dostopni neposredno ali na daljavo. Pri neposrednem dostopu je prisoten fizični nosilec. Takšen nosilec (npr. disk ali disketa, kasetna, zaprta kasetna) vstavimo v računalnik ali zunanjo napravo, povezano z računalnikom. Dostop na daljavo pomeni, da fizičnega nosilca ni; dostop do vira je mogoč prek elektronske naprave, ki je povezana z omrežjem, ali pa gre za uporabo virov, ki so shranjeni na strežniku ali drugi pomnilniški napravi. Vse elektronske vire, dostopne na daljavo, obravnavamo kot objavljene.

Elektronski viri vse pogosteje nastajajo v različnih izdajah. Nova izdaja nastane, ko ugotovimo, da obstajajo pomembne razlike v intelektualni ali umetniški vsebini vira. V tem primeru naredimo nov bibliografski zapis. Kadar pri viru ne gre za pomembne spremembe, nov bibliografski zapis ni potreben, vendar se katalogizacijska ustanova lahko odloči tudi za to možnost. Pomembne spremembe vključujejo: dodajanje in odvzemanje vsebin; spremembe programskega jezika; spremembe, ki predstavljajo izboljšavo ali večjo učinkovitost vira; modifikacije programskega jezika ali operacijskega sistema, zaradi česar je vir kompatibilen z drugo strojno opremo ali z drugimi operacijskimi sistemi.

Spremembe, ki ne predstavljajo nove izdaje, so: drugačna velikost fizičnega nosilca (npr. disk s premerom 14 cm proti disku s premerom 9 cm); razlika v formatu za tisk (npr. ASCII proti PostScript); razlike v sistemskih formatih (npr. PC proti Macintosh); razlike v kodni tabeli ali v povezavi z gostoto bloka oz. zapisa. Te razlike lahko navedemo v območju 7.

A.2.3 Viri, ki izidejo v več različnih formatih

Če vir izide na različnih fizičnih nosilcih ali na različnih izhodnih medijih, vsakega od njih opišemo v samostojnem bibliografskem zapisu.

A.2.4 Multimedijski viri

Za fizični opis multimedijskih virov glej 5.1.2.

A.2.5 Reprodukcije

Pri opisovanju faksimila, fotografske, mikrografske ali digitalne reprodukcije v vseh območjih bibliografskega opisa, razen v območju 3 za serijske publikacije, navajamo podatke, ki veljajo za reprodukcijo. Podatke o izvorniku navajamo v območju 7 (glej 7.2.4.2).

A.2.6 Spremembe, ki zahtevajo nov opis (kontinuirani viri)

A.2.6.1 Večje spremembe stvarnega naslova serijske publikacije

Za serijske publikacije je v primeru večje spremembe stvarnega naslova potreben nov opis. Za večjo spremembo štejemo:

- a) vsako dodano, izpuščeno, spremenjeno besedo ali spremenjen besedni vrstni red v okviru prvih petih besed naslova (oz. prvih šestih, če se naslov začne s členom), in sicer pri jezikih in pisavah, v katerih je besedilo razdeljeno na besede; izjema so primeri, navedeni spodaj (glej A.2.7);

Primeri

Energy policy and conservation biennial report
se spremeni v Energy policy and conservation report

Металлургия и технология
se spremeni v Metallurgiya i mashinostroeniye

New notes
se spremeni v Upstream journal

La recherche aéronautique
se spremeni v La recherche aérospatiale

Scene
se spremeni v TV 2

IFLANET unplugged
se spremeni v IFLA CD ...

Link magazine
se spremeni v Link journal

- b) dodano, izpuščeno ali spremenjeno besedo v stvarnem naslovu, ki spremeni pomen naslova ali nakazuje drugačno vsebino;

Primeri

The best bed & breakfasts in the world

se spremeni v The best bed & breakfasts in England, Scotland & Wales

Uredniška opomba: Kaže na drugačno vsebino.

ne pa

Report on the high-level radioactive waste activities conducted under MS 1990, 116C.712, subd. 5A

se spremeni v Report on the high-level radioactive waste activities conducted under Minnesota Statutes 116C.712

Uredniška opomba: Nepomembna sprememba za prvimi petimi besedami.

- c) spremembo imena korporacije kjerkoli v naslovu, razen v primerih, navedenih spodaj (glej A.2.7.1).

Primeri

The register of the Kentucky State Historical Society

se spremeni v The register of the Kentucky Historical Society

NFCR Cancer Research Association symposia

se spremeni v Association for International Cancer Research symposia

A.2.6.2 Druge večje spremembe pri serijskih publikacijah

Tudi če se naslov serijske publikacije ne spremeni, je v naslednjih primerih potreben nov opis:

- a) stvarni naslov je generični izraz, spremeni se ime izdajatelja ali pa serijsko publikacijo začne izdajati drug izdajatelj (vendar pa za *manjše* spremembe v imenu korporacije, ki ne zahtevajo novega opisa, glej A.2.7.1(e));

Primer

Symposium series / Society for Applied Bacteriology

se spremeni v Symposium series / Society for Applied Microbiology

- b) spremeni se navedba izdaje, ki hkrati pomeni večjo spremembo obsega ali področja, ki ga pokriva serijska publikacija;

Primer

Transportation directory. — New England edition

se spremeni v Transportation directory. — Eastern edition

- c) spremeni se fizični medij;

Primeri

New Zealand national bibliography

Uredniška opomba: Izhaja samo v tiskani obliki.

se spremeni v New Zealand national bibliography
Uredniška opomba: Izhaja samo na mikrofišu.

MacInTax deluxe
Uredniška opomba: Izhaja na 3,5-inčni računalniški disketi.

se spremeni v MacInTax deluxe
Uredniška opomba: Izhaja na CD-ROM-u.

d) do takrat podrejeni naslov postane samostojen;

Primer

Fauna Norvegica. Series B, Norwegian journal of entomology
se spremeni v Norwegian journal of entomology

e) kumulativna izdaja serijske publikacije ima drugačno številčenje kot posamezni zvezki;

Primer

Reader's guide to periodical literature
Uredniška opomba: Izhaja kot kumulativna izdaja enkrat letno ali redkeje, številčenje kumulativne izdaje pa je drugačno od številčenja polmesečnih ipd. zvezkov.

f) serijska publikacija nastane po združitvi dveh ali več serijskih publikacij;

Primer

Archivio di ottalmologia
in: Rassegna italiana di ottalmologia
se združita v: Archivio e rassegna italiana di ottalmologia

g) serijska publikacija se razcepi na dve ali več serijskih publikacij.

Primer

Geografi i Bergen
se razcepi na Geografi i Bergen. Serie A
in Geografi i Bergen. Serie B

A.2.6.3 Večje spremembe integrirnih virov

Nov opis za integrirne vire je potreben v naslednjih primerih:

a) spremeni se navedba izdaje, ki označuje spremembo obsega ali področja, ki ga pokriva vir;

Primer

Manual of forestry management practices. — Canadian edition
se spremeni v Manual of forestry management practices. —
 North American edition

- b) spremeni se fizični medij;

Primer

Cuadernos de historia medieval
Uredniška opomba: Tiskana izdaja.
se spremeni v Cuadernos de historia medieval
Uredniška opomba: Spletna izdaja.

- c) vir nastane po združitvi dveh ali več virov;

Primer

USMARC format for bibliographic data
in: Canadian MARC communication format for bibliographic data
se združita v: MARC 21 format for bibliographic data

- d) vir se razcepi na dva ali več virov.

A.2.7 Spremembe, ki ne zahtevajo novega opisa (kontinuirani viri)

A.2.7.1 Manjše spremembe stvarnega naslova serijske publikacije

V primeru manjših sprememb stvarnega naslova serijske publikacije nov opis ni potreben. Na splošno velja, da stvarni naslov, v katerem je prišlo do manjše spremembe, navedemo v območju 7 (glej 7.1.1.4.1). Kadar smo v dvomih, spremembo štejemo za manjšo. Naslednje spremembe veljajo za manjše spremembe:

- a) sprememba v prikazu besede oz. besed, npr.:

dva načina črkovanja

Primera

Statistisk aarbog for kongeriget Norge
se spremeni v Statistisk årbok for kongeriket Norge

Labour history
se spremeni v Labor history

okrajšana beseda ali znak ali simbol (npr. &) proti izpisani obliki

Primeri

Accommodations and travel services
se spremeni v Accommodations & travel services

Ga. peach statistics
se spremeni v Georgia peach statistics

Oxf. Hist. Soc.
se spremeni v Oxford Historical Society

arabske proti rimskim številkam

Primer

XXe siècle
se spremeni v 20e siècle

številka ali datum proti njuni z besedo izpisani obliki

Primer

Four wheel fun
se spremeni v 4 wheel fun
XX century
se spremeni v Twentieth century

besedna zveza z vezajem proti besedni zvezi brez vezaja

Primer

Year-book of the ...
se spremeni v Year book of the ...

enobesedna zloženka proti dvobesedni zloženki, z vezajem ali brez

Primer

Openhouse
se spremeni v Open house

- b) sprememba, ki vključuje akronim ali začetne črke proti razvezani obliki (glej tudi 1.1.3.3, 1.1.4.1.1);

Primer

Research in technological adaptation
se spremeni v RITA

- c) sprememba v obrazilu besede, npr. iz edninske v množinsko obliko;

Primer

Fishery report
se spremeni v Fisheries report
Research studies
se spremeni v Research study

- d) dodan, izpuščen ali spremenjen člen, predlog ali veznik kjerkoli v naslovu;

Primer

Fiscal survey of the states
se spremeni v The fiscal survey of states

- e) sprememba v imenu korporacije in sprememba v hierarhiji ali v slovnični povezavi elementov kjerkoli v naslovu (npr. dodano ali izpuščeno ime korporacije ali sprememba vrstnega reda besed v imenu korporacije ali navedba variantne oblike, vključno s kraticami);

Primeri

Rapport de la Société canadienne de l'Eglise catholique
se spremeni v Rapport / Société canadienne de l'Eglise catholique

Views / Goodridge Area Historical Society
se spremeni v Views from the Goodridge Area Historical Society
se spremeni v Views from the GAHS

Berichte der Deutschen Gesellschaft für Mathematik und
 Datenverarbeitung
se spremeni v GMD-Berichte

AAPG continuing education course notes series
se spremeni v American Association of Petroleum Geologists
 continuing education course notes series

Boletín de la Sociedad Española para la Defensa del Patrimonio
 Geológico y Minero
se spremeni v Boletín S.E.D.P.G.M.

- f) dodana, izpuščena ali spremenjena ločila, vključno z začetnimi črkami in s črkami z vmesnimi pikami ali brez njih, kjerkoli v naslovu;

Primer

GBB
se spremeni v G.B.B.

- g) sprememba vrstnega reda naslovov, kadar so naslovi v predpisanem viru podatkov v več jezikih, naslov, izbran za stvarni naslov, pa je še vedno vzporedni naslov;

Primer

South African medical journal = Suid Afrikaanse tydskrif vir
 geneeskunde
se spremeni v Suid Afrikaanse tydskrif vir geneeskunde =
 South African medical journal

- h) dodane, izpuščene ali spremenjene besede kjerkoli v naslovu, ki naslov povezujejo s številčenjem;

Primer

Tin
se spremeni v Tin in ...

- i) na posameznih zvezkih serijske publikacije se v določenem zaporedju izmenjavata dva naslova ali več;

Primeri

Weekly labor market report
Opomba: Naslov zadnje številke v mesecu: Monthly labor market
 report

Minneapolis morning tribune

Opomba: Naslov nedeljske izdaje: Minneapolis Sunday tribune

Uredniška opomba: Dnevne in nedeljske izdaje so oštevilčene zaporedno.

Annual report / Medical Association of South Africa

Opomba: Naslov poročila vsako drugo leto: Jaarverslag / Die Mediese Vereniging van Suid-Afrika

- j) dodana ali izpuščena beseda ali spremenjen vrstni red besed na seznamu kjerkoli v naslovu, če ne gre za občutno spremembo vsebine;

Primer

Kartboken for Oslo, Bærum, Lørenskog, Nesodden, Oppegård, Ski
se spremeni v Kartboken for Oslo, Bærum, Asker, Lørenskog,
 Nesodden, Oppegård, Ski

- k) dodana ali kjerkoli v naslovu izpuščena beseda, ki označuje vrsto vira, kot npr. *magazine, journal* ali *newsletter* oz. ustreznica v drugem jeziku (toda glej A.2.6.1 za spremembo ene besede v drugo v prvih petih besedah naslova).

Primeri

Fussball-Jahrbuch

se spremeni v Fussball

Handel und Industrie

se spremeni v Revue Handel und Industrie

Minnesota history bulletin

se spremeni v Minnesota history

Trade and industry

se spremeni v Trade and industry review

Colección Ciencias y técnicas

se spremeni v Ciencias y técnicas

Baubetrieb, Bauökonomie, Baurecht

se spremeni v Schriftenreihe Baubetrieb, Bauökonomie, Baurecht

Relatórios de pesquisa

se spremeni v Série Relatórios de pesquisa

A.2.7.2 Manjše spremembe naslova integrirnega vira

Sprememba podatkov, zabeleženih v opisu integrirnega vira, razen tistih, ki so omejene v A.2.6.3, ne zahteva novega opisa; namesto tega tak opis dopolnimo z novimi podatki.

Primer

Hirnet

se spremeni v Terminál

Uredniška opomba: Edina sprememba je v stvarnem naslovu spletne strani.

A.3 Shema ISBD in raba ločil

A.3.1 Shema ISBD

V spodnji shemi so prikazani glavni načini predpisane rabe ločil. V shemi številke območij in izrazi, kot so »prva navedba ...«, »naslednja navedba ...« ipd., prikazujejo vrstni red navedb v opisu in nimajo drugega pomena. Elementi, ki so po ISBD-ju obvezni v vseh opisih, so označeni z »O« v stolpcu »Obveznost«; elementi, katerih raba je obvezna, če je podatek na voljo ali če se uporablja, so označeni s »PO« (pogojno obvezno). Ponovljivi elementi so v stolpcu za ponovljivost označeni s »P«. Večini elementov lahko sledi vzporedna navedba v drugem jeziku ali pisavi; vsi v shemi niso prikazani. Za ločila pri vzporednih elementih glej A.3.2.9.

Območje	Predpisano ločilo	Element	Obveznost	Ponovljivost
Opomba:				
Pred vsakim območjem, razen pred prvim, je pika, presledek, pomišljaj, presledek (. —).				
0. Območje oblike vsebine in vrste medija				
	0.1	Oblika vsebine	O	P
	.	Naslednja oblika vsebine iste vrste medija		P
	+	Naslednja oblika vsebine druge vrste medija		P
	( )	0.1.1 Kvalifikator vsebine	PO	
	;	Naslednji kvalifikator vsebine		P
	:	0.2 Vrsta medija	O	
1. Območje naslova in navedbe odgovornosti				
	1.1	Stvarni naslov	PO	
	=	1.2 Vzporedni naslov		P
	:	1.3 Dodatek k naslovu		P
		1.4 Navedba odgovornosti		
	/	Prva navedba	PO	
	;	Naslednja navedba		P
	;	1.1.5.2 Naslednji naslov istega avtorja itd.	PO	P
	.	1.4.5.11.2 Naslednji naslov drugega avtorja itd.	PO	P
2. Območje izdaje				
	2.1	Navedba izdaje	PO	
	2.3	Navedba odgovornosti za izdajo		
	/	Prva navedba	PO	
	;	Naslednja navedba		P
	,	2.4 Dodatna navedba izdaje	PO	P
	2.5	Navedba odgovornosti za dodatno navedbo izdaje		
	/	Prva navedba	PO	
	;	Naslednja navedba		P

Območje	Predpisano ločilo	Element	Obveznost	Ponovljivost
3. Območje posebnih podatkov o gradivu ali o vrsti vira				P
	3.1	Matematični podatki (kartografski viri)	PO	P
	3.1.1	Navedba merila	PO	P
	; 3.1.2	Navedba projekcije		
	( ) 3.1.3	Navedba koordinat in ekvinokcija	PO	
	; 3.1.3.3	Navedba ekvinokcija		
	3.2	Navedba glasbenega formata (muzikalije)	PO	
	3.3	Številčenje (serijske publikacije)	PO	
		Številčna oznaka	PO	
	( ) * 3.3.3	Časovna oznaka	PO	
	= 3.3.6	Alternativni sistem številčenja	PO	
	; 3.3.7	Novo zaporedje številčenja	PO	
4. Območje založništva, produkcije, distribucije itd.				
	4.1	Kraj izida, produkcije in/ali distribucije		
		Prvi kraj	O	
	; 4.2	Naslednji kraj		P
	: 4.2	Ime založnika, producenta in/ali distributerja	O	P
	, 4.3	Leto/datum izida, produkcije in/ali distribucije	O	
	( )	Podatki o tisku ali izdelavi		
	4.4	Kraj tiska ali izdelave	O	P
	: 4.5	Ime tiskarja ali izdelovalca		P
	, 4.6	Leto tiska ali izdelave		

* Časovna oznaka je v okroglem oklepaju le takrat, kadar se pojavlja s številčno oznako.

Območje	Predpisano ločilo	Element	Obveznost	Ponovljivost
5. Območje fizičnega opisa				P
	5.1	Obseg		
	: 5.2	Druge fizične podrobnosti		
	; 5.3	Mere Bibliografski format in mere (starejši monografski viri)		
	+ 5.4	Navedba spremnega gradiva		P
6. Območje zbirke in monografskega vira v več delih	( )			P
	6.1	Stvarni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih	PO	
	: 6.3	Dodatek k naslovu zbirke ali monografskega vira v več delih		P
	6.4	Navedba odgovornosti za zbirko ali monografski vir v več delih		
	/	Prva navedba		
	;	Naslednja navedba		P
	, 6.5	Mednarodna standardna številka zbirke ali monografskega vira v več delih	PO	
	; 6.6	Številčenje v zbirki ali monografskem viru v več delih	PO	P
7. Območje opomb			**	P
8. Območje identifikatorja vira in pogojev dostopnosti				P
	8.1	Identifikator vira Prstni odtis (starejši monografski viri)	PO	
	= 8.2	Ključni naslov (kontinuirani viri)	PO	
	: 8.3	Pogoji dostopnosti		P

** Samo nekatere opombe, ki jih je možno uporabiti in/ali so na voljo, so obvezne. Glej območje 7.

Sledi seznam elementov v ISBD-ju.

Element	ISBD
Oblika vsebine	0.1
Kvalifikator vsebine	0.1.1
Vrsta medija	0.2
Naslov	
Stvarni naslov	1.1
Skupni naslov (stvarnega naslova)	1.1.3.7
Podrejeni naslov (stvarnega naslova)	1.1.3.7
Oznaka podrejenega naslova (stvarnega naslova)	1.1.3.7
Naslov posameznega dela istega avtorja	1.1.5.2
Naslov posameznega dela drugega avtorja	1.4.5.11.2
Vzporedni naslov	1.2
Skupni naslov (vzporednega naslova)	1.2.5.5
Podrejeni naslov (vzporednega naslova)	1.2.5.5
Oznaka podrejenega naslova (vzporednega naslova)	1.2.5.5
Dodatek k naslovu	1.3
Vzporedni dodatek k naslovu	1.3.4.7
Navedba odgovornosti za naslov	1.4
Vzporedna navedba odgovornosti za naslov	1.4.5.10
Navedba izdaje	2.1
Vzporedna navedba izdaje	2.2
Navedba odgovornosti za izdajo	2.3
Vzporedna navedba odgovornosti za izdajo	2.3.4
Dodatna navedba izdaje	2.4
Vzporedna dodatna navedba izdaje	2.4.4
Navedba odgovornosti za dodatno navedbo izdaje	2.5
Vzporedna navedba odgovornosti za dodatno navedbo izdaje	2.5.2
Navedba merila	3.1.1
Navedba projekcije	3.1.2
Koordinate	3.1.3.1
Geografska dolžina in geografska širina	3.1.3.2
Rektascenzija in deklinacija	3.1.3.3
Ekvinokcij	3.1.3.4
Navedba glasbenega formata	3.2.1
Vzporedna navedba glasbenega formata	3.2.2
Številčna oznaka	3.3.2
Časovna oznaka	3.3.3
Vzporedni številčni sistem	3.3.5
Naslednji številčni sistem	3.3.7
Kraj izida, produkcije in/ali distribucije	4.1
Dodatki h kraju izida	4.1.9
Vzporedna navedba kraja izida, produkcije in/ali distribucije	4.1.11
Dodatki k vzporedni navedbi kraja izida	

Element	ISBD
Ime založnika, producenta in/ali distributerja	4.2
Vzporedna navedba imena založnika, producenta in/ali distributerja	4.2.10
Leto/datum izida, produkcije in/ali distribucije	4.3
Kraj tiska ali izdelave	4.4
Ime tiskarja ali izdelovalca	4.5
Leto tiska ali izdelave	4.6
Posebna oznaka gradiva	5.1.2
Obseg	5.1
Paginacija	5.1.4
Čas predvajanja	5.1.5
Navedba materiala	5.2.2
Ilustracije	5.2.3
Barva	5.2.4
Stopnja pomanjšanja	5.2.5
Zvok	5.2.6
Legslič	5.2.7.1
Postopek ali način reprodukcije mirujoče slike	5.2.7.2
Hitrost predvajanja	5.2.7.3
Način snemanja	5.2.7.4
Potek brazde	5.2.7.5
Velikost brazde	5.2.7.6
Število stez	5.2.7.7
Konfiguracija stez	5.2.7.8
Število zvočnih kanalov	5.2.7.9
Ekvalizacija	5.2.7.10
Zmanjšanje šuma	5.2.7.11
Mere	5.3
Bibliografski format (starejši monografski viri)	5.3.2
Navedba spremnega gradiva	5.4
Stvarni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih	6.1
Skupni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih	
Podrejeni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih	
Oznaka podrejenega naslova	
Vzporedni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih	6.2
Vzporedni skupni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih	6.2.2
Vzporedni podrejeni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih	6.2.2
Oznaka vzporednega podrejenega naslova zbirke ali monografskega vira v več delih	
Dodatek k naslovu zbirke ali monografskega vira v več delih	6.3
Vzporedni dodatek k naslovu zbirke ali monografskega vira v več delih	6.3.1
Navedba odgovornosti za zbirko ali monografski vir v več delih	6.4
Vzporedna navedba odgovornosti za zbirko ali monografski vir v več delih	6.4.1
Mednarodna standardna številka zbirke ali monografskega vira v več delih	6.5
Številčenje v zbirki ali monografskem viru v več delih	6.6

Element	ISBD
Opomba	7
Opomba o obliki vsebine in vrsti medija	7.0.1
Opomba o bibliografskem citatu	7.0.2
Opomba o pogostnosti	7.0.3
Opomba o sistemskih zahtevah	7.0.4
Opomba o načinu dostopa	7.0.5
Opomba o stvarnem naslovu	7.1.1
Opomba o naravi, obsegu, obliki, namenu ali jeziku	7.1.2
Opomba o vzporednih naslovih in vzporednih dodatkih k naslovu	7.1.3
Opomba o navedbah odgovornosti	7.1.4
Opomba o izdaji in bibliografski preteklosti	7.2
Opomba o spremembah izdaje	7.2.2
Opomba o bibliografski preteklosti	7.2.3
Opomba o odnosih z drugimi viri	7.2.4
Opomba o prevodih	7.2.4.1
Opomba o reprodukcijah	7.2.4.2
Opomba o različnih izdajah	7.2.4.3
Opomba o suplementih, prilogah itd.	7.2.4.4
Opomba o suplementu ali prilogi	7.2.4.5
Opomba o drugih odnosih	7.2.4.6
Opomba o odnosih med kontinuiranimi viri	7.2.4.7
Opomba o posebnih podatkih o gradivu ali o vrsti vira	7.3
Opomba o založništvu, produkciji, distribuciji itd.	7.4
Opomba o fizičnem opisu	7.5
Opomba o zbirki in monografskem viru v več delih	7.6
Opomba o vsebini	7.7
Opomba o identifikatorju vira in pogojih dostopnosti	7.8
Opomba o vezavi	7.8.2
Opomba o osnovi za opis	7.9
Povzetek	7.10.2
Opomba o uporabi in uporabnikih	7.10.3
Opomba o številkah	7.10.4
Opomba o opisovanem viru	7.11
Identifikator vira	8.1
Standardni identifikator	8.1.2
Blagovna znamka in kataložna številka	8.1.4
Prstni odtis	8.1.5
Pojasnilo k identifikatorju	8.1.3
Ključni naslov	8.2
Pogoji dostopnosti	8.3
Pojasnilo k pogojem dostopnosti	8.3.2

A.3.2 Raba ločil

A.3.2.1 Pred vsakim elementom opisa stoji oz. ga obdaja predpisano ločilo. Predpisanega ločila pred določenim elementom ne postavimo, kadar je ta element prvi element območja. Pred predpisanim ločilom in za njim je presledek (enojni presledek na tipkovnici ali četrtnec pri postavitvi za tisk), razen pred vejico (,) in piko (.), ki jima presledek samo sledi. Uporaba drugih ločil je prepuščena odločitvi katalogizacijske ustanove, enako velja za presledke pred in za takšnimi ločili. Predpisana ločila uporabljamo tudi v primerih, kadar zaradi tega pride do dvojnih ločil (glej A.3.2.7). Za rabo ločil v pisavah, pisanih od desne proti levi, glej A.3.2.11 in Dodatek B.

A.3.2.2 Okrogli oklepaj (( )) in oglati oklepaj ([ ]) obravnavamo kot en interpunkcijski simbol, presledek je pred prvim (odprtim) okroglim ali oglatim oklepajem in za zadnjim (zaprtim) okroglim ali oglatim oklepajem (glej tudi A.8 za izjeme). Če je pred ali za okroglim ali oglatim oklepajem predpisano ločilo, ki se začne s presledkom, postavimo samo en presledek. Če zaprtemu okroglemu ali oglatemu oklepaju kot predpisano ločilo sledi vejica ali pika ali pa ločilo s samega vira, presledka ni.

Primer

. —#[S. l.]#: Publisher

ne . —##[S. l.]##: Publisher

Uredniška opomba: Znak »#« je v tem primeru uporabljen za oznako presledka in se ne pojavlja v bibliografskem zapisu.

A.3.2.3 Pred vsakim območjem opisa razen pred prvim je pika, presledek, pomišljaj, presledek (. —), razen kadar je to območje od predhodnega območja jasno ločeno z odstavkom. V tem primeru lahko piko, presledek, pomišljaj, presledek nadomestimo s piko (.) na koncu prejšnjega območja.

A.3.2.4 Kadar v opisu manjka prvi element območja, predpisana ločila, ki jih navajamo pred prvim navedenim elementom, nadomestimo s piko, presledkom, pomišljajem, presledkom (. —), ki jih navedemo pred območjem.

A.3.2.5 Kadar je ponovljeno območje, pred njim vsakič postavimo piko, presledek, pomišljaj, presledek (. —), razen v primeru, opisanem v A.3.2.3.

A.3.2.6 Kadar je ponovljen element, pred njim vsakič postavimo predpisano ločilo za ta element.

A.3.2.7 Kadar je na koncu elementa ali območja pika, predpisano ločilo pred naslednjim elementom ali območjem pa je prav tako pika, zaradi upoštevanja ločil tako pri okrajšavah kot pri predpisani rabi ločil, postavimo obe piki.

Primeri

. — 3rd ed.. —

ne . — 3rd ed. —

And then ... . — 4th ed.

ne And then ... — 4th ed.

by J. Smith, Esq.. —

ne by J. Smith, Esq. —

National flight / by Air Flight Inc.. Navigation advisor / Interactive Mapping Corporation

ne National flight / by Air Flight Inc. Navigation advisor / Interactive Mapping Corporation

A.3.2.8 V vseh ali v večini območij lahko uporabljamo naslednji ločili:

- a) V oglatem oklepaju navedemo podatke, ki smo jih našli zunaj predpisanega vira podatkov, ter vrivke v opisu. Kadar zunaj predpisanega vira podatkov najdemo zaporedne elemente, vsakega od njih zabeležimo v svojem oglatem oklepaju.

Primeri

. — [S. l.] : [s. n.]

ne . — [S. l. : s. n.]

. — [2nd ed.]. — [S. l.] : [s. n.]

ne . — [2nd ed.]. — [S. l. : s. n.]

. — ([Historical instruments at the Victoria and Albert Museum] ; [4])

ne . — ([Historical instruments at the Victoria and Albert Museum ; 4])

- b) Z znakom za izpuščanje, tj. s tremi pikami (...), označimo izpustitev dela elementa. Pred znakom za izpuščanje in za njim je presledek.

A.3.2.9 Kadar se v območju ali v elementu isti podatek pojavi v več jezikih ali pisavah, veljajo naslednja določila:

Kadar je isti element zabeležen v več jezikih ali pisavah, je pred podatki v posameznem jeziku ali pisavi, razen pred prvim, presledek, enačaj, presledek (=).

Kadar v istem območju dva ali več elementov zapišemo v več jezikih ali pisavah, elemente v vsakem jeziku ali pisavi navedemo skupaj, pred vsakim elementom je ustrezno ločilo. Pred vsemi zapisanimi elementi v prvem jeziku ali pisavi je ločilo, ki se uporablja pred prvim elementom, pred vsako naslednjo skupino elementov pa je presledek, enačaj, presledek (=).

Kadar je posamezna navedba (npr. navedba odgovornosti) deloma v enem jeziku ali pisavi in deloma v več jezikih ali pisavah, te različne jezikovne oblike prepisemo skupaj ter temu ustrezno uporabimo enačaje ali druga ločila.

A.3.2.10 Območja ali elementa, ki ga ni možno uporabiti za opisovani vir, ne vključimo v opis. Prav tako izpustimo predpisano ločilo pred ali za takšnim območjem ali elementom.

A.3.2.11 Kadar je določen podatek v nelatinični pisavi, lahko predpisana ločila navedemo z ustreznimi znaki te pisave. Podobno pri pisavi, pisani z desne proti levi, predpisano kombinacijo pike, presledka, poševnice, presledka beremo z desne proti levi.

Primer

— סונטינה לכנור ופסנתר (או לחליל ופסנתר) ירדנה אלותין.
לת אביב : מכון למוסיקה ישראלית, .cop. 1982

Glej Dodatek B za delo s podatki tako v pisavah z leve proti desni kot z desne proti levi.

A.3.3 Celotni vzorec ločil za določeno območje je prikazan na začetku območja.

A.4 Viri podatkov

A.4.1 Osnova za opis

Osnova za opis je pri vseh vrstah gradiva celoten vir. Pri določanju osnove za opis bibliografske enote upoštevamo naslednje:

Enodelni monografski viri: celoten vir.

Monografski viri v več delih: prednost ima vir podatkov, ki identificira celoten vir, in vir podatkov, ki velja za celoten vir; če takšnega vira podatkov ni, izberemo prvi zvezek ali del ali prvi dostopni zvezek ali del. Za analitični opis dela glej poglavje o enodelnem monografskem viru.

Serijske publikacije: prvi zvezek ali del, če ga nimamo, pa najstarejši dostopni zvezek ali del. Pri oštevilčenih serijskih publikacijah je prvi zvezek ali del tisti, ki ima najnižjo številčno oznako ali najzgodnejšo časovno oznako. Pri neoštevilčenih serijskih publikacijah za prvi zvezek ali del velja zvezek ali del z najzgodnejšim letom izdaje, produkcije in/ali distribucije. V glavnem velja, da ima prvi (ali najzgodnejši) zvezek ali del prednost pred virom podatkov, povezanim s celotnim virom ali z več zvezki ali deli.

Območje

0. Oblika vsebine in vrsta medija
1. Naslov in navedba odgovornosti
2. Izdaja
3. Posebni podatki o gradivu ali o vrsti vira
4. Založništvo, produkcija, distribucija itd.
  - Kraj in založnik, producent, distributer itd.
  - Kraj in izdelovalec
  - Leto
5. Fizični opis
6. Zbirka in monografski vir v več delih
7. Opombe
8. Identifikator vira in pogoji dostopnosti

Osnova za opis

- Vsi zvezki ali deli
- Prvi ali najstarejši zvezek ali del
- Prvi ali najstarejši zvezek ali del
- Vsi zvezki ali deli
- Za številčenje (serijske publikacije): prvi in zadnji zvezek ali del v vsakem sistemu ali zaporedju
- Prvi ali najstarejši zvezek ali del
- Prvi ali najstarejši zvezek ali del
- Prvi in/ali zadnji zvezek ali del
- Vsi zvezki ali deli
- Vsi zvezki ali deli
- Vsi zvezki ali deli in katerikoli drug vir
- Vsi zvezki ali deli in katerikoli drug vir

Integrirni viri: tekoča iteracija, razen za začetno leto izhajanja.

Območje

0. Oblika vsebine in vrsta medija
1. Naslov in navedba odgovornosti
2. Izdaja
3. Posebni podatki o gradivu ali o vrsti vira
4. Založništvo, produkcija, distribucija itd.
  - Kraj in založnik, producent, distributer itd.
  - Kraj in izdelovalec
  - Leto
5. Fizični opis
6. Zbirka in monografski vir v več delih
7. Opomba
8. Identifikator vira in pogoji dostopnosti

Osnova za opis

- Tekoča iteracija
- Tekoča iteracija
- Tekoča iteracija
- Vse iteracije
- Tekoča iteracija
- Tekoča iteracija
- Prva in/ali zadnja iteracija
- Tekoča iteracija
- Tekoča iteracija
- Vse iteracije in katerikoli drug vir
- Vse iteracije in katerikoli drug vir

A.4.2 Prednostni viri podatkov

Izbor prednostnih virov podatkov je odvisen od vrste gradiva, splošna merila pa so naslednja:

- izčrpnost podatkov za identifikacijo: vir z najizčrpnějšími, najbolj nedvoumnimi in najzaneslivejšimi podatki;
- neposredna bližina virov podatkov: vir podatkov, ki je najbližji vsebini vira, kot je npr. notranji vir;
- trajnost vira podatkov: najtrajnejši vir.

Če je virov podatkov več in vsi veljajo za prednostne vire podatkov za določen vir, izberemo tistega, ki se pojavlja najprej, razen:

- Če vir vsebuje prednostne vire podatkov v več jezikih in/ali pisavah, potem prednostni vir izberemo po naslednjem vrstnem redu:
  1. vir podatkov v jeziku ali pisavi vira ali pretežnega dela vira
  2. vir podatkov v jeziku ali pisavi prevoda, kadar je prevod namen izida
  3. vir podatkov v izvornem jeziku ali pisavi vsebine
  4. vir podatkov, ki se pojavi kot prvi
- Če so v prednostnih virih podatkov navedene različne letnice, izberemo vir podatkov s kasnejšo ali najkasnejšo letnico.

A.4.2.1 Tiskani viri

A.4.2.1.1 Viri v latinici

Prednostni vir podatkov je naslovna stran, pri virih, ki naslovne strani nimajo, pa nadomestilo naslovne strani. Nadomestilo naslovne strani izberemo glede na kriterije v A.4.2. Viri podatkov, kot sta npr. ovoj ali hrbet ipd., ne veljajo za prednostne, razen če so bili že ob izidu sestavni del vira.

Če so podatki, ki jih običajno najdemo na naslovni strani, navedeni na vzporednih straneh, tj. na naslovni strani in na vzporedni naslovni strani, ne glede na to, ali se ponavljajo ali ne, obe strani štejemo za prednostni vir podatkov.

Naslovne strani, ki jih ne izberemo za prednostni vir podatkov ali kot skupni enotni vir podatkov, obravnavamo kot druge preliminarne strani.

Vire brez prednostnega vira podatkov, ki bi veljal za celoten vir, obravnavamo v skladu z A.4.2.5.

Monografski viri:

Kadar za enodelni monografski vir obstaja več naslovnih strani, izberemo tisto, ki je značilna za opisovani vir (npr. za monografski vir, ki izide v zbirki, je to analitična naslovna stran, za faksimile pa naslovna stran s podrobnostmi reprodukcije) (glej tudi 1.1.4.2).

Kadar monografski vir v več delih katalogiziramo kot celoto, je prednostni vir podatkov tista naslovna stran, ki je skupna vsem delom.

Starejši monografski viri:

Kadar v skladu s kriteriji v A.4.2 ne moremo izbrati nadomestila naslovne strani, vire podatkov izbiramo v naslednjem zaporedju: kolofon, sprednji naslov, druge začetne strani, čelni naslov, naslov na prilepku, tekoči naslov, incipit, eksplicit, prve besede besedila, prve besede na viru. V vsakem opisu za nadomestilo naslovne strani lahko velja le ena stran, del strani ali del vira.

Kontinuirani viri:

Prednostni vir podatkov je naslovna stran ali nadomestilo naslovne strani zvezka ali iteracije, ki jo uporabimo za osnovo opisa (glej A.4.1). Nadomestilo naslovne strani kontinuiranega vira brez naslovne strani izberemo po naslednjem vrstnem redu:

1. analitična naslovna stran, ovoj, stran s čelnim naslovom, impresum, uredniške strani, kolofon;
2. druge začetne strani in podatki s ščitnega ovitka ter podatki nad in pod samim besedilom (npr. tekoči naslov);
3. drugi deli kontinuiranega vira: predgovor, uvod, kazalo vsebine, besedilo, dodatki ipd.;
4. referenčni viri zunaj samega vira, ki z njim niso povezani (npr. bibliografije, založniški seznam).

A.4.2.1.2 Viri v nelatiničnih pisavah

Če so v kolofonu vira v nelatinični pisavi izčrpni bibliografski podatki, je kolofon prednostni vir podatkov, ko je izpolnjen eden ali več od spodaj naštetih pogojev:

- a) na listu, ki je na mestu naslovne strani, je samo stvarni naslov, tako kot v primeru sprednjega naslova;
- b) na listu, ki je na mestu naslovne strani, je stvarni naslov, skupaj z drugimi bibliografskimi podatki ali brez njih, v kaligrafski različici (izčrpni bibliografski podatki v kolofonu so navedeni s konvencionalnimi kitajskimi črkami, ki se uporabljajo v sodobnem kitajskem, japonskem in korejskem tisku);
- c) na listu, ki je na mestu naslovne strani, je samo različica naslova in/ali drugi podatki o publikaciji v enem od zahodnih jezikov.

A.4.2.2 Kartografski viri in mirujoče slike

Prednostni vir podatkov za kartografske vire ali mirujoče slike izberemo po naslednjem zaporedju:

- a) sam vir;

- b) embalaža (portfolio, ovitek, kuverta ipd.) ali škatla, stojalo globusa ipd., ki so izdani skupaj z virom;
- c) spremno besedilo ali brošura;
- d) viri podatkov izven vira, kot so katalogi, bibliografije itd.

Prednostni vir podatkov za atlas izberemo na podlagi kriterijev za monografske oz. kontinuirane vire (glej A.4.2.1.1).

A.4.2.3 Multimedijski in avdiovizualni viri

Številni multimedijski viri, zvočni posnetki, videoposnetki in gibljive slike nimajo enega samega vira podatkov, na podlagi katerih izdelamo bibliografski opis. Pri opisovanju vira moramo zato izbirati med tako raznolikimi viri podatkov, kot je vsebina samega vira (podatki so lahko izraženi v vidni ali slišni obliki ali v obeh), pripadajoča etiketa, embalaža ali priloga oz. drugo spremno besedilno gradivo, kot je npr. priročnik.

Prednostni viri podatkov so:

- a) vir podatkov, ki v celoti identificira delo ali dela, ki jih vsebuje vir, in je z njim neločljivo povezan, tako kot npr. naslovni okvirji filma ali nalepka na disku;
- b) vir podatkov, ki v celoti identificira delo ali dela, ki jih vsebuje vir, in ga spremlja, kot je npr. opisna priloga, ki je izdana skupaj z diskom.

Besedilni viri imajo običajno prednost pred zvočnimi. Kadar pa so besedilni podatki pomanjkljivi ali očitno napačni in so zvočni podatki ustrežnejši, imajo prednost zvočni viri.

A.4.2.4 Elektronski viri

Prednostni viri podatkov so:

- a) vir podatkov, ki identificira celoten vir in je z njim neločljivo povezan, kot je npr. naslovni zaslon, glavni meni, podatki o programu, glava dokumenta skupaj z orodnimi vrsticami za vsebino (*Predmet:*), domača stran ali kodirani podatki (npr. glava TEI, naslov HTML);
- b) vir podatkov, ki identificira celoten vir in se pojavlja na fizičnem nosilcu ali na nalepkah;
- c) embalaža, ki jo je skupaj z virom izdal založnik, producent ali distributer;
- d) dokumentacija in drugo spremno gradivo (npr. dopis založnika), ki identificira vir.

A.4.2.5 Viri brez skupnega vira podatkov

Enodelni monografski viri. Kadar ni prednostnega vira podatkov, ki bi veljal za celoten vir, ampak imajo posamezna dela znotraj vira svoje lastne prednostne vire podatkov, in to velja tudi za vire istega dela v več jezikih, potem lahko različne vire podatkov skupaj obravnavamo kot en vir podatkov.

Monografski viri v več delih. Kadar nimamo prednostnega vira podatkov, ki bi veljal za celoten vir, ampak ima vsak del svoj lastni prednostni vir podatkov, za prednostni vir izberemo prvi dostopni del.

Kontinuirani viri. Kadar vir vsebuje več del, vsako od njih pa ima svoj prednostni vir podatkov in svoje številčenje, za vsako delo naredimo samostojen opis. Opombo o več opisih navedemo v območju 7 (glej 7.2.4.6).

A.4.2.6 Viri brez vira podatkov

Če v viru samem ni vira podatkov, lahko uporabimo zunanje vire, kot so katalog, bibliografija ali recenzija.

A.4.3 Predpisani viri podatkov

Za vsako območje so določeni *predpisani viri podatkov*; ti viri so navedeni v priporočnem vrstnem redu.

Če elemente podatkov za območje 1 najdemo v različnih virih (npr. naslov, ki ga najdemo na naslovni strani in ovoju), vir podatkov izberemo glede na prednostni vrstni red virov podatkov (glej posamezna območja in A.4.2) in od tam prepisemo obliko. Kadar je možno, podatke prepisemo v vrstnem redu, kakršen je v izbranem viru podatkov.

Za območja 2, 3, 4 in 6 obstaja več predpisanih virov podatkov, tako da predpisani vir podatkov predstavlja več virov skupaj. Kadar posamezne elemente za ta območja najdemo v različnih virih podatkov, vir podatkov izberemo v skladu s prednostnim zaporedjem virov (glej posamezna območja in A.4.2) in od tam prepisemo obliko. Kadar je možno, podatke prepisemo v vrstnem redu, kakršen je v izbranem viru podatkov.

Če podatkov ne vzamemo iz predpisanih virov podatkov za območja od 1 do 4 ter za območje 6, jih, če jih prepisemo kot del območja, navedemo v oglatem oklepaju. *Druga možnost* je, da te podatke navedemo brez oglatega oklepaja v območju 7. Podatke, ki jih najdemo zunaj samega vira, lahko navedemo v območju 7.

Vir opišemo v obliki, kot jo je izdal založnik, producent, distributer itd. Noben del vira, ki ni bil izdan kot del vira, ne more veljati za predpisani vir podatkov. Ovitek ali hrbet lahko npr. vzamemo za predpisani vir podatkov le takrat, kadar je jasno, da je bil vir izdan v takšni vezavi.

Starejši monografski viri:

Kadar podatki za območja 1, 2, 4 ali 6 niso vzeti iz vira podatkov, predpisanega za ta območja, tak vir podatkov navedemo v območju 7. Kadar vir nima naslovne strani in za nadomestilo naslovne strani izberemo alternativni vir podatkov, le-tega pojasnimo v območju 7 (glej 7.1.1.1); to velja tudi za podatke v območjih 1, 2, 4 in 6, ki jih najdemo v nadomestnih virih podatkov.

A.5 Jezik in pisava opisa

Elemente v območjih 1, 2, 3, 4 in 6 običajno prepíšemo ali zabeležimo tako, kot so navedeni v samem viru in so, če je le mogoče, v jeziku in/ali pisavi, v kakršnih se pojavljajo. Vrvike v teh območjih navedemo v oglatem oklepaju in v jeziku in pisavi besedila tega dela opisa, razen kadar:

- uporabimo predpisane okrajšave (glej A.6) in predpisane vrvike (glej A.8, A.9);
- navedemo funkcijo distributerja (glej 4.2.5) in dodatne podatke o letu tiska (glej 4.3.7, 4.6) v jeziku in/ali pisavi, ki ju izbere katalogizacijska ustanova.

Izrazov, ki jih uporabljamo v območjih 5, 7 in 8, običajno ne prepíšemo z vira in zato vrvikov ipd. ne navajamo v oglatem oklepaju. Izraze, ki jih uporabimo, navedemo v jeziku in/ali pisavi, ki ju izbere katalogizacijska ustanova, razen:

- kadar v območju 7 navedemo izvirni ali variantni naslov;
- kadar v območju 7 navedemo citate;
- kadar v območju 8 navedemo ključni naslov.

Nekatera določila ISBD opredeljujejo določen angleški izraz ali besedno zvezo, ki jo uporabljamo v opisu. Katalogizacijske ustanove lahko uporabljajo ustreznico izraza ali besedne zveze v svojem izbranem jeziku.

Kadar je element opisa vira zapisan v drugačni pisavi, kot jo je izbrala katalogizacijska ustanova, ga lahko, če je potrebno, transliteriramo ali transkribiramo brez oklepaja v pisavo, ki jo je izbrala ustanova. Kadar pisava ni v uporabi ali ni dostopna, uporabimo alternativno pisavo, npr. cirilico (posvetno) za cirilico (starocerkvenoslovansko).

Starejši monografski viri:

Črkovanje besed ohranimo takšno, kakršno je v viru, ligature in druge sodobne oblike črk in diakritičnih znakov pa lahko zapišemo v njihovi zdajšnji obliki, kadar izvirne oblike v katalogizacijski ustanovi ni možno uporabiti. Različnih oblik črk ne upoštevamo, kadar v sodobni rabi med njimi ni pravopisne razlike. Naglasov in drugih diakritičnih znamenj, ki jih ni v viru podatkov, ne dodajamo. Za beleženje velikih in malih začetnic glej A.7. Katalogizacijska ustanova naj pri črkovanju vrvikov sledi sodobni praksi. Za vrvike v latinščini glej A.6.1.

A.6 Skrajšave in okrajšave

A.6.1 Okrajšave, ki jih najdemo v viru podatkov, prepíšemo dobesedno. V območju 1 podatkov ne krajšamo.

Izjemoma je dovoljeno krajšanje določenih elementov v opisu, vendar le na koncu ali v sredini elementa (npr. daljši stvarni naslov ali stvarni naslov serijske publikacije, ki vključuje datum ali številko, ki se spremeni z vsakim zvezkom; glej 1.1.5.1). V takšnem primeru izpuščanje označimo z znaki za izpuščanje (...).

Starejši monografski viri:

Kadar naletimo na kontrakcije in okrajšave, ki so del rokopisne tradicije, tj. krajšanje dolgih in/ali pogosto ponavljajočih se besed, jih lahko prepisemo ali pa razširimo, kjerkoli je to mogoče. Takšno razširitev zapišemo v oglatem oklepaju ali pa navedemo v območju 7.

Primeri

Boetij viri celeberrimi de [con]solatio[n]e phylosophie
liber : cu[m] optimo [com]me[n]to beati Thome

Dialogus beati Gregorij Pape : eiusq[ue] diaconi Petri in
quattuor libros diuisus : de vita [et] miraculis patru[m]
italicor[um] : [et] de eternitate a[n]imarum

Kadar je pomen okrajšave oz. kontrakcije nejasen, za ugotovljeno razširitvijo postavimo vprašaj, npr. amico[rum?]. Kadar pomena okrajšave oz. kontrakcije ne moremo zanesljivo ugotoviti, za vsako od njih postavimo vprašaj v oglatem oklepaju, npr. amico[?], [?]s, ali pa okrajšavo oz. kontrakcijo pustimo takšno, kakršna je.

A.6.2 Če navedbo odgovornosti, ki sestoji iz imen več oseb ali korporacij, skrajšamo (glej 1.4.5.3), izpuščanje označimo z znaki za izpuščanje in vrivkom predpisane okrajšave *et al.* (= et alii, in drugi), oz. z ustreznico v drugi pisavi, če gre za zapise v nelatiničnih pisavah. Vrivke navedemo v oglatem oklepaju.

A.6.3 Nekatero okrajšave so predpisane v posebnih določilih (npr. 4.1.14, 4.2.12).

A.6.4 Nekatera določila priporočajo rabo "standardnih okrajšav" (npr. za navedbo izdaje glej 2.1.2), vendar te okrajšave niso navedene. Te okrajšave niso predpisane, priporočena pa je raba mednarodnih ali nacionalnih standardov (glej Dodatek C).

Okrajšave, ki so uporabljene v primerih, so zgolj ilustrativne in niso predpisane, razen tistih, ki so navedene v A.6.2 in A.6.3 (glej tudi Dodatek D). Uporaba določenih latinskih okrajšav olajšuje mednarodno izmenjavo bibliografskih zapisov, katalogizacijskim ustanovam pa ni treba iskati ustreznih izrazov za vsak jezik posebej.

A.6.5 Inicialke in akronime zapisujemo brez presledkov, ne glede na to, kako so zapisani v viru.

Primeri

Pel batesimo di S.A.R. Ludovico ...

KL Ianuarius habet dies xxxi

Secundum usum S.R.E.

Prediche del M.R.P.C.M.

Okrajšave iz več kot ene črke obravnavamo kot posamezne besede in jih od besed ali inicialk, ki stojijo pred ali za njimi, ločimo s presledkom.

Primer

Ph. D.

Mr J.J. Rousseau

Kadar se več okrajšav, začetnih črk ipd. pojavlja ena ob drugi, jih ločimo s presledkom.

Primer

par R.F. s. d. C.

M. J.P. Rabaut

A.7 Raba velikih črk

Na splošno velja, da je v pisavah, kjer uporabljajo velike črke, prva črka prve besede vsakega območja velika črka; prva črka prve besede nekaterih elementov ali delov elementov je tudi velika črka (npr. vzporedni naslov, alternativni naslov, naslov razdelka). Druge velike črke uporabljamo v skladu z jezikom in s pisavo opisa (glej A.5 glede jezika, pisave in oblike črk, ki jih uporabljamo za transkripcijo). Kadar se v opisu pojavlja več jezikov ali pisav, za vsak jezik oz. pisavo uporabimo velike črke v skladu z njihovo rabo v določenem jeziku ali pisavi, tudi kadar je zaradi tega raba velikih črk v opisu neenotna.

Starejši monografski viri:

Črke s številčno vrednostjo v kronogramu v naslovu ali v območju založništva, produkcije in distribucije itd. ali v akrostihu pesmi, zapišemo z velikimi črkami. Vrvice katalogizacijska ustanova navaja v skladu s sodobno prakso.

Primer

Anno Vt speraMUs, pace CoronanDo [1610]

Zadnji veliki I v latinskih besedah je ligatura, ki predstavlja ii ali ij. Lahko ga razširimo (glej A.6.1) ali pa ga obdržimo v prvotni obliki.

Med zgodnjimi tiskarskimi fonti je za velika I in J ter U in V obstajal le po en znak. (Mala i/j in u/v so prav tako uporabljali izmenično, predvsem glede na uporabljene fonte in grafična pravila in manj glede na pravila izgovorjave, večina tiskarskih fontov pa je obsegala oba znaka.) Velika U in V so začeli ločevati v začetku 16. stoletja, I in J, i in j ter u in v pa kasneje v 16. stoletju¹⁵.

¹⁵Dosledna uporaba teh znakov kot različnih vrst črk se ni ustalila še večji del 19. st. Glej D.B. Updike, *Printing types: their history, forms and use*. (Cambridge: Harvard University Press, 1937), str. 22, opomba.

V mednarodnem okviru se v katalogizacijski praksi uporablja nekoliko različno zapisovanje I in J ter U in V, in sicer v nekaterih praksah velike črke prepisejo z izvirnika, v večini primerov pa V spremenijo v u. Katalogizacijska ustanova naj bo pri načinu konverzije, ki ga izbere, dosledna.

Na primer, če pri navedbi velikih črk ne sledimo izvirniku, potem I oz. J, U oz. V ter W oz. UU, ki sta uporabljena za W, prepíšemo, kakor se pojavljajo:

I oz. J kot i oz. j, IJ na koncu kot ij, U oz. V kot u oz. v, VV kot vv;

ali I oz. J lahko spremenimo v i oz. j, U in V v u oz. v, in VV v vv, glede na sodobna pravila črkovanja.

Če velikih črk ne moremo identificirati (npr. I/J ali U/V v gotici), prepis uskladimo s sodobnim pravopisom v jeziku vira.

Primeri

JOHANNES kot Johannes

JSAK kot Isak

A.8 Tiskarske napake

Netočnosti ali napačno črkovane besede prepíšemo tako, kot so navedene na viru. Za njimi lahko napišemo *sic* v oglatem oklepaju, pred in za katerim je presledek ([sic]), ali pa v oglatem oklepaju dodamo popravek, pred katerim napišemo *i. e.* (id est, »to je«) oz. ustreznico v drugem jeziku in/ali pisavi.

Primeri

Chansons créés et interprétés [sic]

The world in anger [i. e. danger]

Looser [i. e. Loser] takes all

The notted [i. e. noted] history of Mother Grim

Barcelonette [i. e. Barcelonnette]

Golden Vienesese [sic] waltzes

compuesto por Luis de Bricñeo [i. e. Briceño]

Small busines [sic] encyclopedias

An hnmbles [sic] address

To my loaing [sic] friend

Antiqvtates [i. e. Antiquitates] Alstetenses et Palatinatvs Saxonici

Starejši monografski viri:

Kadar tiskar pusti prazen prostor za ročni vnos začetne črke, le-to zapišemo v oglatem oklepaju in vrivek pojasnimo v območju 7.

Primer

[T]he true history of recent events

Opomba: Tiskar je pustil prazen prostor za začetno črko

Prazen prostor, namenjen kasnejšemu ročnemu vnosu datumov ali imen ipd., razložimo v oglatem oklepaju. Uporabimo izraz *prazen prostor* ali ustreznico v jeziku, ki ga izbere katalogizacijska ustanova. Ročno vpisane dodatne podatke na teh mestih zabeležimo v območju 7 ali v oglatem oklepaju v območju 1 s pojasnilom v območju 7.

Primer

Kungörelse, Angående Någon tilärnad Entreprenade, af tändningen och underhållandet af Stadsens enskilte Lycktor. Gifwen Stockholms Rådhus den [prazen prostor] Junii 176[prazen prostor]

Opomba: Datum »19 Junii 1767« na naslovni strani in na zadnji strani izvoda x v zbirki y dodan ročno

ali

Kungörelse, Angående Någon tilärnad Entreprenade, af tändningen och underhållandet af Stadsens enskilte Lycktor. Gifwen Stockholms Rådhus den [19] Junii 176[7]

Opomba: Datumi, navedeni v oklepajih, so na izvodu x v zbirki y dodani ročno

Kadar imamo izvode, v katerih so bile tipkarske napake popravljene in obe različici opišemo v enem zapisu, za osnovo opisa vzamemo popravljene izvod. Podatke o tiskarskih napakah navedemo v območju 7.

Primer

Den sluga och förståndiga gubben, som lærer de oförfarna både i städerna och på landet, at igenom hwarjehanda hus-curer, hela och bota mångfaldiga sjukdomar, så wäl hos människor som fänad; jämte mycket annat, som kan tjena til förmon och nytta i åtskilliga hushålls-stycken.

Opomba: V različici stavka je tiskarska napaka v naslovu: »sjukdo-«/»domar«

. — Stockholm, : gedruckt bey Henr. C. Merckell, königl. Buchdr. im Grosz-Fürstenthum Finland., Anno 1721.

Opomba: Podatek o izdaji iz kolofona. V različici stavka je v kolofonu tiskarska napaka: »Stocholm«

Narobe obrnjene črke zabeležimo v pravilni obliki in to razložimo v opombi.

Primer

... virtue ...

Opomba: Črka »r« v besedi »virtue« je obrnjena narobe

Kontinuirani viri:

Netočnosti ali napačno črkovanih besed v stvarnem naslovu ne prepíšemo (glej 1.1.5.1).

A.9 Simboli itd.

Simbol ali drug znak, ki ga ne moremo reproducirati z razpoložljivimi sredstvi, zabeležimo v obliki opisa ali ustreznice v črkah ali besedah. Nadomestilo zapišemo v oglatem oklepaju in v opombi dodamo pojasnilo, če je le-to pomembno za uporabnike kataloga. Znak za copyright, ki ga ni mogoče reproducirati, lahko nadomestimo z besedo ali okrajšavo brez oglatega oklepaja.

Primeri

/ by [E.B.C.]

Opomba: Avtorjeve začetnice so prikazane v obliki not

I [love] Paris

Opomba: Beseda "love" (ljubim) v naslovu je prikazana s simbolom za srce

Splinters, historical, sacred and profane, partly from off that standard [oak], our blessed constitution

Opomba: Beseda »oak« je prikazana z lesorezom drevesa

[3rd ed.]

Opomba: Podatek o izdaji je prikazan s tremi zvezdicami, cop. 2009

Uredniška opomba: Leto je navedeno v obliki ©2009.

A.10 Nepopolni izvodi

Pomanjkljivosti opisovanega izvoda lahko opišemo v opombi (glej 7.11).

Starejši monografski viri:

ISBD obravnava zapise za izvode knjižničnega gradiva, kakršno je izšlo, in ne daje določil za primere, ko popolni izvod ne obstaja ali ko je treba katalogizirati nepopolni izvod brez pomoči bibliografskega zapisa za popolni izvod.

V prvem primeru se morajo sestavljalci in uporabniki podatkovih zbirk, pa naj bodo oblikovane ročno ali strojno, zavedati, da opisi, ki upoštevajo spremembe med tiskanjem, posebne izvode s posvetili, izvode z odvečnimi listi itd., pogosto ne veljajo za vse izvode ene izdaje.

V drugem primeru najprej poiščemo zapis za popolni izvod, pomanjkljivosti in druge posebne značilnosti pa opišemo v območju 7; kadar pa podrobnih podatkov o popolnem izvodu ne najdemo, podatke, ki jih je katalogizator dodal na podlagi sklepanja, v območju naslova in navedbe odgovornosti navedemo v oglatem oklepaju skupaj s pojasnilom.

Različne možnosti povežemo z besedico *ali*. Kadar takšnih podatkov ne najdemo, izpuščene dele označimo z znaki za izpuščanje in dodamo pojasnilo. Kadar ne moremo ugotoviti popolnega obsega, obseg nepopolnega izvoda navedemo v skladu z določili v 5.1.4.1.5.

A.11 Primeri

Primeri, navedeni v tem dokumentu, so ilustrativni in neobvezujoči, razen kadar je izrecno poudarjeno, da se je treba držati oblike, ki je navedena v določenem primeru oz. primerih. Večina primerov je nastala na podlagi opisov dejanskih virov.

OPIS ELEMENTOV

0 OBMOČJE OBLIKE VSEBINE IN VRSTE MEDIJA

Uvodna opomba

Namen območja oblike vsebine in vrste medija je, da na samem začetku opisa opredelimo osnovno obliko oz. oblike, v katerih je izražena vsebina vira, obenem pa določimo tudi vrsto oz. vrste nosilcev, na katerih je vsebina dostopna. Na ta način pomagamo uporabnikom kataloga pri identifikaciji in izbiri ustreznih virov. Zaradi vse večje raznolikosti in kompleksnosti vsebine virov in vrst medijev, pa tudi zaradi vedno večje raznovrstnosti uporabnikov s specifičnimi informacijskimi potrebami, je že v začetnem delu zapisa potreben podrobnejši opis oblike vsebine in vrste medija. Z zagotavljanjem izčrpnih podatkov o obliki vsebine in vrsti medija bomo olajšali dostop vsem vrstam uporabnikov s specifičnimi potrebami, omogočili izmenjavo kataložnih zapisov znotraj vzajemnih omrežij ter interoperabilnost z drugimi standardi za meta-podatke v okolju odprtega dostopa.

Območje oblike vsebine in vrste medija vsebuje dva elementa, ki ju izberemo z zaprtega seznama: 1. **oblika vsebine** – opredeljuje jo en ali več izrazov za osnovno obliko oz. oblike, v katerih je izražena vsebina vira; dodamo jim lahko še enega ali več **kvalifikatorjev vsebine**, s katerimi za vir, ki ga opisujemo, opredelimo zvrst, naravo čutnega zaznavanja, dimenzionalnost in/ali prisotnost ali odsotnost gibanja; ter 2. **vrsto medija** – opredeljuje vrsto ali vrste nosilcev, na katerih je dostopna vsebina vira.

Vsebina

- 0.1 Oblika vsebine
- 0.2 Vrsta medija

Predpisana raba ločil

- A.** Izraze, ki se uporabljajo kot kvalifikatorji vsebine, navedemo v okroglem oklepaju neposredno za izrazom, ki označuje obliko vsebine (**( )**).
- B.** Kadar eno obliko vsebine opredelimo z več različnimi kvalifikatorji vsebine, je pred vsakim naslednjim kvalifikatorjem presledek, podpičje, presledek (**;**).
- C.** Pred vrsto medija je presledek, dvopičje, presledek (**:**).
- D.** Kadar ena vrsta medija vsebuje različne oblike vsebine, sta pred vsakim naslednjim izrazom, ki označuje obliko vsebine, pika in presledek (**.**).
- E.** Kadar vir sestoji iz različnih vrst medijev in vsebuje različne oblike vsebine, je pred vsako naslednjo navedbo »oblika vsebine : vrsta medija« presledek, znak za plus, presledek (**+**).

Vzorci rabe ločil

Oblika vsebine (kvalifikator vsebine) : vrsta medija

Oblika vsebine (kvalifikator vsebine ; kvalifikator vsebine) : vrsta medija

Oblika vsebine. Oblika vsebine (kvalifikator vsebine) : vrsta medija

Oblika vsebine (kvalifikator vsebine). Oblika vsebine (kvalifikator vsebine) : vrsta medija

Oblika vsebine (kvalifikator vsebine) : vrsta medija + Oblika vsebine (kvalifikator vsebine) : vrsta medija

Predpisani vir podatkov

Vir sam.

0.1 Oblika vsebine

Obvezno

Kategorije, ki se nanašajo na obliko vsebine, odražajo osnovno obliko ali oblike, v katerih je izražena vsebina vira. Navedemo enega ali več izrazov s spodnjega seznama oz. njihove ustreznice v jeziku in pisavi, ki ju izbere katalogizacijska ustanova. Pri virih z raznoliko vsebino, kjer ne prevladuje noben del vira (to pomeni, da so vsi deli enako izraziti ali pomembni), v abecednem vrstnem redu zabeležimo vse izraze, ki veljajo za opisovani vir. *Izjemoma* lahko pri virih z raznoliko vsebino, kjer so možne tri oblike ali več, uporabimo izraz *več oblik vsebine*.

Pri virih z raznoliko vsebino, kjer en del vira prevladuje, druga vsebina pa je prisotna le v manjši meri ali je drugotnega pomena (npr. tiskana knjiga z nekaj ilustracijami, vendar premalo, da bi jih lahko imeli za prevladujoče; posnetek opere z nekaj govornjenimi besedami), lahko oblike vsebine, ki niso prevladujoče, izpustimo.

Izrazi za obliko vsebine

Izraz za obliko vsebine	Definicija in pomenski obseg
besedilo	vsebina, izražena v obliki pisane besede, simbolov in številčk; npr. knjige (tiskane ali elektronske), korespondenca, podatkovne zbirke časopisov in časniki na mikrofilmu
druga oblika vsebine	če za obliko vsebine vira, ki ga opisujemo, ne moremo uporabiti nobenega od drugih izrazov s tega seznama, uporabimo ta izraz
gibanje	vsebina, izražena z gibanjem, tj. dejanje ali proces spremembe položaja predmeta ali osebe; npr. plesna notacija, odrsko dogajanje ali koreografija, ne pa tudi gibljive slike, kot so npr. filmi [<i>glej</i> slika]
glasba	vsebina, izražena v obliki urejenih tonov ali zvokov v zaporedju, kombinaciji in časovnih razmerjih, ki

	<p>tvorijo kompozicijo; glasba je lahko napisana (notni zapis), izvajana ali posneta v analognih ali digitalnih formatih v obliki vokalnih, instrumentalnih ali mehanskih zvokov, ki imajo ritem, melodijo ali harmonijo; npr. notni zapisi, kot so partiture ali parti, ter posneta glasba, kot so koncerti, opere in studijski posnetki</p>
govorjena beseda	<p>vsebina, izražena v obliki govorečega človeškega glasu; npr. zvočne knjige, radijske oddaje, posnetki ustnega izročila in zvočni posnetki dramskih del, posneti v analognem ali digitalnem formatu</p>
nabor podatkov	<p>vsebina, izražena v obliki digitalnih podatkov, ki so namenjeni računalniški obdelavi; npr. številčni podatki, okoljski podatki ipd., ki jih uporabljajo računalniški programi za izračun povprečij, korelacij ipd. ali za oblikovanje modelov ipd., ki pa običajno niso prikazani v neobdelani obliki; sem ne sodijo digitalno posneta glasba [<i>glej</i> glasba], govor [<i>glej</i> govorna beseda], zvoki [<i>glej</i> zvoki], računalniške slike [<i>glej</i> slika] in besedilo [<i>glej</i> besedilo]</p>
predmet	<p>vsebina, izražena v obliki naravno obstoječih entitet ali ročno ali strojno narejenih izdelkov; primeri izdelkov, ki jih imenujemo tudi tridimenzionalne strukture ali realije, vključujejo skulpture, modele, igre, kovance, igrače, zgradbe, opremo, oblačila, predmete s področja kulture in druge predmete; naravno obstoječe entitete vključujejo fosile, kamnine, žuželke, biološke preparate na objektnih stekelcih; kartografski predmeti vključujejo globuse, reliefne modele in preseke v tridimenzionalni obliki, ki so namenjeni opazovanju s strani, ne vključujejo pa reliefnih zemljevidov [<i>glej</i> slika]</p>
program	<p>vsebina, izražena v obliki digitalno kodiranih navodil, namenjenih za računalniško obdelavo in izvedbo; npr. operacijski sistemi, uporabniška programska oprema ipd.</p>
slika	<p>vsebina, izražena s črto, z likom, s senčenjem itd.; slika je lahko mirujoča ali gibljiva in dvo- ali tridimenzionalna; npr. reprodukcije umetniških slik, zemljevidi, reliefni zemljevidi, fotografije, teledetekcijski posnetki, stereogrami, filmi in litografije</p>
več oblik vsebine	<p>raznolika vsebina, za katero bi lahko uporabili tri ali več izrazov za obliko</p>

zvoki	vsebina, izražena v obliki zvokov živali, ptic ali naravnih virov hrupa oz. zvokov, ki jih imitira človeški glas ali digitalni (ali analogni) medij; npr. posnetki ptičjega petja, oglašanja živali ter zvočnih efektov, z izjemo posnete glasbe [<i>glej</i> glasba] in posnetega človeškega govora [<i>glej</i> govorjena beseda]
-------	---

0.1.1 Kvalifikator vsebine

Obvezno, če je podatek na voljo

0.1.1.1 Kategorijo »oblika vsebine« lahko razširimo z eno ali več podkategorijami kvalifikatorja vsebine, ki se nanašajo na opisovani vir. Kvalifikatorji vsebine opredeljujejo vrsto, prisotnost ali odsotnost gibanja, dimenzionalnost in naravo čutnega zaznavanja za opisovani vir.

Uporabimo izraze s spodnjih seznamov oz. njihove ustreznice v jeziku in pisavi, ki ju izbere katalogizacijska ustanova; uporabimo toliko izrazov, kolikor je potrebno, da dopolnimo ali še bolj pojasnimo odgovarjajočo kategorijo »oblika vsebine«. Kvalifikatorje dodajamo takrat, kadar za določeno obliko vsebine obstajajo različne možnosti, npr.: besedilo (vizualno) ali besedilo (tipno); slika (mirujoča ; dvodimenzionalna) ali slika (mirujoča ; tridimenzionalna).

0.1.1.2 Opredelitev vrste

izveden/a/o	vsebina, izražena v slišni ali vidni obliki v določenem času in zabeležena v viru; vključuje posnete izvedbe glasbe ali gibanja, računalniško glasbo ipd.
kartografski/a/o	vsebina predstavlja Zemljo v celoti ali njen del ali katerokoli nebesno telo v kateremkoli merilu; vključuje zemljevide, atlase, globuse, reliefne modele ipd.
znakovni/a/o	vsebina, izražena v znakovnem sistemu za namene umetnosti (npr. skladba, ples, odrska postavitve) in namenjena vidnemu zaznavanju

0.1.1.3 Opredelitev gibanja

(uporablja se samo skupaj z »obliko vsebine« *slika*)

Obliko vsebine *slika* opredelimo tako, da prikažemo zaznano prisotnost ali odsotnost gibanja v slikovni vsebini vira.

gibljiva	slikovna vsebina, ki jo zaznavamo kot gibljivo, po navadi v obliki sličic, ki hitro sledijo ena drugi
mirujoča	slikovna vsebina, ki jo zaznavamo kot statično

0.1.1.4 Opredelitev dimenzionalnosti

(uporablja se samo skupaj z »obliko vsebine« *slika*)

Obliko vsebine *slika* opredelimo tako, da prikažemo število prostorskih razsežnosti, v okviru katerih je mogoče zaznati slikovno vsebino vira.

dvodimenzionalna	vsebina slike je namenjena zaznavanju v dveh dimenzijah
tridimenzionalna	vsebina slike je namenjena zaznavanju v treh dimenzijah

0.1.1.5 Opredelitev čutnega zaznavanja

Atribut se nanaša na človeško čutilo, s katerim zaznavamo vsebino objavljenega vira.

okušalni/a/o	vsebina je namenjena zaznavanju z okušanjem
slušni/a/o	vsebina je namenjena zaznavanju s poslušanjem
tipni/a/o	vsebina je namenjena zaznavanju z dotikanjem
vizualni/a/o	vsebina je namenjena zaznavanju z gledanjem
vohalni/a/o	vsebina je namenjena zaznavanju z vonjanjem

0.2 Vrsta medija

Obvezno

Kategorije za vrsto medija opisujejo vrsto ali vrste nosilcev, ki se uporabljajo za prenos vsebine vira. Kategorije običajno odražajo format medija za shranjevanje in ohišje nosilca v kombinaciji z vrsto naprave, ki je potrebna za prikazovanje, pregledovanje, predvajanje itd. vsebine vira. Navedemo enega ali več izrazov s spodnjega seznama oz. njihove ustreznice v jeziku in pisavi, ki ju izbere katalogizacijska ustanova. Pri virih, ki so sestavljeni iz različnih medijev, kjer noben medij ne prevladuje (to pomeni, da so vse komponente enako izrazite ali pomembne), zabeležimo vse izraze, ki veljajo za vir. *Izjemoma* lahko pri virih, sestavljenih iz različnih medijev, kjer so uporabljene tri vrste medijev ali več, uporabimo izraz *več medijev*. Pri delih, ki so sestavljena iz različnih medijev, kjer en medij prevladuje, druge vrste medijev pa so prisotne le v manjši meri ali so drugotnega pomena, lahko vrste medijev, ki niso prevladujoče, izpustimo. Če za uporabo ali zaznavo vira ni potrebna naprava, uporabimo izraz *brez posrednega medija*.

Izrazi za vrsto medija

Izraz za vrsto medija	Definicija in pomenski obseg
avdio	<i>Za vire, za katere potrebujemo napravo za predvajanje zvoka</i> medij, ki se uporablja za shranjevanje posnetega zvoka, namenjen rabi z napravo za predvajanje, kot so gramofon, kasetofon, CD-predvajalnik,

	MP3-predvajalnik ali iPod; zajema medije, ki se uporabljajo za shranjevanje digitalno kodiranega ali analognega zvoka
brez posrednega medija drug medij	<i>Za medije, za katere ne potrebujemo posredne naprave</i> če za vrsto nosilca in posredno napravo, ki je potrebna za posredovanje, uporabo ali zaznavanje vsebine opisovanega vira, ne moremo uporabiti nobenega od drugih izrazov s tega seznama, uporabimo ta izraz
elektronski medij	<i>Za vire, za katere potrebujemo računalnik</i> medij, ki se uporablja za shranjevanje elektronskih datotek, namenjen rabi s pomočjo računalnika; zajema medije, ki so dostopni na daljavo prek strežnika, pa tudi neposredno dostopne medije, kot so računalniški trakovi in diski
mikrooblika	<i>Za vire, za katere potrebujemo mikročitalnik</i> medij, ki se uporablja za shranjevanje pomanjšanih slik, nevidnih s prostim očesom, namenjen rabi s pomočjo naprave, kot sta čitalnik za mikrofilme ali mikrofíše; zajema prosojne in neprosojne mikrografske medije
mikroskopski medij	<i>Za vire, za katere potrebujemo mikroskop</i> medij, ki se uporablja za shranjevanje zelo majhnih predmetov, namenjen rabi s pomočjo naprave, kot je mikroskop, ki prikaže podrobnosti, nevidne s prostim očesom
projicirni medij	<i>Za vire, namenjene projiciranju</i> medij, ki se uporablja za shranjevanje gibljivih ali mirujočih slik, namenjen rabi s pomočjo naprave za projiciranje, kot so filmski projektor, diaproyektor ali grafoskop; zajema medije, namenjene za projiciranje dvo- in tridimenzionalnih slik
stereografski medij	<i>Za vire, namenjene stereografskemu prikazovanju</i> medij, ki se uporablja za shranjevanje parov mirujočih slik, namenjen rabi s pomočjo naprave, kot sta stereoskop ali stereograf, ki ustvarja učinek treh dimenzij
več medijev	<i>Za vire, sestavljene iz različnih medijev, kjer so uporabljene tri vrste medijev ali več</i>
video	<i>Za vire, za katere potrebujemo videopredvajalnik</i> medij, ki se uporablja za shranjevanje gibljivih

ali mirujočih slik, namenjen rabi z napravo za predvajanje, kot je predvajalnik za videokasete ali za DVD; zajema medije, ki se uporabljajo za shranjevanje tako digitalno kodiranih kot analognih slik

Primeri

- Besedilo. Slika (kartografska) : elektronski medij
- Besedilo (tipno) : brez posrednega medija
- Besedilo (vizualno) : brez posrednega medija + Besedilo (vizualno) : mikrooblika
- Besedilo (vizualno) : mikrooblika
- Gibanje (znakovno ; tipno) : brez posrednega medija
- Gibanje (znakovno ; vizualno) : brez posrednega medija
- Glasba (izvedena) : avdio
- Glasba (znakovna ; tipna) : brez posrednega medija
- Glasba (znakovna ; vizualna) : elektronski medij
- Govorjena beseda : avdio
- Nabor podatkov : elektronski medij
- Nabor podatkov (kartografski) : elektronski medij
- Predmet (kartografski ; tipni) : brez posrednega medija
- Predmet (kartografski ; vizualni) : brez posrednega medija
- Predmet (tipni) : brez posrednega medija
- Program : elektronski medij
- Slika (gibljiva ; dvodimenzionalna) : projekirni medij
- Slika (gibljiva ; tridimenzionalna) : video
- Slika (kartografska ; gibljiva ; dvodimenzionalna) : video
- Slika (kartografska ; mirujoča ; dvodimenzionalna ; tipna) : brez posrednega medija
- Slika (kartografska ; mirujoča ; dvodimenzionalna ; vizualna) : projekirni medij
- Slika (mirujoča ; dvodimenzionalna ; tipna) : brez posrednega medija
- Slika (mirujoča ; dvodimenzionalna ; vizualna). Gibanje (znakovno ; vizualno) : brez posrednega medija
- Slika (mirujoča ; dvodimenzionalna ; vizualna) : projekirni medij
- Slika (mirujoča ; tridimenzionalna ; vizualna) : stereografski medij
- Več oblik vsebine : več medijev
- Zvoki : avdio

1 OBMOČJE NASLOVA IN NAVEDBE ODGOVORNOSTI

Obvezno

Uvodna opomba

Območje naslova in navedbe odgovornosti vsebuje stvarni naslov, vzporedne naslove, dodatke k naslovu in navedbe odgovornosti. Posamezni elementi so opredeljeni v slovarju. Več pojasnil je podanih na začetku vsakega elementa v območju.

Vsebina

- 1.1 Stvarni naslov
- 1.2 Vzporedni naslov
- 1.3 Dodatek k naslovu
- 1.4 Navedba odgovornosti

Predpisana raba ločil

- A. Za ločila pred posameznimi območji opisa glej A.3.2.
- B. Pred vsakim vzporednim naslovom in vsako drugo vzporedno navedbo je presledek, enačaj, presledek (=).
- C. Pred vsakim dodatkom k naslovu je presledek, dvopičje, presledek (:), razen če beseda ali besedna zveza v viru povezuje drugi ali naslednji podatek s predhodnim.
- D. Pred prvo navedbo odgovornosti, ki sledi kateremukoli naslovu, je presledek, poševnica, presledek (/).
- E. Pred vsako naslednjo navedbo odgovornosti je presledek, podpičje, presledek (;), razen če navedbe tvorijo eno samo besedno zvezo.
- F. Naslovi posameznih del različnih avtorjev, skladateljev, umetnikov itd. ter naslovi anonimnih del, ki jih vir vsebuje, so ločeni s piko in presledkom (.).
- G. Naslovi posameznih del istega avtorja, skladatelja, umetnika itd., ki jih vir vsebuje, so ločeni s presledkom, podpičjem, presledkom (;).
- H. Če naslov sestoji iz skupnega naslova in podrejenih naslovov, je pred vsako oznako podrejenega naslova, če obstaja, ali pred vsakim podrejenim naslovom, ki sledi skupnemu naslovu, pika, presledek (.).
- I. Pred vsakim podrejenim naslovom, ki sledi oznaki podrejenega naslova, je vejica, presledek (,).
- J. Pred oznako podrejenega naslova ali podrejenim naslovom, ki sledi dodatku k naslovu, je pika, presledek (.).

Vzorci rabe ločil

Stvarni naslov

Stvarni naslov : dodatek k naslovu

Stvarni naslov = Vzporedni naslov

Stvarni naslov = Vzporedni naslov : dodatek k naslovu

Stvarni naslov : dodatek k naslovu = Vzporedni naslov : vzporedni dodatek k naslovu

Stvarni naslov : dodatek k naslovu = vzporedni dodatek k naslovu

Stvarni naslov / navedba odgovornosti

Stvarni naslov = Vzporedni naslov / navedba odgovornosti

Stvarni naslov = Vzporedni naslov = Vzporedni naslov / navedba odgovornosti

Stvarni naslov : dodatek k naslovu : dodatek k naslovu / navedba odgovornosti

Stvarni naslov / navedba odgovornosti = vzporedna navedba odgovornosti

Stvarni naslov / navedba odgovornosti = Vzporedni naslov / vzporedna navedba odgovornosti

Stvarni naslov / navedba odgovornosti ; druga navedba odgovornosti ; tretja navedba odgovornosti

Naslov / navedba odgovornosti. Naslov / navedba odgovornosti

Naslov ; Naslov / navedba odgovornosti

Naslov : dodatek k naslovu ; Naslov : dodatek k naslovu / navedba odgovornosti

Naslov = Vzporedni naslov ; Naslov = Vzporedni naslov / navedba odgovornosti

Skupni naslov. Podrejeni naslov

Skupni naslov. Oznaka podrejenega naslova, Podrejeni naslov

Skupni naslov. Oznaka podrejenega naslova

Skupni naslov. Podrejeni naslov = Vzporedni skupni naslov. Vzporedni podrejeni naslov

Skupni naslov. Podrejeni naslov / navedba odgovornosti

Skupni naslov : dodatek k naslovu. Podrejeni naslov : dodatek k naslovu

Skupni naslov. Podrejeni naslov : dodatek k naslovu / navedba odgovornosti = Vzporedni skupni naslov. Vzporedni podrejeni naslov : vzporedni dodatek k naslovu / vzporedna navedba odgovornosti

Predpisani viri podatkov

Podatke, ki se ne pojavljajo v predpisanih virih podatkov, temveč drugje v viru, v območju 1 navedemo v oglatem oklepaju. Določila predpisujejo, s kakšnimi omejitvami lahko uporabljamo podatke, ki jih navajamo v območju 1.

Tiskani besedilni viri in muzikalije:

Naslovna stran ali nadomestilo naslovne strani.

Vsi drugi viri:

Vir sam, embalaža, dokumentacija, drugo spremno gradivo.

1.1 Stvarni naslov***Obvezno, če je podatek na voljo***

1.1.1 Stvarni naslov je prvi element območja, tudi kadar so pred njim v prednostnem viru podatkov navedbe odgovornosti, navedbe izdaje, navedbe zbirke, navedbe založništva/distribucije, leto, cena ali drugi podatki, ki niso podatki o naslovu.

1.1.2 Imena datoteke elektronskega vira ne obravnavamo kot stvarni naslov, razen če je to edino ime, navedeno v sami datoteki ali na zunanjem delu elektronskega vira, na embalaži, v dokumentaciji ali v drugem spremnem gradivu.

1.1.3 Oblike stvarnega naslova

1.1.3.1 Stvarni naslov lahko sestoji le iz izraza oz. izrazov, ki označujejo vrsto dela ali njegovo intelektualno ali umetniško vsebino, ali pa samo iz enega ali več generičnih izrazov.

Primeri

Proceedings
Plays
Collected works
Journal
Textes et documents
Concerto
Drawings
Survey data
Software
Graphics
会议文集

1.1.3.2 Stvarni naslov lahko sestoji iz imena osebe ali korporacije, kadar v prednostnem viru podatkov ni drugega naslova kot le to ime.

Primeri

Sophocles

The British Museum

Kongress geografa Jugoslavije, Rijeka-Pula-Gorica, 3–8.X.1949

Museum diluvianum quod possidet Joh. Jacobus Scheuchzer

Arthur Sullivan

The Beatles

Michigan Institute on the Teaching of Librarianship

Dian Fossey

International Summer School on Computational and Mathematical
Linguistics

徐悲鸿

梅原龍三郎

김수근

1.1.3.3 Stvarni naslov lahko sestoji iz/ali vključuje začetne črke, akronim ali logotip.

Primeri

ISBD(M)

IFLA journal

Collection CAP

MM 51

BASIC

P.M.S.

Če se razvezana oblika pojavlja v prednostnem viru podatkov, a ni izbrana za stvarni naslov, jo navedemo kot dodatek k naslovu (glej 1.3.3) ali kot navedbo odgovornosti. Če razvezane oblike ni v prednostnem viru podatkov, jo lahko navedemo v območju 7 (glej 7.1.1.3).

1.1.3.4 Alternativni naslov je del stvarnega naslova. Pred ali za vezno besedo ni predpisanega ločila. Raba ločil v naslovih, ki vključujejo alternativni naslov, je prepuščena odločitvi katalogizacijske ustanove.

Primeri

Eric, or, Little by little

“Le tiers des étoiles» ou On ne sait pas quel ange

Don Juan oder Die Liebe zur Geometrie

Un giorno di regno ossia Il finto Stanislao

袖珍神学, 或, 简明基督教词典

ジュリエット物語, あるいは, 悪徳の栄え

아라비안나이트, 일명, 千日夜話

Collegium institutionum juris, sive Controversiae, antinomiae et
difficultates librorum quatuor institutionum juris; ...

Uredniška opomba: Starejši monografski vir.

1.1.3.5 Stvarni naslov lahko vsebuje številke ali črke.

Primeri

Analytic theory of continued fractions II

Knox County, Kentucky, marriage book BB & C

Knitting I

Knitting II

International map of the world 1:1 000 000

Royalists and Puritans, 1635–1660

World 1:5 000 000 series 1106

Le 01

37 design and environment projects

L und E

Dossiers CH+6

In Caii Plinii Secundi Naturalis Historiae I. & II. cap. Libri xxx.
Commentarius

Uredniška opomba: Starejši monografski vir.

Evangelischer Gnaden-Strom, das ist: Sechs evangelische
Historien, begrieffen im 2., 3. und 4. Cap. Johannis. ...

Uredniška opomba: Starejši monografski vir.

LXX. disputationes theologicæ; ...

Uredniška opomba: Starejši monografski vir.

中国国界线画法标准样图(1:400万)

900句开口篇

한글 dBASE III plus 1.1H

Monografski viri v več delih:

Če je številčna oznaka dela monografskega vira v več delih sestavni del stvarnega naslova, številčno oznako zadnjega dela navedemo za številčno oznako prvega dela, in sicer v oglatem oklepaju z vezajem.

Primer

Prima [-decima] egloga della Bucolica di Virgilio

Muzikalije in zvočni posnetki:

Če naslov sestoji iz vrste skladbe in ene ali več navedb tonalitete, številčenja, leta nastanka skladbe ali zasedbe, vrsto skladbe in navedbe tonalitete, številčenja, leta nastanka skladbe in zasedbe obravnavamo kot stvarni naslov. Poimenovanje vrste skladbe zajema obliko, zvrst ali generični izraz, ki ga pogosto uporabljajo nekateri skladatelji (npr. *capriccio, concerto, intermezzo, Magnificat, maša, movement, muziek, nocturne, requiem, Stück, simfonija, suite, Te Deum, trio sonata*). Drugi naslovi (vključno s tistimi, ki sestojijo iz omenjenih izrazov in dodano eno ali več besedami, npr. *komorni koncert, Konzertstück, little suite*) služijo za razlikovanje. Navedbe tonalitete, številčenja, leta nastanka skladbe in zasedbe, ki se pojavijo z značilnim naslovom, zapišemo kot dodatek k naslovu.

Primeri

String quintet no. 1, A major, op. 18
 Klavierkonzert Nr. 5, Es-Dur
 Sinfonia 1 (1970)
 Sonate en ré majeur, opus 3, pour violon
 Scherzo for two pianos, four hands
 降B大调第一弦乐五重奏, 作品第K174号

1.1.3.6 Stvarni naslov lahko vsebuje navedbo odgovornosti, ime založnika ali podatke, ki se nanašajo na druge elemente opisa (npr. navedba izdaje), kadar ti podatki z naslovom tvorijo jezikovno celoto.

Primeri

Marlowe's plays
 Revai Nagy lexicon
 Report of the Expert Group on Special Care for Babies
 Lettres inédites d'Anatole France à Paul Grunebaum-Ballin
 Pocket volume of selections from the poetical works of Robert Browning
 The post-humous works of Robert Hooke
 Cinema-Ed Bureau films for the year
 University of California publications in classical archaeology
 Willing's press guide
 La route Shell
 Mundy's map of the twin cities Edmonton & Strathcona
 Charles Aznavour présente ses plus grands succès

The Penguin book of Italian madrigals
 The vocal score and libretto of The merry widow
 The Esso student's business game
 Adventure games of Derek Tyne
 Galaxy Inc.'s guide to spreadsheets
 Joe Lynn's payroll system
 Bruce Mitchell on dimensional analysis
 The compact edition of the Oxford English dictionary
 朗文常用英文词根词典
 鲁迅全集

Gibljive slike:

Navedbe izvajalca, režiserja, producenta, tistega, ki film predstavi (*angl.* presenter) itd., ki so pred ali za stvarnim naslovom, ne veljajo za del stvarnega naslova, tudi če so z njim jezikovno povezane.

Primeri

Star wars

Uredniška opomba: Naslovni okvir: Twentieth Century Fox presents Star wars.

Thief

Uredniška opomba: Naslovni okvir: Thief, with James Caan.

1.1.3.7 Skupni in podrejeni naslov

Stvarni naslov lahko sestoji iz skupnega in podrejenega naslova, z oznako podrejenega naslova ali brez nje.

Primeri

Internationale Quartär-Karte von Europa. Blatt 8, Magnitogorsk

Crecer como hijos de Dios. Libro del catequista

Nueva enciclopedia Larousse. Suplemento

1.1.4 Izbira stvarnega naslova

1.1.4.1 Viri z enim predpisanim virom podatkov

1.1.4.1.1 Kadar sta v prednostnem viru podatkov v istem jeziku in/ali pisavi navedena dva naslova ali več, stvarni naslov izberemo glede na tipografijo naslovov v prednostnem viru podatkov ali, če ni tipografskih razlik, glede na zaporedje naslovov v prednostnem viru podatkov. Če tipografija ali zaporedje naslovov ne omogočata jasne izbire, za stvarni naslov izberemo najpopolnejši naslov.

Starejši monografski viri:

Za stvarni naslov izberemo prvi naslov, ki se pojavlja v prednostnem viru podatkov.

Kontinuirani viri:

Kadar se naslov pojavlja v razvezani obliki in v obliki začetnih črk ali akronima, za stvarni naslov izberemo razvezano obliko, začetne črke ali akronim pa navedemo kot dodatek k naslovu (glej 1.3.3.1).

1.1.4.1.2 Kadar so naslovi v različnih jezikih ali pisavah (tj. vzporedni naslovi, glej 1.2), za stvarni naslov izberemo naslov v jeziku in pisavi glavnega dela vira.

Kadar tega kriterija ne moremo upoštevati, stvarni naslov izberemo glede na tipografijo naslovov v prednostnem viru podatkov ali, če ni tipografskih razlik, glede na zaporedje naslovov v prednostnem viru podatkov.

1.1.4.2 Viri z več kot enim prednostnim virom podatkov

1.1.4.2.1 Kadar ima vir več prednostnih virov podatkov, kot v primeru večjezičnega vira ali vira v več pisavah s prednostnim virom podatkov v vsakem jeziku ali pisavi, stvarni naslov izberemo iz prednostnega vira podatkov, ki je v jeziku in pisavi glavnega dela vira.

1.1.4.2.2 Kadar tega kriterija ne moremo upoštevati (vir nima besedila ali pa je vsebina enakovredno predstavljena v več jezikih ali pisavah), stvarni naslov izberemo:

Tiskani viri ali viri z značilnostmi tiskane knjige (vključno z mikroreprodukcijami):

z desne (recto) od dveh nasprotnih naslovnih strani oz. s prve od dveh ali več naslovnih desnih (recto) strani.

Pri virih z besedili, tiskanimi v nasprotnih smereh (vezava tête-bêche), ali pri virih s skupaj vezanimi zadnjimi platnicami (vezava "od hrbta do hrbta"), v katerih sta besedilo in/ali prednostni vir podatkov v dveh različnih jezikih ali pisavah predstavljena enakovredno na ločenih straneh, vsaka na "začetku" knjige glede na eno od platnic, je izbira stvarnega naslova prepuščena odločitvi katalogizacijske ustanove. Naslov, ki ga nismo izbrali za stvarni naslov, navedemo kot vzporedni naslov (glej 1.2.3). Opomba o formatu lahko navedemo v območju 7.

Starejši monografski viri:

z desne (recto) od dveh nasprotnih naslovnih strani oz. s prve od dveh ali več naslovnih desnih (recto) strani, razen kadar je očitno, da bi morala biti prva naslovna stran odstranjena in zamenjana (cancelandum). Tiskana naslovna stran ima prednost pred gravirano.

Kartografski viri, multimedijski viri, zvočni posnetki, video-posnetki, mirujoče in gibljive slike ter elektronski viri:

iz prvega od dveh ali več zaporednih virov podatkov.

1.1.4.3 Viri z dvema ali več deli z zbirnim naslovom

Kadar vir vsebuje dve ali več posameznih del in so v predpisanem viru podatkov poleg zbirnega naslova tudi naslovi posameznih del, za stvarni naslov izberemo zbirni naslov. Naslove posameznih del lahko navedemo v območju 7 (glej 7.7.2).

Primer

Three notable stories

Opomba: Vsebina: Love and peril / the Marquis of Lorne. To be or not to be / Mrs. Alexander. The melancholy hussar / Thomas Hardy

Starejši monografski viri:

Stvarni naslov lahko vključuje naslove posameznih del ali pa naslove teh del navedemo v območju 7. Njihovo izpuščanje iz stvarnega naslova označimo z znakom za izpuščanje.

Primeri

The spinning wheel's garland, containing several excellent new songs ...

Opomba: Vsebina na naslovni strani: I. The good housewife's coat of arms. II. The spinning-wheel's glory. III. The taylor disappointed of his bride. IV. The changeable world.

P. Virgillii Maronis Opera omnia ...

Opomba: Vsebina na naslovni strani: Bucolica, Georgica, Aeneis; Ciris et culex
ali

P. Virgillii Maronis Opera omnia: Bucolica, Georgica, Aeneis; Ciris et culex; / ...

1.1.4.4 Viri z dvema ali več deli brez zbirnega naslova

Če v viru brez zbirnega naslova eno delo prevladuje, naslov tega dela določimo za stvarni naslov, naslove ostalih del pa navedemo v območju 7 (glej 7.7.1).

Če v viru nobeno delo ne prevladuje, vse naslove navedemo v območju 1 (glej 1.1.5.2).

1.1.4.5 Viri brez naslova

Kadar v viru ni naslova, naslov oblikujemo sami in ga zabeležimo v oglatem oklepaju. Dodeljeni naslov mora biti jedrnat, odražati mora področje in/ali predmet vira v jeziku in pisavi vira ali, pri virih brez besedila, v jeziku in pisavi, ki ju je izbrala katalogizacijska ustanova. V opombi v območju 7 pojasnimo, da je naslov dodelil katalogizator (glej 7.1.1.1).

Primeri

- [Phantom jet fighter landing at R.A.F. Leuchars, July 1971]
- [Computer and information science technical reports, University of Florida]
- [Mining claims in parts of Gloucester and Restigouche counties, New Brunswick, Canada]
- [Coast of Maine from Rockland Harbor to Pemaquid Point]
- [Carte de la lune]
- [北陵志略]
- [日記]

Če vir vsebuje besedilo, nima pa naslova, taki so npr. letaki, plakati, stenske slike itd., to besedilo obravnavamo kot stvarni naslov (glej 1.1.5.4).

1.1.4.6 Viri, ki so del ali dodatek k drugemu viru

1.1.4.6.1 Kadar ima razdelek, suplement, del itd. naslov ali oznako, ki ne zadostuje za identifikacijo vira brez navedbe skupnega naslova, stvarni naslov vira sestoji iz skupnega naslova in oznake podrejenega naslova in/ali podrejenega naslova (tj. skupni naslov, oznaka razdelka in/ali naslov razdelka; naslov glavnega vira in neznačilni naslov suplementa ali priloge; naslov glavne zbirke, oznaka podzbirke in/ali neznačilni naslov podzbirke; naslov monografskega vira v več delih in neznačilni naslov opisovanega dela itd.). Skupni naslov lahko navedemo tudi v območju 6.

Primeri

- Advanced calculus. Student handbook
- Histoire du peuple anglais au XIXe siècle. Épilogue
- Ordnance Survey of Great Britain one inch to one mile map. Seventh series. Sheet 145, Banbury
- Italian secular song, 1606–1636. Florence
- The German pre-classics. Series A, George Philipp Telemann
- Mix and match games. Module 1, Letters
- IEE proceedings. A
- Acta Universitatis Carolinae. Philologica
- Geographical abstracts. C, Economic geography
- Kits for tots. Bimonthly filmstrip additions
- Art of advocacy. Structured settlements
- OSHA compliance manual. Application of key OSHA Topics
- Ports et mouillages des Iles Féroé (Faerøerne). Partie nord

采矿设计师手册. 4, 矿山机械卷
 企业管理基础. 教师手册

Kontinuirani viri:

Kadar opisujemo suplement ali prilogo s podrejenim naslovom, naslov glavnega kontinuiranega vira navedemo tudi v območju 7 (glej 7.2.4.5).

1.1.4.6.2 Kadar lahko suplement, prilogo, del itd. monografskega vira v več delih identificiramo brez skupnega naslova, za stvarni naslov določimo posamezne naslove supplementov, prilog, delov itd. Skupni naslov navedemo v območju 6.

Primeri

Mining and minerals

Območje 6: (The law of South Africa ; vol. 18)

Bathymétrie de la terminaison sud de l'arc insulaire des
 Nouvelles-Hébrides

Območje 6: (Contribution à l'étude géodynamique du Sud-Ouest
 Pacifique ; H.V. III-1)

Ernani

Območje 6: (The works of Giuseppe Verdi. Series I, Operas = Le
 opere di Giuseppe Verdi. Sezione I, Opere teatrali ; vol. 5)

Art music from the Far East

Območje 6: (Musical sources)

U.S. grain sales and shipments

Območje 6: (GSR agricultural surveys)

社会科学ジャーナル

Območje 6: (国際基督教大学学報 ; 2B)

Aix-en-Provence

Območje 6: (Série orange : carte topographique de la France à
 1:50 000 ; 3244)

Kontinuirani viri:

Kadar suplemente in priloge opišemo pod podrejenim naslovom, skupni naslov navedemo v območju 7 (glej 7.2.4.5).

1.1.4.6.3 Kadar je skupni naslov ali naslov glavnega vira jezikovno neločljivo povezan z naslovom suplementa, dela itd., stvarni naslov sestoji iz celotne navedbe obeh naslovov.

Primeri

Supplement to Hain's Repertorium bibliographicum

Geological basis for Vegetation of Southwest Africa
Uredniška opomba: Vegetation of Southwest Africa je naslov
 glavnega vira.

Superfluous hair, from Mail order madrigals

More graphics for Imagine that!

Der ander Theil deß Formularij, zum Tractat von Commissarien
 vnd Commissionen Camerae Imperialis gehörig, in sechs
 Bücher abgetheilt

1.1.5 **Prepis**

1.1.5.1 Stvarni naslov prepíšemo iz prednostnega vira podatkov dobesedno, kar pa ne velja nujno za velike črke in ločila (glej tudi A.7).

Primeri

Elements of mineralogy

A view of Sir Isaac Newton's philosophy

Abstract of an Act of Parliament, 27 George 2d, 1754

To the inhabitants of London and its environs. Awake! Arise! or
 be forever fall'n!

Varias antiguidades de Portugal

By the King, a proclamation for a general fast

Nouvelle carte des pays du Marché commun

La Camargue

Carte de pollution des eaux superficielles de Languedoc-
 Roussillon par les détergents anioniques

A new and exact map of the Dominions of the King of Great
 Britain on ye continent of North America

一般动力学（动力学、振动与控制）最新进展

Uredniška opomba: Naslov je naveden kot:

一般动力学[振动与控制、动力学]最新进展.

Izjemoma lahko zelo dolg stvarni naslov skrajšamo na sredini ali na koncu, če pri tem ne spremenimo pomena naslova, ne izpustimo pomembnih podatkov ali ne kršimo slovničnih pravil. Pri krajšanju stvarnega naslova ne izpustimo nobene od prvih petih besed (oz. šestih, če je prva beseda člen). Izpuščanje označimo z znakom za izpuščanje.

Starejši monografski viri:

Podatek, ki se nanaša na naslov in se pojavlja v prednostnem viru podatkov pred naslovom, po katerem je delo splošno znano, v opisu

vključimo v stvarni naslov brez inverzije, tudi če tipografija nakazuje podrejenost takega podatka.

Primer

Quę contineant duodecim ęneidos libri ... P Virgilij
Maronis

Hereafter foloweth a litel boke called Colyn Cloute

Ne upoštevamo pa invokacij, motov, uvodnih rekel (vključno z epi-grami in posvetili), razen če predstavljajo edini naslov ali so glede na tipografijo ali pomen sestavni del stvarnega naslova.

Primer

Hauptschluessel der teutschen vnd italiaenischen
Sprache

Uredniška opomba: Pred naslovom je invokacija
A.M.A.D.

Kontinuirani viri:

Očitne tiskarske napake pri prepisu stvarnega naslova popravimo, naslov v obliki, kot se pojavlja v prednostnem viru podatkov za opis kontinuiranega vira, pa navedemo v območju 7. Če nismo prepričani, ali je črkovanje pravilno ali ne, naslov prepisemo v obliki, v kakršni je na predlogi.

Primer

Housing starts

Opomba: Na zv. 1, št. 1 je naslov naveden kot Housing
sarts

toda

Lakeland libarian [sic]

Uredniška opomba: Naslov je naveden kot
Lakeland lib*arian.

Če naslov vsebuje datum/leto, ime, številko itd., ki se z vsakim zvezkom ali delom oz. iteracijo spreminja, datum/leto, ime, številko itd. izpustimo. Izpuščanje označimo z znakom za izpuščanje, razen kadar se pojavlja na začetku naslova.

Primeri

Report on the ... Conference on Development
Objectives and Strategy

La sidérurgie française en ...

IFLA CD ...

Uredniška opomba: Na nalepki na CD-ju: IFLA CD
2001.

Frommer's Washington, D.C., on \$ ... a day
Uredniška opomba: Na naslovni strani: Frommer's Washington, D.C., on \$35 a day.

The annual report of Governor ...
Uredniška opomba: Na naslovni strani: The annual report of Governor Rhodes. Ime guvernerja se z vsakim mandatom urada spreminja.

Tagungsbericht der Österreichischen Gesellschaft für Gefäßschirurgie
Uredniška opomba: Na naslovni strani: 2.
 Tagungsbericht der Österreichischen Gesellschaft für Gefäßschirurgie.

Serijske publikacije

Če je v stvarnem naslovu omenjen tudi katerikoli prejšnji, prevzeti naslov ipd., ki je lahko, ni pa nujno, slovnično povezan z drugim delom naslova, takega naslova ne vključimo v stvarni naslov. Izpuščanja ne označimo z znakom za izpuščanje. Odnose z drugimi viri navedemo v območju 7 (glej 7.2.4).

Primeri

The serpentine muse
ne The serpentine muse, incorporating the ASH newsletter

Opomba: Prevzame: The ASH newsletter

International gas report
ne International gas report, including World gas report

Opomba: Prevzame: World gas report

1.1.5.2 Viri brez zbirnega naslova

Kadar vir vsebuje dve ali več del brez zbirnega naslova, navedemo naslove posameznih del v zaporedju, ki ga narekuje tipografija naslovov v prednostnem viru ali virih podatkov, ali, če ni tipografskih razlik, po zaporedju naslovov v prednostnem viru ali virih podatkov. Navedbe izdaje, povezane s posameznimi naslovi, prepíšemo skupaj z naslovi. Vezno besedo ali besedno zvezo med naslovi del istega avtorja dobesedno prepíšemo iz prednostnega vira podatkov. (Za dela različnih avtorjev glej 1.4.5.11.2.)

Kadar je število posameznih naslovov zelo veliko, lahko navedemo samo prve tri naslove, ki jim sledi znak za izpuščanje. Celotno vsebino lahko navedemo v območju 7.

Primeri

The double-dealer ; Love for love ; The way of the world ; The mourning bride

Flash and filigree ; and, The magic Christian
 La petite hutte ; suivi de, Lorsque l'enfant paraît
 Romeo and Juliet overture ; and, Capriccio italien
 Infancy ; Childhood
 Electronic writing ; Functional grammar ; Verbal communication ...
 初吻 ; 绿化树 ; 男人的一半是女人

Starejši monografski viri:

Naslove posameznih del prepíšemo v zaporedju, kot so navedeni na naslovni strani. Kadar so v viru tudi dela, ki niso navedena na naslovni strani, naslove teh del zapišemo v območju 7.

Primeri

The floures of philosophie ; with The pleasures of
 poetrie annexed vnto them ...

The serving-man become a queen. Jockey of the
 green. The lass of Richmond Hill

The humble petition of a beautiful young lady. The
 Rvnd. Dr B=rk--y's answer to the young ladies
 petition

1.1.5.3 Skupni in podrejeni naslov

1.1.5.3.1 Podrejeni naslovi kot del stvarnega naslova

Če stvarni naslov sestoji iz skupnega in podrejenega naslova, je prvi element, ki ga prepíšemo, skupni naslov, ki mu sledi oznaka podrejenega naslova ali podrejeni naslov ali oboje. Podrejeni naslov je neposredno povezan s skupnim naslovom. Podrejeni naslov, ki se pojavlja v viru, vendar ne v prednostnem viru podatkov, navedemo v oglatem oklepaju.

Primeri

Acta biologica. Protozoa

Études et documents. Série C

Journal of polymer sciences. Part A, General paper

Analele Universităţii Bucureşti. Seria ştiinţe sociale. Estetică

Pubblicazioni dell'Università cattolica del Sacro Cuore. Contributi.
 Serie 3a, Varia

Dansk periodicafortegnelse. Supplement

La lettre du maire. Textes et documents

The Baker Street journal. Christmas annual

Collection Armand Colin. Section de philosophie
 Studia religiosa Helvetica. Series altera
 Les sources inédites de l'histoire du Maroc de 1530 à 1845.
 Première série, Dynastie Saadienne
 Encyclopedia of archaeology. Part 2, History and discoveries

1.1.5.3.2 Oznaka serije kot del številčenja

Pri serijskih publikacijah števil in drugih podatkov, ki se nanašajo na časovno oznako, ne prepisemo kot podrejeni naslov, ampak jih navedemo v območju 3 (glej 3.3.7).

Primer

Nuovo archivio veneto
Območje 3: Ser. 2, v. 1 (1891)–ser. 2, v. 20 (1900) ; ser. 3, v. 1
 (1901)–ser. 3, v. 42 (1921)
Uredniška opomba: Naslova ne prepisemo kot Nuovo archivio
 veneto. Ser. 2 ali Nuovo archivio Veneto. Ser. 3.

1.1.5.4 Besedilo brez naslova

Kadar vir vsebuje besedilo, nima pa naslova (kot v primeru nekaterih letakov, plakatov, stenskih slik itd.), besedilo prepisemo v celoti ali v skrajšani obliki kot stvarni naslov. Izpuščanja celih besednih zvez ali stavkov ne označujemo; krajšanje besednih zvez, stavkov ali besed označimo z znakom za izpuščanje.

Zaporedje navedb v prepisu določimo glede na tipografijo in razporeditev navedb v viru. Navedemo le pomembne dele vsebine besedila, kot so imena izdelkov ali organizacij in imena, kraje in datume dogodkov.

Dodatne podatke o teh ali katerikoli drugih vidikih vsebine lahko navedemo v območju 7. Postavljanje ločil je prepuščeno odločitvi katalogizacijske ustanove, vendar se moramo izogibati kombinacijam znakov in presledkov, ki imajo v opisu po ISBD posebno vlogo.

Primeri

Emprunt national 1920 – Souscrivez – Banque de Paris et des
 Pays-Bas
 Tales of wonder, no. 3 – The horror in the telescope, by Edmond
 Hamilton
Opomba: Prepis besedila s povečane reprodukcije ovoja revije
 'Comment trouvez-vous ce petit vin-là ...'
Opomba: Skrajšan čelni naslov
 Court cases 1969 ... by counties in southeastern Connecticut
 I am a jolly huntsman | My voice is shrill and clear
Opomba: Naslov prevzet iz uvodnih verzov pesmi

Starejši monografski viri:

Izpuščanje ali krajšanje označujemo z znakom za izpuščanje. Vrstni red navedb v prepisu je določen z zaporedjem podatkov v viru.

1.1.6 Spremembe stvarnega naslova

Spremembe v stvarnem naslovu lahko zahtevajo izdelavo novega zapisa ali opombe (glej A.2.6, 7.1.1.4).

1.2 Vzporedni naslov

1.2.1 Vzporedni naslov je naslov v drugem jeziku ali pisavi kot stvarni naslov in je prikazan kot enakovreden stvarnemu naslovu v prednostnem viru ali virih podatkov. Naslova v drugem jeziku, ki je jezikovno povezan z drugim delom opisa, ne obravnavamo kot vzporedni naslov.

Vir ima lahko enega ali več vzporednih naslovov.

Vzporedni naslov se lahko pojavlja v različnih oblikah, enako kot stvarni naslov (glej 1.1.3).

1.2.2 Če so v prednostnem viru podatkov naslovi v več jezikih in/ali pisavah, lahko vsak naslov, ki ga ne izberemo za stvarni naslov (glej 1.1.4.1.2, 1.1.4.2), navedemo kot vzporedni naslov. Vzporedne naslove vključimo, če so potrebni za identifikacijo vira ali kako drugače pomembni za uporabnike kataloga.

Primeri

Album for the young = Album für die Jugend

Herfra til evigheden = From here to eternity

Beyond horizons = Allende los horizontes

세계를 간다 = Video world tour guide

1.2.3 Pri virih z besedili, tiskanimi v nasprotnih smereh (vezava tête-bêche), ali virih s skupaj vezanimi zadnjimi platnicami (vezava "od hrbta do hrbta"), v katerih so besedilo in naslovni strani v dveh različnih jezikih ali pisavah prikazani na ločenih enakovrednih straneh (glej 1.1.4.2.2), navedemo naslov, ki ga nismo izbrali za stvarni naslov, kot vzporedni naslov. Vir podatkov za stvarni naslov navedemo v območju 7.

1.2.4 Izvirni naslov v jeziku, ki se razlikuje od stvarnega naslova v prednostnem viru podatkov in ni jezikovno povezan z drugimi elementi opisa (npr. kot alternativni naslov (gl. 1.1.3.4), kot del dodatka k naslovu (gl. 1.3.1), kot del navedbe odgovornosti (gl. 1.4.3.4) ali kot del navedbe izdaje (gl. območje 2)), lahko obravnavamo kot vzporedni naslov.

Primeri

Loser wins = Les séquestrés d'Altona

Tétralogie = Der Ring des Nibelungen

Alexandri Aphrodisiensis in Sophisticos Aristotelis elenchos
commentaria = Αλεξάνδρου Ἀφροδισίεως ἀποσημειώσεις εἰς
τοὺς σοφιστικoὺς ἐλέγχους

Izvirni naslov v jeziku, ki se razlikuje od jezika stvarnega naslova in se ne pojavlja v prednostnem viru podatkov, lahko navedemo v območju 7 (glej 7.2.4.1).

Za izvirni naslov v jeziku stvarnega naslova glej 1.3.1.

1.2.5 Prepis

1.2.5.1 Če navajamo vzporedni naslov, ga prepisemo dobesedno, kar pa ne velja nujno za velike črke in ločila. Navedbo odgovornosti, navedbo dodatka k naslovu ali navedbo, ki se nanaša na založništvo, produkcijo, distribucijo itd., jezikovno povezano z vzporednim naslovom, prepisemo kot del vzporednega naslova.

Primeri

Breathless = À bout de souffle

Pièces de clavecin = The complete harpsichord suites

French colonies in America = Colonies françaises d'Amérique

History of the French language = Histoire de la langue française

Izjemoma lahko vzporedni naslov krajšamo. Izpuščanje označimo z znakom za izpuščanje. Upoštevam navodila v 1.1.5.1, ki se nanašajo na krajšanje daljših vzporednih naslovov, izpuščanje datumov, številok itd. ter prepis očitnih tiskarskih napak.

1.2.5.2 Če je v prednostnem viru podatkov več vzporednih naslovov, te naslove, če jih navajamo, prepisemo v zaporedju, kot ga nakazuje tipografija navedb, ali, če ni tipografskih razlik, v zaporedju, kot se pojavljajo v viru.

Primeri

Majaladda xeerka = Majallat al-qānūn = Law quarterly review

Swiss financial year book = Schweizerisches Finanz-Jahrbuch =
Annuaire financier suisse = Annuario finanziario svizzero

Le nozze di Figaro = Die Hochzeit des Figaro = The marriage of
Figaro

Composizioni per liuto = Lute compositions = Lautenstücke

Quattro concerti per l'organo ed altri stromenti = Vier
Orgelkonzerte = Four organ concertos = Quatre concertos
pour orgue

Snow White and Red Rose = Blancanieves y Rosaroja =
Schneewittchen und Rosenroth

Starejši monografski viri:

Če je v prednostnem viru podatkov več vzporednih naslovov, te naslove, če jih navajamo, prepíšemo v zaporedju, kot si sledijo na viru. Katerikoli drug podatek, ki je med stvarnim naslovom in vzporednim naslovom ali med vzporednimi naslovi ter spada v območje naslova in navedbe odgovornosti, prepíšemo v zaporedju, kot se pojavlja v viru podatkov, in ga uvedemo z ustreznim predpisanim ločilom.

Primeri

Joh. Amos Comenii Orbis sensualium pictus trilinguis, hoc est Omnium fundamentalium in mundo rerum & in vita actionum pictura et nomenclatura Latina, Germanica & Hungarica : cum titulorum juxta atq[ue] vocabulorum indice = Die sichtbare Welt in dreyen Sprachen, Das ist Aller vornehmsten Welt-Dinge und Lebens-Verrichtungen Vorbildung und lateinische, deutsche und vngarische Benamung : sampt einem Tittel- und Wörter-Register = A' Látható világ háromféle nyelven, az-az Minden derekassab ez világon lévő dolgoknak és az életben való cselekedeteknek le-ábrázolása és Deák, Német és Magyar megnevezése : A' fellyül való irásoknak és szóknak laystromával

1.2.5.3 Vzporedne naslove, ki se pojavljajo v virih podatkov, ki niso bili izbrani za prednostni vir podatkov, lahko navedemo v oglatem oklepaju v območju 1 ali pa v območju 7. Vzporedne naslove, ki se pojavljajo drugje v viru, lahko navedemo le v območju 7.

1.2.5.4 Viri brez zbirnega naslova

Kadar vir vsebuje dve ali več del brez zbirnega naslova (glej 1.1.5.2) in ima katerokoli od posameznih del vzporedni naslov oz. naslove, vsak vzporedni naslov, ki ga navedemo v opisu, prepíšemo za naslovom, na katerega se nanaša.

Primeri

The enticing products of France = Les produits séduisants de la France ; Grape harvesting in Languedoc = La vendange en Languedoc

Du er ikke alene = You are not alone ; Opname = In for treatment

Sur le mariage = Über die Ehe ; Lessing ; Freud et la pensée moderne = Freud in der modernen Geistesgeschichte ; Mon temps = Meine Zeit

De l'autre côté du miroir et de ce que Alice y trouva = Through the looking glass and what Alice found there ; La chasse au Snark = The hunting of the Snark

Starejši monografski viri:

Kadar vir vsebuje dve ali več del brez zbirnega naslova in imajo vsa ali le nekatera dela vzporedni naslov ali naslove, vzporedne naslove navedemo v vrstnem redu, kot se pojavljajo v viru.

Kadar se en prednostni vir podatkov nanaša na celoten vir, vzporedne naslove navedemo po zaporedju podatkov v viru. Kadar ni prednostnega vira podatkov, ki bi se nanašal na celoten vir, ampak imajo dela, ki jih tak vir vsebuje, svoje prednostne vire podatkov, ki jih uporabimo kot skupen vir, vzporedne naslove navedemo v vrstnem redu, kot se pojavljajo v vsakem od teh prednostnih virov podatkov.

Primeri

Ταδε ενεστιν εν τωδε τω βιβλιω. Λουκιανου.
 Φιλοστράτου Είκόνες ; του αύτου 'Ηρωικά ;
 του αύτου Βίοι σοφιστων. Φιλοστράτου
 Νεωτέρου Είκωνες Καλλιστράτου Εκφάσεις =
 Qve hoc volvmine continentvr. Luciani Opera.
 Icones Philostrati ; eiusdem Heroica ; eiusdem
 Uitae sophistarum. Icones Iunioris Philostrati.
 Descriptiones Callistrati ...

Katerikoli drug podatek, ki se nanaša na območje naslova in navedbe odgovornosti in stoji med naslovom dela in njegovim vzporednim naslovom ali pa je vrinjen med vzporedne naslove, prepíšemo, če ga navajamo, v takšnem zaporedju, kot si sledijo podatki v prednostnem viru podatkov, uvedemo pa ga z ustreznim predpisanim ločilom.

Primer

Directio methodica processus iudicariii iuris
 consuetudinarii incltyi Regni Hungariae / per
 M. Joannem Kithonich de Koztanicza ... = Rövid
 igazgatás a' nemes Magyar Orszagnak es hozzá,
 tartozó Részeknek szokott törvény folyasírol /
 mellyet deákbol magyar nyelvre fordított Kaszoni
 Janos

1.2.5.5 Vzporedni skupni naslov in podrejeni naslov

Če stvarni naslov sestoji iz skupnega naslova in podrejenega naslova oz. naslovov, vsak vzporedni skupni naslov in vzporedni podrejeni naslov, ki ga navedemo v opisu, prepíšemo za skupnim naslovom in podrejenim naslovom.

Primeri

Godišen zbornik na Zemjodelsko-šumarskiot fakultet na Univerzitetot vo Skopje. Zemjodelstvo = Annuaire de la Faculté d'agriculture et de sylviculture de l'Université de Skopje. Agriculture

Dansk periodicafortegnelse. Supplement = The Danish national bibliography. Serials. Supplement

中国动物志. 昆虫纲. 第四十六卷, 膜翅目. 茧蜂科(四). 窄径茧蜂亚科 =

Fauna sinica. Insecta. Vol. 46, Hymenoptera. Braconidae (IV). Agathidinae

1.2.5.6 Spremembe vzporednega naslova pri kontinuiranih virih in monografskih virih v več delih

Serijske publikacije in monografski viri v več delih:

Če je na naslednjih zvezkih ali delih vzporedni naslov dodan, izpuščen ali spremenjen, opombo o taki spremembi navedemo v območju 7 (glej 7.1.3), če se nam zdi pomembna za uporabnike kataloga.

Integrirni viri:

Če je na naslednjih iteracijah vzporedni naslov dodan, izpuščen ali spremenjen, spremenimo opis glede na zadnjo iteracijo, prejšnje vzporedne naslove pa navedemo v območju 7 (glej 7.1.3), če se nam zdijo pomembni za uporabnike kataloga.

1.3 Dodatek k naslovu

Dodatek k naslovu sestoji iz besede, besedne zveze ali skupine znakov, ki se pojavljajo v povezavi s stvarnim naslovom, vzporednim naslovom ali z naslovi posameznih del v viru in so tem naslovom podrejeni. Dodatek k naslovu lahko vsebuje variantne naslove, ki se pojavljajo v istem viru podatkov kot stvarni naslov.

Primeri

Basse vallée de l'Aude, exploitation des aquifères, risques de pollution : situation en 1972
 Edgar Degas : pastels, lavis, gouaches, esquisses
 Les plaideurs : comédie
 Bilder einer Ausstellung : zehn Stücke für Klavier
 Klavierkonzert in A, KV 414 : Ausgabe für Klavier, 2 Violinen, Viola und Violoncello
 WWW.hr : Croatian homepage since 1994
 Le Louvre : peintures & palais
 Léonard de Vinci : géant de la Renaissance
 Dynamics of a molecule in a cage : CH₄ in NaA Zeolite
 Abbado in Berlin : the first year
 Almageste : voyage céleste sur ordinateur
 Sibilla Frigia : vidi leccelso idio che fragellare
 アジア語楽紀行 : 旅するタイ語
 느낌여행 오지체험 : 삼척 내미로 마을

1.3.1 Variantne naslove (razen vzporednih naslovov), ki jih nismo izbrali za stvarni naslov, se pa pojavljajo v istem viru kot stvarni naslov, vključno z izvirnim naslovom v jeziku stvarnega naslova, obravnavamo kot dodatek k naslovu. Variantne naslove, ki se pojavljajo drugje v viru, lahko navedemo v območju 7 (glej 7.1.1.2).

Primeri

Die Sage von den Nibelungen : Nibelungenlied
 Voyage to Venus : Perelandra
 The devils : The possessed
 Concerto op. 7,7 : Konzert A-Dur für Streichorchester
 Sinfonie Nr. 3 : Eroica
 第三交响曲 : 英雄

toda

Barbara
Opomba: Naslov na ovitku: Barbara, l'aigle noir

1.3.2 Dodatek k naslovu lahko vključuje navedbo odgovornosti, ime založnika ali podrobnosti, povezane z drugimi elementi opisa (npr. z navedbo izdaje), kadar taka navedba z dodatkom k naslovu tvori jezikovno celoto.

Katerikoli podatek, ki se pojavlja kot dodatek k naslovu in vsebuje enega od obveznih elementov (npr. navedbo odgovornosti), navedemo kot dodatek k naslovu ali ga vključimo drugje v opisu. Dodatni dodatek k naslovu navedemo, če je potreben za identifikacijo ali kako drugače pomemben za uporabnike kataloga.

Primeri

In search of light : the broadcasts of Edward R. Murrow, 1938–1961

The psychology of second language learning : papers from the
Second International Conference of Applied Linguistics,
Cambridge, 8–12 September 1969

Heil Harris! : a novel based on the television series “The
Avengers”

Le encicliche sociali di Leone XIII e Pio XI : testo latino
e traduzione italiana della “Rerum novarum” e della
“Quadragesimo anno” con riferimenti ad altri documenti
pontifici

The greenwood tree : newsletter of the Somerset and Dorset Family
History Society

Esquisse géologique de la Thakkola, Népal central : missions
géologiques du C.N.R.S.

Black holes : Sidney Owen’s space games

21世纪的信息资源编目 : 第一届全国文献编目工作研讨会论文集

1.3.3 Posebni primeri dodatkov k naslovu

1.3.3.1 Začetne črke in akronimi

Če stvarni naslov sestoji iz začetnih črk ali akronima in se razvezana oblika pojavlja v prednostnem viru podatkov, razvezano obliko obravnavamo kot dodatek k naslovu.

Primeri

ISBD(CM) : international standard bibliographic description for
cartographic materials

SPSS : statistical package for the social sciences

Kadar razvezano obliko obravnavamo kot stvarni naslov (glej 1.1.3.3, 1.1.4.1.1), začetne črke ali akronim, ki se pojavljajo v prednostnem viru podatkov, navedemo kot dodatek k naslovu.

Primer

Cahiers de l’Institut de linguistique de Louvain : CILL

Kadar stvarni naslov sestoji iz začetnih črk ali akronima oz. jih vključuje (glej tudi 1.1.3.3), razvezana oblika pa se ne pojavlja v prednostnem viru podatkov, razvezane oblike ne obravnavamo kot dodatek k naslovu, lahko pa jo navedemo v območju 7 (glej 7.1.1.3).

1.3.3.2 Nepopolni ali nejasni naslovi

Kadar je naslov nepopoln ali nejasen, ga lahko dopolnimo z dodatnim podatkom iz vsebine vira. Ta dodatek, ki ga navedemo v oglatem oklepju, obravnavamo kot dodatek k naslovu.

Primeri

Kauheat karnevaalit : [opiskelijaliike Tampereen Yliopistossa]

I våra hus : [dikter]

Vegetation : [in Botswana]

Département de l'Yonne : [carte routière]

Florida : [tourist map]

Street map of Flagstaff, Arizona : [walking tours]

Société d'études de la province de Cambrai : [bulletin]

1.3.4 Prepis

1.3.4.1 Če v opisu navedemo dodatek k naslovu, ga prepisemo za naslovom, na katerega se nanaša.

1.3.4.2 Če v opis vključimo dodatek k naslovu, ga prepisemo dobessedno, vendar to ne velja nujno za velike črke in ločila. *Izjemoma* lahko dodatek k naslovu skrajšamo. Pri krajšanju dodatka k naslovu ne izpustimo nobene od prvih petih besed (oz. šestih, če je prva beseda člen). Izpuščanje označimo z znakom za izpuščanje.

Kontinuirani viri:

Pri kontinuiranih virih, z izjemo nevezanih publikacij z možnostjo posodabljanja, dodatek k naslovu izpustimo iz opisa, razen če menimo, da je pomemben za uporabnike kataloga; lahko pa tak dodatek k naslovu skrajšamo. Če dodatek k naslovu izpustimo iz opisa, ga lahko navedemo v območju 7.

Pri krajšanju dolgih dodatkov k naslovu, pri izpuščanju časovnih oznak, števil itd. ter pri prepisu očitnih tiskarskih napak upoštevamo navodila v točki 1.1.5.1.

Nevezane publikacije z možnostjo posodabljanja:

Dodatek k naslovu navedemo, če je potreben za identifikacijo vira ali kako drugače pomemben za uporabnike kataloga. Dodatka k naslovu, ki sestoji le iz besed, ki se nanašajo na tekočo vsebino, ne navedemo.

1.3.4.3 Dodatek k naslovu, ki se v prednostnem viru podatkov pojavlja pred stvarnim naslovom, lahko prepisemo za stvarnim naslovom, kadar je to jezikovno ali kako drugače ustrezno. Kadar to ni mogoče, dodatek k naslovu navedemo v območju 7.

Primer

Tam-Tam : aus dem Repertoire von Nico Palermo

Uredniška opomba: "Aus dem Repertoire von Nico Palermo" se pojavlja na vrhu naslovne strani.

Starejši monografski viri:

Dodatek k naslovu, ki se v prednostnem viru podatkov pojavlja pred stvarnim naslovom, prepisemo pred stvarnim naslovom.

1.3.4.4 Kadar je v prednostnem viru podatkov več dodatkov k naslovu, te dodatke, če jih vključimo v opis, prepisemo glede na tipografijo navedb ali, če ni tipografskih razlik, glede na njihovo zaporedje.

Primeri

Spirit of an age : New Zealand in the seventies : essays in honour of W.B. Sutch

Distribution of principal kinds of soils : orders, suborders and great groups : National Soil Survey classification of 1967

Animal stories : dramatized readings : a recorded anthology

The Hammons family : a study of a West Virginia family's traditions : from the Archive of Folk Song

Offshore oil drilling : data analysis : from Neel Oil Research Council

联邦调查局档案 : FBI : 帝国之中的帝国 霸权之上的霸权

オールド・ファッション : 普通の会話 : 東京ステーションホテルにて

천국의 계단 : 그리고 다시는 울지 않았다 : 최인호장편소설

Starejši monografski viri:

Če dodatek k naslovu vključimo v opis, ga prepisemo v zaporedju, kot si sledijo podatki v prednostnem viru podatkov. Posledično lahko kot dodatek k naslovu navedemo tudi alternativni naslov ali podrobnosti o dodatkih ali drugem spremnem gradivu.

Primer

A Christian funeral : a brief essay on that case, what should be the behaviour of a Christian at a funeral? : or, some directions how to regulate a funeral by the rules of religion

1.3.4.5 Viri brez zbirnega naslova

1.3.4.5.1 Kadar vir nima zbirnega naslova (glej 1.1.5.2) in se dodatki k naslovu nanašajo na enega ali več naslovov posameznih del, te dodatke, če jih vključimo v opis, prepíšemo za naslovi, na katere se nanašajo.

Primeri

Youth : a narrative ; Heart of darkness ; The end of the tether

Le chevalier du guet : chanson folklorique française ; Qui frappe
içi? : Louisiane

Leonardo da Vinci : a pictorial biography ; The Medici : power
and patronage in Renaissance Florence

Special effects : morphing and warping ; 3-D modeling : generic
primitives and other basic tools

Some effects of geographical factors in combat simulations :
presentation / Zvonimir Bratun. Model Horus as a training
method in Slovenian Armed Forces : presentation ; Model
Horus as a training method in Slovenian Army / Dušan
Marincic

Meditation : op. 90 ; Klänge der Stille : op. 91

Dixit Dominus : RV594 ; Stabat mater : RV621 ; Gloria in D major :
RV588 ...

Starejši monografski viri:

Dodatke k naslovu, če jih navedemo, prepíšemo v takem vrstnem
redu, kot se pojavljajo v prednostnem viru podatkov. To velja tudi
takrat, kadar se dodatek k naslovu nanaša na več kot eno delo.

Primeri

Les Akanças : prologue mélo-dramatique, en un acte
et en prose ; suivi des Espagnols dans la Floride :
pantomime en trois actes et à spectacle

Vortigern : an historical tragedy, in five acts ... ; and
Henry the Second : an historical drama

1.3.4.5.2 Navedbo v prednostnem viru podatkov, ki predstavlja dodatek k naslovu in se nanaša na več kot eno delo istega avtorja, skladatelja itd., prepíšemo za naslovi del, na katere se nanaša. Pri muzikalijah in zvočnih posnetkih, pri katerih bi bila navedba običajno del stvarnega naslova (glej 1.1.3.5), navedbo prepíšemo kot dodatek k naslovu. Če to ni mogoče, npr. kadar si dela istega avtorja, skladatelja itd. ne sledijo, dodatek k naslovu navedemo v območju 7.

Če odnos med dodatkom k naslovu in naslovi posameznih del ni jasen, lahko v oglatem oklepaju dodamo kratko pojasnilo. *Druga možnost je*, da dodatek k naslovu navedemo v območju 7.

Primeri

Endstation Sehnsucht ; Die Glasmenagerie : zwei Theaterstücke
 Eight variations in G major, K. 24 ; Seven variations in D major, K. 25 : for piano
 Lied auf dem Dach ; Tafelmusik ; Ausklang : für großes Orchester
 Pow! ; Zap it : two adventure games
 Die grosse Liebe ; Wie sie starben : [beide umfassen] Dichter- und Frauen-Porträts

1.3.4.5.3 Navedbo v prednostnem viru podatkov, ki predstavlja dodatek k naslovu in se nanaša na vsa dela v viru, čeprav različnih avtorjev, skladateljev itd., lahko navedemo v območju 7.

1.3.4.6 Skupni in podrejeni naslov

Kadar stvarni naslov sestoji iz skupnega in podrejenega naslova (glej 1.1.5.3), dodatek k naslovu, ki se nanaša na podrejeni naslov, če ga navedemo, zapišemo za podrejenim naslovom. Dodatke k naslovu, ki se nanašajo na skupni naslov, lahko navedemo v območju 6 ali območju 7.

Primeri

Stock selection. Portfolios : money management
 Jigsaw puzzles. Children's art : a decade of examples
Uredniška opomba: Dodatek k naslovu se nanaša na skupni naslov: A visual survey.
 Bibliographie de la France. Biblio. 1ère partie, Bibliographie officielle : publications reçues par le Service du dépôt légal
Uredniška opomba: Dodatek k naslovu se nanaša na skupni naslov: Journal officiel du livre français paraissant tous les mercredis.
 Periodica polytechnica. Transportation engineering
Uredniška opomba: Na skupni naslov se nanaša dodatek k naslovu: Contributions to international technical sciences published by the Technical University of Budapest.
 Publications of the Institute. Historical studies. Series III, Renaissance Europe : texts and commentaries

Starejši monografski viri:

Kadar stvarni naslov sestoji iz skupnega in podrejenega naslova (glej 1.1.5.3), posamezne dodatke k naslovu, če jih navedemo, zapišemo v takem vrstnem redu, kot se pojavljajo v prednostnem viru podatkov.

1.3.4.7 Vzporedni naslov in vzporedni dodatek k naslovu

1.3.4.7.1 Kadar je v prednostnem viru podatkov več vzporednih naslovov in dodatkov k naslovu v več jezikih in/ali pisavah, vsak dodatek k naslovu, če ga navedemo, sledi naslovu, s katerim je jezikovno povezan.

Dodatke k naslovu, ki jih ne prepisemo v območju 1, lahko navedemo v območju 7 (glej 7.1.3).

Primeri

On tour : 10 British jewellers in Germany and Australia = Auf Tournee : zehn britische Goldschmiede in Deutschland und Australien

12 millions d'immigrés : feuille de lutte des travailleurs immigrés en Europe = 12 milhões de imigrados : folha de luta dos operários imigrados na Europa

Security : information and administrative management = Sécurité : gestion de l'information et gestion administrative

Kleine Meditationen : für Streichtrio und Harfe = Short meditations : for string trio and harp

Klavier-Quintett : Forellen-Quintett = Piano quintet : trout quintet = Quintette avec piano : quintette «La truite»

Apocalypse de Jean : lecture = Apocalyps [sic] of John : a reading

Vienna : hotel and tourist guide = Wien : Hotel- und Reiseführer

La Birmanie : images du bouddhisme vivant = Burma : images of living Buddhism

Les manuscrits datés : premier bilan et perspectives : Neuchâtel, 1983 = Die datierten Handschriften : erste Bilanz und Perspektiven : Neuenburg, 1983

Mein erster Sor : Sammlung leichter Gitarrensoli = My first Sor : selection of easy guitar-solos = Il mio primo Sor : raccolta di facili assoli per chitarra

挑战黑客 : 网络安全的最终解决方案 = Hacker proof : the ultimate guide to network security

Starejši monografski viri:

Vsak dodatek k naslovu, če ga navedemo, sledi vrstnemu redu podatkov v prednostnem viru podatkov.

Primer

La Didone abbandonata : dramma per musica da recitarsi in St. Pieterburgo nel giorno [blank space] febraro 1766. nel Imperial teatro per comando di Sua Maestà Imperiale Catarina II. / La musica è del rinomato signor Baldassara Galuppi, direttore della Musica, e Maestro di Cappella di Sua Maestà Imperiale, e della Ducal Cappella di San Marco in Venezia = Didon abandonnée : dramme en musique qui doit etre representé sur le Theatre impériale de St. Petersbourg le [blank space] fevrier 1766. par ordre de Sa Majesté Impériale Catherine II.

1.3.4.7.2 Kadar je v prednostnem viru podatkov več vzporednih naslovov, dodatek k naslovu pa je le v enem jeziku in/ali pisavi, ta dodatek k naslovu, če ga navedemo, prepíšemo za zadnjim vzporednim naslovom.

Primeri

Brecht heute = Brecht today : Jahrbuch der Internationalen Brecht-Gesellschaft

Le rossignol = The nightingale = Die Nachtigall : conte lyrique en trois actes

Priče iz davnine = Tales of long ago = Märchen aus Urväterzeiten : izbor

Veliki česko-hrvatski rječnik = Česko-chorvatský slovník : za praktičnu i školsku upotrebu

Carmina Burana = カルミナ・ブラーナ : cantiones profanae

신용춘의 국악세계 = Korean traditional music world of Shen Long-chun : 통소 단소 연주곡

1.3.4.7.3 Kadar vzporedni naslov združuje vsebino tako stvarnega naslova kot dodatka k naslovu, dodatek k naslovu v jeziku stvarnega naslova, če ga navedemo, prepíšemo za stvarnim naslovom in pred vzporednim naslovom.

Primeri

Verbände und Gesellschaften der Wissenschaft : ein internationales Verzeichnis = World guide to scientific associations

Année 1812 : ouverture = 1812 overture

Romeo i Julija : ljubavna priča = Romeo and Juliet's love story

Starejši monografski viri:

Dodatke k naslovu navedemo v takem zaporedju, kot si sledijo podatki v prednostnem viru podatkov.

1.3.4.7.4 Kadar ni vzporednega naslova, dodatki k naslovu pa se pojavljajo v prednostnem viru podatkov v več jezikih in/ali pisavah, lahko navedemo dodatek k naslovu, ki je v jeziku in/ali pisavi stvarnega naslova. Kadar tega kriterija ne moremo upoštevati, lahko navedemo tistega, ki je v prednostnem viru podatkov naveden kot prvi. Navedemo lahko tudi druge dodatke k naslovu.

Primeri

Jugoslavija : hotel and tourist guide = Hotel- und Reiseführer

L'Europe laitière : annuaire international des produits laitiers =
internationales Jahrbuch der Milchprodukte = international
directory of dairy products

Nunc dimittis : Graduale für vier Stimmen, zwei Violinen, zwei
Hörner und Basso continuo = graduale for four voices, two
violins, two horns and basso continuo

Astérix : calendar = calendrier = Kalender = calendario

Muzikalije:

Kadar naslov sestoji iz generičnega izraza za vrsto skladbe (glej 1.1.3.1) in ni vzporednega naslova, navedbe tonalitete, številčenja, leta nastanka skladbe in zasedbe pa se v prednostnem viru podatkov pojavljajo v več jezikih in/ali pisavah, kot del stvarnega naslova zapišemo navedbo v jeziku in/ali pisavi generičnega izraza; navedba sledi izrazu za vrsto skladbe. Kadar tega kriterija ne moremo upoštevati, prepíšemo prvo navedbo v prednostnem viru podatkov. Prepíšemo lahko tudi druge navedbe.

Primeri

Adagio et allegro molto, cor, trombone et orchestre
= horn, trombone, and orchestra = Horn,
Posaune und Orchester

Sonate für Violine und Klavier in h = for violin and
piano in b

1.3.4.8 Dodatek k naslovu, ki se ne pojavlja v prednostnem viru podatkov, ampak drugje v viru, navedemo v oglatem oklepaju za stvarnim ali vzporednim naslovom, na katerega se nanaša, če je potreben za identifikacijo ali če menimo, da je kako drugače pomemben za uporabnike kataloga. Lahko pa tak dodatek k naslovu navedemo v območju 7 (glej 7.1.3).

Primer

Civitas : [Monatsschrift des Schweizerischen Studentenvereins = revue mensuelle de la Société des étudiants suisses = rivista mensile della Società degli studenti svizzeri]

1.3.4.9 Spremembe v dodatku k naslovu pri kontinuiranih virih in monografskih virih v več delih**Serijske publikacije in monografski viri v več delih:**

Če je dodatek k naslovu zabeležen v območju naslova in navedbe odgovornosti in se v naslednjih zvezkih ali delih spremeni, te spremembe pojasnimo v območju 7, če menimo, da je to pomembno za uporabnike kataloga. *Druga možnost* je navedba opombe, da se dodatek k naslovu spreminja; lahko pa spremembe sploh ne upoštevamo.

Integrirni viri:

Če se dodatek k naslovu, ki je naveden v območju naslova in navedbe odgovornosti, v naslednjih iteracijah spreminja, spremenimo opis in spremembo, če menimo, da je to pomembno za uporabnike kataloga, pojasnimo v opombi (glej 7.1.3).

1.4 Navedba odgovornosti

Obvezno, če je podatek na voljo

Navedba odgovornosti sestoji iz enega ali več imen, besednih zvez ali skupin znakov, ki se nanašajo na identifikacijo in/ali vlogo katerihkoli oseb ali korporacij, ki so odgovorne za ali so prispevale k nastanku oz. realizaciji intelektualne ali umetniške vsebine dela v opisovanem viru.

1.4.1 Navesti je treba le osebe in/ali korporacije z glavno odgovornostjo. Naslednje navedbe odgovornosti vključimo v opis, če so potrebne za identifikacijo ali kako drugače pomembne za uporabnike kataloga.

Navedbe odgovornosti ne oblikujemo, kadar take navedbe v viru ni.

1.4.2 Navedba odgovornosti se lahko nanaša na entitete, kot so:

- pisci, skladatelji, izvajalci, grafični umetniki, koreografi, prireditelji, kartografi, programerji, glavni raziskovalci, animatorji itd., katerih delo je v viru utelešeno neposredno (npr. avtor besedila, urednik, zbiratelj, prevajalec, ilustrator, graver, kartograf, skladatelj, prireditelj, koreograf) ali posredno (npr. avtor romana, po katerem je izdelan filmski scenarij, avtor dela, po katerem je izdelan računalniški program, prireditelji že obstoječega dela), bodisi na istem bodisi na drugem mediju kot izvirnik;
- zbiralci različnih podatkov, osebe, odgovorne za režijo izvedenega dela; organizacije, posamezniki ali korporacije, ki podpirajo delo katerega izmed zgoraj navedenih (intelektualna in ne le finančna podpora), producenti posnetkov zabavne glasbe;
- produkcijske hiše in posamezniki, kot so producenti, režiserji in drugi, ki pri nastanku dela nosijo del odgovornosti; posamezniki, ki nosijo specifično odgovornost v kontekstu določenega filma ali določene filmske zvrsti in imajo v tem okviru glavno ustvarjalno vlogo (npr. snemalec, scenarist ali animator pri animiranih filmih);
- strokovnjaki za razvoj in načrtovalci, katerih delo obsega ustvarjanje vsebine vira ali njegovo izvedbo (npr. načrtovalec iger); entitete s posebnimi odgovornostmi v okviru določenega vira ali določene vrste vira (npr. vodja projekta obdelave podatkov raziskave, režiser videoposnetka)

Načeloma se takšna odgovornost ne nanaša le na posameznike ali korporacije, katerih vloga pri nastanku, produkciji ali izvedbi dela je očitno pomembna, ampak tudi na tiste, katerih vloga je sorazmerno majhna (npr. svetovalci za zgodovino), vendar so ne glede na to navedeni v prednostnem viru podatkov. Navedbe, ki se nanašajo na osebe ali korporacije, za katere menimo, da imajo manj pomembno vlogo, lahko navedemo v območju 7 (glej 7.1.4).

1.4.3 Oblike navedb odgovornosti

1.4.3.1 Navedba odgovornosti lahko sestoji iz enega ali več imen oseb ali korporacij z ali brez vezne besede ali kratke besedne zveze, ki označuje vlogo posameznika ali korporacije (glej tudi 1.4.3.5).

Primeri

- / Institut géographique national
- / réalisé et publié par les Éditions Grafocarte
- / edited by the Daily Express
- / by S. Hutchinson
- / dedicated by ... Grenvile Collins
- / presented by ... Lewis Morris
- / John Milton
- / engraved by Jukes
- / levée en 1817 par M. Givry
- / surveyed and drawn by E.M. Woodford
- / reproduced by W.H. Barrell
- / dressée par Ernest Grangez
- / compiled by the Ministry of Housing and Local Government
- / 胡昌平著
- / 国家图书馆图书采选编目部编
- / 鈴木玲子著
- / 홍이섭 지음

1.4.3.2 Navedba odgovornosti lahko sestoji iz besedne zveze, ki ne vsebuje imena, ali pa označuje neimenovano skupino, kadar takšna besedna zveza opisuje intelektualni prispevek ali je kako drugače pomembna.

Primeri

- / by Pär Lagerkvist ; translated from the Swedish
- / Erich Kästner ; für den Gebrauch in dänischen Schulen vereinfacht
- / compiled and edited by the graduating class
- / extracted from a chart drawn in 1785 ; with introductory commentary by the composer
- / by Geoffrey Burgon ; text taken from the Chester mystery plays and mediaeval poems
- / by a group of teachers representative of primary grades
- / Dieter Kendrick ; with spoken commentary by various artists
- / by a team of programmers and teachers
- / Arden Wilson ; with graphics by the author

/ aus dem Englischen ins Teutsche übersetzt

/ 南京市玄武区业余作者集体创作

1.4.3.3 Navedba odgovornosti lahko vsebuje samostalniki ali samostalniško besedno zvezo, kakor tudi ime oz. imena, kadar takšna besedna zveza označuje vlogo osebe ali korporacije. Druge samostalnike ali samostalniške besedne zveze običajno obravnavamo kot dodatek k naslovu (glej 1.3).

Primeri

/ selection and catalogue by Katherine Michaelson

/ the author John Milton

/ text by the Central Intelligence Agency ; maps by Rand McNally ; fruit symbols designed and drawn by Joseph A.W. Kissingbury ; surveys and sketches by J.B. Armstrong

/ d'après les travaux de M. Alfred Grandidier

/ piano accompaniments and notes by Claire Liddell

/ Text und Musik, John Lennon

/ research and text by Colin Barham

/ development and debugging, Philip Goldman

1.4.3.4 Navedba odgovornosti lahko vsebuje podrobnosti, ki se nanašajo na druge elemente opisa (npr. izvirni naslov, podatek o izdaji prevedenega dela), kadar so take podrobnosti jezikovno neločljivo povezane z navedbo odgovornosti.

Primeri

/ extracted from the Pensées by H.F. Stewart

/ Carson McCullersová ; dramatizace Edward Albee ; z anglického originálu "The ballad of the sad café" přeložili Luba a Rudolf Pellarovi

/ translated from the second edition, authorized August 10, 1908, with an introduction and notes, by Andrew D. Osborn

/ reduced from the original plan of three inches to one mile and planned to a scale of one inch & half to one mile by Isaac Johnson in June 1800

/ selected and translated from La divina commedia, by J.G. Roman

/ adapted from Alice in Wonderland, by Wilford Hagers

/ traduit en vers latins, sur la troisième édition du texte français, par M l'Abbé Métivier

/ translated & empynted by me William Caxton ...

1.4.3.5 Navedba odgovornosti lahko sestoji iz imena ene ali več korporacij v vlogi pokroviteljev vira, kadar so korporacije navedene v prednostnem viru podatkov in je odnos med pokroviteljem in virom izrecno naveden (ali pa ga lahko izrazimo z ustrezno besedo ali kratko besedno zvezo). Če je ime pokrovitelja sestavni del navedbe založništva, produkcije, distribucije itd. (pred imenom je npr. besedna zveza *izdano za ...*), ga navedemo v območju 4.

Primeri

- / presented by West Virginia University ; sponsors, Consolidated Gas Supply Corporation, West Virginia University College of Engineering, West Virginia Section of the American Ceramic Society
- / [sponsored by] Occidental Petroleum Corporation ; made by Sandler Institutional Films, Inc.
- / éditée spécialement par l'Institut géographique national pour le Touring Club de France
- / under the patronage of the Royal Scottish Geographical Society

1.4.3.6 Navedbe, ki ni povezana z odgovornostjo za intelektualno ali umetniško vsebino vira, ne obravnavamo kot navedbo odgovornosti.

Navedbe, kot so moti ali posvetila in navedbe pokroviteljstva ali nagrad (npr. *Winner of the Tchaikovsky Award, 1971*), lahko izpustimo ali navedemo v območju 7 (glej 7.1.4).

Podatke kot s *33 zemljevidi, z 32 parti, skupaj z gramofonsko ploščo, z dodanim priročnikom* lahko navedemo v območju 5.

Za navedbe, ki se nanašajo na takšno odgovornost in so vključene v dodatek k naslovu, glej 1.3.

1.4.3.7 Navedbo odgovornosti, ki je jezikovno neločljivo povezana z drugim elementom opisa, prepíšemo kot del tega elementa in je ne ponovimo kot navedbo odgovornosti (glej 1.1.3.6, 1.3.2).

Kadar se ime odgovorne entitete v prednostnem viru podatkov še enkrat ponovi v formalni navedbi odgovornosti, ime entitete prepíšemo kot navedbo odgovornosti.

Primer

The John Franklin Bardin omnibus / John Franklin Bardin

Če poleg tega stvarni naslov vsebuje le del imena izdajatelja, drugi del imena pa se pojavlja drugje v prednostnem viru podatkov, lahko slednjega navedemo kot navedbo odgovornosti.

Primer

Skrifter fra Nordisk institut / Odense universitet

1.4.3.8 Kadar funkcija korporacije, katere ime se pojavlja v prednostnem viru podatkov, ni posebej opredeljena in je ne moremo ugotoviti niti iz opisovanega vira

niti od drugod, imena korporacije ne zapišemo kot navedbo odgovornosti. V takem primeru ime navedemo v območju 7 (glej 7.1.4).

1.4.4 Ena ali več navedb odgovornosti

1.4.4.1 O eni navedbi odgovornosti govorimo, kadar besedilo v prednostnem viru podatkov predstavlja eno odgovornost. Takšna navedba lahko vsebuje imena več oseb ali korporacij, ki opravljajo iste ali različne funkcije, njihova imena pa so povezana z veznikom.

Primeri

- / edited by N.G.L. Hammond and H.H. Scullard
- / by Donald Elliott and illustrated by Clinton Arrowood
- / compiled and edited by Richard L. Coulton with the assistance of voluntary aid
- / par L. Meyère et J. Hansen
- / developed by Dale Kahn with Laurie Fenster
- / by William Whiston, M.A. sometime professor of the mathematicks in the University of Cambridg. and Humphrey Ditton, master of the new mathematick school in Christs's Hospital, London
- Uredniška opomba:* Akademske stopnje in nazive navajamo v opisu starejših monografskih virov (prim. 1.4.5.5).
- / the first by Leonard Lessius, the second by Lewis Cornaro, a noble Venetian: ...
- / first gathered and compiled in Latine by the right famous clerke Maister Erasmus of Roterodame, and now translated into Englyshe by Nicholas Udall
- / with additions by H.N. Ridley and the Rev. T.S. Lea
- / drawn in 1791 ... from the observations made by Fleurieu in 1769 and by Vincente Tofino in 1788

1.4.4.2 O več kot eni navedbi odgovornosti govorimo, kadar se pojavlja več različnih navedb, kot v primeru, ko več oseb ali korporacij opravlja različne naloge, njihove navedbe pa niso povezane z vezniki.

Primeri

- / by Rudolf Steiner ; translated by W.B.
- / with preface by Walter Allen ; editor, James Vinson
- / Centre national coopératif agricole de traitement antiparasitaire ; directeur technique, Marcel Bonnefoi
- / by G. Robertson ; engraved by Morris

- / par N. de Fer ; A. Coquart sculpsit
- / by Michael Praetorius ; arranged for orchestra by N.J. Milner-Gulland
- / von Wolfgang Amadeus Mozart ; Klavierauszug, neu revidiert von Wilhelm Kienzl
- / written by Danny Shapiro ; ported to Motif by Philip Schneider
- / par M. Marmontel, de l'Academie Française ; mit deutschen Noten zum Schulgebrauch und Selbstunterricht herausgegeben
- / 汤显祖著 ; 汪榕培英译 ; 徐朔方笺校
- / チャールズ・バーチ, ジョン・B・プッコ著 ; 長野敬, 川口啓明訳
- / 쿨슨 리들 지음 ; 박영신 옮김

1.4.4.3 Razlika med prvo in naslednjimi navedbami odgovornosti je le v vrstnem redu. Prva navedba odgovornosti še ne pomeni nujno glavne odgovornosti za delo.

1.4.4.4 Navedbo odgovornosti, ki se nanaša na dodatke in drugo dopolnilno gradivo, obravnavamo, če jo vključimo v opis, kot dodatno navedbo odgovornosti, navedemo pa jo za navedbo, ki se nanaša na celotni vir ali na glavni del vira, če le-ta obstaja. Če se taka navedba ne pojavlja v prednostnem viru podatkov, temveč drugje v viru, jo lahko zapišemo v območju 7 (glej 7.1.4).

Primeri

- / with an introduction by Scott Keltie
- / deur Annie Hofmeyr ; en'n geslagregister deur Joh. van der Bijl
- / by C.H.A. Armstrong ; with an appendix on the history and architecture of the fabric by E.R. Arthur
- / attributed to Thomas Cavendish the circumnavigator ; with descriptive text by F.C. Wieder
- / von Johann Christian Bach ; mit Kadenzen versehen von Li Stadelmann

Starejši monografski viri:

Podrobnosti o dodatkih in drugem dopolnilnem gradivu prepisemo v vrstnem redu, kot si sledijo podatki v prednostnem viru podatkov. V skladu s tem take navedbe, kadar stojijo pred navedbo odgovornosti ali kadar ni samostojne navedbe odgovornosti, obravnavamo kot dodatek k naslovu (glej 1.3.4.4), navedbe, ki stojijo za navedbo odgovornosti, pa kot naslednje navedbe odgovornosti. Kadar se take navedbe pojavijo kje drugje v viru, jih navedemo za odgovornostmi, ki se nanašajo na vir v celoti ali njegov večji del, ali za odgovornostmi, na

katere se nanaša omenjena navedba. Za naslove drugih del v viru brez zbirnega naslova glej 1.1.5.2.

Primeri

/ by James Townley ; with a variety of German notes explanatory of the idioms ... alluded to by John Christian Hüttner

/ by the author of The conduct of the allies ; to which are added the said Barrier-Treaty, with the two separate articles ...

/ done into English from the French, with a new original preface upon the same subject, by W.J. ; to which are added, An essay upon Satyr, by Monsieur d'Acier and A treatise upon pastorals, by Monsieur Fontanelle

1.4.5 Prepis

1.4.5.1 Navedbo odgovornosti prepisemo z izrazi, ki se pojavljajo v viru.

Primeri

/ di Leon Battista Alberti Fiorentino ...

/ written by himself

/ Dauide Edguardo Anglo authore

/ by one who is neither a knight, nor a member of the House of Commons

/ by **** ...

/ as surveyed in 1822 for the use of the justices in sessions, by W. Ravenshaw

/ dessiné et gravé par R. Hausermann

/ enregistrements de Roberte Hamayon

/ co-ordinated for the Voice of America by Tristram Coffin

/ Tatsuro Suzuki interviewed by Maya Koizumi

/ Modest Mussorgsky ; in der Instrumentation von Maurice Ravel

/ scriptwriter, Allan S. Mitchell ; consultants, Joan M. Clayton and Simon Randolph

/ Abraham Bosse ; d'après Jean de Saint-Igny

/ developed by TNF Software Arts ; graphics by Larry Blum

/ principal investigators, T. Sheehan, H. Lovett

/ researched and compiled by Art Gump
 / 主办单位, 国家图书馆 ; 主编, 詹福瑞
 / Honoré de Balzac
 / Józef Lodowski
 / Home Office
 / Universidad de Salamanca
 / Mozart
 / British Library Bibliographic Services Division

Nevezane publikacije z možnostjo posodabljanja:

Navedbe urednikov nevezanih publikacij z možnostjo posodabljanja zabeležimo kot navedbe odgovornosti, če menimo, da so pomembne za uporabnike kataloga.

Primer

/ compiled and edited by Malcolm Evans and Martin Standord

Zvočni posnetki in gibljive slike:

Kadar se imena posameznih članov glasbenih ansamblov in drugih skupin pojavljajo v prednostnem viru podatkov, jih lahko navedemo v okroglem oklepaju za imenom skupine. *Druga možnost* je, da imena navedemo v območju 7 ali jih izpustimo.

Primer

/ Ravel ; Budapest String Quartet (J. Roismann and A. Schneider, violins ; B. Kroyt, viola ; M. Schneider, cello)

Starejši monografski viri:

Daljše navedbe lahko skrajšamo, izpuščanje pa označimo z znakom za izpuščanje.

Primer

/ quam ... in florentissima electorali ad Albim universitate, praeside ... M. Augusto Pfeiffero, Lavvenburgo-Saxone, publico eruditorum examini exonit Martinus Bernhardi Gryphisbergâ Pomeranus, ad diem XXXI. Januar. Anno ... MDCLXIII. ...

1.4.5.2 Navedbo odgovornosti, ki se ne pojavlja v prednostnem viru podatkov, temveč drugje v viru, lahko prepisemo v oglatem oklepaju v območju 1 ali pa jo nave-

demo v območju 7 (glej 7.1.4). Vir takšne navedbe odgovornosti lahko zapišemo v območju 7. Navedbo odgovornosti, ki jo vzamemo izven vira, lahko zapišemo v območju 7 (glej 7.1.4) in po potrebi navedemo tudi vir te navedbe.

Primeri

- / [written and planned by Jennifer Vaughan]
Opomba: Avtor naveden na hrbtni strani naslovne strani
- / [Canadian Union of General Employees]
- / Johannes Brahms ; [englisches und deutsches Vorwort von
Wilhelm Altmann]
- / [par feu M. l'Abbé de Bretteville]
Opomba: Navedba odgovornosti z naslovne strani 4. zvezka
- / [紫式部著]
- / [한국어공학사편집부 편]

Starejši monografski viri:

Navedbe odgovornosti, ki smo jih vzeli izven vira, zabeležimo v območju 7 skupaj z virom teh podatkov.

Primer

- Discours sur la creche de N. Seigneur. ...
Opomba: Napisal Ezechieel Spanheim. Vir: Holzmann
& Bohatta. Deutsches Anonymenlexikon, Bd. 1, S.
409, Nr. 11863

1.4.5.3 Kadar so v eni navedbi odgovornosti predstavljena imena več oseb ali korporacij (glej 1.4.4.1), število imen, ki jih navedemo v opisu, določi katalogizacijska ustanova. Posamezna imena lahko med seboj ločimo z vejicami ali povežemo z veznimi besedami – izberemo možnost, ki je ustrežnejša. Če vezne besede dodamo sami, jih navedemo v oglatem oklepaju. Izpuščanje označimo z znakom za izpuščanje in *et al.* (*et alii*) oz. ustreznico v drugi pisavi v oglatem oklepaju.

Primeri

- / by D.M. Chizhikov and V.P. Shchastlivyi
- / by Samuel Devend ... [et al.]
- / Dieter Ahlert, Klaus Peter Franz
- / [автори] Б. Конески, Х. Поленаковиќ ... [и др.]
- / National Park Service [and] Soil Conservation Service [and]
Texas Agricultural Experiment Station
- / Centre d'expansion Bordeaux Sud-Ouest, Institut national de la
statistique et des études économiques, Institut d'économie
régionale du Sud-Ouest

/ herausgegeben von der Universität des Saarlandes und der
 Vereinigung der Freunde der Universität des Saarlandes
 / herausgegeben von Hans Fromm ... [et al.]
 / sculpserunt E.S. Hamersveldt et S. Rogeri
 / Carla Joynes, Lizbeth Beame [for] Deckle & Murphy
 / par Arthur Honegger, Daniel Lesur, Roland Manuel, Germaine
 Tailleferre ... [et al.]
 / prepared by Albert Kreissinger, Ken Merrill [for] Alpha Unlimited
 / 李伟 ... [等]著
Uredniška opomba: Znak za oglatim oklepajem pomeni "od".

Starejši monografski viri:

Priporočljivo je, da prepisemo vsa imena.

1.4.5.4 Kadar se imena oseb ali korporacij v navedbi odgovornosti ne pojavljajo v svoji polni obliki, ampak npr. v obliki akronima, lahko razvezano obliko navedemo v območju 7 (glej 7.1.4).

1.4.5.5 Inicialke, ki označujejo pripadnost društvom, akademske stopnje itd., ter navedbe položaja in stopnje izobrazbe, ki sledijo imenom oseb, prepisemo, kadar so inicialke itd. potrebne zaradi jezikovne povezave ali za identifikacijo osebe oz. za določitev njenega področja delovanja. V vseh drugih primerih inicialke itd. niso del navedbe odgovornosti in jih pri prepisu izpuščamo.

1.4.5.6 Navedbo odgovornosti, ki se v prednostnem viru podatkov pojavlja pred stvarnim naslovom, prepisemo za stvarnim naslovom in dodatkom k naslovu, razen če je s temi podatki jezikovno povezana (glej 1.4.3.7). Mesto postavitve take navedbe odgovornosti lahko pojasnimo v območju 7.

Primer

/ Silvio Belli Vicentino
Opomba: Avtorjevo ime je navedeno na vrhu naslovne strani

Starejši monografski viri:

Mesto navedbe odgovornosti navedemo v območju 7.

1.4.5.7 Navedbo odgovornosti, ki vsebuje ime korporacije v hierarhični obliki, prepisemo v obliki in zaporedju, kot se pojavlja v viru.

Primeri

/ Bibliothèque nationale, Centre bibliographique national
 / Universidad Nacional Autónoma de México, Instituto de
 Investigaciones Históricas

- / Centre international de dialectologie générale près l'Université catholique de Louvain
- / U.S. Department of Agriculture Forest Service, South-Western Region
- / Air Ministry, Meteorological Office
- / Division of Child Psychiatry, Cambridge Hospital
- / 国立国会図書館書誌部編
- / 국립중앙도서관 자료기획과

1.4.5.8 Kadar odnos med navedbo odgovornosti in naslovom ni jasen, lahko v območju 1 v oglatem oklepaju dodamo vezno besedo ali kratko besedno zvezo v jeziku in pisavi naslovne strani, ali pa pojasnilo o navedbi odgovornosti zabeležimo v območju 7.

Primeri

- / [verse translation by] Robert Lowell
- / [choisis et présentés par] Gilbert Prouteau
- / [collected] by Angus Mackay
- / [gravée par] Ch. Lemas
- / William Shakespeare ; [read by] Sir John Gielgud
- / [edited by] John Finlayson

ali

- / John Finlayson
- Opomba:* Uredil John Finlayson po ...

1.4.5.9 Če je navedb odgovornosti več, njihov vrstni red v opisu določa tipografija navedb v prednostnem viru podatkov ali, če ni tipografskih razlik, njihovo zaporedje v prednostnem viru podatkov, ne pa obseg ali stopnja odgovornosti, izražena v posameznih navedbah. Kadar navedbe niso vzete iz prednostnega vira podatkov, jih, če je to mogoče, navajamo v logičnem zaporedju in v oglatem oklepaju.

Kadar gre za sestavljen prednostni vir podatkov (kot v primeru vira v več delih ali multimedijskega vira, ki nimata enotnega glavnega vira podatkov), navedbe odgovornosti zabeležimo v logičnem zaporedju. *Druga možnost* je, da opišemo ločene dele vira, in sicer po metodi stopenjskega opisa (glej Dodatek A).

Primeri

- / Rudolf Steiner ; [translated by Lady Maitland-Heriot] ; [edited by H. Collison]
- / Mihajlo Velimirovic ; illustrazioni di Branimir Ganovic ; [traduzione in lingua italiana a cura di Mario Sintich] ; [revisione scientifica a cura di Protogene Veronesi]

- / by Suzanne Reynolds ; illustrated by the Studio Brambelli, Milan
- / edited by Michael Harloe ; sponsored by the International Sociological Association Research Committee on the Society of Regional and Urban Development
- / by Michael Chisholm ; [for the] Social Science Research Council
- / Hermann Hesse ; translated from the German by Basil Creighton ; [translation] revised by Walter Sorrell
- / [Worte von] Juan Ramón Jiménez ; [Musik von] Mario Castelnuovo-Tedesco
- / Jacques Offenbach ; music adapted and arranged by Ronald Hammer ; new book and lyrics by Phil Park
- / design, Roger Teppe ; programmer, Bob Chompsky ; graphics, Carol Mayer-Lenz

Starejši monografski viri:

Kadar je navedb odgovornosti več, jih prepíšemo v zaporedju, kot si sledijo v prednostnem viru podatkov.

Primer

/ by the late ingenious and learned Hollander,
Lambert Hermanson ten Kate ; translated from
the original French by James Christopher le Blon

Kadar se navedbe nahajajo v viru, vendar ne v prednostnem viru podatkov, jih v območju 1 prepíšemo v oglatem oklepaju, in sicer v zaporedju, kot si navedbe sledijo v uporabljenem viru podatkov, ali, če je to mogoče, v logičnem zaporedju, če smo uporabili več drugih virov podatkov. *Druga možnost* je, da podatek navedemo v območju 7.

Primer

A summarie and true discourse of Sir Frances
Drakes VVest Indian voyage / [begun by captaine
Bigges] ; [finished by his Lieutenant Maister
Croftes] ; [edited by Thomas Cates]

Opomba: Navedba odgovornosti iz Catesovega
predgovora

ali

A summarie and true discourse of Sir Frances Drakes
VVest Indian voyage

Opomba: "Begun by captaine Bigges ... the same
being afterwards finished (as I thinke) by his
lieutenant Maister Croftes, or some other, I
knowe not well who". Uredil Thomas Cates.
Navedba odgovornosti iz Catesovega predgovora

Kadar sta pri akademski razpravi navedena tako kandidat (respondent) kot mentor (praeses), obravnavamo oboje, tako imeni kot besede, ki pojasnjujejo njuni vlogi, kot del ene same navedbe odgovornosti (razen če so ti podatki jezikovno povezani s stvarnim naslovom ali z dodatkom k naslovu).

Primeri

Discursus historico-theologicus de annis ministerii Christi / quem ... in incluta Universitate Altdorfina publico eruditorum examini subiiciunt praeses Isaacus Laurbecchius SS. theol. dd. & respondens Joh. Fridericus Kernius, Schleusinga-Hennebergicus. Ad diem 21. Mai. Anno o.r. M.DCC

toda

Consensû Benevolo illustris & gratiosissimi Senatûs Medici in florentissima ad Salam Academia. Præsides ... Johanne Arnoldo Friderici, phil. & med. doct. anatom. chirurg. ac botan. p.p. famigeratissimo, medico provinciali Saxo-Altenburgico ... hanc dissertationem medicam de hydrope tympanite publicæ artis cultorum ventilationi submittit ad diem [blank space] Martii, M.DC.LXXII. ... David Richter, Zittâ Lusatus. Autor

Zvočni posnetki in avdiovizualni viri:

Če je navedb odgovornosti več, jih navedemo tako, da si različne vrste odgovornosti sledijo v logičnem vrstnem redu. Primer logičnega vrstnega reda pri zvočnih posnetkih: skladatelji, vključno s posamezniki, katerih improvizirane vloge lahko imamo za del ustvarjalnega procesa; avtorji besedil; poustvarjalci v naslednjem vrstnem redu: solisti/igralci/recitatorji; zbor; zborovodja; orkester; dirigent; režiser gledališke predstave; producent posnetka zabavne glasbe.

1.4.5.10 Vzporedni naslov in vzporedna navedba odgovornosti

1.4.5.10.1 Kadar je v prednostnem viru podatkov en ali več vzporednih naslovov in/ali en ali več vzporednih dodatkov k naslovu, poleg tega pa je navedba odgovornosti v več jezikih in/ali pisavah, vsaka navedba odgovornosti, če jo navedemo, sledi naslovu ali dodatku k naslovu, s katerim je jezikovno povezana.

Primeri

National accounts statistics, 1950–1968 / Organisation for Economic Cooperation and Development = Statistique des comptes nationaux, 1950–1968 / Organisation de coopération et de développement

Carte minéralogique de l'Afrique / Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture [et] Association des services géologiques africains = Mineral map of Africa / United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [and] Association of African Geological Surveys

Die Zauberflöte : für zwei Flöten oder Violinen / W.A. Mozart ; nach einer Ausgabe aus dem Jahr 1792 herausgegeben von Gerhard Braun = The magic flute : for two flutes or violins / W.A. Mozart ; from an edition of 1792 edited by Gerhard Braun

Sowjetische Klaviermusik für die Jugend / herausgegeben von Nikolai Koptschewski = Soviet piano music for young people / edited by Nicolai Kopchevsky = Musique de piano soviétique pour la jeunesse / édité par Nicolas Kopchevski

Familias norte-americanas : los De Stefano / colaborador de educación, Beryl L. Bailey = American families : the De Stefanos / educational collaborator, Beryl L. Bailey

Swiss cycling journal : offizielles Organ / Schweiz. Radfahrer-Bund SRB = organe officiel / Fédération cycliste suisse = organe ufficiale / Federazione ciclistica svizzera

Canadian urban sources : a survey / Canadian Council on Urban and Regional Research = Sources urbaines canadiennes : un aperçu / Conseil canadien de la recherche urbaine

オーケストラの時の時 / 湯浅譲二 = Time of orchestral time / Joji Yuasa

미궁 / 황병기 연주 = The labyrinth / by Byungki Hwang

Starejši monografski viri:

Različne naslove in navedbe odgovornosti prepisemo v zaporedju, kot si sledijo podatki v prednostnem viru podatkov.

Primer

Anatomia uteri humani gravidi tabulis illustrata / auctore Gulielmo Hunter ... Reginae Charlottae medico extraordinario, in Academia Regali anatomiae professore ... = The anatomy of the human gravid uterus exhibited in figures / by William Hunter ...

1.4.5.10.2 Kadar za vsakim naslovom ali dodatkom k naslovu ni mogoče navesti ustrezne navedbe odgovornosti, vse navedbe odgovornosti, če jih vključimo v opis, zapišemo za zadnjim vzporednim naslovom ali vzporednim dodatkom k naslovu.

Primeri

- Printing at Gregynog : aspects of a great private press = Argraffu yng Ngregynog : agweddau ar wasg breifat fawr / Michael Hutchins ; translated by David Jenkins = y cyfieithiad gan David Jenkins
- 8 capriccios : hegedüre, második hegedii kíséretével = für Violine, mit Begleitung der zweiten Violine / Henryk Wieniawski ; átnézte és ujjrenddel allátta = revidiert und mit Fingersatz versehen von Jenő Hubay

1.4.5.10.3 Kadar je v prednostnem viru podatkov en ali več vzporednih naslovov in/ali en ali več vzporednih dodatkov k naslovu, navedba odgovornosti pa je le v enem jeziku in/ali pisavi, navedbo odgovornosti zapišemo za zadnjim prepisanim vzporednim naslovom oz. vzporednim dodatkom k naslovu.

Primeri

- Bibliotecas = Libraries = Bibliothèques / Ernest Malaga
- Bieler Jahrbuch = Annales biennoises / Herausgeber, Bibliotheksverein Biel
- Carte de tapis végétal de la région méditerranéenne = Vegetation map of the Mediterranean region ... / by P. Lalande ; F.A.O. [and] UNESCO
- Mährische Volkspoesie in Liedern = Moravian folk poetry in song = Chant sur des poésies populaires moraves / Léoš Janáček
- Svensk kyrkomusik = Schwedische Kirchenmusik = Swedish church music / Vokal- und Instrumentalensemble der Rundfunkchor ; Leitung, Eric Ericson
- Statistique des comptes nationaux, 1969–1985 = National accounts statistics, 1969–1985 / Organisation de coopération et de développement économiques

Starejši monografski viri:

Navedbo odgovornosti prepisemo za naslovom ali dodatkom k naslovu, na katerega se navedba nanaša.

Primeri

- Nouum Testamentum seu quattuor euangelioru[m] volumina lingua Hungarica donata / Gabriele Pannonio Pesthino interprete = Wij Testamentum magijar nijeluen

Cursus mathematicus, nova, brevis, et clara methodo demonstratus, per notas reales & vniuersales, citra vsum cuiuscunque idiomatis intellectu faciles = Cours mathématique, démontré d'une nouvelle, briefve, et claire methode, par notes reelles & vniuerselles, qui peuuent estre entenduës facilement sans l'vsage d'aucune langue / par Pierre Herigone, mathematicien

Frederici Ruischii ... Thesaurus animalium primus ... = Het eerste cabinet der dieren / van Frederik Ruysch

1.4.5.10.4 Kadar ni vzporednega naslova, v prednostnem viru podatkov pa so navedbe odgovornosti v več jezikih in/ali pisavah, prepisemo navedbo v jeziku in/ali pisavi stvarnega naslova. Kadar tega kriterija ne moremo uporabiti, upoštevamo navedbo, ki jo nakazuje tipografija navedb v prednostnem viru podatkov, ali, če ni tipografskih razlik, zaporedje navedb v prednostnem viru podatkov. Zabeležimo lahko tudi druge navedbe.

Primeri

Tin statistics / International Tin Council = Conseil international de l'étain = Consejo Internacional del Estaño

Bibliotheca Celtica : a register of publications relating to Wales and the Celtic peoples and languages / Llyfrgell Genedlaethol Cymru = The National Library of Wales

Bibliographica belgica / Commission belge de bibliographie = Belgische commissie voor bibliografie

Europa cantat VI : Leicester 1976 / au nom de la Fédération européenne des jeunes chorales édité par = im Auftrag der Europäischen Föderation Junger Chöre herausgegeben von = for the European Federation of Young Choirs edited by Willi Gohl

Madame Bovary / réalisateur, Jean Renoir ; d'après le roman de Flaubert = director, Jean Renoir ; after the novel by Flaubert

Directions in tin trade of selected North American countries : statistical survey / International Tin Council = Conseil international de l'étain

Starejši monografski viri:

Vse navedbe odgovornosti zapišemo za stvarnim naslovom in dodatki k naslovu.

1.4.5.11 Viri brez zbirnega naslova

1.4.5.11.1 Kadar vir nima zbirnega naslova (glej 1.1.4.4, 1.1.5.2) in imajo vsa posamezna dela isto navedbo odgovornosti, navedbo odgovornosti zapišemo za vsemi naslovi, vzporednimi naslovi in dodatki k naslovu.

Primeri

- Baby doll : the script for the film ; Something unspoken ;
Suddenly last summer / Tennessee Williams
- Fréjus ; Le Var touristique / Provence Paris publicité
- Daily mail motor road map of London and ten miles round ;
Motor road map of south-east England / Edward Sandford
- Fantaisie-Impromptu op. 66 ; Scherzo op. 31 / Chopin
3. Sinfonie : "Das Lied von der Nacht" : für Tenor Solo,
gemischten Chor und Orchester op. 27 = 3rd symphony :
"Song of the night" : for tenor solo, mixed chorus and
orchestra op. 27 ; 4. Sinfonie-Concertante für Klavier and
Orchester op. 60 = 4th symphony-concertante for piano and
orchestra op. 60 / Karol Szymanowski
- Duo Nr. 1 G-Dur, KV 423, für Violine und Viola ; Duo Nr. 2 B-Dur,
KV 424, für Violine und Viola / Wolfgang Amadeus Mozart ;
Susanne Lautenbacher, violin ; Ulrich Koch, viola
- A survey of spending on foreign language teaching ; Foreign
language teaching resources / principal investigator, J.L. Panko
- Le Colonel Chabert ; suivi de Honorine ; et de L'interdiction / Balzac

Starejši monografski viri:

Navedbo odgovornosti prepisemo v vrstnem redu, kot si sledijo podatki v prednostnem viru podatkov.

1.4.5.11.2 Če imajo posamezna dela različne navedbe odgovornosti, vsako navedbo odgovornosti navedemo za naslovom, vzporednim naslovom ali dodatkom k naslovu, na katerega se nanaša. Navedemo tudi vezno besedo ali besedno zvezo, ki se pojavlja med naslovi del različnih avtorjev v prednostnem viru podatkov. Navedbe izdaj, ki so povezane s posameznimi naslovi, prepisemo skupaj z naslovi. (Za dela istega avtorja glej 1.4.5.11.1.)

Primeri

- Teorija kredita : skripta / Milutin Ćirović. Teorija dopunskog
kredita : skripta / Vjekoslav Meichsner
- Crépuscule en montagne / S. Sohet-Boulnois. Carillon corse /
Georges Lauro

- The high school cadets = Kadettenmarsch / Musik, J.P. Sousa ;
Bearbeitung, Franz Bummerl. Musik im Blut : Marsch / Musik
und Bearbeitung, Hans Kolditz
- Fantasy and fugue for orchestra and organ, op. 10 (1963) /
Wallingford Riegger ; Polish National Radio Orchestra ; Jan
Krenz, conductor. Synthesis for orchestra and electronic sound
(1960) / Otto Luening ; Hessian Symphony Orchestra ; David
Van Vactor, conductor. Nocturne (1958) / Colin McPhee ;
Hessian Radio Symphony Orchestra ; David Van Vactor,
conductor. Fantasia for organ (1929) / Otto Luening ; Ralph
Kneeream, organist
- Hybrid imaging : technology and graphic design / April Cubbitt.
Art and the machine / Fran Chen. Space art / Jean-Louis Gero ;
illustrator, Judy Randall
- 中华人民共和国国歌 / 田汉词 ; 聂耳曲. 国际歌 / 欧仁·鲍迪埃词 ;
比尔·狄盖特曲
- The authorship of Wuthering Heights / by Irene Cooper Willis.
And The structure of Wuthering Heights / by C.P.S.
- Le Western / textes rassemblés et présentés par Henri Agel,
nouvelle édition. Évolution et renouveau du western, 1962–
1968 / par Jean A. Gili
- An examination of Dr. Burnet's theory of the earth ... / by J. Keill,
the second edition corrected ... . To the whole is annexed A
dissertation on the different figures of the coelestial bodies,
&c ... / by Mons. de Maupertuis
- My very first prayer time book / by Mary Fletcher ; illustrations
by Treyer Evans, revised edition. Now I lay me down to sleep /
text and pictures by Rex Catto

Starejši monografski viri:

Kadar ne vemo, ali posamezna dela, ki niso dopolnilno gradivo, pripadajo istemu avtorju, naslove, vzporedne naslove, dodatke k naslovu in navedbe odgovornosti prepisemo v zaporedju, kot se pojavljajo v prednostnem viru podatkov.

Primeri

Catonis disticha de Moribus. 2. Dicta insigni Septem Sapientum Graeciae. 3. Mimi Puliam, sive, Senecae Proverbia, Anglo-Latina. Cato item Grammatice interpretatus Latinis & vernaculis vocibus pari ordine, sed diversis lineis alternatis. ... / A Carolo Hoolo, A. M. Privatae Scholae Grammaticae Institute in Purificum viciculo apud Londinates.

Uredniška opomba: Ohranimo ločila in velike črke kot v izvorniku.

La fauconnerie / de F. Ian des Franchières ... recueillie des liures de M. Martino, Malopin, Michelin & Amé Cassian. Avec, Une autre Fauconnerie / de Guillaume Tardif ... Plus, La vollerie / de messire Artelouche d'Alagona ... D'avantage, un recueil de tous les oiseaux de proye, seruans a la fauconnerie & vollerie

1.4.5.11.3 Če se navedbe odgovornosti posameznih del nanašajo samo na nekatere naslove, ne pa na vse, vsako navedbo prepíšemo za zadnjim naslovom, na katerega se navedba nanaša.

Primeri

Godly contemplations for the unlearned, 1575 ; A letter of a Catholike man beyond the seas, 1610 / Thomas Owen. The conviction of noveltie, 1632 / R.B.

Jephte ; Le cinque piaghe di Christo / Antonio Draghi. Oratorio di S. Petro piangente / Pietro Andrea Ziani

Rhapsody in blue ; Prelude for piano no. 2 / George Gershwin. Symphonic dances from West Side story / Leonard Bernstein

Nuclear disarmament ; Politics of peace / principal investigator, Thomas Cashdollar. Strategies for defense / principal investigator, Damien Toffel

土佐日記 / 紀貫之著 ; 池田弥三郎訳. 蜻蛉日記 / 藤原道綱母著 ; 室生犀星訳

채근담 / 홍자성 저 ; 조지훈 역. 생활의 발견 / 임어당 저 ; 박일충 역

Starejši monografski viri:

Navedbe prepíšemo v obliki in zaporedju, kot se pojavljajo v prednostnem viru podatkov.

1.4.5.11.4 Če imajo posamezna dela lastne navedbe odgovornosti, v prednostnem viru podatkov pa je tudi ena ali več navedb odgovornosti, ki se nanašajo na celoten vir, navedbo ali navedbe odgovornosti, ki se nanašajo na celoten vir, prepisemo za vsemi drugimi navedbami, pred njimi pa je presledek, podpičje, presledek. Odnos med zadnjo navedbo odgovornosti in predhodnim prepisom pojasnimo z vezno besedo ali kratko besedno zvezo v oglatem oklepaju.

Če tega pojasnila jezikovno ni mogoče dodati ali bi bila navedba nerodna oz. okorna, lahko ustrezni del navedbe odgovornosti in/ali pojasnilo zabeležimo v območju 7 (glej 7.1.4).

Primeri

The white devil ; The duchess of Malfi / by J. Webster. The atheist's tragedy ; The revenger's tragedy / by Tourneur ; [all] edited with an introduction and notes by J.A. Symonds

Could it be magic / Text und Musik von Adrienne Anderson und Barry Manilow. Komm doch mal rüber / Musik, Dieter Zimmermann ; Text, Charley Nissen ; Klavierbearbeitung [beider Kompositionen], Rolf Basel

Symphony no. 4 in A major, op. 90 : Italian / Mendelssohn. Symphony in C major / Bizet ; [both works performed by] National Philharmonic Orchestra ; Leopold Stokowski

Spellbinder / Tom Leach. The music director / Bob Dithridge. Word magic / Charles Zipf ; editor [of the three works], Glen Furness

Starejši monografski viri:

Navedbo oz. navedbe odgovornosti, ki se nanašajo na celoten vir, prepisemo v zaporedju, kot se pojavljajo v prednostnem viru podatkov. Če odnos med osebo oz. korporacijo in posameznim delom ni jasen, ga pojasnimo v območju 7.

Primer

The natural history of Iceland ... ; to which is added,
A meteorological table, with remarks / translated
from the Danish original of Mr. N. Horrebow
Opomba: Obe deli je prevedel N. Horrebow

1.4.5.12 Skupni in podrejeni naslov

Kadar stvarni naslov sestoji iz skupnega in podrejenega naslova (glej 1.1.5.3), navedbe odgovornosti, ki se nanašajo na podrejeni naslov, zapišemo za stvarnim naslovom. Navedbe odgovornosti, ki se nanašajo na širše delo, lahko zabeležimo v območju 6 skupaj s stvarnim naslovom.

Primeri

Plan d'ensemble au 1:2 000 de la région d'Ile-de-France. Bloc 1-77-29, Bonnières-sur-Seine / Ministère de l'environnement et du cadre de vie, Etablissement public régional d'Ile-de-France

Urban and regional references. Supplement / compiled by Canadian Council on Urban and Regional Research

Teaching geology with computer software. North America / Bureau of Education

Bulletin. Supplement

Območje 6: (Bulletin / Faculty of Archaeology)

Publications de la Sorbonne. Série Byzantina / Centre de recherches d'histoire et de civilisation byzantines

Starejši monografski viri:

Navedbe odgovornosti prepisemo v obliki in zaporedju, kot se pojavljajo v prednostnem viru podatkov. Če dvomimo ali če se navedba odgovornosti nanaša na stvarni naslov kot celoto, lahko to pojasnimo oz. omenimo v območju 7.

1.4.6 Spremembe v navedbah odgovornosti pri kontinuiranih virih in monografskih virih v več delih**Serijske publikacije in monografski viri v več delih:**

Če je v navedbi odgovornosti v naslednjih zvezkih ali delih dodano ali izpuščeno ime osebe ali korporacije in ta sprememba ne zahteva novega opisa (glej A.2.7), to kasnejše ime navedemo v območju 7 ali pa v opombi zabeležimo, da je bilo ime izpuščeno (glej 7.1.4.1). Kadar gre le za spremembo v prikazu imena osebe ali korporacije, to pojasnimo v opombi, če menimo, da je pomembno za uporabnike kataloga.

Serijske publikacije:

Večje spremembe imena v navedbi odgovornosti, povezani z generičnim naslovom, zahtevajo nov opis (glej A.2.6.2).

Integrirni viri:

Če se osebe ali korporacije, zabeležene v navedbi odgovornosti, v naslednjih iteracijah spremenijo, opis spremenimo tako, da odraža zadnjo iteracijo, prejšnja imena oseb ali korporacij pa navedemo v območju 7 (glej 7.1.4.1).

2 OBMOČJE IZDAJE

Uvodna opomba

Območje izdaje vsebuje navedbo izdaje, vzporedne navedbe izdaje, navedbe odgovornosti za izdajo, dodatne navedbe izdaje in navedbe odgovornosti za dodatno navedbo izdaje.

Vsebina

- 2.1 Navedba izdaje
- 2.2 Vzporedna navedba izdaje
- 2.3 Navedba odgovornosti za izdajo
- 2.4 Dodatna navedba izdaje
- 2.5 Navedba odgovornosti za dodatno navedbo izdaje

Predpisana raba ločil

- A. Za ločila pred posameznimi območji opisa glej A.3.2.
- B. Pred vsako vzporedno navedbo izdaje je presledek, enačaj, presledek (=).
- C. Pred prvo navedbo odgovornosti za izdajo ali navedbo, ki sledi dodatni navedbi izdaje, je presledek, poševnica, presledek (/).
- D. Pred vsako nadaljnjo navedbo odgovornosti za izdajo ali navedbo, ki sledi dodatni navedbi izdaje, je presledek, podpičje, presledek (;).
- E. Pred dodatno navedbo izdaje, ki sledi navedbi izdaje ali navedbi odgovornosti za izdajo, je vejica, presledek (,).

Vzorci rabe ločil

- . — Navedba izdaje
- . — Navedba izdaje = vzporedna navedba izdaje
- . — Navedba izdaje / navedba odgovornosti
- . — Navedba izdaje / navedba odgovornosti; druga navedba odgovornosti ; tretja navedba odgovornosti
- . — Navedba izdaje / navedba odgovornosti = vzporedna navedba izdaje / vzporedna navedba odgovornosti
- . — Navedba izdaje, dodatna navedba izdaje
- . — Navedba izdaje / navedba odgovornosti, dodatna navedba izdaje / navedba odgovornosti

Predpisani viri podatkov

Navedbe izven predpisanih virov podatkov, če jih zapišemo v tem območju, navedemo v oglatem oklepaju. Prednostni vrstni red virov je:

Tiskani besedilni viri in muzikalije:

Naslovna stran, prva stran notnega zapisa, druge preliminarne strani, ovoj, kolofon, ostali deli vira.

Starejši monografski viri:

Naslovna stran, nadomestilo naslovne strani, kolofon.

Kartografski viri, multimedijški viri, zvočni posnetki, videoposnetki, mirujoče in gibljive slike ter elektronski viri:

Vir sam, embalaža, spremno gradivo.

2.1 Navedba izdaje***Obvezno, če je podatek na voljo*****2.1.1**

Navedba izdaje običajno vsebuje bodisi izraz *izdaja* (ali ustreznico v drugem jeziku) bodisi soroden izraz skupaj z vrstilnim števnikom (*2. izdaja* itd.) ali izrazom, ki označuje razliko med opisovano izdajo in drugimi izdajami (*nova izdaja, predelana izdaja, standardna izdaja, izdaja v povečanem tisku, četrti odtis, skript iz maja 1970* itd.). Navedba, ki vsebuje izraz *izdaja* ali njegovo ustreznico, ni navedba izdaje, kadar predstavlja podatke o tisku, kot je značilno za publikacije nekaterih držav ali v nekaterih jezikih. Navedba izdaje lahko vsebuje tudi druge besedne zveze, ki so jezikovno povezane in izdajo povezujejo z drugimi elementi opisa (npr. izvorni naslov v obliki *okrajšano po ...*).

Kadar vir vsebuje več navedb izdaje, ki se nanašajo na posamezne dele ali kose (npr. interaktivno multimedijško delo), prepíšemo navedbo oz. navedbe, ki se nanašajo na celoten vir. Kadar v viru ni nobene navedbe izdaje, lahko podatek oz. podatke o izdaji zapišemo v območju 7. Kadar je podatek o izdaji le v spremni dokumentaciji, ga ne obravnavamo kot navedbo izdaje vira, razen če podatek v dokumentaciji kaže, da se navedba nanaša na vir.

Primeri

- . — 2nd ed.
- . — 1st Carroll & Graf ed.
- . — Revised version
- . — 3e éd.
- . — Ungekürzte Taschenbuchausg.
- . — Version avec commentaires en anglais
- . — 修正版
- . — 제3판

Naslednje vrste navedb obravnavamo kot navedbe izdaje:

Navedbe geografske izdaje

Primeri

- . — Northern ed.
- . — Overseas ed.
- . — Московский вечерний вып.
- . — 欧州国際版
- . — 서울판

Navedbe izdaje za posebne namene

Primeri

- . — Éd. pour le médecin
- . — Managers' ed.
- . — 少年版
- . — 看護学生版
- . — 교사용판

Navedbe izdaje v posebnem formatu ali fizični obliki

Primeri

- . — Airmail ed.
- . — Braille ed.
- . — Large print ed.
- . — Microform ed.
- . — CD-ROM 版
- . — Ausg. mit Supplementen
- . — 축쇄판

Navedbe izdaje glede na jezik

Primeri

- . — English ed.
- . — Éd. française
- . — 中英文对照版
- . — 日本語版
- . — 한국어판

Starejši monografski viri:

Navedbo kot npr. "novonatisnjen" obravnavamo kot navedbo izdaje, kadar kaže na obstoj prejšnje izdaje in je povezana z naslovom. Kadar pa je taka navedba povezana z območjem založništva, produkcije, distribucije itd., jo obravnavamo kot del tega območja (glej 4.1.8). Navedba izdaje lahko vsebuje podatke, ki se nanašajo na novi natis, natis ali različico stavka, ki jo opisujemo (glej tudi A.2.1). Navedbe o nespremenjenem natisu izdaje zapišemo kot navedbe izdaje ali dodatne navedbe izdaje.

Primer

. — The fifth impression

Muzikalije:

Kadar izraz *izdaja* označuje različico, aranžma itd. glasbenega dela, podatek navedemo v območju 1 (glej 1.3), kar velja tudi v primeru, ko je izraz *izdaja* naveden v viru. Kadar izraz *izdaja* označuje obliko, v kateri je delo predstavljeno v viru (glasbeni format), podatek navedemo v območju 3 (glej 3.2.1.1); to velja tudi v primeru, ko je izraz *izdaja* naveden v viru. Vendar pa oznako glasovnega obsega (npr. *Low voice; Ausgabe für hohe Stimme*) obravnavamo kot navedbo izdaje.

Multimedijski viri, zvočni posnetki, videoposnetki ter mirujoče in gibljive slike:

Podatka, ki ga najdemo na nekaterih posnetkih predstav in ki označuje izdajo ali različico postavitve izvedbe, ne obravnavamo kot podatek o izdaji, lahko pa ga zabeležimo v območju 7.

Elektronski viri:

Sorodni izrazi kot *verzija*, *stopnja*, *objava* ali *dopolnilo* lahko kažejo na navedbo izdaje, včasih pa ti izrazi označujejo večje ali manjše spremembe v viru in zato niso zanesljiv pokazatelj nove izdaje.

2.1.2 Prepis

Podatek o izdaji navedemo z izrazi, kakršni so v viru. Če izdaja ni navedena v predpisanem viru podatkov, jo zapišemo v oglatem oklepaju. Uporabljamo lahko standardne okrajšave (glej A.6.4). Drugačne ali z besedo izpisane številke nadomestimo z arabskimi številkami. Dodatna pojasnila pri podatku o izdaji prepisemo, kadar so potrebna za njeno identifikacijo.

Če navedba izdaje sestoji samo ali predvsem iz simbolov ali drugih znakov, ki jih z razpoložljivimi pripomočki ni mogoče reproducirati (glej A.9), znake nadomestimo z ustreznimi besedami oz. številkami v oglatem oklepaju. Pojasnilo lahko zapišemo v območju 7 (glej 7.2).

Primeri

- . — 4th revised ed.
- . — 1. ed.
- . — 3. Aufl.
- . — Nuova ed.
- . — Sehr veränderte Aufl.
- . — Ungekürzte Ausg.
- . — Deutsche Erstausg.
- . — Neuaufl. der deutschen Originalausg.
- . — 67th ed., complete with street plan
- . — 5a ed., con un copioso índice alfabético de materias
- . — Novissima ed. (7a), interamente riveduta
- . — Ed. 4
- . — 3. erw. Aufl.
- . — Éd. réduite
- . — Ed. 3-GSGS
- . — [Three stars] ed.
Uredniška opomba: Podatki se pojavljajo kot: ★★★ ed.
 Katalogizacijska ustanova ne more reproducirati zvezdic.
- . — 2e éd. du recueil noté
- . — Reprint ed.
- . — Hohe Stimme (Originallage)
- . — Ed. special
- . — Version 3.5
- . — 第3版
- . — 復刻版
- . — 버전 2.1

Starejši monografski viri:

Navedbo izdaje prepisemo dobesedno, kadar je v predpisanem viru podatkov. Kadar jo vzamemo iz drugega vira, lahko uporabljamo standardne okrajšave ter z arabskimi številkami nadomestimo druge ali z besedo izpisane številke. Kadar navebe izdaje ne vzamemo iz predpisanega vira podatkov, vir podatkov navedbe navedemo v območju 7.

Primeri

- . — The second edition

. — Newly imprinted and very necessary vnto all
youthe

2.1.3 Kadar v viru ni podatka o izdaji, znano pa je, da vir glede na prejšnje izdaje vsebuje pomembne spremembe ali je reprodukcija, lahko ustrezno navedbo izdaje v jeziku prednostnega vira podatkov in v skladu s točko 2.1.2 zabeležimo v oglatem oklepaju. Številke izdaje ne dodamo, razen če je nedvomno, da ima vir svoje mesto v nizu sicer štetih izdaj. Pojasnilo navedemo v območju 7. *Druga možnost* je, da podatek navedemo le v območju 7.

Primeri

- . — [New ed.]
- . — [3e éd.]
- . — [Reproduction en fac-similé]
- . — [Rev. ed.]
- . — [With a new appendix]
- . — [Éd. de Grenoble]
- . — [2. Aufl.]
- . — [Apr. 1995 issue]
- . — [Rev. ed., Aug. 1995]
- . — [Version 1.5]
- . — [School ed.]
- . — [增訂稿本]
- . — [영인판]

2.1.4 Navedbe izdaje, ki jih ne prepíšemo v območju izdaje

2.1.4.1 Podatka o izdaji, ki je sestavni del elementa nekega drugega območja (kot npr. stvarnega naslova ali dodatka k naslovu) in smo ga obravnavali kot del tega elementa (glej 1.1.3.6, 1.3.2), v območju izdaje ne ponovimo.

Primeri

- The compact edition of the Oxford English dictionary
ne The Oxford English dictionary. — Compact ed.
- ne* The compact edition of the Oxford English dictionary. —
 Compact ed.
- The compact version of Symphony
ne Symphony. — Compact version

Kontinuirani viri:

Pri serijskih publikacijah navedbe, ki označujejo številčenje ali oznako zvezka ali časovno opredelitev (npr. *1st edition, 1916 edition*), zapišemo v območju 3 (glej 3.3).

Navedbe o rednih predelavah ali pogostnosti posodobitev (npr. *Revised edition issued every 6 months*) obravnavamo kot pogostnost izhajanja in ne kot navedbo izdaje in jih zapišemo v območju 7 (glej 7.0.3).

2.1.4.2 Navedbe izdaje, ki se nanaša na eno ali več del v viru brez zbirnega naslova, ne zapišemo v območju izdaje, ampak v območju 1, in sicer z običajnimi ločili (glej 1.1.5.2).

2.1.5 Spremembe v navedbi izdaje**Monografski viri v več delih:**

Če je v delih, ki sledijo prvemu delu, navedba izdaje dodana, izpuščena ali spremenjena, opombo o takšni spremembi zapišemo v območju 7, če je pomembna za uporabnike kataloga (glej 7.2.2).

Serijske publikacije:

Če je v naslednjih zvezkih ali delih navedba izdaje dodana, izpuščena ali spremenjena, opombo o takšni spremembi zapišemo v območju 7, če je pomembna za uporabnike kataloga (glej 7.2.2), razen če je izdaja dodana, izpuščena ali spremenjena zaradi večje spremembe, ki zahteva nov opis (glej A.2.6.2(b)).

Integrirni viri:

Pri večji spremembi v navedbi izdaje naredimo nov opis (glej A.2.6.3(a)). Če je sprememba manjša, opis spremenimo in spremembo pojasnimo v opombi v območju 7, če je to pomembno za uporabnike kataloga (glej 7.2.2).

2.2 Vzporedna navedba izdaje

Vzporedna navedba izdaje ustreza navedbi izdaje v drugem jeziku ali pisavi.

Kadar je navedba izdaje v predpisanem viru podatkov v več jezikih ali pisavah, zapišemo tisto, ki je v jeziku in pisavi stvarnega naslova. Kadar tega kriterija ne moremo upoštevati, zapišemo navedbo izdaje, ki je glede na tipografijo bolj poudarjena, ali, če ni tipografskih razlik, prvo navedbo. Navedemo lahko tudi vzporedno navedbo izdaje.

Primeri

- . — Canadian ed. = Éd. canadienne
- . — Students' ed. = Éd. pour les étudiants
- . — 2. prerađeno i dopunjeno izd. = 2nd revised and enlarged ed.

Starejši monografski viri:

Kadar je v predpisanem viru podatkov navedba izdaje v več jezikih ali pisavah, prepíšemo prvo navedbo. Dodamo lahko vzporedno navedbo; če jo navedemo, jo prepíšemo skupaj z ustrezno navedbo odgovornosti ali dodatno navedbo izdaje po zaporedju podatkov v viru.

Primer

- . — Troisième édition = The third edition

2.3 Navedba odgovornosti za izdajo

Obvezno, če je podatek na voljo

2.3.1 Navedba odgovornosti za izdajo se lahko nanaša na osebe ali korporacije in lahko označuje njihovo vlogo, kot npr. redaktor nove izdaje, ali poimenuje osebo oz. korporacijo, odgovorno za pripravo dopolnilnega gradiva, dodatkov itd. v novi izdaji.

Primeri

- . — 5th ed. / by C. Ellis
- . — Facsimile ed. / edited, with an introduction, by John Goode
- . — Rev. version 3.3 / programmer, Kate Maggor
- . — Mis à jour / M. Pillot
- . — Revised version / photographer, William P. Gottlieb
- . — 2. izd. / spremno besedo napisal M. Matičetov
- . — 2nd ed. / with a historical time chart newly devised by M.A. Stuart
- . — 2nd ed. / with a new epilogue by the author

- . — Neuaufl. / herausgegeben und kritisch revidiert von Hans Joachim Moser
- . — 2e éd. / préface de Léon-Arthur Elchinger
- . — 3rd ed. / with supplementary notes and appendices by H.J. Laski
- . — May 1970 script / revised collectively by the Peking Opera Troupe of Peking
- . — 改訂第41版 / 沖中重雄編著
- . — 제7판 / 이은상 편

2.3.2 Navedbe odgovornosti in podrobnosti o dodatkih in drugem dopolnilnem gradivu, ki se nanašajo na opisovano izdajo ali na nekatere dele te izdaje, ne pa na vse izdaje dela, zapišemo v območju izdaje v skladu z določili v točki 1.4., kadar so take navedbe v predpisanem viru podatkov. Kadar pa take navedbe niso v predpisanem viru podatkov, jih lahko zabeležimo v območju 2 v oglatem oklepaju ali pa navedemo v območju 7.

Primeri

- . — Student version / with new graphics by Gerry Herin
- . — English language ed. / with commentary spoken by John Parrinder

2.3.3 V območju 1 navedemo naslednje podatke: (a) navedbe odgovornosti, ki se nedvomno nanašajo na prvo izdajo ali na vse izdaje dela, (b) navedbe odgovornosti, za katere ni nedvomno, ali se nanašajo samo na eno ali samo na nekatere izdaje dela, in (c) podrobnosti o dodatkih ali drugem dopolnilnem gradivu, ki se nanašajo na izdajo.

2.3.4 Vzporedne navedbe odgovornosti za izdajo

Navedemo lahko tudi vzporedne navedbe odgovornosti za izdajo.

2.4 Dodatna navedba izdaje

Obvezno, če je podatek na voljo

2.4.1 Dodatno navedbo izdaje zapišemo, kadar formalni podatek v viru kaže na izdajo ali natis znotraj neke izdaje oz. na izdajo, ki je enakovredna prvi poimenovani izdaji, ali kadar se vsebina vira bistveno razlikuje od drugih natisov izdaje, ki ji vir pripada.

Primeri

- . — 3rd ed., reprinted with a new pref.
- . — 2nd ed., revised issue
- . — 2nd ed., rev. version

- . — 3rd ed., [with an appendix]
- . — English ed., 2nd ed.
- . — World's classics ed., new ed. revised, reset and illustrated
- . — 4th ed. / revised by H.G. Le Mesurier and E. McIntosh, reprinted with corrections
- . — 3rd ed., 2nd (corrected) impression
- . — English full ed., 4th international ed.
- . — Vollständige Taschenbuchausg., 1. Aufl.

2.4.2 Dodatne navedbe izdaje prepisemo v skladu z določili v točkah 2.1.2 in 2.1.3.

Primeri

- . — Amtliche Ausg., 17. Aufl.
- . — Abridged ed., 2nd ed.
- . — 5th ed., 2nd impression, with corrections
- . — Nouvelle impression en facsimilé de la 1re éd. de 1751–1780
- . — Interactive ed., 1993 version
- . — 2. ed., con nuova prefazione e aggiunta di tre appendici

2.4.3 Zabeležimo lahko dodatne navedbe izdaje, ki označujejo nespremenjen natis oz. ponatis.

Primeri

- . — 4e éd., 3e tirage
- . — 2nd ed., 2nd printing
- . — 2., unveränderter Neudruck der 3., völlig neubearbeiteten Aufl.
- . — Nouvelle éd., revue et augmentée, 70e mille
- . — 3. ed., 4. rist.
- . — Versione italiana, ristampa
- . — 第2版, 第3次印刷

2.4.4 **Vzporedna dodatna navedba izdaje**

Navedemo lahko tudi vzporedne dodatne navedbe izdaje.

2.5 Navedba odgovornosti za dodatno navedbo izdaje

Obvezno, če je podatek na voljo

2.5.1 Navedbe odgovornosti za dodatno navedbo izdaje prepisemo v skladu z določili v točki 2.3.

Primeri

- . — Rev. ed. / with revisions, an introduction, and a chapter on writing, by E.C. White, 2nd ed. / with the assistance of Eleanor Gould Packard
- . — The second edition, reprinted / with a new preface by Dr. Horace Smith
- . — 2nd ed., reissued / with an afterword by the course convener
- . — Version 2.4, corr. / with diagrams by Harry Weeks

2.5.2 Vzporedna navedba odgovornosti za dodatno navedbo izdaje

Navedemo lahko tudi vzporedno navedbo odgovornosti za dodatno navedbo izdaje.

3 OBMOČJE POSEBNIH PODATKOV O GRADIVU ALI O VRSTI VIRA

Uvodna opomba

Območje 3 vsebuje podatke, ki so značilni samo za določeno vrsto gradiva ali vira. Kjer obstajajo podatki za drugo vrsto vira, jih, če jih lahko pripišemo kateremukoli drugemu območju opisa, navedemo v tistem območju.

Jezik in/ali pisava elementov znotraj območja 3, vrstni red elementov in predpisana raba ločil za to območje se pojavljajo v določilih za posamezne vrste vira, pri katerih se uporablja to območje. To so kartografski viri (za matematične podatke), muzikalije (za navedbe glasbenega formata) in serijske publikacije (za podatke o številčenju).

Kadar je vir kombinacija različnih vrst virov, pri katerih uporabljamo območje 3 (npr. zemljevid kot serijska publikacija), ali kadar je navedenih več meril, območje 3 ponovimo.

Kadar območje 3 ponovimo, najprej navedemo območje s podatki o vsebini vira (npr. merilo pri kartografskem viru ali navedba glasbenega formata); nazadnje navedemo območje 3 za serijske publikacije (številčenje).

Primeri

- . — Scale 1:250 000 ; universal transverse Mercator proj. — No. 1 (1970)–
- . — Scores and parts. — No. 1–
- . — Scales differ. — No. 1–

Vsebina

- 3.1 Matematični podatki (kartografsko gradivo)
- 3.2 Navedba glasbenega formata (muzikalije)
- 3.3 Številčenje (serijske publikacije)

3.1 Matematični podatki (kartografski viri)

Območje matematičnih podatkov vsebuje navedbo merila, navedbo projekcije ter navedbo koordinat in ekvinokcija pri kartografskih virih.

Vsebina

- 3.1.1 Navedba merila
- 3.1.2 Navedba projekcije
- 3.1.3 Navedba koordinat in ekvinokcija

Predpisana ločila

- A. Za ločila pred posameznimi območji opisa glej A.3.2.
- B. Pred navedbo projekcije je presledek, podpičje, presledek (;).
- C. Navedbi koordinat in ekvinokcija sta v okroglem oklepaju (( )).
- D. Pred navedbo ekvinokcija je presledek, podpičje, presledek (;).

Vzorci rabe ločil

- . — Navedba merila
- . — Navedba merila ; navedba projekcije
- . — Navedba merila ; navedba projekcije (koordinate ; ekvinokcij)
- . — Navedba merila (koordinate ; ekvinokcij)
- . — Navedba merila ; navedba projekcije (koordinate)
- . — Navedba merila (koordinate). — Navedba merila (koordinate)

Predpisani viri podatkov

Vir sam, embalaža, spremno gradivo. Podatke izven predpisanih virov podatkov navedemo v oglatem oklepaju, če jih zapišemo v tem območju.

3.1.1 Navedba merila***Obvezno, če se podatek uporablja***

3.1.1.1 Merilo navedemo v obliki razmerja (1:). V navedbi merila pred dvopičjem in za njim ni presledka. Izraz *merilo* ali ustreznico v drugem jeziku in/ali pisavi lahko prikažemo s številčnim razmerjem.

Primeri

- . — Scale 1:25 000
- . — Escala 1:100 000
- . — 1:1 000 000
- . — Scale 1:5 000–1:25 000
- . — 縮尺 1:50 000
- . — 축척 1:100 000

3.1.1.2 Kadar se merilo nanaša samo na posamezne dele vira, označimo, na kateri del/dele se nanaša.

Primeri

- . — Scale 1:3 982 200 at equator
- . — Scale 1:59 304 960 along meridians

3.1.1.3 Navedbo merila zapišemo, kadar ga poznamo ali ga lahko izračunamo; to velja tudi v primeru, ko je merilo navedeno v območju 1.

Primer

- . — 1:500 000
- Stvarni naslov:* France au 1:500 000

3.1.1.4 Kadar številčno merilo izračunamo iz navedbe opisnega merila, ga navedemo v oglatem oklepaju. Z besedami izraženo merilo lahko zapišemo za številčnim merilom.

Primeri

- . — [1:7 200]. 1 pouce pour 100 toises
- . — Scale [1:63 360]. 1 inch to 1 mile

3.1.1.5 Kadar ni navedeno niti številčno niti opisno merilo, številčno razmerje izračunamo iz lestvice linearnega merila, iz kartografske oz. geografske mreže (tj. iz 1° geografske širine, ki v povprečju meri 111 kilometrov) ali iz koordinatne oz. kvadratne mreže ali na podlagi podatkov na podobnem zemljevidu; podatek zapišemo v oglatem oklepaju in označimo, da je približen.

Primeri

- . — [Ca 1:1 800 000]
Uredniška opomba: Številčno merilo izračunano iz linearnega merila.
- . — Scale [ca 1:277 740]
Uredniška opomba: Številčno merilo izračunano iz kartografske mreže.
- . — 縮尺 [約 1:432 000]
- . — 축척 [약 1:100 000]

3.1.1.6 Kadar vir ni risan ali izdelan v določenem merilu, namesto navedbe merila zapišemo *Ni risano v merilu* oz. ustreznico v drugem jeziku.

3.1.1.7 Kadar merilo vira ni navedeno v predpisanem viru podatkov in ga katalo-gizacijska ustanova ni določila, namesto navedbe merila zapišemo *Merilo ni navedeno* oz. ustreznico v drugem jeziku.

3.1.1.8 Kadar je treba navesti višinsko merilo, npr. pri reliefnih modelih, ga zapišemo za dolžinskim in pojasnimo, da gre za višinsko merilo.

Primeri

- . — Scale 1:1 744 080. — Vertical scale [ca 1:96 000]
- . — 1:100 000. — Échelle altimétrique 1:100 000
- . — 1:1 744 080. — 垂直縮尺 1:96 000
- . — 축척 1:100 000. — 수직축척 1:100 000

3.1.1.9 Merila za nebesne karte izrazimo kot kotno merilo v milimetrih na stopinjo.

Primer

- . — Scale 88 mm per 1°

3.1.2 Navedba projekcije

3.1.2.1 Navedbo projekcije lahko zapišemo, kadar je navedena na viru. Kadar podatek o projekciji ugotovimo iz kakega drugega vira, ga lahko navedemo, in sicer v oglatem oklepaju.

3.1.2.2 Navedba projekcije sestoji iz imena projekcije. Navedbi lahko dodamo tudi druga pojasnila. Dodatna pojasnila ponavadi sestojijo iz navedb značilnosti projekcije, ki veljajo le za opisovani vir (npr. navedbe v zvezi s poldnevnikami in vzporedniki). Uporabljamo lahko standardne okrajšave.

Primeri

- ; proj. conique conforme de Lambert sécante aux parallèles 48° et 77°
- ; proj. conique conforme de Lambert, parallèles d'échelle conservée 45° et 49°
- ; proj. de Mercator transverse universelle, ellipsoïde de Clarke 1880
- ; conic equidistant proj., standard parallels 40° and 21° N
- ; transverse Mercator proj., 10 000 yards India Zone I grid, Everest spheroid
- ; azimuthal equidistant proj. centered on Nicosia, N 35°10', E 33°22'

3.1.3 Navedba koordinat in ekvinokcija

3.1.3.1 Koordinate

Obvezno, če se podatek uporablja in je na voljo

S koordinatami označimo največji obseg prikazanega območja; zapišemo jih, kadar so navedene na viru, lahko pa jih dodamo, če jih poznamo in če menimo, da so pomembne za uporabnike kataloga.

3.1.3.2 Pri zemljevidih koordinate navajamo v naslednjem zaporedju:

- zahodna meja (geografska dolžina)
- vzhodna meja (geografska dolžina)
- severna meja (geografska širina)
- južna meja (geografska širina)

Geografska dolžina in geografska širina sta izraženi v stopinjah (°), minutah (') in sekundah (") šestdesetinskega sistema (krog 360°); geografsko dolžino vedno merimo od začetnega meridiana po Greenwichu.

Pred stopinjami, minutami in sekundami geografskih dolžin in širin so ustrezne oznake za sever (S), jug (J), vzhod (V) ali zahod (Z) oz. ustreznice v drugem jeziku ali pisavi.

Posamezne pare podatkov o geografski dolžini oz. širini med seboj ločimo s poševno črto, pred in za katero ni presledka. Posamezni podatek o dolžini oz. širini ločimo od parnega podatka s pomišljajem, pred in za katerim ni presledka.

Primeri

(E 79°–E 86°/N 20°–N 12°)
 (E 110°30′–E 120°30′/N 25°15′–N 22°10′)
 (E 15°00′00″–E 17°30′45″/N 1°30′12″–S 2°30′35″)
 (W 74°50′–W 74°40′/N 45°5′–N 45°00′)
 (W 0°2′37″–E 0°0′35″/N 44°5′30″–N 43°45′00″)

Koordinate za karte drugih nebesnih teles, kot npr. Zemljinega satelita Lune, navedemo glede na koordinatni sistem nebesnega telesa.

Koordinate lahko zapišemo v decimalnih stopinjah.

Primer

(W 95.15°–W 74.35°/N 56.85°–N 41.73°)

3.1.3.3 Rektascenzija in deklinacija

Pri nebesnih kartah navedemo kot koordinate rektascenzijo od središča karte ali rektascenzijo od zahodnega in vzhodnega roba na karti prikazanega območja ter deklinacijo od središča zemljevida ali deklinacijo od severnega in južnega roba prikazanega območja.

Rektascenzijo označimo s kratico RA ali ustreznico v drugem jeziku, ki ji sledijo ure in po potrebi tudi minute in sekunde štiriindvajseturnega sistema.

Deklinacijo označimo z okrajšavo *Dekl.* ali ustreznico v drugem jeziku, ki ji sledijo stopinje (°) in po potrebi še minute (′) in sekunde (″) šestdesetinskega sistema (krog 360°); za severno poloblo uporabimo znak za plus (+), za južno pa znak za minus (-).

Podatka o rektascenziji in deklinaciji ločimo s poševno črto, pred in za katero ni presledka. Kadar navedemo dve rektascenziji in dve deklinaciji, vsako od njiju z njenim parnim podatkom povežemo s predlogom *do* ali ustreznico v drugem jeziku.

3.1.3.4 Ekvinokcij

Kadar navedemo koordinate, lahko navedemo tudi ekvinokcij. Ekvinokcij označimo z besedo *ekvinokcij* oz. ustreznico v drugem jeziku, ki mu sledi leto. Epoho navedemo, kadar se razlikuje od ekvinokcija, ter oba podatka ločimo z vejico; epoho označimo z besedo *epoha* oz. ustreznico v drugem jeziku.

Primeri

(RA 16 h 30 min to 19 h 30 min/Decl. -16° to -49° ; equinox 1950, epoch 1948)
 (RA 16 h/Decl. -23° ; equinox 1950)
 (RA 2 h/Decl. +30° ; equinox 1950)

(RA 2 h 00 min to 2 h 30 min/Decl. -30° to 45° ; equinox 1950)

(ゾーン+30° ;分点1950)

(존 +40° ; 분점 1948)

Pri kartah s središčem na tečaju označimo mejo deklinacije.

Primer

(Centred at South Pole/Decl. limit -60°)

3.2 Navedba glasbenega formata (muzikalije)

Obvezno, če je podatek na voljo

Območje 3 za muzikalije vsebuje navedbo glasbenega formata in njegove vzporedne navedbe. Navedba glasbenega formata je beseda ali besedna zveza, ki predstavlja fizično obliko muzikalij. Podrobnosti o fizičnih enotah vira navedemo v območju fizičnega opisa (glej 5.1).

Glasbenega formata ne navajamo pri delih, pisanih za en inštrument ali inštrumente, na katere se igra zaporedoma, pri delih za samo en glas ali delih za en glas in en inštrument.

Vsebina

3.2.1 Navedba glasbenega formata

3.2.2 Vzporedna navedba glasbenega formata

Predpisana raba ločil

A. Za ločila pred posameznimi območji opisa glej A.3.2.

B. Pred vsako vzporedno navedbo glasbenega formata je presledek, enačaj, presledek (=).

Predpisani viri podatkov

Vir sam, z naslednjim prednostnim vrstnim redom virov podatkov: naslovna stran, prva stran notnega zapisa, druge preliminarne strani, ovoj, kolofon, ostali deli vira. Podatke izven vira, če jih zapišemo v tem območju, navedemo v oglatem oklepaju.

3.2.1 Navedba glasbenega formata

3.2.1.1 Navedbo glasbenega formata zapišemo z izrazi, ki se pojavijo v viru. Navedbi glasbenega formata dodamo pojasnila, če so pomembna za uporabnike kataloga. Nadaljnja pojasnila lahko navedemo v območju 7 (glej 7.3.2).

Primeri

. — Full score

. — Orchester-Partitur

- . — Partitur mit untergelegtem Klavierauszug
- . — Score and set of parts
- . — Partition, reproduction du manuscrit de l'auteur
- . — Miniature score
- . — Partitur [und Solostimme]

3.2.1.2 Kadar v viru ni navedbe glasbenega formata, jo lahko nadomestimo z ustrezno navedbo v oglatem oklepaju v jeziku in pisavi stvarnega naslova ali v jeziku in pisavi, ki ju izbere katalogizacijska ustanova.

Primer

- . — [Partition et parties]

3.2.2 Vzporedna navedba glasbenega formata

Kadar so v viru navedbe glasbenega formata v več jezikih in/ali pisavah, zapišemo prvo navedbo. Navedemo lahko tudi vzporedno navedbo.

Primer

- . — Játszópartitúra = Playing score

3.3 Številčenje (serijske publikacije)

Obvezno, če je podatek na voljo

Območje številčenja vsebuje številčne in/ali časovne oznake prvega in/ali zadnjega zvezka ali dela serijske publikacije.

Datumi, navedeni v območju 3, se lahko ujemajo z datumi izida, navedenimi v območju 4, ali pa se od njih razlikujejo.

Če prvi in/ali zadnji zvezek ali del ali njuno nadomestilo niso dostopni, lahko podatek o prvem in/ali zadnjem zvezku ali delu navedemo v območju 7 (glej 7.3.3.2). Območje 3 izpustimo, če prvi in zadnji zvezek ali del ali njuno nadomestilo niso dostopni. Kadar opis ne temelji na prvem in/ali zadnjem zvezku ali delu, podatke o zvezku oz. zvezkih ali delu oz. delih navedemo v območju 7 (glej 7.9).

Podatke o številčenju, ki se ne nanašajo na prvi in/ali zadnji zvezek ali del, lahko prav tako navedemo v območju 7 (glej 7.3.3).

Kadar opisujemo faksimilirano reprodukcijo ali kakšno drugo fotografsko reprodukcijo, navedemo številčno in/ali časovno oznako izvirne serijske publikacije.

Vsebina

- 3.3.1 Struktura območja številčenja
- 3.3.2 Številčna oznaka
- 3.3.3 Časovna oznaka
- 3.3.4 Prepis
- 3.3.5 Vzporedni sistem številčenja

3.3.6 Alternativni sistem številčenja

3.3.7 Novo zaporedje številčenja

Predpisana raba ločil

- A.** Za ločila pred posameznimi območji opisa glej A.3.2.
- B.** Vežaj (-) za številko in/ali datumom prvega zvezka ali dela serijske publikacije to številčenje povezuje s številko in/ali z datumom zadnjega zvezka ali dela serijske publikacije ali pa nakazuje, da se izhajanje nadaljuje. Če navedemo samo številko in/ali datum zadnjega zvezka ali dela, je pred njima vežaj (-).
- C.** Če ima zvezek številčno in časovno oznako, datum zapišemo v okroglem oklepaju (( )) za številko, razen če je številka del časovne oznake.
- D.** Pred drugim in naslednjimi načini številčenja istega zvezka ali dela (alternativno številčenje ali številčenje v različnih jezikih ali koledarjih) je presledek, enačaj, presledek (=).
- E.** Pred oznako novega zaporedja številčenja je presledek, podpičje, presledek (;).

Vzorci rabe ločil

- . — Časovna oznaka prvega zvezka ali dela—časovna oznaka zadnjega zvezka ali dela
- . — Časovna oznaka prvega zvezka ali dela—
- . — Številka prvega zvezka ali dela—številka zadnjega zvezka ali dela
- . — Številka prvega zvezka ali dela—
- . — Številka prvega zvezka ali dela (časovna oznaka prvega zvezka ali dela)—številka zadnjega zvezka ali dela (časovna oznaka zadnjega zvezka ali dela)
- . — Številka prvega zvezka ali dela (časovna oznaka prvega zvezka ali dela)—
- . — —številka zadnjega zvezka ali dela (časovna oznaka zadnjega zvezka ali dela)
- . — Številka prvega zvezka ali dela—številka zadnjega zvezka ali dela = druga številka prvega zvezka ali dela—druga številka zadnjega zvezka ali dela
- . — Številka prvega zvezka ali dela—številka zadnjega zvezka ali dela ; številka prvega zvezka ali dela novega zaporedja številčenja—številka zadnjega zvezka ali dela le-tega
- . — Številka prvega zvezka ali dela—številka zadnjega zvezka ali dela ; navedba novega zaporedja, številka prvega zvezka ali dela novega zaporedja—številka zadnjega zvezka ali dela tega zaporedja

Predpisani vir podatkov

Vir sam. Podatke, ki jih ne vzamemo iz predpisanih virov podatkov, navedemo v oglatem oklepaju, če jih zapišemo v tem območju.

3.3.1 Struktura območja številčenja

Območje številčenja sestavljajo številčne in/ali časovne oznake prvega zvezka ali dela, ki jim sledi vezaj. Če je serijska publikacija zaključena, jim sledi številčna in/ali časovna oznaka zadnjega zvezka ali dela. Kadar navedemo številčno oznako, je časovna oznaka v okroglem oklepaju, sicer pa časovno oznako navedemo brez oklepajev.

3.3.2 Številčna oznaka

Številčno oznako prepisemo, pri čemer druge vrste številčk ali z besedo izpisane številke navedemo z arabskimi številkami, različne nivoje številčenja pa navedemo v hierarhičnem vrstnem redu. Številčna oznaka lahko vsebuje črke in druge znake ter številke. Besede v oznaki lahko okrajšamo.

Primeri

- . — Bd. 1—
- . — Vol. 1, no. 1—
- . — Bd. 1—Bd. 70
- . — 1号—
- . — 제1호—

3.3.3 Časovna oznaka

Časovno oznako navedemo, kot se pojavlja. Besede v oznaki lahko okrajšamo.

Primeri

- . — 15 Jan. 1970—
- . — Mai 1972—
- . — 1925—
- . — 1916 ed.—
- . — 2e trimestre 1973—
- . — 1980/1981—
- . — 1936–1965

3.3.4 Prepis

3.3.4.1 Če številčenje zvezkov ali delov serijske publikacije sestoji iz številčne in časovne oznake, zapišemo obe. Časovno oznako navedemo v okroglem oklepaju za številčno oznako.

Primeri

- . — Vol. 1, no. 1 (Jan. 1971)—

- . — Vol. 1 (1960)–
- . — 1号 (昭和21年1月)–
- . — 제1권 제1호 (1980년 1월)–

3.3.4.2 Če je serijska publikacija prenehala izhajati, številčenje zadnjega zvezka ali dela navedemo za številčenjem prvega zvezka ali dela.

Primeri

- . — Vol. 1, no. 1 (Jan. 1971)–vol. 5, no. 12 (Dec. 1975)
- . — 1971, no. 1 (Jan. 1971)–1975, no. 12 (Dec. 1975)
- . — Bd. 5 (1957/63)–Bd. 6 (1964/70)
- . — 1卷1号 (大正8年4月)–36卷2号 (昭和30年2月)
- . — 1호 (1988년 7월)–30호 (1990년 12월)

3.3.4.3 Če oznaka vsebuje več kot eno številko, mesec, leto itd., podatki pa so med seboj ločeni z vezajem, namesto vezaja uporabimo poševno črto, da se izognemo zamenjavi z vezajem, ki ločuje oznake prvega in zadnjega zvezka.

Primeri

- . — No. 1/2–
Uredniška opomba: Oznaka na zvezku: Number 1–2.
- . — 1999/2000–
Uredniška opomba: Oznaka na zvezku: 1999–2000.
- . — Aug./Sept. 1970–
Uredniška opomba: Oznaka na zvezku: August–September 1970.

3.3.4.4 Nepopolne, netočne ali napačno črkovane podatke dopolnimo ali popravimo tako, da v oglatem oklepaju dodamo manjkajoče podatke oz. navedemo pravi podatek.

Primeri

- . — [19]76–
- . — Vol. 1 ([19]83)–
- . — 1986 [i. e. 1968]–
- . — Vol. 20 [i. e. 21] (1846)–
- . — [19]85, 1–[19]93, 3

3.3.4.5 Če številčenje sestoji iz številke, ki je del časovne oznake, običajno najprej navedemo časovno oznako.

Primeri

- . — 1971, no. 1 (Jan. 1971)–

. — 1967, no. 1–

. — [19]85, 1–

Uredniška opomba: Na zvezku številčenje 1–85.

3.3.4.6 Datume, ki niso določeni po gregorijanskem koledarju, zapišemo tako, kot so navedeni v viru podatkov. Če v viru ni datumov, ki ustrezajo gregorijanskemu koledarju, jih dodamo sami v oglatem oklepaju.

Primeri

. — 1353 [1979]–

. — No 1 (22 haha 85 E.P. [27 oct. 1957])–

. — No 1 (3 niv. an 6 [23 déc. 1797])–

. — No 1 (15 clinamen 77 E.P. [6 avr. 1950])–no 28 (1er absolu 85 E.P. [8 sept. 1957])

3.3.4.7 Če je serijska publikacija nadaljevanje ene ali več serijskih publikacij (glej A.2.6), navedemo številčno in/ali časovno oznako prvega zvezka ali dela nove serijske publikacije.

Primeri

. — Bd. 5 (1957/63)–

. — 6 (1963)–

3.3.4.8 Če je serijska publikacija prenehala izhajati, številka in/ali časovna oznaka prvega zvezka ali dela pa nista znani, navedemo samo številko in/ali časovno oznako zadnjega zvezka ali dela.

Primer

. — –årg. 38, n:r 4 (26. mars 1892)

3.3.4.9 Če je izšel samo en zvezek, številčenje tega zvezka navedemo brez vezaja.

Primer

. — Vol. 1, pt. 1 (Dec. 1989)

3.3.4.10 Če je prvi zvezek ali del serijske publikacije dostopen, ni pa oštevilčen, naslednji zvezki ali deli pa so označeni po določenem vzorcu, po tem vzorcu povzamemo številčenje za prvi zvezek ali del. Če podatkov o oznakah na naslednjih zvezkih ali delih ni, navedemo [No. 1]– (oz. ustreznico v jeziku stvarnega naslova) ali ustrezno časovno oznako prvega zvezka ali dela.

Primeri

. — [Pt. 1]–

Uredniška opomba: Naslednji zvezki označeni s Part 2, Part 3 itd.

. — [No. 1]–

- . – [1968]–
Uredniška opomba: Letno poročilo, za katerega je ustrežnejša časovna oznaka.
- . – [第1号]–
- . – [1호]–

3.3.5 Vzporedni sistem številčenja

Če so oznake na zvezku ali delu v več jezikih ali pisavah, navedemo oznake v jeziku ali pisavi stvarnega naslova; če tega kriterija ne moremo uporabiti, navedemo prvo oznako. Navedemo lahko tudi vzporedne oznake.

Primeri

- . – Vol. 20–
- ali*
- . – Vol. 20– = T. 20– = Bd. 20–
- . – 1976, broj 1 (1 siecenj = 1 jan.)–

3.3.6 Alternativni sistem številčenja

Če vsebuje sistem številčenja vira več kot en sistem številčnih oznak ali več časovnih oznak po različnih koledarjih, vse oznake navedemo v območju 3.

Primeri

- . – Bd. 1, Nr. 1 (Frühling 1970)– = Nr. 1–
- . – Bd. 1, Nr. 1 (Frühling 1970)–Bd. 6, Nr. 3 (Winter 1975) = Nr. 1–Nr. 24
- . – Vol. 6, no. 2– = Vol. 13, no. 3 (Mar. 1969)–
Uredniška opomba: Na vsakem zvezku se nadaljuje številčenje dveh predhodnih naslovov.
- . – No 1 (13 sept. 1797 = 27 fruct. an 7)–
- . – 11卷 1号 (1958)– = 101号 (1958)–
- . – 17권 6호 (1989)– = 130호 (1989)–
- . – No 188 (22 oct. 1796 = 1er brum. an 5)–no 500 (4 sept. 1797 = 18 fruct. an 5)

3.3.7 Novo zaporedje številčenja

Če serijska publikacija uvede novo zaporedje številčenja, nov opis pa ni potreben, za številčenjem prvega zaporedja navedemo številčenje novega zaporedja. Običajno je takšna serijska publikacija označena kot *nova vrsta*, *druga vrsta* itd., s čimer je označeno, da gre za novo zaporedje številčenja in ne za novo serijsko publikacijo. Oznako novega zaporedja navedemo, če obstaja, sledi ji vejica in novo številčenje.

Primeri

- . — Bd. 1 (1962)–Bd. 6 (1967) ; n.F., Bd. 1 (1968)–
- . — Vol. 1, no. 1 (Jan. 1941)–vol. 4, no. 5 (May 1950) ; n.s., vol. 1, no. 1 (June 1950)–vol. 2, no. 12 (May 1952)
- . — Vol. 1, no. 1 (Mar. 1950)–vol. 4, no. 5 (Aug. 1954) ; Dec. 1954–
- . — Vol. 1 (1921)–vol. 19 (1939) ; n.s., vol. 1 (1946)–vol. 30 (1975) ; vol. 50 (1976)–
- . — Vol. 1, no. 1 (Nov. 23, 1936)–vol. 73, no. 25 (Dec. 29, 1972) ; vol. 1, no. 1 (Oct. 1978)–
- . — 31 Mar. 1961–26 Sept. 1969 ; year 1, no. 1 (1 Oct. 1969)–
- . — T. 12, 40/41 (jan./juil. 1962)–t. 27, 103 (déc. 1977) ; nuova serie, 1/2 (sett. 1978)–
- . — 1–v. 101 ; new ser., v. 1–

4 OBMOČJE ZALOŽNIŠTVA, PRODUKCIJE, DISTRIBUCIJE ITD.

Uvodna opomba

Območje založništva, produkcije, distribucije itd. vsebuje kraj izida, produkcije in/ali distribucije; ime založnika, producenta in/ali distributerja; leto/datum izida, produkcije in/ali distribucije; kraj tiska ali izdelave; ime tiskarja ali izdelovalca; in leto tiska ali izdelave. Posamezni elementi so opredeljeni v slovarju.

Izrazi *založništvo*, *produkcija*, *distribucija* itd. obsegajo vse dejavnosti, povezane z založništvom, produkcijo, distribucijo, izdajanjem in razpošiljanjem virov. V območju 4 navajamo tudi podatke, povezane s fizično izdelavo vira, ki pa jih moramo razlikovati od založništva, produkcije, distribucije itd., čeprav lahko oboje opravlja ista oseba ali korporacija. Kadar ista oseba ali korporacija opravlja dejavnosti, povezane z založništvom, produkcijo, distribucijo itd. in fizično izdelavo vira oz. kadar ni jasno, ali je oseba ali korporacija odgovorna za založništvo, produkcijo, distribucijo itd. ali samo za fizično izdelavo, potem podatek obravnavamo kot navedbo založništva, produkcije, distribucije itd.

Sodobne funkcije založnika, knjigotržca, tiskarja in distributerja pri starejših monografskih virih pogosto niso ločene. Če ni drugače označeno, se izrazi *kraj izida*, *produkcija in/ali distribucija* in *ime založnika, producenta in/ali distributerja* nanašajo na kraj in ime založnika, knjigotržca, tiskarja in distributerja.

Vsebina

- 4.1 Kraj izida, produkcije in/ali distribucije
- 4.2 Ime založnika, producenta in/ali distributerja
- 4.3 Leto/datum izida, produkcije in/ali distribucije
- 4.4 Kraj tiska ali izdelave
- 4.5 Ime tiskarja ali izdelovalca
- 4.6 Leto tiska ali izdelave

Predpisana raba ločil

- A. Za ločila pred posameznimi območji opisa glej A.3.2.
- B. Pred drugim in vsakim naslednjim krajem je presledek, podpičje, presledek (;), razen če je navedena vezna beseda ali besedna zveza.
- C. Pred vsakim imenom založnika je presledek, dvopičje, presledek (:), razen kadar so imena drugega in vsakega naslednjega založnika, producenta, distributerja itd. povezana z besedo ali besedno zvezo.
- D. Pred vzporednimi podatki je presledek, enačaj, presledek (=).
- E. Pred letom izida je vejica, presledek (,).
- F. Vežaj (-) povezuje leto izida prvega zvezka ali dela ali prve iteracije integrirnega vira in leto izida zadnjega zvezka ali dela ali zadnje iteracije vira ali pa pomeni, da se izhajanje vira nadaljuje.

G. Kraj tiska ali izdelave, ime tiskarja ali izdelovalca in leto tiska ali izdelave (pri starejših monografskih virih takrat, kadar se navedba razlikuje od navedbe založništva) so navedeni v okroglem oklepaju. Znotraj oklepaja uporabljamo enaka ločila kot v točkah B, C in E.

Elemente v tem območju lahko ponovimo po kateremkoli vzorcu rabe ločil, ki ustreza opisovanemu viru.

Vzorci rabe ločil

- . — Kraj izida ali produkcije : ime založnika ali producenta, leto
- . — Kraj izida ali produkcije : ime založnika ali producenta ; kraj izida ali produkcije : ime založnika ali producenta, leto
- . — Kraj izida ali produkcije ; kraj izida ali produkcije : ime založnika ali producenta, leto (kraj tiska ali izdelave : ime tiskarja ali izdelovalca, leto)
- . — Kraj izida ali produkcije : ime založnika ali producenta, leto ; kraj distribucije : ime distributerja, leto
- . — Kraj izida ali produkcije ; kraj izida ali produkcije : ime založnika ali producenta, leto (kraj tiska ali izdelave ; kraj tiska ali izdelave : ime tiskarja ali izdelovalca, leto)
- . — Kraj izida ali produkcije = vzporedna navedba kraja izida ali produkcije : ime založnika ali producenta, leto
- . — Kraj izida ali produkcije : ime založnika ali producenta = vzporedna navedba kraja izida ali produkcije : vzporedna navedba imena založnika ali producenta, leto
- . — Kraj distribucije : ime distributerja, leto (kraj tiska ali izdelave : ime tiskarja ali izdelovalca, leto)
- . — Kraj izida ali produkcije : ime založnika ali producenta, leto (kraj tiska ali izdelave : ime tiskarja ali izdelovalca)
- . — Kraj izida ali produkcije : ime založnika ali producenta : ime založnika ali producenta, leto
- . — Kraj distribucije : ime distributerja, leto
- . — Kraj izida : ime založnika ; kraj produkcije : ime producenta, leto ; kraj distribucije : ime distributerja, leto

Predpisani viri podatkov

Podatke, ki jih ne vzamemo iz katerega od naslednjih predpisanih virov podatkov, navedemo v oglatem oklepaju, če jih beležimo v tem območju. Če pa so posamezni elementi tega območja v različnih virih podatkov, bomo morda morali združiti elemente iz različnih virov.

Prednostni vrstni red virov podatkov je:

Tiskani besedilni viri in muzikalije:

Naslovna stran, prva stran notnega zapisa, druge začetne strani, ovoj, kolofon, ostali deli vira.

Starejši monografski viri:

Naslovna stran, nadomestilo naslovne strani, kolofon.

Kartografski viri, multimedijški viri, zvočni posnetki, videoposnetki, mirujoče in gibljive slike ter elektronski viri:

Vir sam, embalaža, spremno gradivo.

4.1 Kraj izida, produkcije in/ali distribucije***Obvezno***

4.1.1 Kraj izida, produkcije in/ali distribucije je ime kraja, ki je v predpisanem viru podatkov povezano z imenom založnika, producenta ali distributerja (glej 4.2). Če založnik, producent ali distributer ni poimenovan, navedemo kraj, v katerem je bil vir izdan ali od koder je bil distribuiran.

Primeri

- . — London
- . — Baltimore
- . — Москва

4.1.2 Če vemo, da je podatek v predpisanem viru napačen, lahko dodamo popravek v oglatem oklepaju (glej A.8) in/ali navedemo pojasnilo v območju 7 (glej 7.4.1).

Primeri

- . — Dublin
Opomba: Ugotovljeno je, da je izšlo v Belfastu
- . — Paris [i. e. Leiden]
Uredniška opomba: Ugotovljeno je, da je izšlo v Leidnu.

- . — London [i. e. Agen]
Opomba: Izšlo v Agnu

ali

- . — London
Opomba: Izšlo v Agnu
- . — Tripilo [i. e. Dublin]
Opomba: Kraj izida je izmišljen; Knjižnica Huntington je ugotovila, da je pravi kraj Dublin

ali

. — Tripilo

Opomba: Kraj izida je izmišljen; Knjižnica Huntington je ugotovila, da je pravi kraj Dublin

. — Zippelzerbst gedruckt durch Flachslanden [i. e. Leipzig : Johann Heinrich Ellinger]

Opomba: Kraj izida in založnik sta izmišljena; založnik je bil ugotovljen s pomočjo založniške oznake (VD17 23:321271P)

4.1.3 Kadar je z imenom enega založnika, producenta ali distributerja povezanih več krajev, navedemo kraj, ki je glede na tipografijo bolj poudarjen, ali, če ni tipografskih razlik, tistega, ki je naveden prvi. Kadar ni tipografskih razlik in kraji niso navedeni v zaporedju, navedemo tisti kraj, ki je po našem mnenju za uporabnike kataloga najpomembnejši.

Starejši monografski viri:

Kadar sta navedena dva ali več krajev izida, produkcije in/ali distribucije ter kadar drugi in naslednji kraji niso jezikovno povezani z imenom založnika, producenta in/ali distributerja, vse kraje zapišemo v zaporedju, kot si sledijo v predpisanem viru podatkov.

Primeri

. — London ; York

. — A Lausanne & se trouve à Paris

4.1.4 Navedemo lahko tudi drugi oz. naslednji kraj izida.

Primeri

. — London ; Chicago

. — Köln ; Paris

. — København ; Oslo

. — Barcelona ; Lisbon

. — Berlin ; Köln ; Frankfurt am Main

4.1.5 Kadar drugega oz. naslednjih krajev ne navajamo, lahko to označimo z *etc.* ali ustreznico v drugi pisavi v oglatem oklepaju (glej tudi 4.2.4).

Primeri

. — Wien [etc.]

. — Москва [и др.]

. — London ; New York ; Paris [etc.]

. — Toronto [etc.]

4.1.6 Kadar navedemo imena več založnikov ali producentov (glej 4.2.3), kraj izida ali produkcije zapišemo neposredno pred vsakim od njih, razen kadar je kraj isti kot pri prvem navedenem založniku ali producentu.

Primeri

- . — New York : Columbia University ; Boston : Computer Research Institute
- . — Paris : Gallimard : Julliard

4.1.7 Kadar sta navedena oba, založnik ali producent in distributer (glej 4.2.5), kraj distribucije navedemo, če se razlikuje od kraja izida ali produkcije.

Primeri

- . — Washington, D.C. : Smithsonian Institution ; New York : distributed by W.W. Norton
- . — Washington, D.C. : U.S. Bureau of the Census ; Rosslyn, Va. : distributed by DUALabs
- . — Boulder : East European Monographs ; New York : Columbia University Press [distributer]

4.1.8 Kraj izida, produkcije in/ali distribucije navedemo v pravopisni obliki in sklonu, kot se pojavi v viru.

Primeri

- . — V Praze
- . — Frankfurt am Main
- . — Pestini
- . — Torino

Starejši monografski viri:

Predloge pred imenom kraja izida, produkcije in/ali distribucije, ki so v povezavi z imenom kraja in niso jezikovno povezani z imenom, naslovom ali s signetom založnika, tiskarja itd., prepíšemo, prav tako prepíšemo kakršnekoli spremljajoče besede ali besedne zveze. Tako povezane besede ali besedne zveze prepíšemo z imenom založnika, producenta in/ali distributerja (glej 4.2.6).

Primeri

- . — A Lyon
- . — In London
- . — Imprinted at London
- . — Impressum ... Venetiis

- . — Nouvelleme[n]t i[m]primee a Paris
- . — London printed
Uredniška opomba: Navedba založništva, produkcije, distribucije itd. se glasi: "London printed, in the year 1742".

Kadar ime kraja izida, produkcije in/ali distribucije vzamemo iz imena založnika, producenta in/ali distributerja, ga navedemo v oglatem oklepaju.

Kraj ali kraje izida, produkcije in/ali distribucije, ki se pojavljajo z imenom založnika, producenta in/ali distributerja, prepíšemo kot del imena založnika, producenta in/ali distributerja, navedemo pa jih tudi v oglatem oklepaju kot kraj ali kraje izida, produkcije in/ali distribucije.

Primeri

- . — [London] : sold by T. Richardson in London
- . — [Bresslaw] : bey Caspar Closemann, Buchhändlern in Bresslaw zubefinden
- . — [London] : Philadelphia printed, London reprinted for C. Dilly

Kadar je ime kraja v obeh navedbah, ga v obeh tudi prepíšemo.

Primer

- . — In Fiorenza : stampato in Fiorenza appresso Lorenzo Torrentino
Opomba: Podatki o tisku navedeni v kolofonu

Kadar je v viru naslov ali signet založnika, tiskarja itd., ni pa imena kraja ali pokrajine, v oglatem oklepaju kot kraj izida, produkcije in/ali distribucije dodamo ime kraja oz. mesta, naslov ali signet pa sta vključena v ime založnika, producenta in/ali distributerja.

Primeri

- . — [London]
Uredniška opomba: V impresumu: J. Pitts, Printer and Toy Warehouse, 6 Great St. Andrew Street, 7 Dials.
- . — [Paris]
Uredniška opomba: V impresumu: à l'enseigne de l'éléphant (trgovski znak pariškega tiskarja).
- . — [London]
Uredniška opomba: V impresumu: sold in St. Paul's Churchyard.

Kadar se kraj izida, produkcije in/ali distribucije pojavi le kot del kakega drugega območja in je v tem območju tudi zapisan, ali kadar ga vzamemo oz. ugotovimo iz imena založnika, producenta in/ali distributerja, ali kadar podatek o kraju dobimo izven predpisanega vira podatkov za to območje (vključno z viri podatkov izven vira), tak kraj navedemo v oglatem oklepaju v standardizirani obliki, ki jo določi katalogizacijska ustanova. Pojasnilo lahko navedemo v območju 7.

Primeri

- . — [Köln]
Uredniška opomba: Standardizirana oblika imena, ki jo je izbrala katalogizacijska ustanova v Nemčiji.
- . — [London]
Opomba: Po podatkih v knjigi Stationers' register pripada londonskemu knjigotržcu
- . — [Bayreuth] : impensis Orphonatrophei Baruthini, [1738] ([Bayreuth] : typis Friderici Eliae Dietzelii)
- . — [Leipzig] : sumptibus Iohannis Fritzschi, bibl. Lips., [1674] ([Weissenfels] : literis Iohannis Brühlai, Gymn. Weissenf. typogr.)
Opomba: Cf. VD17 14:052745K
- . — [Venetiis] : Academia Veneta

4.1.9 Dodatki h kraju izida, produkcije in/ali distribucije

Če je zaradi identifikacije to potrebno, imenu kraja izida, produkcije in/ali distribucije dodamo še ime širšega območja, kot npr. pokrajino, državo itd. Če ga prepišemo iz predpisanega vira podatkov, je pred njim vejica, če ga vzamemo iz drugega vira, pa ga navedemo v oglatem oklepaju.

Primeri

- . — Washington, D. C.
- . — Cambridge, Mass.
- . — Santiago [Chile]
- . — London [Ontario]
- . — Cambridge [England]
- . — London, Ontario
- . — New Haven [Connecticut]
- . — 府中 [東京]
- . — 고성군 [강원도]

Če je zaradi identifikacije to potrebno, imenu kraja dodamo polni naslov založnika, producenta ali distributerja. Če ga prepíšemo iz predpisanega vira podatkov, ga navedemo v okroglem oklepaju, če ga prepíšemo iz drugega vira podatkov, pa ga navedemo v oglatem oklepaju. (Glej tudi 4.2.8 za navajanje naslovov kot del identifikacije založnika ali tiskarja.)

Primeri

- . — London [37 Pond Street, N.W.3]
- . — St-Bruno-de-Montarville, Québec (1985 La Duchesse)
- . — Vancouver (571 Howe Street)
- . — [England] : Glyndebourne Festival Opera, 1977 ; New York (P.O. Box 153, Ansonia Station, New York, N.Y. 10032) : [distributed by] Video Arts International, 1985
Uredniška opomba: Kraj, v katerem je urad Glyndebourne Festival Opera, ni znan (glej 4.1.12).
- . — Cupertino, CA (10648 Gascoigne Dr., Cupertino 95014)
- . — Paris (66, avenue de Versailles, 75016)

4.1.10 Če je zaradi identifikacije to potrebno, v oglatem oklepaju dodamo alternativno ali popravljeno ime kraja (glej A.8). Za popravke uporabimo okrajšavo *i. e.* (glej 4.1.2).

Primeri

- . — Christiania [Oslo]
- . — Lerpwl [Liverpool]
- . — Leningrad [St. Petersburg]
- . — Lodnon [i. e. London]
- . — Florentiæ [Florence]
- . — 江府 [江戸]
- . — 황성 [서울]

4.1.11 Vzporedna navedba kraja izida

4.1.11.1 Kadar je ime kraja izida, produkcije in/ali distribucije v predpisanem viru podatkov v več jezikih ali pisavah, navedemo ime v jeziku in pisavi stvarnega naslova. Če tega kriterija ne moremo upoštevati, prepíšemo obliko, ki je glede na tipografijo bolj poudarjena, ali, če ni tipografskih razlik, obliko imena, ki je navedena na prvem mestu.

4.1.11.2 Zapišemo lahko tudi vzporedne navedbe.

Primeri

- . — Genf = Genève

- . — Bern = Berne
- . — Nueva York = New York

Starejši monografski viri:

Najprej navedemo obliko imena, ki se pojavlja prva, nato pa v zaporedju, kot si sledijo podatki v predpisanem viru, še ostale oblike imen.

4.1.12 Kadar kraja izida, produkcije in/ali distribucije ni v predpisanih virih podatkov, ime mesta ali kraja, če ga poznamo, dodamo v oglatem oklepaju. Če imena mesta ali kraja ne poznamo ali ga ni mogoče zanesljivo ugotoviti, verjetno ime navedemo v oglatem oklepaju z vprašajem. Dodamo lahko ime širšega področja, kot je pokrajina, država itd. Pojasnilo lahko navedemo v območju 7.

Primeri

- . — [Hamburg?]
- . — [Evry]
- . — [Paris]
- . — [Prague?]
- . — [Amsterdam?]
- . — [Fawsley?]
- . — [Portland, Maine?]
- . — [大坂?]
- . — [서울]

4.1.13 Kadar imena mesta ali kraja ne moremo ugotoviti, navedemo ime države, province ali pokrajine po enakih določilih, kot to velja za navajanje mest oz. krajev.

Primeri

- . — Canada
Uredniška opomba: Znano kot kraj izida; pojavlja se v predpisanem viru podatkov.
- . — [Aragon]
Uredniška opomba: Znano kot kraj izida; pojavlja se izven predpisanega vira podatkov.
- . — [Guatemala?]
Uredniška opomba: Verjeten, a negotov, podatek o kraju izida.

4.1.14 Kadar ne moremo ugotoviti nobenega kraja, v oglatem oklepaju zapišemo okrajšavo *s. l.* (*sine loco*) ali ustreznico v drugi pisavi.

Primeri

- . — [S. l.]
- . — [Б. м.]

- . — [出版地不详]
- . — [出版地不明]
- . — [발행지불명]

4.1.15 Sprememba kraja izida, produkcije in/ali distribucije

Starejši monografski viri:

Če izdelamo en bibliografski zapis za vir, ki je bodisi izšel v več posameznih delih, kraj izida, produkcije in/ali distribucije vsakega dela pa se v času izhajanja spremeni, bodisi vir vsebuje posebne naslovne strani s kraji izida, produkcije in/ali distribucije, ki se razlikujejo od tistega, ki se nanaša na celoten vir, prepíšemo kraj izida, produkcije in/ali distribucije iz prvega ali najzgodnejšega dela, kraje izida, produkcije in/ali distribucije iz drugega dela ali delov pa navedemo v območju 7. (Glej tudi 4.2.13.)

Primer

. — Stuttgart ; Tübingen

Opomba: V zvezkih 33–40 so različne navedbe kraja izida: Stuttgart ; Augsburg

Serijske publikacije in monografski viri v več delih:

Če se kraj izida, produkcije in/ali distribucije v naslednjih zvezkih ali delih spremeni, kasnejši kraj navedemo v območju 7 (glej 7.4.2), če je to potrebno zaradi identifikacije ali pomembno za uporabnike kataloga.

Integrirni viri:

Če se kraj izida, produkcije in/ali distribucije na naslednjih iteracijah spremeni, opis spremenimo. Prejšnji kraj navedemo v območju 7 (glej 7.4.2), če je to potrebno zaradi identifikacije ali pomembno za uporabnike kataloga.

4.2 Ime založnika, producenta in/ali distributerja

Obvezno

4.2.1 Ime založnika, producenta in/ali distributerja se nanaša na osebo ali korporacijo, ki opravlja dejavnost založništva, produkcije in/ali distribucije ali razpošiljanja vira.

Blagovne znamke, ki se pojavlja skupaj z imenom založnika ali produkcijske hiše v virih, kot so plošče, kasete itd., ne prepíšemo v območju založništva, produkcije, distribucije itd. Navedemo jo v območju zbirke, če menimo, da znamka lahko velja za naslov zbirke (glej območje 6), ali v območju identifikatorja vira in pogojev dostopnosti, če znamko spremlja številka iz kataloga (glej 8.1.4).

Starejši monografski viri:

Ta element vključuje imena enega ali več založnikov, distributerjev, knjigotržcev in (če so v predpisanem viru podatkov za ta element) tiskarjev vira, skupaj s podatki o krajih teh dejavnosti in navedbami tiskanja in ponatiskovanja.

4.2.2 Ime založnika ali producenta navedemo neposredno za krajem izida ali produkcije, s katerim je povezan v predpisanem viru podatkov.

Primeri

- . — London : Methuen
- . — London : Library Association
- . — Roazhon [Rennes] : Bremañ
- . — Ташкент : Фан
- . — [London] : Eccles Centre for American Studies
- . — 東京 : 丸善
- . — 서울 : 종로서적

4.2.3 Kadar je v predpisanem viru podatkov navedenih več založnikov ali producentov, zapišemo ime, ki je glede na tipografijo bolj poudarjeno, če pa ni tipografskih razlik, pa tisto, ki je navedeno kot prvo. Če ni tipografskih razlik in imena niso navedena v zaporedju, navedemo ime, za katerega menimo, da je najpomembnejše za uporabnike kataloga.

Navedemo lahko tudi drugega in vse naslednje založnike ali producente.

Primeri

- . — London : The Times ; Edinburgh : John Bartholomew & Son
- . — Paris : Institut géographique national ; Clermont-Ferrand : Éd. Parc des Volcans
- . — Paris : le Centurion ; Desclée De Brouwer : Éd. du Cerf
- . — London : National Savings Committee ; Edinburgh : National Savings Committee for Scotland
- . — Waterloo [Ontario] : Leisure Studies Data Inc. ; Chicago : National Opinion Research Center
- . — Paris : Éd. Est-Ouest internationales ; Éd. Unesco
- . — Madrid : Debate ; Barcelona : Círculo de Lectores
- . — [México, D. F.] : Alfaomega ; León : Everest
- . — Chicago : University of Chicago Press ; Milano : Ricordi

Starejši monografski viri:

Kadar ima vir več založnikov, producentov in/ali distributerjev v istem viru podatkov, običajno prepíšemo vsa imena ne glede na vrsto njihove dejavnosti, in sicer po zaporedju, kot se pojavijo v viru. Ločimo jih s predpisanimi ločili, razen kadar so povezana z besedo ali besedno zvezo.

4.2.4 Kadar imena drugega in naslednjih založnikov ne navedemo, lahko izpuščanje označimo z *etc.* ali ustreznico v drugi pisavi v oglatem oklepaju (glej tudi 4.1.5).

Primeri

- : Evans [etc.]
- : Payot [etc.]
- : The Times [etc.]
- : Evaporated Milk Association [etc.]
- : American Association of Individual Investors [etc.]

Starejši monografski viri:

Če menimo, da je imen preveč, lahko navedbo skrajšamo, tako da izpustimo vsa ali samo nekaj imen, ki so navedena za prvim imenom. V takih primerih uporabimo znak za izpuščanje, za njim pa v oglatem oklepaju dodamo pojasnilo o obsegu izpuščanja. Navedemo število izpuščenih založnikov, producentov in/ali distributerjev itd. in število izpuščenih krajev (če jih je več kot eden) (glej tudi 4.2.6). *Druga možnost* je, da podatek o tem, kaj smo izpustili, navedemo v območju 7.

Primeri

: chez Claude Barbin ... Jean Boudot ... George & Louis Josse

Uredniška opomba: Izpuščeni so naslovi knjigotržcev.

: printed for F.C. and J. Rivington, Otridge and Son, J. Nichols and Co. ... [and 26 others]

ali

: printed for F.C. and J. Rivington, Otridge and Son, J. Nichols and Co. ...

Opomba: V impresumu je navedenih še 26 drugih založnikov

: printed for James, John and Paul Knapton ... T. Becket ... T. Davies ... W. Jackson in Oxford, and A. Kincaid, and Company, in Edinburgh
Uredniška opomba: Izpuščeni so naslovi knjigotržcev.

: printed and sold by J. Newbery and C. Micklewright, also by Mess. Ware, Birt, Astley, Austen, Robinson, Dodsley, and Needham, in London ... [and 8 others in 8 places]

ali

: printed and sold by J. Newbery and C. Micklewright, also by Mess. Ware, Birt, Astley, Austen, Robinson, Dodsley, and Needham, in London ...

Opomba: V impresumu je navedenih še osem drugih založnikov in krajev

4.2.5 Navedemo besede ali besedne zveze, ki označujejo dejavnost (razen izključno založniške), ki jo opravlja oseba ali telo. Če je naveden samo distributer, ga moramo navesti. Kadar sta v predpisanem viru podatkov navedena oba, tako založnik ali producent kot distributer, lahko navedemo tudi ime distributerja. Kadar se ime distributerja pojavi v kakem drugem viru, ga lahko navedemo v območju 7 (glej 7.4.1).

Primeri

- : published for the Social Science Research Council by Heinemann
- : printed for the CLA by Morriss Print. Co.
- : Boyars : distributed by Calder and Boyars
- : diffusion A. Lecot
- : to be sold by Jas. Gardner
- : distributor G. Schirmer
- : released by Beaux Arts Co.
- : produced for Bairnswear
- : presented by Shell Education Service
- : distributed by Harvard University Press
- : privately printed for the Parish Register Section

Če dejavnost, ki jo opravlja distributer, ni nedvoumno določena, lahko v oglatem oklepaju dodamo kratko besedo ali besedno zvezo, ki označuje vrsto dejavnosti.

Primeri

- : Vacation Work [distributer]
- : Technical and Scientific Films : Film Producers Guild [distributer]

4.2.6 Ime založnika, producenta ali distributerja lahko navedemo v skrajšani obliki, če je takšna navedba razumljiva in jo je mogoče nedvoumno identificirati.

Primeri

: Bietti

Uredniška opomba: Ime založnika se pojavlja kot Casa editrice Bietti.

: Художественная литература

Uredniška opomba: Ime založnika se pojavlja kot Государственное издательство Художественная литература.

: H.M. Gousha

Uredniška opomba: Ime založnika se pojavlja kot The H.M. Gousha Company.

: M. Eschig

Uredniška opomba: Ime založnika se pojavlja kot Editions Max Eschig et Cie.

: Readex

Uredniška opomba: Ime založnika se pojavlja kot Readex Microprint Corporation.

: Addison-Wesley

Uredniška opomba: Ime založnika se pojavlja kot Addison-Wesley Publishing Company.

toda ne

: The Society

Uredniška opomba: Ime založnika se pojavlja kot American Chemical Society.

Starejši monografski viri:

Imena založnikov, tiskarjev, distributerjev itd. prepisemo v obliki, v kateri se pojavijo v predpisanem viru podatkov s potrebnimi uvodnimi besedami in besednimi zvezami (glej tudi 4.1.8).

Primeri

: chez Augustin Courbé

: en casa de Guilliemo Roville

: na officina de Antonio de Sousa da Sylva

: par Ian de Tournes pour Antoine Vincent

: à l'enseigne de l'éléphant

: de l'imprimerie de Balleu, se trouve chez Marcilly
 [et chez] les marchands de nouveautés
Opomba: Navedbi obeh distributerjev sta združeni za besedo "chez"
 : printed for J. Warner
 : printed for the editor, and sold by him
 : by the widowe of Jhon Mommart
 : printed for the executors of the late widow Kelly

Nazive kot *kraljevi tiskar* in naslove lahko izpustimo. Vendar pa naslove navedemo, kadar prispevajo k identifikaciji vira, določanju leta izida ali lokacije.

Primer

. — A Rouen : chez Jean Oursel, rue Ecuyere, vis-à-vis la rue du Petit-Puits, à l'Imprimerie du Levant

Nepomembne podatke sredi ali na koncu navedbe založništva, produkcije, distribucije itd. lahko izpustimo. Izpuščanje označimo z znakom za izpuščanje.

4.2.7 Kadar se ime založnika, producenta ali distributerja že v območju 1 pojavi v polni obliki, lahko polno obliko ponovimo tudi v območju 4 ali pa na tem mestu navedemo skrajšano obliko. Če je vir natisnjen v samozaložbi, osebo ali telo, ki objavi vir, navedemo kot založnika, ne glede na to, ali gre za komercialnega založnika, samozaložnika ali osebo oz. telo, za katero je bil vir natisnjen.

Primeri

- . — London : H. Mackeson
Navedba odgovornosti: by Henry Clive Mackeson
- . — [Paris] : CEDOCAR
Navedba odgovornosti: Centre de documentation de l'armement
- . — Versailles : C. N. R. A.
Stvarni naslov: Liste des périodiques reçus au Centre national des recherches agronomiques
- . — Kürten : Stockhausen
Navedba odgovornosti: Karlheinz Stockhausen
- . — Cleveland : Cleveland Health Museum
Navedba odgovornosti: Cleveland Health Museum
- . — Québec : O.L.F.
Navedba odgovornosti: Office de la langue française, Centre de terminologie

- . — Malden, MA : National Chemical Data Board
Navedba odgovornosti: National Chemical Data Board
- . — [Philadelphia] : Institute for Scientific Information
Navedba odgovornosti: Institute for Scientific Information
- . — [Seattle?] : G.B. Schrier
Navedba odgovornosti: by Gary B. Schrier
Opomba: "Omejena izdaja v samozaložbi"
- . — Bel Air, Md. : Jack L. Shagena
Navedba odgovornosti: Jack L. Shagena
Opomba: "Natisnil avtor"

Starejši monografski viri:

Kadar se ime založnika, producenta in/ali distributerja pojavi samo v kakem drugem območju in je v tem območju tudi zapisano ali pa je ugotovljeno iz vira, ki ni predpisani vir podatkov za ta element (vključno z viri podatkov izven vira), ga navedemo v najkrajši ustrezni obliki v oglatem oklepaju. Kadar podatka ne vzamemo iz naslovne strani, vir, iz katerega smo pridobili podatek, navedemo v območju 7.

Primeri

- . — [Paris] : [Philippe Pigouchet pour Symon Vostre],
[25 avril 1500]
Uredniška opomba: Pigouchetovo geslo je na naslovni strani. Naslov se glasi: Ces presentes heures a lusaige du Mans fure[n]t acheuees lan Mil. cincq ce[n]s le xxv jour dapuril pour Symon Vostre ...
- . — [London] : [Francis Barlow], 1605
Uredniška opomba: Zadnji del naslova se glasi: illustrated with ... sculptures by Francis Barlow and are to be sold at his house.

Imena založnika, producenta in/ali distributerja ne skrajšamo, če se podatek o avtorju kot založniku ponovi, niti ne dopolnimo, če se podatek izpusti.

Primer

- . — Trykt udi London : af Frys, Couchman og Collier paa Forfatterens egen Bekostning
Uredniška opomba: Tiskali Frys, Couchman in Collier na avtorjeve stroške; avtor je Ernst Wolff.

4.2.8 Nepopolno ime založnika ali producenta

Kadar so namesto imena navedeni le naslov, znak ali inicialke založnika, producenta in/ali distributerja, jih prepisemo kot ime založnika, producenta in/ali distributerja. Če lahko ime založnika, producenta in/ali distributerja ugotovimo, to ime navedemo v oglatem oklepaju za inicialkami oz. pred ali za naslovom ali znakom. Pojasnilo navedemo v opombi v območju 7.

Primeri

: [Jean-Pierre Costard] Rue Saint-Jean-de-Beauvais, la premiere porte cochere au dessus du College

Opomba: Costard je naveden kot založnik v: La France littéraire / J.M. Quérard

: prostant in Coemeterio D. Pauli [apud Abelem Swalle]

Opomba: Založnik je naveden na hrbtni strani naslovne strani

: printed and sold [by John Evans] at No. 41, Long-Lane

Opomba: John Evans je deloval na tem naslovu med 1791 in 1795

: printed by H[umphrey]. L[ownes]. for George Lathum at the Bishops head in Pauls Church-yard

Opomba: Ime tiskarja po ESTC S126474

4.2.9 Ime založnika, producenta in/ali distributerja ni v predpisanih virih podatkov

Kadar je ime založnika, producenta in/ali distributerja znano iz podatkov izven predpisanih virov (vključno z viri podatkov izven vira samega), ga navedemo v oglatem oklepaju in v obliki, ki je primerna letu, pisavi in jeziku vira. Vir podatkov navedemo v območju 7.

Primer

: [Paul Linley and John Flaskett]

Opomba: Ime založnika po Short Title Catalogue

Kadar je ime založnika, producenta in/ali distributerja negotovo ali ni znano, lahko navedemo ime verjetnega založnika ali producenta (ali imena nekaj alternativnih založnikov ali producentov), in sicer v oglatem oklepaju z vprašajem.

Primer

: [John Smith?]

Starejši monografski viri:

Pojasnilo o dodanih podatkih navedemo v območju 7.

Primer

: printed for the authors vse [by Nicholas Okes?]

Opomba: Verjeten tiskar glede na podatke v Short title catalogue (2nd ed.)

4.2.10 Vzporedna oblika imena založnika, producenta in/ali distributerja

4.2.10.1 Kadar se ime založnika, producenta in/ali distributerja v predpisanem viru podatkov pojavi v več jezikih ali pisavah, navedemo ime v jeziku in pisavi stvarnega naslova. Če tega kriterija ne moremo upoštevati, navedemo obliko imena, ki je glede na tipografijo bolj poudarjena, ali, če ni tipografskih razlik, obliko, ki je navedena prva.

Starejši monografski viri:

Zapišemo obliko imena, ki je navedena prva, sledijo druge oblike imena v vrstnem redu, kot se pojavijo v viru podatkov.

Primer

: Wytisstené v Krysstoffa Baumana, w Drazdanech =
Gedruckt by Christoph Baumann zu Dreßden

4.2.10.2 Navedemo lahko tudi vzporedne navedbe.

Primeri

: Galerie nationale du Canada pour la Corporation des musées
nationaux du Canada = National Gallery of Canada for the
Corporation of the National Museums of Canada

: Bundeskanzlei = Chancellerie fédérale

. — Kraków : Polskie wydawnictwo muzyczne = Krakau :
Polnischer Musikverlag

. — Bruxelles : Parlement européen, Direction générale des
études = Brussels : European Parliament, Directorate General
for Research

4.2.11 Navedba tiskarja namesto navedbe imena založnika itd.

Ime tiskarja ali izdelovalca lahko namesto imena neznanega založnika, producenta ali distributerja navedemo le pri starejših monografskih virih.

Kadar pa ista oseba ali korporacija opravlja dejavnost tiskarja ali izdelovalca in založnika, producenta ali distributerja ali kadar odgovornost ni jasna, takrat predvidevamo, da je tiskar ali izdelovalec hkrati tudi založnik ali producent.

Primeri

: Imprimerie nationale

: Institut géographique national

Uredniška opomba: Inštitut je založnik in izdelovalec.

Starejši monografski viri:

Kadar se ime in/ali naslov tiskarja v predpisanem viru podatkov pojavi samo ali skupaj z imeni drugih založnikov, tiskarjev, distributerjev

itd., ga navedemo kot ime ali kot del imena založnika, tiskarja, distributerja itd.

Primeri

- : printed and are to be sold by Randal Taylor
- : printed by J. and H. Hughs ... and sold by T. Payne
- : J. Grundy, printer
- : printed and sold at 60, Old Street
- : tryckt hos Lars Salvius
- : printed, and re-printed by E. Waters
- : de l'imprimerie de J. Barbou
- : typis excrispsit Joachimus Redanus

V nekaterih primerih se ime in/ali naslov tiskarja pojavi v predpisanem viru podatkov brez imena, naslova ali signeta založnika ali knjigotržca. Če je slednji znan, ga zapišemo v oglatem oklepaju za imenom in/ali naslovom tiskarja in za presledkom, dvopičjem, presledkom.

Primer

- : acheuee de imprimer par maistre Nicole de la Barre : [chez Jean Petit]

Opomba: Podatek o tiskarju je vzet iz kolofona; na zadnjem listu je geslo knjigotržca Jeana Petita

Kadar ime založnika, distributerja ali knjigotržca ni znano, ime tiskarja pa smo pridobili izven predpisanih virov podatkov za to območje (vključno z viri podatkov izven opisovanega vira), tako ime zapišemo v oglatem oklepaju. Vir podatkov navedemo v območju 7.

Primeri

- . — [East Molesey] : [Robert Waldegrave]
Opomba: Navedba založništva iz Short title catalogue (2nd ed.)
- . — [Genève] : [Cramer]
Opomba: Navedba založništva iz kataloga Bibliothèque nationale

4.2.12 Ime založnika ni znano

Kadar ne moremo navesti nobenega založnika, producenta ali distributerja, v oglatem oklepaju napišemo okrajšavo *s. n.* (*sine nomine*) ali ustreznico v drugi pisavi.

Primeri

- : [s. n.]
- : [б. и.]

: [出版者不详]

: [出版者不明]

: [발행처불명]

4.2.13 Sprememba imena založnika, producenta in/ali distributerja

Serijske publikacije in monografski viri v več delih:

Kadar se v naslednjih zvezkih ali delih spremeni ime založnika, producenta in/ali distributerja, ime zadnjega založnika, producenta in/ali distributerja navedemo v območju 7 (glej 7.4.2), če je to potrebno zaradi identifikacije ali kako drugače pomembno za uporabnike kataloga.

Integrirni viri:

Kadar se na naslednjih iteracijah spremeni ime založnika, producenta in/ali distributerja, opis spremenimo glede na zadnjo iteracijo. Prejšnje ime ali imena navedemo v območju 7 (glej 7.4.2), če je to potrebno zaradi identifikacije ali kako drugače pomembno za uporabnike kataloga.

4.3 Leto/datum izida, produkcije in/ali distribucije

Obvezno

4.3.1 Navedemo leto oz. leta ali datum oz. datume izida, produkcije ali distribucije vira.

Primer

, 1979

, 2003-

Uredniška opomba: Leto začetka izhajanja spletne verzije *Croatica chemica acta*, ki vključuje zvezke od vol. 69, no. 1 (1996).

4.3.2 Kadar je leto izida ali produkcije in distribucije enako ali velja za več založnikov, producentov ali distributerjev, ga navedemo za zadnjim imenom ali podatkom o funkciji.

Primer

. — New York : Sterling [etc.] ; London : distributed by Ward Lock, 1977

4.3.3 Če se leto izida ali produkcije razlikuje od leta distribucije, vsako leto navedemo za ustreznim imenom ali podatkom o funkciji.

Primeri

- . — London : Educational Records, 1973 ; New York : Edcorp [distributer], 1975
- . — Seattle, Wash. : Laser Learning Technologies, 1993 ; Hardwick, Vt. : Optical Transfer [distributer], 1995

4.3.4 Letnice gregorijanskega koledarja navedemo z arabskimi številkami. Letnice, ki niso navedene po gregorijanskem koledarju, prepíšemo tako, kot se pojavijo v viru, v oglatem oklepaju pa dodamo ustrezno letnico gregorijanskega koledarja, kadar jo lahko ugotovimo.

Primeri

- , 1969
- , 5730 [1969 or 1970]
Uredniška opomba: Židovski koledar.
- , 1398 [1977 or 1978]
Uredniška opomba: Hidžretski (islamski) koledar.
- , an IX [1801]
Uredniška opomba: Koledar francoske revolucije.
- , 光緒 8 [1882]
Uredniška opomba: Kitajski koledar po letih vladarjev.
- , 단기4289 [1956]
Uredniška opomba: Korejski koledar.

Kadar so v viru navedene letnice po različnih koledarjih, prepíšemo vse letnice, med seboj jih ločimo s presledkom, enačajem, presledkom.

Primer

- , an III = 1795

Starejši monografski viri:

Datume oz. leta izida, tiska itd. prepíšemo, kot se pojavijo v viru, vključno z dnevom in mesecem, če sta navedena. Besede in besedne zveze, ki so slovnično povezane z letom, kot npr. *anno* in *printed in the year*, prepíšemo kot del tega elementa.

Primeri

- , 7 July 1766
- , printed in the year 1742
Uredniška opomba: V impresumu: London, printed in the year 1742.

Če je leto del navedbe kraja izida ali založnika, ga prepíšemo skupaj s to navedbo in tudi kot leto izida v oglatem oklepaju. Kadar se leto ne

pojavi v območju založništva, produkcije, distribucije itd., ampak je že navedeno v območju 1 ali območju 2, ga kljub temu navedemo še kot leto izida, in sicer v oglatem oklepaju.

Primer

, [1744]

Uredniška opomba: Navedba založništva se glasi: Printed in the year M.DCC.XLIV. and sold at the pamphlet-shops in London and Westminster.

, [1795?]

Uredniška opomba: Naslov se glasi: The circular letter, to the General Baptist churches for the year 1795. By John Marsom, read, approved, and ordered to be printed, by the General Assembly.

Dneve v mesecu in imena mesecev, ki se ne pojavijo v območju založništva, produkcije, distribucije itd., vemo pa, da gre za datume izida, navedemo skupaj z letnico z arabskimi številkami in v jeziku in pisavi, ki ju je izbrala katalogizacijska ustanova. Kadar je navedba datuma izida zelo dolga, npr. če ni izražena s številkami, jo lahko zapišemo v skrajšani ustaljeni obliki. V opombi v območju 7 zapišemo vir podatkov za datum in vključimo prepis navedbe, če menimo, da je to pomembno za uporabnike kataloga.

Primer

, [18 May 1507]

Opomba: V kolofonu: Anno gratiae millesimo quingentesimo septimo die vero decimoctavo Maij

ali

Opomba: Datum izida naveden v kolofonu

Velike črke, ki se navidezno slučajno pojavijo na naslovni strani ali v kolofonu, lahko predstavljajo kronogram, zato jih moramo pri prepisu ohraniti in jih ne smemo zamenjati z malimi. Letnice, vzete iz kronograma, navedemo v oglatem oklepaju z arabskimi številkami. V območju 7 lahko navedemo opombo, v kateri pojasnimo vir podatkov za letnico in vključimo prepis kronograma.

Primer

, [1788]

Opomba: Leto izida navedeno v naslovu kot kronogram
Uredniška opomba: Naslov se glasi: NoMIna CLerI
IVnlorIs HVngarICI eX benIigno faVore Caesareo
reglo In arCe PosonlensI CoLLoCatI.

, [1694]

Opomba: Leto izida navedeno v podatku o založništvu kot kronogram

Uredniška opomba: Podatek o založništvu:

Hamburgi Typis Thomæ Rossii. – Anno, quo VIX
fas SVperl qVæCVnqVe MonetIs proDere nos
popVLLs! ...

Letnice, navedene z rimskimi številkami, prepíšemo s predloge, presledke med številkami izpustimo. Letnico po gregorijanskem koledarju dodamo v arabskih številkah v oglatem oklepaju.

Primer

, M.DC.III. [1604]

Uredniška opomba: Leto izida v impresumu se glasi: M. DC. III.

Letnice, ki niso navedene po gregorijanskem koledarju, in navedbe dneva izida ali tiska, ki niso navedene z izrazi koledarskega meseca, zapišemo z izrazi z vira. V oglatem oklepaju dodamo ustrezen datum oz. datume po sodobni kronologiji.

Primeri

, die visitationis Beatae Virginis Mariae 1497 [2 July 1497]

, die natalis Christi 1498 [25 Dec. 1498]

, 1507 on the feast of Saint Luke [18 Oct. 1507]

Datume krščanske dobe, kjer se leto začne tako s 1. januarjem kot s katerim drugim datumom, zapišemo, kot se pojavijo na viru, s poševnico med številkami. V oglatem oklepaju lahko dodamo datum/letnico po sodobni kronologiji.

Primeri

, 1690/1

, 1690/1691 [1691]

, 2/13 Sept. 1750

Kadar leto izida, tiska itd., ki je navedeno v viru, temelji na koledarskem letu, ki se ne začne s 1. januarjem, in kadar vemo, da je vir izšel naslednje leto po sedanjem koledarju, kasnejše leto dodamo v oglatem oklepaju. Mesecev po julijanskem koledarju ne popravljamo. Pojasnilo navedemo v območju 7.

Primeri

, id. Mart. 1502 [15 Mar. 1503]

Opomba: Datum, naveden po julijanskem koledarju, ustreza 15. marcu 1503 po gregorijanskem koledarju

, 1641 [1642]

Opomba: Leto izida navedeno po določitvi dneva Marijinega oznanjenja

4.3.5 Kadar vemo, da je v viru navedeno leto izida napačno ali pa je navedeno v alternativni obliki, ga prepíšemo s predloge, popravljenno ali alternativno obliko pa navedemo v oglatem oklepaju.

Primeri

, 1697 [i. e. 1967]

, 1905 [i. e. 1950]-1970

, 1963 [i. e. 1971]

, 1892 [실은 1982]

Starejši monografski viri:

Če leto z naslovne strani prepíšemo kot leto izida, podatek o kasnejšem letu izida pa se pojavi izven naslovne strani, to leto dodamo kot popravek v oglatem oklepaju, v opombi v območju 7 pa pojasnimo, da popravek pomeni različno leto izida in ne tiskarske napake.

Primer

, 1786 [i. e. 1788]

Opomba: Posvetilo in predgovor imata letnico 1788

4.3.6 Leto copyrighta dodamo letu izida, produkcije ali distribucije, če se razlikuje od leta izida in če menimo, da je podatek pomemben za uporabnike kataloga.

Primeri

, 1969, cop. 1937

, 1972, cop. 1954

, 1995, © 1993

Starejši monografski viri:

Leto privilegija ali copyrighta lahko navedemo v območju 7, če menimo, da je podatek pomemben za uporabnike kataloga.

Primer

, 1720

Opomba: Leto privilegija na str. 4 je 1718

4.3.7 Kadar v viru ni nobenega leta izida, produkcije ali distribucije, namesto njega navedemo leto copyrighta, leto obveznega izvoda ali leto tiska ali izdelave. Vrsta podatka o letu je označena.

Primeri

, © 1969

, tiskano 1981

, izdelano 1986

, tiskano 1960-

Uredniška opomba: Kontinuirani vir, ki še izhaja.

, cop. 1970-

Uredniška opomba: Kontinuirani vir, ki še izhaja.

, 1977 印刷

, 1987 제작

, D.L. 2010

Starejši monografski viri:

Kadar v viru ni podatka o letu izida, namesto njega v oglatem oklepaju navedemo leto privilegija za tisk ali leto copyrighta, če ga poznamo. Pojasnilo navedemo v območju 7.

Primer

, [1719?]

Opomba: Privilegij za tisk, glede na navedbo o privilegiju na strani 4, podeljen leta 1719

Zvočni posnetki:

Leto fonograma ("P") prepisemo z znakom copyrighta za zvočne posnetke (©), če je na voljo, oz. z veliko ali malo črko "P".

Primeri

, P 1982

, © 1985-

Uredniška opomba: Kontinuirani vir, ki še izhaja.

, p 1975

Multimedijski viri in elektronski viri:

Kadar je navedenih več let copyrighta, ki se nanašajo na različne vidike produkcije vira (npr. ločena leta copyrighta za pisni program, zvočno produkcijo, grafiko in dokumentacijo), ni pa leta izida, produkcije ali distribucije za vir kot celoto, navedemo zadnje (najnovejše) leto copyrighta. Pri tem ni pomembno, da se to leto nanaša le na enega od vidikov nastanka vira. (Glej tudi 4.3.11.)

Primer

, cop. 1995

Uredniška opomba: Leto velja za pisni program; druga zgodnejša leta copyrighta se nanašajo na zvok in dokumentacijo.

4.3.8 Kadar ne moremo ugotoviti niti leta izida, produkcije ali distribucije niti leta copyrighta ali leta tiska ali izdelave vira, v oglatem oklepaju navedemo približno leto/datum izida, produkcije ali distribucije. Neznane številke v letnici lahko označimo z znaki, ki jih izbere katalogizacijska ustanova. Podatke, s katerimi podkrepimo navedbo približnega leta, lahko zapišemo v območju 7.

Primeri

, [1969?]
 , [196-?]
 , [1560?]
 , [ca. 1560]
 , [ne po 21. avg. 1492]
 , [med 1711 in 1715]
 , [1727 ali 1760]
 , [16..]
 , [1969?]-
 , [196-]-
 , [ca. 1835]-
 , [1980 혹은 1981]

Starejši monografski viri:

Kadar v viru ni podatka o letu/datumu izida ali tiska, lahko pa ga določimo iz vsebine vira ali iz referenčne literature, tak podatek navedemo v oglatem oklepaju. Vir podatka navedemo v območju 7. Kadar leta izida vira ne moremo ugotoviti, v oglatem oklepaju navedemo približno leto izida, tiska itd. V območju 7 navedbo približnega leta podkrepimo s podatki iz vsebine vira ali referenčne literature.

Primeri

, [1560?]
 , [ca. 1580]
 , [ca. 1580?]
 , [ne pred 1479]
 , [ne po 21. avg. 1492]

, [1727 ali 1728]
 , [med 1711 in 1749]
 , [med 1711 in 1749?]
 , [167-]
 , [167-?]
 , [16--]
 , [16--?]
 , [1795?]
Stvarni naslov: The circular letter, to the General
 Baptist churches for the year 1795

4.3.9 Leto copyrighta ali leto tiska ali izdelave lahko navedemo za ugotovljenim ali približnim letom izida.

Primeri

, [1988], cop. 1927
 , [198-?], cop. 1927

4.3.10 Viri, objavljeni v več zvezkih, delih, iteracijah itd.

4.3.10.1 Začetno leto izida

Navedemo leto izida prve številke, iteracije, zvezka, dela ali snopiča, ki mu sledi vezaj.

Primeri

, 1969-
 , 1965-
Območje 3: Vol. 5, no. 7 (July 1963)-
Uredniška opomba: Leto izida se razlikuje od obdobja, ki ga pokriva vir.

4.3.10.2 Končno leto izida

Kadar opisujemo vir, ki je že zaključen, navedemo leto izida prve in leto izida zadnje številke, iteracije, zvezka, dela ali snopiča ter ju povežemo z vezajem.

Primeri

, 1968-1973
 , 1513-1524

Nevezana publikacija z možnostjo posodabljanja:

Navedemo leto zadnje posodobitve, če je na voljo.

Primer

, 1990-1995 [zadnja posodobitev 1999]

Kadar prva in zadnja številka, iteracija, zvezek, del ali snopič izideta isto leto, leto izida navedemo enkrat.

Primeri

, 1962

V območju 3: Бр. 1 (17 септ. 1962 г.)-бр. 21 (10 окт. 1962 г.)

, 1989

V območju 3: Vol. 1, pt. 1 (Dec. 1989)

Opomba: Izšel le prvi zvezek

4.3.10.3 Negotovo ali neznano leto

Kadar opisa ne delamo po prvem in/ali zadnjem zvezku ali delu, leto ali leta izida prvega in/ali zadnjega zvezka ali dela navedemo, kot je predpisano v točki 4.3.8. Vir podatka o letu oz. letih lahko navedemo v območju 7 (glej 7.4.1).

Primeri

, [1969?]-

, [2004]-

Uredniška opomba: Leto izida ugotovljeno na podlagi letnice v območju 3.

4.3.10.4 Nepravilnosti

Opombe o nepravilnostih, ki so povezane z leti izida vira, kot npr. kadar del z najzgodnejšim letom izida nima najnižje številčne oznake, lahko navedemo v območju 7.

4.3.11 Viri z več leti izida

Starejši monografski viri:

Kadar imajo posamezni deli vira svoje naslovne strani z leti izida, ki se razlikujejo od leta na naslovni strani za celoten vir, ta leta navedemo v območju 7. Vendar če katero od teh let natančneje odraža dejansko leto izida kot pa leto, ki se nanaša na celoten vir, tako leto navedemo kot popravek, kot je predpisano v točki 4.3.5.

Multimedijski viri, zvočni posnetki, videoposnetki, mirujoče in gibljive slike ter elektronski viri:

Kadar je leto copyrighta navedeno za vsako od del, zbranih v viru, kot je npr. zvočni posnetek ali elektronski vir, teh letnic ne prepisemo v območju založništva, produkcije, distribucije itd. Navedemo jih lahko v opombi o založništvu, produkciji, distribuciji itd. (glej 7.4) ali v opombi o vsebini (glej 7.7), ali pa uporabimo stopenjski opis, ki je opisan v Dodatku A.

4.4 Kraj tiska ali izdelave

4.4.1 Kraj tiska ali izdelave zapišemo, kadar je naveden v viru, neznana pa sta kraj izida, produkcije in/ali distribucije in ime založnika, producenta in/ali distributerja.

Kadar podatke pridobimo izven vira, jih navedemo v oglatem oklepaju.

Primeri

- . — [S. l.] : [s. n.], 1974 (Manchester : Unity Press)
- . — [S. l.] : [s. n.], 1980- (Asnières : Kopp et Lahure)
- . — [S. l.] : [s. n.], 1960 (Paris : impr. Michard)
- . — [S. l.] : [s. n.], 1970 (London : High Fidelity Sound Studios)
- . — [S. l.] : [s. n.], 1996 (Seattle : Landmark Data Systems)
- . — [S. l.] : [s. n.], [1869?] (México : Imp. de Juan Nepomuceno del Vaele [i. e. Valle])
- . — [出版地不明] : [出版者不明], 1963製作 ([東京] : 鹿島研究所出版会)
- . — [발행지불명] : [발행처불명], 1997 (서울 : 대광인쇄소)

Starejši monografski viri:

Kraj tiska ali izdelave navedemo takrat, kadar tiskar in založnik nista slovnično povezana ali pa se razlikujeta.

Kraj ali kraje tiska zapišemo, kadar so navedeni v viru, vendar ne v predpisanem viru podatkov za območje založništva, produkcije, distribucije itd. Podatke lahko navedemo, če jih v viru ni, vendar so znani in pomembni za uporabnike kataloga.

4.4.2 *Neobvezno:* če je kraj tiska ali izdelave naveden v viru, ga lahko dodamo enemu ali obema elementoma, tj. kraju izida, produkcije in/ali distribucije in imenu založnika, producenta in/ali distributerja.

Primeri

- . — Stuttgart ; Zurich : Delphin Verlag, 1973 (Yugoslavia)
- . — London : IFLA Committee on Cataloguing, 1975 (London : Palantype Organisation)
- . — Leipzig : Breitkopf & Härtel, 1977 (Jugoslawien)
- . — Firenze : Scala, 1969 (Siena : Meini)
- . — Urbana, Ill. : University of Illinois at Urbana-Champaign, Laboratory for Advanced Supercomputers, 1995 (Tokyo : Zishi)
- . — Paris : Ministère de l'Intérieur, 1979 (Bourges : Tardy Quercy)
- . — Buenos Aires : Javier Vergara, 2002 (Barcelona : Liberdúplex)
- . — London : Chapman and Hall, 1976 (London : Mercury)

Starejši monografski viri:

Kraj ali kraje tiska navedemo na enak način kot kraj ali kraje izida, produkcije in/ali distribucije.

Primeri

- . — A Paris : chez Nyon l'aîné, 1781 ([Paris] : de l'imprimerie de la veuve Thiboust)

Opomba: Tiskar naveden v kolofonu

- . — Francofurti : prostat apud Ionam Rosarn, 1616 ([Frankfurt] : [Abraham Scultetus])

Uredniška opomba: Tiskar ni naveden v viru.

- . — [Parrhisiis] : venales inveniuntur in vico sancti Iacobi apud Leonem Argenteum [Johannem Petit], 1508 (Parrhisiis : impressae in Bellovisu [apud] Johannem Marchant)

Opomba: Petitovo ime, kraj, leto in podatek o tisku navedeni v kolofonu

- . — Venundatur Parrhisiis : in vico sancti Iacobi sub Leone Argenteo, Jehan Petit, [ca 1509] ([Paris] : [Jean Marchant])

Opomba: Na zadnjem listu je navedeno tiskarjevo geslo. Petitovo ime je navedeno v geslu na naslovni strani

4.4.3 Kadar je navedenih več krajev tiska ali izdelave, uporabljamo enaka ločila kot v primeru večjega števila krajev izida, produkcije in/ali distribucije.

4.5 Ime tiskarja ali izdelovalca

4.5.1 Ime tiskarja ali izdelovalca zapišemo, kadar je le-to navedeno v viru, neznana pa sta kraj izida, produkcije in/ali distribucije in ime založnika, producenta in/ali distributerja.

Kadar podatke pridobimo izven vira, jih navedemo v oglatem oklepaju.

Za primere glej 4.4.1.

Starejši monografski viri:

Ime tiskarja ali izdelovalca navedemo takrat, kadar tiskar in založnik nista slovnično povezana ali pa se razlikujeta.

Kraj ali kraje tiska in ime enega ali več tiskarjev zapišemo, kadar so navedeni v viru, vendar ne v predpisanem viru podatkov za območje založništva, produkcije, distribucije itd. Podatke lahko navedemo tudi, če jih v viru ni, vendar so znani in pomembni za uporabnike kataloga.

4.5.2 *Neobvezno:* če je ime tiskarja ali izdelovalca navedeno v viru, ga lahko dodamo enemu ali obema elementoma, tj. kraju izida, produkcije in/ali distribucije in imenu založnika, producenta in/ali distributerja.

Za primere glej 4.4.2.

Starejši monografski viri:

Ime ali imena enega ali več tiskarjev navedemo na enak način kot ime ali imena založnika, producenta in/ali distributerja.

Za primere glej 4.4.2.

4.5.3 Kadar je navedenih več imen tiskarjev ali izdelovalcev, uporabljamo enaka ločila kot v primeru več imen založnikov, producentov in/ali distributerjev.

4.6 Leto tiska ali izdelave

4.6.1 Leto tiska ali izdelave lahko navedemo kot element, ki sledi imenu tiskarja ali izdelovalca, ali pa samostojno. Če leto navedemo kot samostojen element, dodamo kratko pojasnilo o letnici.

Primeri

- . — London : Arts Council of Great Britain, 1976 (Twickenham : CTD Printers, 1974)
- . — Harmondsworth : Penguin, 1949 (1968 printing)
- . — Zagreb : Stvarnost, [1977] (Zagreb : Vjesnik, 1976)
- . — Budapest : Akadémiai K., 1977- (Debrecen : Alföldi Ny., 1978-)
- . — Amiens : Association d'étude et de cartographie régionale, 1975 (Amiens : Yvert, 1976)
- , [1980], p 1973 (manufactured 1979)
- , 1786 (1788 reprint)
- Opomba:* Leto ponatisa je navedeno v predgovoru
- , 1786 ([ponatis 1788])
- Opomba:* Leto ponatisa iz založnikovega arhiva
- , cop. 1960 (ponatis 1984)

Starejši monografski viri:

Če je leto ponatisa navedeno na naslovni strani, ga zapišemo kot del elementa leta izida (glej 4.3.4).

Leto tiska zapišemo kot poseben element samo, kadar ni navedeno v predpisanem viru podatkov za območje založništva, produkcije, distribucije itd. in kadar se razlikuje od leta izida.

4.6.2 Kadar namesto neznanega leta izida, produkcije ali distribucije navedemo leto tiska ali izdelave (glej 4.3.7), ga tukaj ne ponovimo.

5 OBMOČJE FIZIČNEGA OPISA

Uvodna opomba

Območje fizičnega opisa vsebuje obseg, druge fizične podrobnosti, mere in navedbo spremnega gradiva. Elementi so pojasnjeni v slovarju.

Vir opišemo takšen, kakršnega je izdal založnik. Če vemo ali če menimo, da je bil vir spremenjen po izidu (npr. vezan ali obrezan), podatki v območju 5 veljajo za vir, kot je bil izdan, podatki o spremembah pa se nanašajo na opisovani izvod in jih navedemo v območju 7 (glej 7.11).

Starejši monografski viri:

Fizični opis prispeva k identifikaciji vira z navedbami bibliografskega formata, skupnega števila in vrstnega reda nizov strani ali listov v viru in čim bolj popolnimi navedbami števila slikovnih in drugih prilog ter spremnega gradiva, ki je sestavni del vira. Poleg tega naj bi fizični opis nedvoumno opozoril na določene strani ali liste.

Fizični opis temelji na skupnem številu leg in dodatnih listov v viru, ki jih opišemo v taki obliki, kot jih je po vsej verjetnosti izdal založnik.

Vsebina

- 5.1 Obseg
- 5.2 Druge fizične podrobnosti
- 5.3 Mere
- 5.4 Navedba spremnega gradiva

Predpisana raba ločil

- A. Za ločila pred posameznimi območji opisa glej A.3.2.
- B. Pred drugimi fizičnimi podrobnostmi je presledek, dvopičje, presledek (:).
- C. Pred navedbo mer je presledek, podpičje, presledek (;).
- D. Pred vsako navedbo spremnega gradiva je presledek, plus, presledek (+).
- E. Obseg, druge fizične podrobnosti in mere spremnega gradiva, če jih navedemo, zapišemo v okroglem oklepaju.

Vzorci rabe ločil

- . — Posebna oznaka gradiva (obseg) ; mere
- . — Posebna oznaka gradiva (obseg) : druge fizične podrobnosti ; mere + navedba spremnega gradiva (obseg spremnega gradiva : druge fizične podrobnosti spremnega gradiva ; mere spremnega gradiva)

Starejši monografski viri:

Pred navedbo formata in/ali mer je presledek, podpičje, presledek (;).
Mere navedemo za formatom v okroglem oklepaju (( )).

Predpisani vir podatkov.

Celoten vir.

5.1 Obseg

5.1.1 Prvi element območja fizičnega opisa poimenuje fizično enoto ali enote in navaja njihovo število ter druge podatke o obsegu vira.

5.1.2 Posebna oznaka gradiva

Število fizičnih enot, ki jih vsebuje vir, navedemo z arabskimi številkami skupaj s posebno oznako gradiva. Števila enot ne navedemo, če vir še izhaja ali če število enot ni znano. Izrazi, s katerimi navedemo posebno oznako gradiva, niso predpisani; navedemo lahko izraze, ki so primerni za opisovani vir in jezik opisa. Izraze lahko krajšamo.

Neobvezno: pri tiskanih besedilih in določenih muzikalijah v enem zvezku lahko število fizičnih enot izpustimo; navedba obsega v tem primeru sestoji iz paginacije zvezka (glej 5.1.4).

Primeri

- . — 36 diapozitivov
- . — 3 stereografski koluti
- . — 1 atlas
- . — 2 diagrama
- . — 1 zvd.
- . — 1 globus
- . — 2 partituri
- . — 4 parti
- . — 1 mapa
- . — 1 plakat
- . — zv.
- . — 3 zv.
- . — 2 portfolia
- . — 1 računalniški disk
- . — 1 CD-ROM
- . — 1 DVD
- . — 1 partitura (37 str.) + 4 parti na 1 CD-ROM-u
- . — 2 elektronski tračni kaseti
- . — 120 št.

- . — 2 risbi
- . — 10 razglednic
- . — 3 posterji
- . — 1 fotografija
- . — 1 kolut mikrofilma

Če število fizičnih enot ni enako številu bibliografskih enot, lahko pojasnilo navedemo v območju 7, razen če je številčenje fizično ločenih enot navedeno na drugi stopnji stopenjskega opisa (glej Dodatek A) ali v opombi o vsebini (glej 7.7).

Primeri

- . — 5 zv.
Opomba: Zvezki oštevilčeni 1, 2A, 2B, 2C, 3
- . — 5 zv.
Opomba: 8 delov v 5 zv.
- . — 6 zv.
Opomba: Na naslovni strani 6. zvezka oznaka "Bde 6-7"

Če posebna oznaka gradiva ne opiše dovolj natančno obsega fizičnega nosilca, navedemo več oznak.

Primeri

- . — 3 zvd. na 1 listu
- . — 1 zvd. na 2 listih
- . — 20 zvd. na 2 CD-ROM-ih
- . — 1 partitura v 8 zv.
- . — 1 atlas v 2 zv.

Multimedijski viri, zvočni posnetki, videoposnetki ter mirujoče in gibljive slike:

Če je za uporabo vira potreben določen tehnični sistem ali format, ta podatek lahko navedemo v okroglem oklepaju za posebno oznako gradiva.

Primeri

- . — 1 zvočna kaset (Elcaset)
- . — 1 videokaseta (VHS)
- . — 1 videokolut (Ampex 7003)
- . — 1 gramofonska plošča (Cook binaural)
- . — 24 diapozitivov (3M Talking Slide)

Nevezana publikacija z možnostjo posodabljanja:

Nevezano publikacijo z možnostjo posodabljanja opišemo tako, da posebni oznaki gradiva dodamo izraz (*nevezani listi*) ali ustrezen izraz v jeziku, ki ga izbere katalogizacijska ustanova.

Primer

- . — zv. (nevezani listi)
Uredniška opomba: Publikacija še izhaja.
- . — 3 zv. (nevezani listi)
Uredniška opomba: Publikacija je zaključena.

Multimedijski viri:

Pri multimedijskih virih zaporedoma poimenujemo posamezne sestavne dele in navedemo njihovo število.

Primer

- . — 3 diafilmi, 1 zvd., 13 kamnin in rudnin, 1 stenska slika

Drugi možnosti:

- a) izraz *multimedijski vir* lahko uporabimo kot posebno oznako gradiva

Primer

- . — 1 multimedijski vir

ali

- b) vsak sestavni del dobi svoj fizični opis; tako postopamo le v primeru, kadar je sestavnih delov malo in kadar menimo, da je njihov popolni fizični opis pomemben za uporabnike kataloga.

Primer

- . — 3 diafilmi (96 sl.) : barve ; 35 mm. — 1 zvd. : barve ; 25 x 25 cm, zložen na 10 x 18 cm. — 13 kamnin in rudnin ; v embalaži 14 x 9 x 2 cm. — 1 stenska slika : barve ; 48 x 90 cm, zložena na 24 x 15 cm

5.1.3 Podenote

Število in vrste podenot vira (npr. število strani, listov, pol, sličic, kosov itd.) in/ali (kjer pride v poštev) čas predvajanja (glej 5.1.5) navedemo za posebno oznako gradiva v okroglem oklepaju. Pri navajanju upoštevamo določila v točki 5.1.4.

Neobvezno: pri tiskanih besedilih in nekaterih muzikalijah v enem zvezku posebno oznako gradiva izpuščamo, namesto nje navedemo število in vrsto podenot.

Primeri

- . — 1 mapa (6 str.)

- . — 1 portfolio (26 f.)
- . — 1 listni blok (8 f.)
- . — 1 diafilm (44 sl.)
- . — 1 diafilm (6 dvojnih sl.)
- . — 4 diafilmi (220 sl.)
- . — 1 stereografski kolut (7 parov sl.)
- . — 1 partitura (329 str.)
- . — 1 klavirski izvleček (259 str.)
- . — 1 part (32 str.)
Uredniška opomba: Part izdan posebej.
- . — 1 študijska partitura (146 str.)
- . — 1 žepna partitura (21 f.)
- . — 1 zborovska partitura (240 str.)
- . — 1 list (2 str.)

Multimedijski viri, zvočni posnetki, videoposnetki, mirujoče in gibljive slike:

Ne razlikujemo med oštevilčenimi in neoštevilčenimi nizi listov, sličic itd. (kar pomeni, da bibliografska ustanova navede številke brez oglatega oklepaja). Če so nizi listov, sličic itd. oštevilčeni, navedemo številko zadnjega oštevilčenega lista, sličice itd. vsakega oštevilčenega niza, ne glede na to, ali so vmes tudi neoštevilčeni nizi (npr. naslovne sličice, sklepne sličice in vmesne sličice brez vsebine pri diafilmu).

Večplastne prosojnice:

Pri večplastnih prosojnicah opozorimo na plasti, njihovo število pa lahko izpustimo.

Primeri

- . — 1 prosojnica (4 nepovezane plasti)
- . — 12 prosojnic (s plastmi)

Diafilmi:

Pri diafilmih opozorimo na značilnosti sličic, kjer je to ustrezno, tudi če ne zapišemo njihovega števila.

Primer

- . — 3 diafilmi (dvojne sl.)

Elektronski viri:

Obseg vira, dostopnega na daljavo, lahko navedemo, če podatek poznamo in je pomemben za uporabnike kataloga.

Če je podatek na voljo, lahko navedemo skupno velikost datoteke na ustrežni stopnji (bajti, kilobajti, megabajti itd.). Če podatek navedemo, ga zapišemo v okroglem oklepaju.

Primeri

- . — 1 spletno mesto
- . — 1 pretočna zvočna datoteka
- . — 1 pretočna videodatoteka
- . — 1 spletni vir
- . — 1 zvd. (5.2 MB) na 1 CD-ROM-u
- . — 3 zvd. (600 kilobajtov)

Uredniška opomba: Oddaljen dostop.

5.1.4 Paginacija¹⁶**5.1.4.1 Viri v eni fizični enoti**

5.1.4.1.1 Če so listi v viru oštevilčeni na obeh straneh, obseg vira opišemo s številom strani. Če so listi oštevilčeni le na eni strani, opišemo obseg vira s številom listov. Če število strani ali listov daje napačen vtis o obsegu vira, lahko to pojasnimo v območju 7 (glej 7.5.1).

Primeri

327 str.

321 f.

80 str.

Opomba: Hrbtne strani listov prazne

56 f.

Opomba: Listi potiskani na obeh straneh

5.1.4.1.2 Če so v viru oštevilčeni stolpci in ne strani, obseg predstavlja število stolpcev. Če sta na strani več kot dva stolpca, to navedemo v območju 7.

Primer

- . — 831 stolpcev

Starejši monografski viri:

Navedemo skupno število strani ali listov v oglatem oklepaju, lahko pa ga zapišemo v območju 7.

¹⁶Z izrazom "paginacija" označimo zaporedje strani, listov, stolpcev, pol, sličic itd.

Primer

. — 840 stolpcev na [420] str.

ali

. — 840 stolpcev na [210] f.

5.1.4.1.3 Navedemo številko zadnje oštevilčene strani, lista, stolpca, pole ali sličice vsakega oštevilčenega niza. Arabske in rimske številke zapišemo tako, kot so navedene v viru. Če so strani ali listi označeni s črkami in ne s številkami, navedemo prvo in zadnjo črko, pred njima pa besedo ali okrajšavo za strani ali liste.

Primeri

- . — 328 str.
- . — IV, 328 str.
- . — 16 f., 328 str.
- . — 328 str., 52 stolpcev
- . — 32, 328, 40, 16 str.
- . — Str. a-h
- . — Str. A-H
- . — F. A-H
- . — Str. A-H, 128 str.

Kadar vir vsebuje več različnih oštevilčenih ali s črkami označenih nizov (npr. stolpce in strani) in drugi itd. niz nadaljuje štetje s tekočimi številkami oz. črkami prejšnjega niza, navedemo prvo in zadnjo številko oz. črko (črke) drugega itd. niza, pred njima pa besedo ali okrajšavo za strani, liste ali stolpce.

Primer

- . — 320 stolpcev, str. 321-400

Kadar številčenju z rimskimi številkami sledi številčenje z arabskimi številkami, skupno število celotnega niza navedemo z arabskimi številkami.

Primer

- . — 328 str.

Uredniška opomba: 16 strani je oštevilčenih I-XVI, 312 strani je oštevilčenih 17-328.

Starejši monografski viri:

Kadar številčenju z rimskimi številkami sledi številčenje z arabskimi številkami, skupno število celotnega niza navedemo z arabskimi številkami. *Lahko* pa navedemo oba niza (rimske in arabske številke).

Primer

. — 328 str.

ali

. — XVI str., str. 17-328

5.1.4.1.4 Če je številka na zadnji oštevilčeni strani, listu, stolpcu, poli, sličici itd. v nizu napačna, jo zapišemo tako, kot je navedena v viru. Pravilno številko zapišemo v oglatem oklepaju in dodamo pojasnilo v opombi, če je to pomembno za uporabnike kataloga, ali pa točno navedemo posamezne nize in tako opozorimo na izvor napake.

Primeri

. — XIV, 823 [i. e. 328] str.

Opomba: Str. 328 je napačno oštevilčena kot 823

. — XIV, 832 [i. e. 848] str.

Opomba: Strani 161-176 so ponovljene

ali

. — XIV str., str. 1-176, 161-832

Uredniška opomba: Alternativa prejšnjemu primeru.

. — 1 diafilm (64 [i. e. 46] sl.)

5.1.4.1.5 Neoštevilčene nize strani ali listov navedemo le, če predstavljajo celoten ali pretežen del vira (toda glej 5.1.4.1.8 za liste prilog). Če neoštevilčeni nizi predstavljajo celoten ali pomembnejši del vira, jih navedemo kot nize, oštevilčene z arabskimi številkami, v oglatem oklepaju.

Primeri

. — 329 str.

Uredniška opomba: 8 neoštevilčenih strani in 329 strani, oštevilčenih 1-329.

. — IV, [100] str.

Uredniška opomba: 4 strani oštevilčne I-IV in 100 neoštevilčenih strani.

Če v viru strani ali listi niso oštevilčeni, to navedemo na dva načina:

- a) liste ali strani seštejemo in seštevek, izražen v listih (če so listi potiskani na eni strani) ali straneh (če so listi potiskani na obeh straneh), navedemo z arabskimi številkami v oglatem oklepaju;

Primer

. — [80] f.

ali

- b) število listov ali strani ocenimo in navedemo kot približno število listov (če so listi potiskani na eni strani) ali strani (če so listi potiskani na obeh straneh).

Primer

. — Ca. 400 f.

Starejši monografski viri:

Neoštevilčene strani, liste ali stolpce, ki so bili že ob izidu sestavni del vira, vendar niso bili vključeni v štetje, navedemo z izrazi, ki tudi sicer veljajo za opis vira. Štejemo prazne in potiskane strani ali liste. Število teh strani, listov ali stolpcev navedemo z arabskimi števkami v oglatem oklepaju.

Primer

. — [8], 328 str.

Uredniška opomba: 8 neoštevilčenih strani in 328 strani, oštevilčenih 1-328.

Neoštevilčene strani na koncu niza navedemo z arabskimi števkami v oglatem oklepaju.

Primer

. — 93, [3] str.

. — XV, [1], 160 str.

Kadar je neoštevilčena stran, list ali stolpec znotraj oštevilčenega niza, navedemo prvo in zadnjo stran, list ali stolpec oštevilčenih nizov.

Primer

. — 1-200, [8], 201-232 str.

Neoštevilčene strani na začetku niza so vključene v navedbo.

Primer

. — 16 str.

Uredniška opomba: 3 neoštevilčne strani in 13 strani, oštevilčenih 4-16.

. — 328 str.

Uredniška opomba: 8 neoštevilčenih strani in 320 strani, oštevilčenih 9-328.

Prazne liste vključimo v navedbo štetja in jih navedemo v okroglem oklepaju za navedbo štetja, kadar so del lege opisovanega vira. V navedbo vključimo le prazne liste, ki so v obstoječih izvodih.

Primer

. — IV, [100] str. (str. 99-100 prazni)

Uredniška opomba: 4 strani, oštevilčene I-IV, in 100 neoštevilčenih strani, zadnji list je prazen.

- . — IV, 96, [4] str. (zadnji dve str. prazni)
Uredniška opomba: strani, oštevilčene I-IV, 1-96
 in neoštevilčen bifolio, katerega zadnji list je
 prazen.

Kadar popolnega obsega ne moremo ugotoviti, obseg nepopolnih izvodov navedemo tako, da zabeležimo številke strani in/ali listov po določilih v točki 5.1. Pred ali za navedbo obsega uporabimo *str.* ali *f.* in znak plus (npr. 200 + str.; str. + 41-200), za vire z neoštevilčenimi stranmi ali listi pa upoštevamo ustrezna določila. V teh primerih, kot tudi takrat, kadar ugotovimo obseg popolnega primerka, v opombi navedemo pojasnilo.

Če v viru strani ali listi niso oštevilčeni, lahko navedemo opombo o signaturah, če je to pomembno za uporabnike kataloga.

5.1.4.1.6 Če vir vsebuje več kot tri nize podobno oštevilčenih strani, listov ali stolpcev, ali nize podobno oštevilčenih strani v kombinaciji z enim ali več obsežnejšimi nizi neoštevilčenih strani, uporabimo enega od naslednjih načinov:

- a) Nize seštejemo in seštevek navedemo z oznako *loč. pag.* (ali ustreznico v drugem jeziku).

Primer

- . — 1000 str. loč. pag.
Uredniška opomba: ne: 48, 53, 99, 100, 200, 410, 90 str.

ali

- b) Kadar je očitno, da je eden od nizov poglavitni, tak niz navedemo, pred in/ali za njim, glede na zaporedje v viru, pa v oglatem oklepaju zapišemo še seštevek ostalih nizov.

Primer

- . — 400, [98] str.
Uredniška opomba: ne: 400, 18, 10, 22, 28, 20 str.

ali

- c) Posebno oznako gradiva in obseg opišemo kot:

Primeri

- . — 1 zv. (loč. pag.)
- . — 1 partitura (loč. pag.)
- . — 1 mapa

Starejši monografski viri:

Če je eden od nizov bistveno obsežnejši od drugih, lahko navedemo obseg tega niza, ki mu sledi fraza *in različne druge paginacije*.

Primer

- . — 1 zv. (400 str. in različne druge paginacije)
Uredniška opomba: Nizi so: 400, 18, 12, 28 in 20 oštevilčenih strani in 18 neoštevilčenih strani.

5.1.4.1.7 Če so strani, listi, stolpci, pole, sličice itd. oštevilčeni kot del obsežnejšega niza, navedemo številki prve in zadnje podenote, pred njima je izraz ali okrajšava za vrsto podenote.

Primeri

- . — F. 81-93
- . — Str. 713-797
- . — 1 diafilm (sl. 120-143 (dvojne sl.))

Če so strani, listi, stolpci, pole, sličice itd. oštevilčeni posebej in kot del obsežnejšega niza, zapišemo posebno številčenje, številčenje obsežnejšega niza pa navedemo v območju 7 (glej 7.5).

Primeri

- . — 1 diafilm (24 dvojnih sl.)
Opomba: Sličice so oštevilčene tudi 120-143
- . — 81 str.
Opomba: Strani so oštevilčene tudi 321-401

5.1.4.1.8 Če vir vsebuje strani ali liste slikovnih ali drugih prilog, ki niso vključene v številčenje glavnega niza strani ali listov, število strani ali listov slikovnih ali drugih prilog navedemo na koncu vseh oštevilčenih nizov, ne glede na to, ali so na enem mestu ali pa so razporejeni po viru. Če strani ali listi prilog niso oštevilčeni, njihovo število navedemo v oglatem oklepaju.

Primeri

- . — 248 str., 24 f. pril.
- . — X, 32, 74 str., [1] f. pril.
- . — 248 str., 12 str. pril.
- . — 248 str., 36 f. pril., 24 str. pril.
- . — 16 str., 28 str. zvd.
- . — 24 str., [16] f. genealoških tabel
- . — 1 partitura (246 str., 24 f. pril.)
- . — 1 partitura (246 str., 38 f. pril., 24 str. pril.)
- . — 1 klavirski izvleček (246 str., 12 str. pril.)
- . — 1 atlas ([2] str., [32] f. pril.)

5.1.4.2 Viri v več fizičnih enotah

5.1.4.2.1 Tekoče številčenje

Če vir sestoji iz več enot iste fizične oblike (tj. več zvezkov, diafilmov, map itd.), podenote pa so tekoče oštevilčene, skupno število strani, listov, pol itd. navedemo po določilih v točki 5.1.3.

Primer

- . — 8 zv. (894 str.)
- . — 1 partitura v 8 zv. (894 str.)

Kadar ima samo prva enota posebej oštevilčene začetne strani, liste ali stolpce, sledi pa tekoče številčenje strani, listov ali stolpcev glavnega niza, navedemo številčenje strani, listov ali stolpcev začetnega in glavnega niza.

Primer

- . — 3 zv. (XX, 804 str.)
- Uredniška opomba:* Začetni niz samo v zv. 1.

Kadar ima vsaka enota pred tekočim številčenjem strani ali listov glavnega niza še posebej oštevilčene nize začetnih strani ali listov, te nize seštejemo in seštevek navedemo v oglatem oklepaju.

Primer

- . — 8 zv. ([47], 894 str.)

Starejši monografski viri:

Kadar ima vsaka enota posebej oštevilčen niz začetnih strani, listov ali stolpcev pred tekočim številčenjem strani, listov ali stolpcev glavnega niza, lahko popoln zapis nizov navedemo v območju 7.

Primer

- . — 3 zv.
- Opomba:* Številčenje zvezkov: zv. 1: XX, 200 str.; zv. 2: XX str., str. 201-512; zv. 3: XXI, [1] str., str. 513-896

5.1.4.2.2 Različna številčenja

Če vir sestoji iz več fizičnih enot, enote pa sestojijo iz posebej oštevilčenih nizov podenot (strani, listov, sličic itd.), njihovo število lahko navedemo v okroglem oklepaju poleg števila enot, če je to pomembno za uporabnike kataloga.

Primeri

- . — 3 diafilmi (60, 52, 58 sl.)
- . — 2 listna bloka (6, 8 f.)
- . — 12 diafilmov
- . — 5 zv. (31, 33, 49, 37, 18 str.)

- . — 2 portfolia (12, 18 f.)
- . — 1 partitura v 5 zv. (31, 33, 49, 37, 18 str.)
- . — 1 klavirski izvleček v 2 zv. (X, 210 str.; V, 310 str.)
- . — 3 zv. (VI, 310 str.; VI, 434 str.; VIII, 492 str.)
- . — 3 zv. (VI, 310 str., 20 f. pril.; VIII, 432 str., 32 f. pril.; X, 490 str., 52 f. pril.)

Če menimo, da je treba zabeležiti priloge, ni pa treba zapisati številčenja posameznih zvezkov, jih lahko navedemo v okroglem oklepaju.

Primer

- . — 4 zv. (s 24 f. pril.)

5.1.5 Čas predvajanja

5.1.5.1 Kadar je bistvena značilnost obsega vira časovni vidik, to zabeležimo v obliki podatka o času predvajanja.

Neobvezno pri filmih in videoposnetkih poleg časa predvajanja navedemo tudi dolžino traku.

Primer

- . — 1 kolut filma (22 min, 577 m)

5.1.5.2 Navedeni čas predvajanja se ponavadi nanaša na celoten vir. Zapišemo ga tako, kot je naveden v viru, embalaži ali spremnem gradivu. Kadar podatek o času predvajanja ni naveden, lahko zapišemo približen podatek. Če ne moremo navesti niti točnega niti približnega podatka o času predvajanja, ne navedemo ničesar.

Primeri

- . — 1 videokaseta (U-matic) (ca. 60 min)
- . — 1 kolut magnetofonskega traku (37 min, 18 sek)
- . — 1 zaprta zvočna kaseta (90 min)
- . — 1 gramofonska plošča (ca. 50 min)
- . — 1 kasetni film (4 min, 20 sek)
- . — 1 video DVD (114 min)
- . — 1 pretočna zvočna datoteka (14 min)
- . — 1 pretočna videodatoteka (58 min)

5.1.5.3 Če vir sestoji iz več enot iste fizične oblike (tj. iz več gramofonskih plošč, kaset itd.), na vsaki enoti pa je naveden čas predvajanja, navedemo čas predvajanja posameznih kosov namesto časa predvajanja celotnega vira.

Primeri

- . — 3 koluti magnetofonskega traku (25, 30, 27 min)
- . — 2 zvočni kaseti (30, 90 min)
- . — 3 gramofonske plošče (50, 55, 50 min)

5.1.5.4 Če vir vsebuje dve ali več del, čas predvajanja posameznih del, če je naveden v viru, zapišemo v območju 7 (glej 7.10.1). Takšno opombo lahko združimo z opombo o vsebini (glej 7.7). Kadar v območju 7 zabeležimo čas predvajanja posameznih del, lahko čas predvajanja celotnega vira izpustimo iz območja fizičnega opisa.

5.1.6 Viri v snopičih

Če vir izhaja v snopičih, ki naj bi bili kasneje vezani v eno ali več fizičnih enot, zapišemo število strani, listov in/ali zvezkov z izrazi, ki ustrezajo končni obliki, v opombi pa navedemo, da je publikacija izhajala v snopičih.

5.2 Druge fizične podrobnosti

5.2.1 Drugi element območja fizičnega opisa je navedba drugih fizičnih lastnosti vira, kot so npr. način izdelave, barva, material, iz katerega je bil vir izdelan, itd. Podatke, ki so razvidni iz posebne oznake gradiva, lahko izpustimo; izpustimo lahko npr. podatek o zvoku pri zvočnih posnetkih ali podatek o ilustracijah pri vizualnih virih.

Podatke o drugih fizičnih podrobnostih navajamo v naslednjem vrstnem redu.

5.2.2 Navedba materiala

Navedemo lahko besedo ali besedno zvezo, ki označuje material, iz katerega je vir sestavljen.

Primeri

- . — 1 globus : les
- . — 1 kolut magnetofonskega traku (27 min) : papir
- . — 1 diorama : različni materiali
- . — 1 kolut mikrofilma : diazo
- . — 1 kolut filma (11 min) : nitrat
- . — 1 zvd. : prosojnica

5.2.3 Ilustracije

5.2.3.1 Kadar je vir ilustriran, lahko za posebno oznako gradiva navedemo okrajšavo *ilustr.* (ali ustreznico v drugem jeziku). Nepomembnih ilustracij ne navajamo.

Primer

- . — 8 zv. : ilustr.

5.2.3.2 Posebne zvrsti ilustracij

Posebne zvrsti ilustracij (npr. zemljevide, načrte, faksimile, portrete, note) lahko opredelimo za okrajšavo *ilustr.* (ali njeno ustreznico).

Primeri

: ilustr., zvd.

: ilustr., faks.

Kadar navedemo posebne zvrsti ilustracij in kadar so to edine ilustracije v viru, okrajšavo *ilustr.* (ali njeno ustreznico) izpustimo.

Primeri

: zvd., načrti

: faks.

5.2.3.3 Število ilustracij

Navedemo lahko tudi število ilustracij ali posebnih zvrsti ilustracij.

Primeri

: 31 ilustr.

: ilustr., 17 faks.

: 12 zvd.

Kadar vir sestoji pretežno ali izključno iz ilustracij, lahko to označimo v navedbi ilustracij.

Primeri

: samo ilustr.

: večinoma zvd.

: večinoma ilustr.

5.2.4 Barva

5.2.4.1 Besedilo z ilustracijami

Kadar so nekatere ali vse ilustracije v barvah, lahko na to opozorimo. Če je v barvah samo nekaj ilustracij, lahko podatek navedemo v okroglem oklepaju.

Primeri

: barvne ilustr.

: ilustr., 31 barvnih zvd.

: ilustr. (nekatere barvne)

: 31 zvd. (nekateri barvni)

5.2.4.2 Vizualni viri

Podatke o barvah vizualnega vira navedemo v ustrezni obliki. Uporabljamo izraza *barve* oz. *barvni/a/o* ali/in okrajšavo *č-b* (ali ustreznico v drugem jeziku), navedemo pa največ tri barve. Kadar ima vir barvne in črno-bele sekvence, to navedemo. Navedbi lahko v okroglem oklepaju sledi kratko pojasnilo. Pri mikroskopskih steklih opozorimo na obarvanost.

Primeri

- : barve
- : č-b
- : les, moder in bel
- : prosojnica, barvna
- : obarvan
- : barvni s č-b sekvencami
- : barve in č-b
- : barve (Ektachrome)
- : barve (PAL)

5.2.4.3 Elektronski viri

Če se vir prikazuje v dveh barvah ali več ali če vemo, da lahko proizvede dve barvi ali več, navedemo izraz *barve* ali ustreznico v drugem jeziku.

Primeri

- . — 2 elektronski tračni kaseti : barve
- . — 1 CD-I : barve, zvok
- . — 1 CD-ROM : barve in č-b

5.2.5 Stopnja pomanjšanja (mikrooblike)

5.2.5.1 Pri mikrooblikah navedemo stopnjo pomanjšanja. Kadar je le mogoče, stopnjo izrazimo s številko.

Primeri

- . — 1 kolut mikrofilma : diazo, 14x
- . — 6 mikrofishev : srebrov halogenid, 150x

5.2.5.2 Kadar stopnje pomanjšanja ne moremo navesti natančno, uporabimo izraze *manjše pomanjšanje* (do 15x), *veliko pomanjšanje* (31x–60x), *zelo veliko pomanjšanje* (61x–90x) in *izredno veliko pomanjšanje* (91x in več) ali njihove ustreznice v drugih jezikih ali pisavah.

5.2.6 Zvok

5.2.6.1 Z izrazoma *zvok* oz. *brez zvoka* (ali ustreznicama v drugem jeziku) opišemo tisto gradivo, katerega bistvena značilnost je zvok, a to ni razvidno iz posebne oznake gradiva.

Primeri

- . — 1 kolut filma (20 min) : č-b, brez zvoka
- . — 1 videokaseta (U-matic) (30 min) : barve, zvok
- . — 1 elektronski disk : zvok

5.2.6.2 Navedbi *zvok* lahko v okroglem oklepaju sledi kratko pojasnilo.

Primer

- . — 1 videokaseta (Beta) (120 min) : barve, zvok (Beta HiFi)

5.2.6.3 *Neobvezno* pri gradivu (npr. diapozitivih), pri katerem je zvok prisoten le izjemoma, z izrazom *brez zvoka* označimo odstotnost zvoka.

5.2.7 Druge tehnične posebnosti

5.2.7.1 Lega sličic

Pri kolutih in trakovih mikrofilma ter diafilmih navedemo podatek o legi sličic na filmu.

Primeri

- . — 1 kolut mikrofilma : navpična lega
- . — 3 mikrofilmski trakovi : diazo, vodoravna lega
- . — 1 diafilm (42 dvojnih sl.) : vodoravna lega

5.2.7.2 Postopek ali način reprodukcije

Navedemo lahko podrobnosti postopka ali metode reprodukcije mirujoče slike.

Primer

- . — 1 bakrorez : suha igla, akvatinta

5.2.7.3 Hitrost predvajanja

Hitrost predvajanja reprodukcije vira navedemo z ustreznimi izrazi.

Primeri

- . — 1 gramofonska plošča : 33 1/3 o/m
- . — 1 kolut magnetofonskega traku (100 min) : 19 cm/s
- . — 2 videodiska (24 min) : 1500 o/m

5.2.7.4 Način snemanja

Pri analognih gramofonskih ploščah navedemo način snemanja, če podatek poznamo.

Primer

- . — 1 gramofonska plošča : 78 o/m, akustična

5.2.7.5 Potek brazde

Pri analognih gramofonskih ploščah navedemo potek brazd, če podatek poznamo.

Primer

- . — 1 gramofonska plošča : 78 o/m, navpična

5.2.7.6 Velikost brazde

Pri analognih gramofonskih ploščah navedemo velikost brazde, če podatek poznamo.

Primer

- . — 1 gramofonska plošča : 33 1/3 o/m, groba

5.2.7.7 Število stez

Navedemo število stez na traku.

Primer

- . — 1 kolut magnetofonskega traku (100 min) : 19 cm/s, 2 stezi

5.2.7.8 Konfiguracija stez

Pri magnetofonskih trakovih, posnetih na štirih ali več stezah, označimo tudi konfiguracijo stez.

Primer

- . — 1 kolut magnetofonskega traku (90 min) : 19 cm/s, 4 steze, stične

5.2.7.9 Število zvočnih kanalov

Navedemo število zvočnih kanalov.

Primer

- . — 1 gramofonska plošča : 33 1/3 o/m, mono
- . — 1 kolut magnetofonskega traku (50 min) : 38 cm/s, 2 stezi, stereo

5.2.7.10 Ekvalizacija

Navedemo lahko tudi uporabljen sistem za ekvalizacijo, če ga poznamo.

Primer

- . — 1 kolut magnetofonskega traku (45 min) : 19 cm/s, 4 steze, NAB

5.2.7.11 Zmanjšanje šuma

Navedemo lahko tudi uporabljeni sistem za zmanjšanje šuma, če ga poznamo.

Primer

. — 1 zvočna kaseta (60 min) : Dolby

Tabela tehničnih posebnosti in industrijskih norm za zvočne posnetke

V tabeli so tehnične posebnosti za posamezne vrste zvočnih posnetkov. Posebnosti, ki veljajo za posamezno vrsto, so označene s črko D (da), tiste, ki ne veljajo, pa s črko N (ne). Če obstaja norma za določeno posebnost in zvrst posnetka, jo navedemo za črko D.

Posebnosti, ki veljajo za posamezno vrsto in so prikazane v tabeli, navajamo v vrstnem redu, kakor se pojavljajo. Če pa je v tabeli navedena industrijska norma, posebnost navedemo le v primeru, kadar se le-ta od industrijske norme razlikuje.

Analogna plošča

Tehnična posebnost	78 o/m	Druge hitrosti	Digitalni disk	Magneto-fonski trak	Kaseta	Zaprta kaseta
Hitrost	D	D	1.4 m/s	D	D: 4.76 cm/s	D: 9.5 cm/s
Način snemanja	D: električna	D: električna	N	N	N	N
Brazdanost (potek)	D: stranska	D: stranska	N	N	N	N
Brazdanost (velikost)	D: groba	D: fina	N	N	N	N
Število stez	N	N	N	D	D	D: 8
Konfiguracija stez	N	N	N	D: izmenična	N	N
Število zvočnih kanalov	D: mono	D	D	D	D	D: stereo
Sistem ekvalizacije	N	N	N	D	D	D: 50µs
Sistem za zmanjšanje šuma	N	N	N	D	D	D

5.2.8 Viri v različnih formatih

Kadar vir obstaja v različnih formatih, ki se razlikujejo po fizičnih lastnostih, le-te izpustimo iz območja fizičnega opisa in jih navedemo v območju 8 ali v območju 7 (glej 7.5).

Primer

. — 1 kolut mikrofilma : vodoravna lega

Opomba: Na diazofilmu ali na filmu s srebrovim halogenidom

5.3 Mere

Tretji element območja fizičnega opisa je navedba mer vira.

Navedba mer lahko vsebuje le eno dimenzijo ali pa je lahko (kot pri filmih ali zloženih zemljevidih) bolj kompleksna.

5.3.1 Navedba mer

Če navajamo mere vira, jih zapišemo v centimetrih in pri tem število zaokrožimo (navzgor) na naslednji polni centimeter. *Izjema*: širino filmskega ali magnetnega traku navedemo v milimetrih (glej 5.3.1.1).

Primer

; 18 cm

Uredniška opomba: Višina vira je 17,2 centimetra.

5.3.1.1 Izbira mer za merjenje

Tiskani besedilni viri in muzikalije:

Navedemo višino vira, merjenega vzdolž hrbta.

Kartografski viri:

Mere dvodimenzionalnih virov, razen okroglih, navedemo v obliki *višina x širina*. Mere tridimenzionalnih virov, razen globusov in izsekov krogle, navedemo v obliki *višina x širina x globina*. Pri globusih, izsekih krogle in okroglih dvodimenzionalnih virih navedemo premer.

Mere, navedene za dvodimenzionalne vire, so, če ni drugače določeno, mere notranjega roba zemljevida. Če ni notranjega roba zemljevida, navedemo mere tistega dela vira, ki prikazuje geografske podatke.

Primeri

; 65 x 40 cm

; 45 x 35 x 2 cm

; 23 cm (premer)

Navedemo lahko dodatne mere, kot so mere zloženega zemljevida ali mere posameznih listov v skupini enot, ki jo opisujemo skupaj, ali posamezne mere delov zemljevida. Kadar navajamo več kot eno skupino mer, moramo to v območju fizičnega opisa natančno in nedvoumno prikazati; to pomeni, da kadar ni jasno, na kateri del se mere nanašajo, to pojasnimo v opisu. (Za enote različnih dimenzij glej 5.3.1.5.)

Primeri

; na listih 60 x 40 cm

; 9 x 30 cm, na listu 40 x 60 cm, zložen na 21 x 10 cm

; na listih 90 x 50 cm ali manj, zložen v ovitku 25 x 16 cm

; dve polobli, vsaka 6 cm (premer), na listu 21 x 15 cm

Multimedijski viri, zvočni posnetki, videoposnetki ter mirujoče in gibljive slike:

Mere dvodimenzionalnih virov (stenskih kart, mikrofišev, diapozitivov, prosojnic, slik itd.) navajamo v obliki *višina x širina*. Pri okroglih dvodimenzionalnih virih (z izjemo gramofonskih plošč in videodiskov) navedemo premer in izraz *premer oz. ustreznico* v drugem jeziku dodamo v okroglem oklepaju. Pri ovalnih dvodimenzionalnih virih navedemo dolžino navpične osi, za njo pa v okroglem oklepaju izraz *ovalen* ali njegovo ustreznico. Mere se nanašajo na liste ali druge površine, kadar pa se mere lista in mere potiskane površine zelo razlikujejo, lahko slednje navedemo v območju 7 (glej 7.5).

Primeri

- ; 24 x 48 cm
- ; 5 x 5 cm
- ; 36 cm (premer)
- ; 9 cm (premer)

Pri zloženih listih navedemo dva podatka o merah.

Primer

- ; 48 x 90 cm, zložen na 24 x 15 cm

Mere tridimenzionalnih virov (diorame ipd.) navajamo v obliki *višina x širina x globina*, če pa to ni možno, navedemo samo višino. Zelo zapletene mere lahko navedemo v območju 7 (glej 7.5) ali pa jih izpustimo.

Primer

- . — 1 diorama : različni materiali, barve ; 9 x 30 x 20 cm

Pri virih, za uporabo katerih potrebujemo določeno napravo (npr. gramofonske plošče, kasete, koluti traku ali filmi), navedemo mere vira samega, ne glede na zunanje mere embalaže, kot je recimo album ali ovitek za ploščo (za obravnavo embalaže za komplete takih virov glej 5.3.1.3).

Primeri

- . — 1 gramofonska plošča (53 min) : 33 1/3 o/m, stereo ; 30 cm
- . — 1 kolut magnetofonskega traku (100 min) : 19 cm/s, 4 steze, mono ; 13 cm
- . — 1 CD (60 min) : stereo ; 12 cm

Pri virih, katerih mere so vključene v druge dele opisa (npr. kasete in zaprte kasete standardnega tipa), navedbo mer lahko izpustimo.

Standardne mere kaset so:

zvočna kaset	10 x 6.4 x 1.2 cm
zaprta zvočna kaset	13.5 x 10 x 2.2 cm
videokaset	18.8 x 10.4 x 2.5 cm

Pri virih s filmskim ali z magnetnim trakom navedemo širino filma ali traku. Mere, ki so razvidne iz drugih delov opisa (npr. širina traku standardne zvočne ali zaprte zvočne kasete), lahko izpustimo iz opisa.

Standardne širine traku so:

kolut magnetofonskega traku	6.3 mm
zvočna kaset	3.8 mm
zaprta zvočna kaset	6.3 mm

Primeri

- . — 6 kolutov mikrofilma : Kalvar, navpična lega ; 35 mm
- . — 1 kolut magnetofonskega traku (45 min) : 19 cm/s, 2 stezi, mono ; 13 cm, 6-milimetrski trak
- . — 1 kasetni film (4 min, 10 sek) : barve ; super 8 mm

Elektronski viri:

Navedemo mere fizičnega nosilca, ne glede na zunanje mere embalaže (za opis embalaže kompleta glej 5.3.1.3).

Pri diskah/disketah ali tračnih kolutih navajamo premer. Navedemo lahko tudi dolžino in višino traku na kolutu.

Primeri

- . — 1 elektronski tračni kolut ; 27 cm
- . — 1 CD-ROM ; 12 cm
- . — 1 elektronska tračna kaset : barve ; 19 x 9 cm, 7-milimetrski trak

Pri modulih s čipom navedemo višino sprednje strani modula.

Primer

- . — 1 elektronski modul s čipom : barve, zvok ; 9 cm

5.3.1.2 Neobičajne mere

Tiskani besedilni viri in muzikalije:

Pri neobičajnih merah in oblikah vira (npr. kadar je širina večja od višine) lahko poleg višine navedemo še druge mere.

Primer

; 21 x 30 cm

; 38 cm, zložen na 10 cm

Gramofonske plošče:

Kadar je gramofonska plošča nestandardne oblike (npr. kadar je igralna površina na neobičajno oblikovani podlagi), premer igralne površine navedemo v območju fizičnega opisa. Zunanje mere vira navedemo v območju 7 (glej 7.5).

Primer

. — 1 gramofonska plošča (11 min) : 45 o/m, mono ;
18 cm

Opomba: Plošča odtisnjena na kvadratasti podlagi, 20
x 20 cm

5.3.1.3 Viri v embalaži

Pri virih v embalaži, s spremnim gradivom ali brez njega, lahko navedemo mere embalaže. *Drugi možnosti* sta, da uporabimo izraz *v embalaži* (oz. ustreznico v drugem jeziku) ali pa navedbo izpustimo.

Kadar sta embalaža ali okvir vključena v opis, lahko zapišemo navedbi obeh mer. *Druga možnost* je, da navedemo mere celotnega vira, vključno z embalažo ali okviri.

Primeri

- . — 1 diorama : barve ; v stekleni škatli 35 x 60 x 24 cm
- . — 4 elektronske tračne kasete : zvok, barve ; v embalaži 12 x 36 x 20 cm
- . — 1 laboratorijski pribor (različni kosi) ; v embalaži 12 x 36 x 20 cm
- . — 5 gramofonskih plošč (256 min) : 33 1/3 o/m, stereo ; 30 cm, v embalaži

5.3.1.4 Fizične enote različnih velikosti**Kontinuirani viri in monografski viri v več delih:**

Kadar so mere kontinuiranega vira ali monografskega vira v več delih različne, lahko v območju 5 navedemo (naj)manjšo in (naj)večjo mero in ju povežemo z vezajem ali pa opombo o različnih merah zvezkov ali delov ali iteracij navedemo v območju 7 (glej 7.5).

Primer

; 20-30 cm

Kartografski viri, multimedijски viri, zvočni posnetki, videoposnetki ter mirujoče in gibljive slike:

Kadar vir sestoji iz kompleta dvodimenzionalnih enot, posamezne enote pa so različnih velikosti, navedemo mere največje enote, sledi jim izraz *ali manj* (ali ustreznica v drugem jeziku). *Druga možnost* je, da mere vseh enot navedemo v območju 7 (glej 7.5).

Primeri

- . — 6 stenskih slik : barve ; 60 x 98 cm ali manj
- . — 1 zvd. na 365 listih : barve ; listi 60 x 90 cm ali manj
- . — 1 zvd. na 25 listih : barve ; listi 90 x 50 cm ali manj, zloženi v ovitku 25 x 16 cm

5.3.2 Bibliografski format in mere (starejši monografski viri)

5.3.2.1 Bibliografski format vira navedemo s standardno oznako, ki jo izbere katalogizacijska ustanova, npr. 1°, 2°, 4°, 8°, 12° itd.

Če so lege sestavljene iz polovičnih pol ali nepopolnih segmentov pol, ali če so lege sestavljene iz več kot enega lista, to lahko zapišemo v okroglem oklepaju za formatom ali v navedbi kolacije.

Primer

; 2° (6 pol)

Plakate in polovične pole lahko navedemo z odgovarjajočimi izrazi, brez oznake formata, ali pa kot 1 list z ustrezno oznako formata.

Primeri

1 plakat

ali

1 list ; 1°

1 polovica pole

ali

1 list ; 1/2:o

Če je mogoče ugotoviti, da je opisovani vir v standardni založniški vezavi ali v založniškem ščitnem ovitku, mere lahko navedemo v območju 5. Višino zunanjšega ovoja, merjenega vzdolž hrbta, ali višino vira samega, če ni vezan, navedemo v okroglem oklepaju za formatom, zaokroženo na naslednji polni centimeter.

Primeri

; 4° (18 cm, založniški ščitni ovitek)

Uredniška opomba: Publikacija v kvartu v založniškem ščitnem ovitku meri 17,2 centimetra.

; 12° (14 cm, založniška vezava)

V ostalih primerih mere obravnavamo kot posebne podatke o izvodu in jih lahko navedemo skupaj z drugimi pomembnimi podatki v območju 7.

Primer

. — Izvod x v zbirki y, obrezan na dnu, meri 17,2 centimetra

Kadar so natisnjene vrstice vzporedne z daljšo stranjo papirja, lahko v okroglem oklepaju za formatom navedemo oznako *podolgovat*.

Primer

; 4° (podolgovat)

; 2° (podolgovat)

5.3.2.2 Kadar so mere ali oblika vira neobičajne, lahko navedemo pojasnilo v območju 7.

5.3.2.3 Kadar formata ne moremo določiti, v območju 5 navedemo približen format z vprašajem. Mere s pojasnilom lahko navedemo tudi v območju 7.

Primer

; 48° (?)

Opomba: Prepognjen na osmine, meri 4 x 3 cm, neobrezan

5.3.2.4 Kadar monografski vir v več delih vsebuje zvezke v različnih formatih, vse formate navedemo v ponovljenih območjih fizičnega opisa, če menimo, da je to pomembno za uporabnike kataloga. Če je opisovani vir v standardni založniški vezavi ali v založniškem ščitnem ovitku, lahko navedemo mere, kadar pa je celoten vir v enem formatu, zapišemo samo najmanjšo in največjo mero.

Format in/ali mere posameznih delov lahko navedemo v območju 7, na "drugi stopnji" stopenjskega opisa (glej Dodatek A) ali v opombi o vsebini (glej 7.7).

Primer

. — 4 zv. ; 4° (18 cm, založniška vezava). — 3 zv. ; 8° (16 cm, založniška vezava)

Opomba: Zv. 1-4 so 4° (18 cm); zv. 5-7 so 8° (16 cm)

Uredniška opomba: Komplet sedmih zvezkov različnih mer in formatov.

; 2° (33-37 cm, založniška vezava)

5.4 Navedba spremnega gradiva

Četrty element območja fizičnega opisa je navedba spremnega gradiva.

Z izrazom *spremno gradivo* označujemo katerikoli fizično ločljiv del vira, ki ga v območju fizičnega opisa še nismo podrobneje opisali in ki je bil izdan (oz. so ga nameravali izdati) istočasno z opisovanim virom, predvideno pa je, da se uporablja skupaj z njim.

5.4.1 Opis spremnega gradiva

Navedbo spremnega gradiva lahko zapišemo z izrazi, ki se pojavljajo v opisovanem viru, z besedo ali besedno zvezo, ki označuje naravo gradiva, ali z uporabo ustrezne posebne oznake gradiva.

Primeri

- . — 96 str. ; 8° (16 cm, založniška vezava) + 1 cenik
- . — 1 zvd. : barve ; 108 x 73 cm, zložen na 30 x 21 cm + biografske opombe
- . — 1 globus : barve ; 23 cm (premer) + 1 seznam krajev
- . — 271 str. : ilustr. ; 21 cm + 1 seznam del
- . — 1 dialfilm (43 sl.) : barve in č-b ; 35 mm + navodila za učitelje
- . — 1 stenska slika : barve ; 65 x 97 cm + opis
- . — 1 gramofonska plošča (55 min) : 33 1/3 o/m, mono ; 30 cm + 1 pamflet
- . — 2 elektronska diska ; 14 cm + 1 pamflet
- . — 180 str. : ilustr. ; 23 cm + 1 stenska slika + 3 zvd.
- . — 20 zvd. na 1 CD-ROM-u : zvok, barve ; 12 cm + 1 zvočna kaset
- . — zv. : ilustr. ; 31 cm + tedenski cenik
- . — 1 partitura (92 str.) ; 31 cm + 4 parti
- . — 1 partitura (329 str.) ; 34 cm + 25 partov + 1 libreto

5.4.2 Kratek fizični opis

Kratek fizični opis spremnega gradiva lahko navedemo za besedo ali besedno zvezo, ki označuje zvrst gradiva. Gradivo opišemo v skladu z določili od 5.1 do 5.3.

Primeri

- . — 47 diapozitivov : barve ; 5 x 5 cm + 1 zvočna kaset (25 min : mono)
- . — 1 zvd. na 4 listih ; listi 25 x 38 cm + 1 priročnik (10 str. ; 30 cm)
- . — zv. : ilustr. ; 28 cm + elektronski diski (zvok, barve ; 9 cm)
- . — 47 zv. : ilustr., zvd. ; 27 cm + 114 mikrofišev (11 x 15 cm)
- . — 271 str. : ilustr. ; 21 cm + 3 mikrofiši (diaz) ; 11 x 11 cm)
- . — 2 elektronska diska ; 9 cm + 1 uporabniški priročnik (110 str. ; 23 cm)

5.4.3 Druge možnosti opisa spremnega gradiva

Druge možnosti opisa spremnega gradiva:

- a) samostojno (tj. v posebnem opisu);

ali

- b) v opombi (glej območje 7);

ali

- c) s stopenjskim načinom opisa (glej Dodatek A).

6 OBMOČJE ZBIRKE IN MONOGRAFSKEGA VIRA V VEČ DELIH

Uvodna opomba

Območje zbirke ali monografskega vira v več delih vsebuje stvarni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih, vzporedni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih, dodatek k naslovu zbirke ali monografskega vira v več delih, navedbo odgovornosti za zbirko ali monografski vir v več delih, mednarodno standardno številko zbirke ali monografskega vira v več delih in številčenje v zbirki ali monografskem viru v več delih.

Območje zbirke uporabimo, kadar je vir, ki ga opisujemo, sestavni del večjega bibliografskega vira, tj. zbirke ali monografskega vira v več delih.

Posebno pomembno je opozoriti na pomen izrazov *skupni naslov* in *podrejeni naslov*, v skladu s katerim se izraza, tako kakor se uporabljata v določilih, nanašata na: a) skupni naslov z naslovom razdelka, b) glavno zbirko s podzbirko in c) skupni naslov s podrejenim naslovom monografskega vira v več delih.

Kadar je vir sestavni del več kot enega večjega bibliografskega vira, območje 6 vsebuje več kot eno navedbo zbirke. Vrstni red navedb določa prednostni vrstni red virov podatkov za to območje; če so viri podatkov enakovredni, vrstni red sledi zaporedju podatkov v izbranem viru.

Kontinuirani vir ali monografski vir v več delih je lahko del večje zbirke.

Vsebina

- 6.1 Stvarni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih
- 6.2 Vzporedni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih
- 6.3 Dodatek k naslovu zbirke ali monografskega vira v več delih
- 6.4 Navedba odgovornosti za zbirko ali monografski vir v več delih
- 6.5 Mednarodna standardna številka zbirke ali monografskega vira v več delih
- 6.6 Številčenje v zbirki ali monografskem viru v več delih

Predpisana raba ločil

- A. Za ločila pred posameznimi območji opisa glej A.3.2.
- B. Vsaka navedba zbirke je v okroglem oklepaju (( )).
- C. Pred drugo in vsako naslednjo navedbo zbirke je presledek.
- D. Pred vsakim vzporednim naslovom ali drugimi vzporednimi navedbami je presledek, enačaj, presledek (=).
- E. Pred vsako navedbo dodatka k naslovu je presledek, dvopičje, presledek (:).
- F. Pred prvo navedbo odgovornosti je presledek, poševnica, presledek (/).
- G. Pred vsako naslednjo navedbo odgovornosti je presledek, podpičje, presledek (;), razen če navedbe tvorijo besedno zvezo.
- H. Pred mednarodno standardno številko je vejica, presledek (,).

I. Pred številčenjem v zbirki ali monografskem viru v več delih je presledek, podpičje, presledek (;).

J. Pred oznako razdelka ali podzbirke ali pred podrejenim naslovom, ki sledi skupnemu naslovu, je pika, presledek (.).

K. Pred podrejenim naslovom, ki sledi oznaki razdelka ali podzbirke, je vejica, presledek (,).

Vzorci rabe ločil

- . — (Stvarni naslov prve zbirke) (Stvarni naslov druge zbirke)
- . — (Stvarni naslov zbirke = Vzporedni naslov zbirke)
- . — (Stvarni naslov zbirke / navedba odgovornosti za zbirko ; številčenje v zbirki)
- . — (Stvarni naslov zbirke : dodatek k naslovu zbirke / navedba odgovornosti za zbirko ; številčenje v zbirki)
- . — (Stvarni naslov zbirke, ISSN ; številčenje v zbirki)
- . — (Skupni naslov. Oznaka razdelka, podzbirke ali monografskega vira v več delih, Podrejeni naslov)
- . — (Skupni naslov. Podrejeni naslov = Vzporedni skupni naslov. Vzporedni podrejeni naslov)
- . — (Stvarni naslov zbirke, ISSN ; številčenje v zbirki = vzporedno številčenje v zbirki)
- . — (Stvarni naslov zbirke, ISSN ; številčenje v zbirki = Vzporedni naslov zbirke ; vzporedno številčenje v zbirki)
- . — (Naslov zbirke. Naslov podzbirke ; številčenje v podzbirki)
- . — (Naslov zbirke. Naslov podzbirke / navedba odgovornosti za podzbirko, ISSN podzbirke ; številčenje v podzbirki)
- . — (Stvarni naslov monografskega vira v več delih, ISBN ; številčenje v monografskem viru v več delih)

Predpisani viri podatkov

Tiskani besedilni viri in muzikalije:

Naslovna stran zbirke, analitična naslovna stran, prva stran notnega zapisa, druge začetne strani, ovoj, kolofon, ostali deli vira.

Starejši monografski viri:

Naslovna stran zbirke, analitična naslovna stran, nadomestilo naslovne strani, kolofon.

Tiskani kartografski viri, multimedijški viri, zvočni posnetki, videoposnetki, mirujoče in gibljive slike ter elektronski viri:

Vir sam, embalaža, spremno gradivo.

Prednostni vir podatov je naslovna stran zbirke ali naslovna stran monografskega vira v več delih. Če take naslovne strani ni, uporabimo prednostne vire podatkov za kontinuirane vire in monografske vire v več delih, ki so navedeni v točki A.4.2.

Podatke, ki jih vzamemo izven predpisanih virov podatkov, navedemo v oglatem oklepaju.

6.1 Stvarni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih

Obvezno, če je podatek na voljo

Stvarni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih ustreza stvarnemu naslovu v bibliografskem opisu večjega bibliografskega vira, če bi ga opisali kot serijsko publikacijo ali monografski vir v več delih po določilih območja 1. Prepišemo ga dobesedno, kar pa ne velja nujno za velike črke in ločila. Tiskarskih napak ne popravljamo. Če vsi deli zbirke ali monografskega vira v več delih niso del istega večjega bibliografskega vira, lahko navedemo, kateremu večjemu bibliografskemu viru pripadajo posamezni deli vira.

Primeri

- . — (Pepys series)
- . — (Great newspapers reprinted)
- . — (Interactive digital computer teaching models)
- . — (Acta Universitatis Carolinae. Philologica)
- . — (Viewmaster science series. 4, Physics)
- . — (Problems and progress in development)
Uredniška opomba: Podzbirka z značilnim naslovom; glavna zbirka: Commonwealth and international library (glej 7.6.2).
- . — (Bibliothèque française et romane. Série B, Éditions critiques de textes)
Uredniška opomba: Podzbirka s podrejenim naslovom.
- . — (Archives Blaise Cendrars)
Uredniška opomba: Podzbirka z značilnim naslovom; glavna zbirka: Archives des lettres modernes (glej 7.6.2).
- . — (Atlas ethno-linguistique. 2e série, Monographies)
- . — (Plan Guide Blay)
- . — (JRO-Panoramakarte)
- . — (Guides et plans Edicart's)

- . — (L'enseignement moderne du saxophone)
- . — (Neue Musik für Solo-Instrumente)
- . — (Collection Trésors classiques)
- . — (Beatrix Potter jigsaw puzzles)
- . — (Interactive digital computer teaching models)
- . — (Canadian travel surveys)
- . — (The lord of the rings ; part 3)
- . — (Selected works of Rudyard Kipling ; vol. 2)
- . — (Carte géologique de la France à 1:50 000 ; IV-19)
- . — (Collected works of Muzio Clementi ; vol. 2)
- . — (L'arte in diapositive ; no 1)
- . — (Dune ; vol. 4)

6.2 Vzporedni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih

6.2.1 Kadar se stvarni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih pojavlja v več jezikih in/ali pisavah, lahko navedemo vzporedni naslov oz. naslove zbirke. Vzporedne naslove navedemo, če so potrebni zaradi identifikacije ali kako drugače pomembni za uporabnike kataloga.

Primeri

- . — (Modern cinema = Cinéma moderne)
- . — (Статистические проблемы управления = Statistical problems of control)
- . — (Материалы к познанию фауны и флоры СССР = Contributions pro fauna et flora URPS = Contributions à la connaissance de la faune et la flore de l'URSS = Proceedings on the study of the fauna and flora of the USSR)
- . — (International map of the world 1:1 000 000 = Carte internationale du monde au 1:1 000 000)
- . — (Travaux de recherche en science sociale = Research monographs in the social sciences)
- . — (Corpus iuris sueo-gotorum antiqui = Samling af Sweriges gamla lagar)
- . — (現代日本音楽選 = The galaxy of contemporary Japanese music)

6.2.2 Če stvarni naslov sestoji iz skupnega naslova in podrejenega naslova oz. naslovov, vzporedni skupni naslov oz. naslove in vzporedni podrejeni naslov oz. naslove, če jih navedemo, prepisemo za skupnim naslovom in podrejenim naslovom.

Primer

- . — (Sounds of the theatre. Music = Voci del teatro. La musica)

6.3 Dodatek k naslovu zbirke ali monografskega vira v več delih

6.3.1 Dodatek k naslovu ali vzporedne dodatke k naslovu, ki se nanašajo na zbirko ali monografski vir v več delih, navedemo, kadar se pojavljajo v predpisanem viru podatkov in če so potrebni za identifikacijo večjega bibliografskega vira ali kako drugače pomembni za uporabnike kataloga.

Primeri

- . — (Die Reihe : Delikte, Indizien, Ermittlungen)
- . — (Words : their origin, use, and spelling)
- . — (English linguistics, 1500-1750 : a collection of facsimile reprints)
- . — (Collection I.P.N. : les industries, leurs productions, leurs nuisances)
- . — (Old Ordnance Survey maps : the Godfrey edition)
- . — (Die Gitarre : Stücke europäischer Meister)
- . — (Introduction to technology : medieval to modern times)

6.3.2 Kadar stvarni naslov sestoji iz skupnega naslova in podrejenega naslova, lahko dodatek k naslovu, ki se nanaša na podrejeni naslov, navedemo za podrejenim naslovom. Dodatek k naslovu, ki se nanaša na skupni naslov, izpustimo, lahko pa ga navedemo v območju 7.

Primeri

- . — (Pricing and buying. Module 5, Patterns : automobile prices)
- . — (Enquêtes et recherches statistiques. Canada)
Uredniška opomba: Dodatek k naslovu, ki se nanaša na skupni naslov: Travaux en cours.

6.3.3 Navedbo izdaje, ki se nanaša na zbirko ali podzbirko, zapišemo kot dodatek k naslovu, kadar je to potrebno za identifikacijo zbirke. Navedemo jo po določilih za območje 2.

Primeri

- . — (Sammlung Götschen : 2. Ausg.)
- . — (National atlas : separate sales ed.)
- . — (Computer simulation models : 2nd ed.)

6.4 Navedba odgovornosti za zbirko ali monografski vir v več delih

6.4.1 Če je stvarni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih generični izraz, navedemo prvo navedbo odgovornosti. V drugih primerih prvo in naslednje navedbe odgovornosti navedemo, če so potrebne za identifikacijo večjega bibliografskega vira ali če menimo, da so kako drugače pomembne za uporabnike kataloga. Navedemo lahko tudi vzporedne navedbe odgovornosti.

Primeri

- . — (Map supplement / Association of American Geographers)
- . — (Research monographs / Institute of Economic Affairs)
- . — (Sämtliche Werke / Thomas Mann)
- . — (Collected software / American University, English Language Institute)
- . — (Technical report / Forest Engineering Research Institute of Canada = Institut canadien de recherches en génie forestier)
- . — (Miscellaneous report / Geological survey of Canada = Rapport divers / Commission géologique du Canada)
- . — (Dzieła wszystkie = Complete works / Fryderyk Chopin)
- . — (Research reports / Canadian Transport Commission, Research Branch = Commission canadienne des transports, Direction de la recherche)
- . — (交響曲全集 / ベートーヴェン)
- . — (연구총서 / 한국교회연구소)

6.4.2 Kadar stvarni naslov sestoji iz skupnega naslova in podrejenega naslova, navedbo ali navedbe odgovornosti, če jih vključimo v opis, zapišemo v skladu z določili v točki 1.4.5.12.

6.5 Mednarodna standardna številka zbirke ali monografskega vira v več delih

Obvezno, če je podatek na voljo

6.5.1 Mednarodna standardna številka, ki se nanaša na zbirko ali monografski vir v več delih, katerega del je vir, navedemo, če jo poznamo, pred njo je njena uveljavljena oznaka.

Primeri

- . — (Graeco-Roman memoirs, ISSN 0306-9222)
- . — (Transactions of the Royal Society of Edinburgh, ISSN 0080-4568)
- . — (Actualités scientifiques et industrielles, ISSN 0365-6861)

- . — (Elsevier's interactive anatomy, ISSN 0929-2225)
- . — (Manuskripte des Geographischen Instituts der FU Berlin, ISSN 0170-6268)
- . — (Spiritualités vivantes. Série Christianisme, ISSN 0291-9044)
- . — (Historia de España, ISBN 978-84-413-2761-0)

6.5.2 Kadar stvarni naslov zbirke ali monografskega vira v več delih sestoji iz skupnega naslova ali glavne zbirke in podrejenega naslova, mednarodno standardno številko skupnega naslova ali glavne zbirke v območju 6 izpustimo in jo lahko navedemo v območju 7 (glej 7.6.1).

Primeri

- . — (Dunántúli tudományos gyűjtemény. Series historica, ISSN 0475-9923)
Opomba: ISSN glavne zbirke: ISSN 0475-9915
- . — (Classic orators. Europe, ISSN 0082-927X)
Opomba: ISSN glavne zbirke: ISSN 0081-1236
- . — (Der Landkreis. Ausgabe Hessen, ISSN 0340-3246)
Opomba: ISSN glavne zbirke: ISSN 0342-2259

6.6 Številčenje v zbirki ali monografskem viru v več delih

6.6.1 Številčenje vira v zbirki ali monografskem viru v več delih zapišemo z izrazi, ki so navedeni v viru podatkov. Uporabljamo lahko standardne okrajšave. Z arabskimi številkami nadomestimo drugačne ali izpisane številke. Kadar številčenje vira vsebuje tako rimske kot arabske številke, številke prepišemo, kot so navedene.

Primeri

- . — (Historic instruments at the Victoria and Albert Museum ; 4)
- . — (Russian titles for the specialist, ISSN 0305-3741 ; no. 78)
- . — (Труды Московского общества испытателей природы ; т. 41)
- . — (Studia islandica ; 13. hefti)
- . — (La bibliothèque bleue entièrement refondue & considérablement augmentée ; no 3)
- . — (Collection des plans anciens de Paris ; 1)
- . — (Plan net ; S75)
- . — (Carte de la Région Ile-de-France ; X-3)
- . — (Eulenburg general music series ; 705)
- . — (Musik alter Meister ; Heft 1)
- . — (Forsytesagaen ; 1)

- . — (A Sunday Times guide to Shakespeare's characters ; 7)
- . — (At-a-flash time line cards ; set 2)
- . — (Beatrix Potter jigsaw puzzles ; no. 1)
- . — (Multimedia learning series ; vol. 2)
- . — (Visit Canada series ; vol. C)
- . — (Computer simulation games ; module 5)
- . — (Liederblätter deutscher Jugend, ISSN 0342-4820 ; Heft 22)
- . — (合唱名曲コレクション ; D 11)
- . — (일론의 땅 시리즈 ; 3탄)
- . — (文科紀要 / 東北大学教養部, ISSN 0495-7210 ; 10集)
- . — (우리문학연구 총서, ISSN 1229-7429 ; 2)

6.6.2 Kadar stvarni naslov večjega bibliografskega vira sestoji iz skupnega naslova in podrejenega naslova ali podzbirke, številčenje skupnega naslova izpustimo in številčenje podrejenega naslova ali podzbirke navedemo za podrejenim naslovom ali podzbirko. Številčenje skupnega naslova lahko navedemo v območju 7.

Primeri

- . — (Publications of the University of Manchester. Administration series ; no. 1)
Opomba: Številčenje v glavni zbirki: 244
- . — (Geological research reports. Map series ; no. 3)
Opomba: Številčenje v glavni zbirki: 135
- . — (Das Erbe deutscher Musik. Abteilung Oper und Sologesang ; Bd. 8)
Opomba: Številčenje v glavni zbirki: 68
- . — (Arte moderna straniera. Serie C, Disegnatori ; n. 1)
Opomba: Številčenje v glavni zbirki: n. 8

6.6.3 Monografski vir v več delih v zbirki

Kadar so posamezni deli monografskega vira v več delih v zbirki oštevilčeni in številčenje ni prekinjeno, navedemo številčenje prvega in zadnjega dela in ju povežemo z vezajem. V drugih primerih navedemo številčenja posameznih delov, ki jih ločimo z vejico.

Primeri

- ; vol. 11-15
- ; vol. 131, 145, 152
- ; 4-7
- ; 2, 6, 13
- ; A-F

; vol. 10-13
; A, C, M
; 2051-2059

6.6.4 Če se številčenje pojavlja v več jezikih, ga navedemo za stvarnim naslovom ali vzporednim naslovom, in sicer glede na jezik.

6.6.5 Serijska publikacija v zbirki

6.6.5.1 Kadar imajo vsi zvezki ali deli serijske publikacije znotraj zbirke ali podzbirke enako številko, to številko zapišemo v navedbi zbirke.

Primer

. — (Public Health Service publication ; no. 1124)
Uredniška opomba: Vsak zvezek letnika Bibliography on smoking and health ima enako številko v zbirki.

6.6.5.2 Če ima vsak zvezek ali del serijske publikacije v zbirki drugačno številčenje, ga ne navedemo v območju 6. Številčenje lahko pojasnimo v območju 7.

7 OBMOČJE OPOMB

Uvodna opomba

Opombe vsebujejo katerikoli opisni podatek, ki ga nismo navedli v drugih območjih, menimo pa, da je pomemben za uporabnike bibliografskih zapisov. Opombe podrobneje opredeljujejo in razširjajo opis v drugih območjih in se nanašajo na katerikoli vidik vira. V opombah lahko navedemo tudi bibliografsko preteklost vira in razložimo odnose z drugimi viri.

Kadar v opombah uporabnika napotimo na drug vir, moramo navesti dovolj podatkov za identifikacijo tega vira, te navedbe pa se lahko razlikujejo glede na vir in vsebino opombe. Pri kontinuiranih virih lahko navedba vsebuje ključni naslov in ISSN, v drugih primerih pa stvarni naslov in navedbo odgovornosti ali druge bibliografske podrobnosti.

Opombe že po svoji naravi ne morejo biti obširne, lahko pa jih razvrstimo glede na območja ISBD. Poleg opomb, ki se nanašajo na ta območja, lahko navedemo tudi opombe, ki se nanašajo na opis vira, a ne ustrezajo nobenemu od območij ISBD.

Če ni drugače predpisano, so opombe in njihov vrstni red *neobvezni*. Dve ali več opomb lahko združimo v eno, kadar bibliografska ustanova meni, da je to ustrezno.

Vsebina

- 7.0 Opombe k območju oblike vsebine in vrste medija ter opombe za posebne vrste gradiva
- 7.1 Opombe k območju naslova in navedbe odgovornosti
- 7.2 Opombe k območju izdaje in opombe o bibliografski preteklosti vira
- 7.3 Opombe k območju posebnih podatkov o gradivu ali o vrsti vira
- 7.4 Opombe k območju založništva, produkcije, distribucije itd.
- 7.5 Opombe k območju fizičnega opisa
- 7.6 Opombe k območju zbirke in monografskega vira v več delih
- 7.7 Opombe k vsebini
- 7.8 Opombe k območju identifikatorja vira in pogojev dostopnosti
- 7.9 Opombe o zvezku, delu, iteraciji itd., ki predstavlja osnovo za opis
- 7.10 Druge opombe
- 7.11 Opombe o opisovanem izvodu

Predpisana raba ločil

Za ločila pred posameznimi območji opisa glej A.3.2. Vsaka opomba je od naslednje ločena s piko, presledkom, pomišljajem, presledkom (. —). Kadar vsako opombo navedemo v ločenem odstavku, ta ločila opustimo ali nadomestimo s piko na koncu opombe.

Priporočljivo je, da znotraj območja opomb, kjer je to možno, upoštevamo predpisana ločila v območjih 1–6; npr. naslov od navedbe odgovornosti ločimo s presledkom, poševno črto, presledkom (/). Posamezna območja opisa vira znotraj opombe ločimo s piko in presledkom.

Kadar v območju opomb navedemo ključni naslov in ISSN serijske publikacije oz. nezaključenega integrirnega vira, je med njima presledek, enačaj, presledek (=); kadar navedemo stvarni naslov in ISSN, je pred oznako ISSN vejica, presledek (,).

Predpisani vir podatkov

Katerikoli vir.

7.0 Opombe k območju oblike vsebine in vrste medija ter opombe za posebne vrste gradiva

7.0.1 Opombe k območju oblike vsebine in vrste medija

Opombe k območju oblike vsebine in vrste medija lahko navedemo, če menimo, da so pomembne za uporabnike kataloga.¹⁷

7.0.2 Opomba o bibliografskem citatu (starejši monografski viri)

Bibliografski citat je naveden kot prva opomba. Opomba vsebuje citat, v standardni in skrajšani obliki, o opisu vira v seznamu starejših monografskih virov. Opomba lahko vsebuje več citatov.

Primeri

- . — Schramm, A., Bilderschmuck, zv. 4, str. 10, 50 in ilustr.
- . — ESTC S126474

Kadar podatek poznamo, opombo vedno navedemo za inkunabule, zaželeno pa je, da jo navedemo tudi v opisu za katerokoli zgodnjo tiskano knjigo.

7.0.3 Opomba o pogostnosti (kontinuirani viri)

Opombo o pogostnosti izhajanja serijske publikacije ali o pogostnosti posodabljanja integrirnega vira navedemo, kadar pogostnost ni navedena v območju 1.

Primeri

- . — Dvomesečnik
- . — Izhaja neredno
- . — Mesečnik (za julij in avgust dvojna številka)
- . — Se spreminja in dopolnjuje
- . — Štirikrat v semestru
- . — Tritedensko med študijskim letom
- . — Se tedensko spreminja in dopolnjuje

Kadar pogostnost navedemo v območju 1, jo lahko ponovimo v območju 7, če je potrebna dodatna informacija.

¹⁷Primere takih opomb lahko dodamo, ko bomo imeli več izkušenj z novim območjem.

Primer

- . — Tednik (10 števil v vsakem semestru)
Stvarni naslov: The Mac weekly

Kadar pogostnost izhajanja kontinuiranega vira ni znana, lahko navedemo opombo
Pogostnost izhajanja ni znana.

Spremembe v pogostnosti izhajanja serijske publikacije ali v pogostnosti posodabljanja integrirnega vira lahko navedemo v opombi.

Primer

- . — Četrtletnik od 1975 dalje, št. 1-

7.0.4   Sistemske zahteve (elektronski viri)

Opombo o sistemskih zahtevah za uporabo vira navedemo kot prvo opombo za vse elektronske vire z neposrednim dostopom, kadar je taka opomba ustrezna.

Te zahteve lahko vsebujejo eno ali več tehničnih posebnosti, ki jih uvaja izraz *Sistemske zahteve* (ali ustreznica v drugem jeziku), običajno pa si sledijo v naslednjem vrstnem redu: ime, model in/ali številka računalnika; kapaciteta pomnilnika; ime operacijskega sistema; programske zahteve (tudi programski jezik); zunanja oprema; strojna oprema (notranje prilagoditve); kodna tabela. Pred vsako zahtevo, razen pred prvo, je podpičje.

Kadar vir sestoji iz dveh ali več različnih fizičnih nosilcev (npr. multimedijski vir na elektronskem disku in videodisku), lahko navedemo ločeni opombi o sistemskih zahtevah, ki poudarjata različne pogoje uporabe vsakega od nosilcev. *Druga možnost* je, da se katalogizacijska ustanova odloči za eno samo opombo o sistemskih zahtevah za oba fizična nosilca.

Primeri

- . — Sistemske zahteve: Macintosh; najmanj 1 MB; sistem 6.0.5 ali novejši; verzija HyperCard 1.0 ali novejša; trdi disk; predvajalnik za videodisk (Pioneer 2200, 4200, 6000A, 6010A, 8000); kablaska povezava RS232 (med računalnikom Macintosh in predvajalnikom za videodisk)
Uredniška opomba: Ena sama opomba o sistemskih zahtevah za več fizičnih nosilcev (elektronski disk in videodisk).
- . — Sistemske zahteve za elektronski disk: Macintosh; najmanj 1 MB; sistem 6.0.5 ali novejši; verzija HyperCard 1.0 ali novejša; trdi disk; kablaska povezava (med računalnikom Macintosh in predvajalnikom za videodisk)
Uredniška opomba: Ločena opomba o sistemskih zahtevah za posamezne fizične nosilce.
- . — Sistemske zahteve: BinHex 4.0 za konverzijo binarnih datotek
- . — Sistemske zahteve: procesor 386SX ali višji; 2 MB RAM (priporočljivo 4 MB); Windows 3.0 ali več; trdi disk z 8 MB prostega prostora; adapter VGA; barvni monitor; miška

- . — Sistemske zahteve: delovna postaja UNIX s programom Mosaic
- . — Sistemske zahteve: Philipsov predvajalnik za interaktivni kompaktni disk (CD-I) z monitorjem
- . — Sistemske zahteve: podatki niso dostopni
- . — Kodna tabela: UTF-8
- . — Kodna tabela: japonska (ISO-2022-JP)

7.0.5 Način dostopa (elektronski viri)

Opombo o načinu dostopa navedemo za vse elektronske vire z dostopom na daljavo.

Način dostopa navedemo kot prvo opombo, razen če je že navedena opomba o sistemskih zahtevah (glej 7.0.4). Opombo uvaja izraz *Način dostopa*: (ali ustreznica v drugem jeziku).

Primeri

- . — Način dostopa: Sistem Lexis. Zahteva naročilo na Mead Data Central, Inc.
- . — Način dostopa: World Wide Web. URL: <http://www.un.org>
- . — Način dostopa: Mikenet

7.1 Opombe k območju naslova in navedbe odgovornosti

7.1.1 Opombe k stvarnemu naslovu

7.1.1.1 Vir stvarnega naslova

Kadar vir stvarnega naslova tiskanega vira ni naslovna stran, vir stvarnega naslova navedemo v opombi.

Primeri

- . — Naslov z ovoja
- . — Čelni naslov
- . — Naslov z založniškega kataloga
- . — Naslov z: A list of maps of America / P.L. Phillips, str. 502
- . — Naslov dodal katalogizator

Multimedijski viri, zvočni posnetki, videoposnetki, mirujoče in gibljive slike:

Kadar vir stvarnega naslova ni trajno povezan z virom, to pojasnimo v opombi.

Primeri

- . — Naslov z embalaže
- . — Naslov s priloženega opisa

Elektronski viri:

Vir stvarnega naslova vedno navedemo.

Primeri

- . — Naslov z naslovnega zaslona
- . — Naslov s kodirne knjige
- . — Naslov z nalepke diska
- . — Naslov s prvega prikaza podatkov
- . — Naslov z glave TEI
- . — Naslov z natisa z naslovnega zaslona
- . — Naslov s predmeta v glavi elektronskega sporočila
- . — Naslov z domače strani

7.1.1.2 Opombe o variantnih naslovih

Opombe o variantnih naslovih navedemo, če menimo, da so pomembne za uporabnike kataloga.

Primeri

- . — Hrbtni naslov: Oliver!
  - . — Transliteracija stvarnega naslova: Zolotoj telenok
  - . — Naslov na ščitnem ovitku: William Shakespeare, 1564–1964
  - . — Naslov na levem robu: Ville de Aix-les-Bains, Savoie
  - . — Naslov na ovoju: Schweinfurt Stadtplan
- Stvarni naslov na zemljevidu: Stadt Schweinfurt*
- . — Naslov na listih od 1921 do 1924: Official road map of metropolitan district; od 1930 do 1941: Greater metropolitan district; od 1950 do 1963: Official road map New York and vicinity
- Uredniška opomba: Naslov najnovejših listov: New York City and vicinity.*
- . — Naslov na kodirni knjigi: New Democratic Party of Ontario, 1967
  - . — Naslov na embalaži: Interactive cells
  - . — Naslov na dodatni naslovni strani: To the English gentry
  - . — Ime datoteke: DUB.1

- . — Naslov na drugem naslovnem zaslону: Personal finances and other applications
- . — Naslov na nalepki diska: Journal of the U.S. House of Representatives
Stvarni naslov: Journal of the House of Representatives of the United States
- . — Na vrhu naslovnega zaslona: Bizmap navigator
Stvarni naslov: Singapore yellow pages with electronic maps
- . — Naslov nekaterih zvezkov tudi v nemščini: Hobbes OS/2 archiviert
Stvarni naslov: Hobbes archived OS/2
- . — Naslov v naslovni vrstici: Antarctic Meteorology Research Center home page
- . — Naslov iz grafike na naslovni strani: Dittionario italiano
- . — Na vrhu naslovne strani: «Un professionnel de l'auto vous dit ...»
Stvarni naslov: "Je roule sans accident!"

7.1.1.3 Razvezava začetnih črk in akronimov ter izpis števil z besedami v stvarnem naslovu

Kadar stvarni naslov sestoji iz začetnih črk ali akronima ali pa so začetne črke ali akronim del stvarnega naslova (glej 1.1.3.3) in razvezane oblike začetnih črk ali akronima ne navedemo v območju 1 (glej 1.3.3), lahko razvezano obliko navedemo v opombi.

Primeri

- . — Razvezana oblika stvarnega naslova: Interrogation recording and location system
Stvarni naslov: IRLS
- . — Razvezana oblika stvarnega naslova: Kantoor en efficiency
Stvarni naslov: K. en E.

Kadar stvarni naslov sestoji iz števil ali pa so številke del naslova (glej 1.1.3.5), lahko naslov z izpisanimi številkami navedemo v opombi.

Primer

- . — Izpisana oblika stvarnega naslova z besedami: Le zéro un
Stvarni naslov: Le 01

7.1.1.4 Spremembe stvarnega naslova

7.1.1.4.1 Serijske publikacije

Večje spremembe stvarnega naslova serijske publikacije zahtevajo nov opis (glej A.2.6). Za opombe o večjih spremembah stvarnega naslova serijske publikacije, ki so posledica sprememb v bibliografski preteklosti publikacije ali ki vodijo k takim spremembam, glej 7.2.

Opombe o *manjših* spremembah stvarnega naslova, ki se pojavijo po prvem ali najzgodnejšem zvezku ali delu navedemo skupaj s številčenjem tega zvezka ali dela, če je to potrebno za identifikacijo serijske publikacije ali pomembno za uporabnike kataloga. *Druga možnost* je navedba opombe, da se naslov spreminja. Splošno opombo lahko navedemo, kadar imajo posamezni zvezki ali deli različne stvarne naslove.

Primeri

- . — Zvezki od 1999 dalje so naslovljeni: Annual report on pipeline safety
Stvarni naslov najzgodnejšega zvezka: Annual report of pipeline safety
- . — Zvezki za obdobje Jan. 1928–July 1952 so naslovljeni: The magazine antiques; zvezki za obdobje Aug. 1952–Feb. 1971 so naslovljeni: Antiques; zvezki od Mar. 1971 dalje so naslovljeni: The magazine antiques
Stvarni naslov najzgodnejšega zvezka: Antiques
- . — Nekateri zvezki so naslovljeni: Viet-Nam bulletin
Stvarni naslov najzgodnejšega zvezka: Vietnam bulletin
- . — Nekateri zvezki so naslovljeni: SLIS newsletter
Stvarni naslov najzgodnejšega zvezka: Newsletter
- . — Zvezki od 1995 dalje so naslovljeni: Tax strategies for corporate acquisitions, dispositions, spin-offs, joint ventures, financings, reorganizations, and restructuring (naslovi se nekoliko razlikujejo)
Stvarni naslov najzgodnejšega zvezka: Tax strategies for corporate acquisitions, dispositions, spin-offs, joint ventures and other strategic alliances
- . — Zvezki od Oct./Dec. 1995 dalje so naslovljeni: African woman & health
Stvarni naslov najzgodnejšega zvezka: African women & health
- . — Manjše spremembe naslova

7.1.1.4.2 Integrirni viri

Navedemo opombe o naslovih prejšnjih iteracij istega integrirnega vira.

Primeri

- . — Zgodovina stvarnega naslova: Australian industrial safety, health & welfare, 1979–Mar. 1996
- . — Prejšnja naslova: Euroinfo international (stanje 10. maja 1998); Telephone directories international (stanje 9. septembra 1999)

7.1.1.4.3 Monografski viri v več delih

Če se stvarni naslov monografskega vira v več delih spremeni na delu ali delih po tistem, ki smo ga izbrali kot osnovo opisa, novi naslov navedemo v opombi.

Primer

- . — Naslov od 4. zv. dalje: Histoire de la Grande-Bretagne
- Stvarni naslov:* Histoire de l'Angleterre

7.1.2 Opombe o naravi, obsegu, obliki, namenu ali jeziku vira

7.1.2.1 Če narava, namen in obseg oz. literarna, umetniška ali glasbena oblika niso razvidni iz drugih elementov opisa, lahko to navedemo v opombi.

Primeri

- . — Igra v treh dejanjih
- . — Pesmi
- . — Doktorska disertacija – Freie Universität Berlin, 1973
- . — Računalniška igra
- . — Računalniški program
- . — Letni program izvedb
- Stvarni naslov:* City Theatre
- . — Angleški madrigali
- . — Dve skladbi za kitaro
- . — Za godalni orkester ali godalni kvartet
- . — Za 4–6 glasov
- . — Izvirno za klavir
- . — Dokumentarna produkcija
- . — Zgodovinski časovni diagram
- . — Interaktivna pustolovska igra
- . — Preglednica z možnostjo obdelave besedil in grafike
- . — Simulacijski model gospodarstva v ZDA po Whartonovem ekonometričnem modelu
- . — Kombinacija analize časovne vrste in sistema za risanje grafov
- . — Program za obdelavo slike v sivi lestvici
- . — Spletni novičarski servis
- . — "Not for navigation"
- . — Prikaz škofij

- . — Prikaz imen lastnikov zgradb in drugih nepremičnin
- . — Prikaz radialnih razdalj od Mestne hiše
- . — Prikazuje tudi rudna nahajališča
Uredniška opomba: Naslov zemljevida: "Road map ...".
- . — Prikazuje južno mejo polnočnega sonca

7.1.2.2 Opombe o jeziku

Opomba o jeziku je potrebna le, če je jezikovna vsebina pomembna in jezik vsebine ni razviden iz drugih elementov opisa.

Primeri

- . — Legenda v angleščini, francoščini in nemščini
- . — Legenda v 12 jezikih
- . — Besedilo v grščini, angleščini in nemščini; imena krajev v grščini in transliterirani grščini
- . — Besedilo v angleščini in francoščini
- . — Predgovor v danščini in angleščini
- . — Prikaz na zaslonu v francoščini in angleščini
- . — Vzoredno italijansko in francosko besedilo
- . — Referati v angleščini ali japonščini; povzetki v angleščini
- . — Besedilo v nemščini; povzetki in kazalo vsebine v ruščini in francoščini
- . — V azerbajdžanščini (cirilica)
- . — Dialogi v francoščini, podnapisi v angleščini
- . — Sinhronizacija v angleščini
- . — Zaprti podnapisi

7.1.3 Opombe k vzorednim naslovom in vzorednim dodatkom k naslovom

Vzoredne naslove in vzoredne dodatke k naslovu lahko navedemo v opombi, kadar jih ne zapišemo v območju 1.

Primeri

- . — Na zvezkih July/Aug. 1962–Sept./Oct. 1966 tudi naslov v kitajščini: Wen hua
- . — Na zvezkih od Oct. 1975 dalje tudi naslov v angleščini: The half-yearly law review
Uredniška opomba: Angleški vzoredni naslov na prejšnjih zvezkih: Law quarterly review.

- . — Naslov še v štirih drugih jezikih
- . — Francoski naslov na naslovnem zaslону: Les techniques de la prévision à court terme
- . — Naslov na dodatni naslovni strani: Introduction à la langue française
- . — Angleški naslov na embalaži: The four seasons
- . — Dodatek k naslovu na embalaži: Songs of redemption

Serijske publikacije in monografski viri v več delih:

Podatke o vzporednih naslovih ali vzporednih dodatkih k naslovu, ki se pojavljajo na kasnejših delih serijske publikacije ali monografskega vira v več delih, lahko navedemo v opombi skupaj s številčenjem posameznih zvezkov ali delov, če je to pomembno za uporabnike kataloga. *Druga možnost* je navedba opombe, da se vzporedni naslovi in/ali vzporedni dodatki k naslovu spreminjajo (glej 1.2.5.6, 1.3.4.9).

Integrirni viri:

Podatke o vzporednih naslovih ali vzporednih dodatkih k naslovu, ki se pojavljajo na prejšnjih iteracijah integrirnega vira (vključno s podatkom, da na prejšnjih iteracijah vzporednega naslova ali naslovov ni bilo), lahko navedemo v opombi, če je to pomembno za uporabnike kataloga (glej 1.2.5.6, 1.3.4.9).

7.1.4 Opombe k navedbam odgovornosti

Opombe k navedbam odgovornosti lahko vsebujejo:

- navedbe odgovornosti, ki niso vzete iz vira, embalaže ali spremnega besedilnega gradiva;
- opombe o variantnih ali razvezanih oblikah imen oseb ali korporacij, opombe o psevdonimih, opombe o osebah ali korporacijah, povezanih z delom, ki jih ne moremo vključiti v druga območja opisa (npr. zato, ker njihova funkcija ni opredeljena);
- navedbe odgovornosti, ki se nanašajo na dodatke ali drugo dopolnilno gradivo in so navedene v viru, vendar ne v predpisanem viru podatkov (glej 1.4.4.4);
- opombe o odrski uprizoritvi, instrumentaciji itd. izvedenih del;
- opombe o osebah ali korporacijah, povezanih s tehnično produkcijo in administrativnimi ali svetovalnimi funkcijami.

Primeri

- . — Domnevni avtor Jonathan Swift
- . — Avtor Voltaire
- . — Risbe Gordon Davey
- . — Polno avtorjevo ime: Mignon Good Eberhart

- . — Polno ime inštituta: Professional Institute of the Public Service of Canada
Stvarni naslov: Journal of the Professional Institute
- . — Na vrhu naslovne strani: Dept. of Defence
- . — Zvezke od [1] dalje zbral: Truong Ky
- . — Domnevni avtor Blaeu po C. Koemanu v: *Atlantes Neerlandici*, zv..., str...
- . — Od 1925 do 1948 pripravljala State Highway Dept; od 1949 do 1955 pripravljala General Drafting Co.; 1965 pripravljala Engineering Services; od 1961 do 1962 pripravljala National Survey; od 1963 do 1969 pripravljala State Highway Dept.; od 1970 dalje pripravljala Dept. of Transportation
- . — "Ground control was supplied by U.S. Coast and Geodetic Survey"
- . — "Plotted ... by G. Petrie and D.P. Nicol, University of Glasgow, 1965. Field reconnaissance, 1962, and geomorphological interpretation by R.J. Price as part of Project No. 1469 of the Institute of Polar Studies, the Ohio State University"
- . — Risbe Inigo Jones
- . — Pravo avtorjevo ime: Alexander Wolcott
- . — Na nalepki na embalaži: The Schools Council
- . — Podatki zbrani v sodelovanju s Christiane Klapisch, École pratique des hautes études, Paris
- . — Animacija Gary Simski ; svetovanje Micro Industries
- . — Sistemska zasnova Henry Letow ; zvok LF Acoustics
- . — Na nalepki na embalaži: Arizona Arts and Science Council
- . — Vsebino razvila Charles Lytle in William Surver ; za zasnovo videodiska in sklada HyperCard odgovoren J. Mark Turner ; programiranje sklada HyperCard Helen Brooks
- . — Predstavitev in razprava: Alan Rich
- . — Programer Leslie Olfson ; priročnik pripravil Jean Fakourey
- . — Izvajano na velikem koncertnem klavirju Erard iz leta 1841
- . — Pripredba Louis Daquin in André Cerf ; dialogi Roger Vaillant ; glasba Jean Wiener ; zvok Lucien Legrand ; scena Paul Bertrand ; Madeleine Robinson (Julie Moret), Albert Préjean (Léon Bouquinqant), Roger Pigaut (Pierre Bouquinqant), Jean Vilar (The Priest)

- . — René Forest, violončelo (1. in 2. delo) ; Anton Hammer, rog (3. delo) ; RIAS-Sinfonietta Berlin ; David Atherton (zadnji 2 deli), Jiri Starek (ostalo), dirigenti

7.1.4.1 Spremembe v navedbah odgovornosti

Monografski viri v več delih:

Opombo o spremembi navedbe odgovornosti, ki se pojavi po prvem ali najzgodnejšem delu monografskega vira v več delih, navedemo, če je novi podatek potreben zaradi identifikacije ali kako drugače pomemben za uporabnike kataloga.

Serijske publikacije:

Opombo o spremembi navedbe odgovornosti, ki se pojavi na kasnejših zvezkih serijske publikacije in ne zahteva novega opisa (glej A.2.7), navedemo, če je to potrebno za identifikacijo serijske publikacije ali kako drugače pomembno za uporabnike kataloga.

Integrirni viri:

Opombe o prejšnjih navedbah odgovornosti, ki jih na zdajšnji iteraciji več ni ali pa so se na prejšnji iteraciji pojavljale v drugačni obliki, navedemo, če je podatek pomemben za uporabnike kataloga. Če je sprememb veliko, lahko navedemo splošno opombo.

Primer

- . — Prejšnji urednik: Matija Babić
- . — Različni uredniki

7.1.4.2 Vir navedbe odgovornosti

Če podatka o odgovornosti nismo prepisali iz prednostnega vira podatkov, lahko vir navedbe odgovornosti navedemo v opombi.

Primer

- . — Avtor naveden na hrbtu naslovne strani

Starejši monografski viri:

Če se navedba odgovornosti v prednostnem viru podatkov ne pojavlja neposredno za navedbo naslova, mesto navedbe odgovornosti pojasnimo v opombi. Navedbe odgovornosti izven vira navedemo v opombi skupaj z virom, v katerem se pojavlja.

Primer

- . — Avtorjevo ime na vrhu naslovne strani
- . — Avtor je Ezechiel Spanheim. Vir: Deutsches Anonymen-Lexikon / Michael Holzmann und Hanns Bohatta, Bd. 1, S. 409, Nr. 11863

7.2 Opombe k območju izdaje in opombe o bibliografski preteklosti vira

7.2.1 Vir navedbe izdaje

Navedemo lahko opombe o viru navedbe izdaje ali navedbe odgovornosti, ki se nanaša na izdajo.

Starejši monografski viri:

Kadar navedbe izdaje ne vzamemo iz predpisanega vira podatkov ali iz dela prednostnega vira podatkov, ki je pred naslovom in navedbo odgovornosti, vir, iz katerega smo vzeli podatek, navedemo v opombi.

Primer

. — Navedba izdaje iz kolofona

Elektronski viri:

Če navedbo izdaje elektronskega vira vzamemo iz vira podatkov, ki se razlikuje od vira podatkov stvarnega naslova, vir navedbe izdaje navedemo v opombi.

Primer

. — Navedba izdaje z brošure

. — Navedba izdaje z nalepke na disku

7.2.2 Spremembe v območju izdaje

Serijske publikacije in monografski viri v več delih:

Spremembe v navedbi izdaje, ki se pojavijo po zvezku ali delu, ki je bil uporabljen kot osnova za opis, in ne zahtevajo novega opisa, navedemo v opombi, če je podatek pomemben za uporabnike kataloga.

Integrirni viri:

Prejšnje navedbe izdaje, ki jih na tekoči iteraciji ni več, ter tiste, ki so se na prejšnjih iteracijah pojavljale v drugačni obliki in ne zahtevajo novega opisa (glej A.2.7.2), lahko navedemo v opombi, če je podatek pomemben za uporabnike kataloga.

7.2.3 Bibliografska preteklost vira

Navedemo lahko opombe, ki se nanašajo na opisovano izdajo ali bibliografsko preteklost dela.

Primeri

. — Izvirna izdaja: London : J. Tonson, 1747

. — Prvič izšlo leta 1965

- . — Prejšnja izdaja: The players of Null-A. London : Dodson, 1970; prvič objavljeno kot: The pawns of Null-A. New York : Street and Smith, 1948
- . — Prej dostopno kot: CAS 675
- . — Ponatis druge izdaje: London : [s. n.], 1760
- . — Posebni odtis: Physical review ; 2nd series, vol. 70, no. 5–6, September 1 & 15, 1946
- . — Reprodukcijska zemljevida, ki ga je izdal Nicolas Berey v Parizu 1663
- . — Reprodukcijska zemljevida: Johannis Hevelii Uranographia totum coelum stellatum. Gedani, 1690
- . — Faksimile prve izdaje: St. Omer : [s. n.], 1610
- . — Faksimile rokopisnega izvornika v National Map Collection, Public Archives of Canada
- . — Po knjigi z istim naslovom Ludwiga Bemelmansa
- . — Po: The treasure of Franchard / by Robert Louis Stevenson
- . — Prirejeno po: Draculus. 1994
- . — Predelana različica diafilma iz leta 1969 z naslovom: Maps and atlas survey
- . — Predelana različica filma iz leta 1972 z naslovom: The miracle of Bali : a recital of music and dancing
- . — "Information from official map reproduced under Government Printer's Copyright No. 4219 on 9/10/69"
- . — Kopija izvornika v Archivo General de Indias, Sevilla
- . — Program prvič izšel pri Educational Software leta 1994
- . — Elektronska različica tiskane publikacije iz leta 1989
- . — Digitalna reprodukcija publikacije iz leta 1522
- . — Zgodnji deli besedila, objavljenega leta 1984 in 1987, so digitalizirani in dostopni prek spleta
- . — Ponovljena avtorjeva raziskava iz 1993
- . — Na embalaži: Multimedia master version of the original 1985 two videodisc version
- . — Vir kopiran oktobra 1996 z lokalne mreže
- . — Predelana izdaja dela: Mental capacity : medical and legal aspects of the aging. 1977
- . — "Map based on uncontrolled aerial photography flown 1972. Map field checked 1973"

- . — Prvič izšlo v Environmental science series
- . — Posneto v Londonu, Abbey Road, studio 1, avgusta 1965

7.2.4 Odnosi z drugimi viri

7.2.4.1 Prevodi

Kadar vemo, da je delo v viru prevod, v območju 7 navedemo izvirni naslov dela ali, kjer pride v poštev, ključni naslov in ISSN (glej tudi 1.2.4). Kadar vemo, da gre za prevod določene izdaje dela z lastnim naslovom, najprej navedemo ta naslov, sledi mu lahko naslov izvirne izdaje prevedenega dela. Kadar vir vsebuje več posameznih del, lahko opombe o prevodu vključimo v opombo o vsebini.

Za opombe o jeziku naslova glej 7.1.2.2.

Za izdaje vira, ki se pojavljajo hkrati v različnih jezikih, glej 7.2.4.3.

Primeri

- . — Prevod dela: La muerte de Artemio Cruz
- . — Prvotno izšlo kot: Five on Kirrin Island again
- . — Prevod dela: Gulliver's travels
- . — Izvirni naslov: Dissertatio physica de natura et remediis fulminum
- . — Izvirni naslov: North Land footprints, or, Lives on Little Bent Tree Lake; prevedeno iz francoščine
Uredniška opomba: Izvirno angleško besedilo prevedeno najprej v francoščino, nato v hrvaščino.
- . — Izvirni naslov: Kira kira hikaru; prevedeno v finščino iz angleškega prevoda: Twinkle twinkle
- . — Prevod dela: Radiohimiâ = ISSN 0033-8311
Stvarni naslov: Soviet radiochemistry

7.2.4.2 Reprodukcije

Kadar je vir verna reprodukcija drugega vira (npr. faksimile ali kakšna druga fotografska (ali mikro-) reprodukcija tiskanega naslova, kopija gramofonske plošče na zvočni kaseti, reprodukcija filma na videokaseti, digitalizirana različica), v opombi pojasnimo, da je vir reprodukcija (glej A.2.5). Navedemo naslov izvirnega vira (kadar se razlikuje od naslova reprodukcije) in podatke o založništvu; navedemo lahko tudi pogostnost izhajanja izvirnega vira.

Primeri

- . — Reprodukcija mesečnika, Paris : Librairie Rouquette
Območja 1-5: Le banquet. — Reprod. [en fac-sim.]. — No 1 (mars 1892)—no 8 (mars 1893). — Genève : Slatkine, 1971. — 23 cm

- . — Reprodukcijska mesečnika, pozneje dvomesečnika, Paris : H. Lemoine
Območja 1–5: Le pianiste : [journal spécial, analytique et instructif]. — [Reprod. en fac-sim.]. — 1 (1833/34)–2(1834/35). — Genève : Minkoff, 1972. — Portr. ; 31 cm
- . — Faksimile. Izvirna izdaja: London : R. Walton, [1654]
Območje 4: London : London Topographical Society, 1898
- . — Mikrografska reprodukcija. Izvirna izdaja: Porto : Tércio de Miranda, 1910–1932
Območje 4: Lisboa : Biblioteca Nacional, 1986–1988
- . — Digitalna reprodukcija. Izvirna izdaja: Impressa Romae : per B[ernardinum de] V[italibus], 1522
Območje 4: Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2005
- . — Mikroreprodukcija. Izvirna izdaja: XIV, 624 str.

7.2.4.3 Viri z različnimi izdajami

Kadar vir izhaja hkrati v dveh ali več različnih izdajah, ki se med seboj razlikujejo v delu vsebine in/ali v jeziku, navedemo poimenovanje druge izdaje oz. izdaj. Če poimenovanja druge izdaje oz. izdaj ni mogoče ugotoviti, navedemo splošno opombo. Če vir izhaja v toliko izdajah, da vseh ne moremo imenovati, navedemo splošno opombo.

Primeri

- . — Izhaja tudi kot zgodna izdaja, izdaja z dvema zvezdicama in izdaja s tremi zvezdicami
Območje 2: Zadnja izdaja
- . — Izšlo tudi kot National edition
Območje 2: City edition
- . — Navedba izdaje se nanaša na spored
Uredniška opomba: Izhaja v več izdajah z enakim uredniškim gradivom; popisi programa se nanašajo na posamezna geografska območja.
- . — Več izdaj
- . — Izšlo tudi v francoščini in nemščini
- . — Angleška izdaja vira: Bulletin critique du livre français = ISSN 0007-4209
Stvarni naslov: New French books

7.2.4.4 Viri s suplementi, prilogami itd.

Kadar ima opisovani vir enega ali več suplementov in/ali prilog, lahko v opombi navedemo naslov ali ključni naslov in ISSN suplementa in/ali priloge.

Primeri

- . — Ima suplement: Journal of the Royal Numismatic Society = ISSN 0307-8019
Stvarni naslov: Numismatic chronicle
- . — Ima suplement: Das kleine Blatt
Stvarni naslov: Der Kreis
- . — Vsebuje geološki opis prikazanega območja v angleščini in francoščini
- . — Vsebuje kazalo naseljenih krajev in tabelo razdalj

Kadar je suplementov veliko, lahko navedemo splošno opombo o njihovem obstoju.

Primeri

- . — Od 8. do 10. izd. četrletni in letni kumulativni suplementi
- . — Več suplementov

7.2.4.5 Suplement ali priloga k

Kadar je vir suplement ali priloga drugega vira, v opombi navedemo naslov ali ključni naslov in ISSN glavnega vira.

Primeri

- . — Suplement k: Philosophical magazine = ISSN 0031-8086
Stvarni naslov: Advances in physics
- . — Suplement k: La lettre du maire = ISSN 0395-0182
Stvarni naslov: La lettre du maire (Paris). Textes et documents
- . — Suplement k: Der Kreis
Stvarni naslov: Das kleine Blatt
- . — Priloga k: Transport public = ISSN 0249-5643
Stvarni naslov: Action transport

7.2.4.6 Drugi odnosi

Navedemo lahko tudi opombe o drugačnih odnosih med opisovanim virom in drugimi viri; ob tem je v opombi treba opredeliti vrsto odnosa, naslove ali ključne naslove in ISSN-je drugega vira oz. virov.

Kadar dva vira ali več izideta skupaj, vsakega od njih opišemo posebej; v posameznih opisih navedemo opombo, da je vir izšel skupaj z drugim virom.

Primeri

- . — Izhaja skupaj z: Sugar industry abstracts
Stvarni naslov: La sucrerie belge ...
- . — Izhaja skupaj z: La sucrerie belge
Stvarni naslov: Sugar industry abstracts ...

- . — Vol. 4, no. 1– izšlo v: Driftwood Public Library gazette
Stvarni naslov: Newsletter / Friends of Driftwood Public Library
Uredniška opomba: Prejšnje številke so izhajale samostojno.
- . — Izšlo z: Gamla Testament. Stockholm : Rumstedt, 1812; Nya Testament. 4th ed., Stockholm : Rumstedt, 1811. Oba vira sta izšla samostojno

7.2.4.7 Odnosi med kontinuiranimi viri

7.2.4.7.1 Nadaljevanje

Če je kontinuirani vir nadaljevanje drugega kontinuiranega vira, v opombi navedemo naslov ali ključni naslov in ISSN *predhodnega* kontinuiranega vira; opombo uvaja besedna zveza *Je nadaljevanje:* (ali ustreznica v drugem jeziku).

Primer

- . — Je nadaljevanje: Monthly Scottish news bulletin = ISSN 0307-5273
Stvarni naslov: Pointer

Če se kontinuirani vir nadaljuje kot drug kontinuirani vir, v opombi navedemo naslov ali ključni naslov in ISSN *sledečega* kontinuiranega vira; opombo uvaja besedna zveza *Nadaljuje se kot:* (ali ustreznica v drugem jeziku).

Primer

- . — Nadaljuje se kot: Annual report of the General Manager - Transport Department, Glasgow Corporation = ISSN 0308-4140
Stvarni naslov: Report of the General Manager for the year ... / presented to the Glasgow Corporation Transport Committee

7.2.4.7.2 Združitev

Če je kontinuirani vir posledica združitve dveh ali več drugih kontinuiranih virov, v opombi navedemo naslove ali ključne naslove in ISSN *predhodnih* kontinuiranih virov; opombo uvaja besedna zveza *Nastalo z združitvijo:* (ali ustreznica v drugem jeziku).

Primeri

- . — Nastalo z združitvijo: British abstracts. B 1, Chemical engineering, fuels metallurgy, applied electrochemistry and industrial inorganic chemistry = ISSN 0365-8740; in: British abstracts. B 2, Industrial organic chemistry = ISSN 0365-8929
Stvarni naslov: Journal of applied chemistry. Abstracts
- . — Nastalo z združitvijo: Nordia tiedonantoja. Sarja A = ISSN 0359-2510; in: Nordia tiedonantoja. Sarja B = ISSN 0359-2529
Stvarni naslov: Nordia tiedonantoja / Oulun yliopiston maantieleen laitios

- . — Nastalo z združitvijo: Emmenthaler Blatt; in: Neue Berner Zeitung

Stvarni naslov: Berner Zeitung

Če se je kontinuirani vir združil z enim ali več kontinuiranimi viri v nov kontinuirani vir, v opombi navedemo naslov ali ključni naslov in ISSN vseh drugih kontinuiranih virov; opombo uvaja besedna zveza *Združi se z:*, ki ji sledita besedna zveza *in nastane:* (ali ustreznica v drugem jeziku) in naslov novonastalega vira.

Primeri

- . — Združi se z: Journal of the British Ceramic Society = ISSN 0524-5133; in nastane: Transactions and journal of the British Ceramic Society = ISSN 0307-7357

Stvarni naslov: Transactions / British Ceramic Society

- . — Združi se z: Gran vía; in nastane: Revista Gran vía de actualidades, artes y letras

Stvarni naslov: Revista de actualidades, artes y letras

- . — Združi se z: Nordia tiedonantoja. Sarja B = ISSN 0359-2529; in nastane: Nordia tiedonantoja (1995) = ISSN 1238-2078

Stvarni naslov: Nordia tiedonantoja. Sarja A

- . — Združi se z: L'exportation en pratique; in nastane: Commerce extérieur Suisse

Stvarni naslov: Euro centre Suisse

7.2.4.7.3 Razcepitev ali odcepitev

Če je nov kontinuirani vir nastal z razcepitvijo drugega kontinuiranega vira na dva ali več kontinuiranih virov, naslov ali ključni naslov in ISSN *predhodnega* kontinuiranega vira, od katerega se je ta novi vir odcepil, navedemo v opombi; opombo uvaja besedna zveza *Deloma je nadaljevanje:* (ali ustreznica v drugem jeziku).

Primer

- . — Deloma je nadaljevanje: Proceedings - Institution of Mechanical Engineers = ISSN 0020-3483

Stvarni naslov: Proceedings / Institution of Mechanical Engineers. Part 2

Navedemo lahko tudi podatke o drugih kontinuiranih virih, ki so nastali kot rezultat razcepitve.

Če se je kontinuirani vir razcepil na dva ali več kontinuiranih virov, v opombi navedemo naslove ali ključne naslove in ISSN *novonastalih* kontinuiranih virov; opombo uvaja besedna zveza *Razcepi se na:* (ali ustreznica v drugem jeziku).

Primeri

- . — Razcepi se na: Comparative biochemistry and physiology. A, Comparative physiology = ISSN 0300-9629; in na: Comparative biochemistry and physiology. B, Comparative biochemistry = ISSN 0305-0491

Stvarni naslov: Comparative biochemistry and physiology

- . — Razcepi se na: Nordia tiedonantoja. Sarja A = ISSN 0359-2510; in na: Nordia tiedonantoja. Sarja B = ISSN 0359-2529

Stvarni naslov: Nordia tiedonantoja / Pohjois-Suomen maantieteellinen seura

Če se je kontinuirani vir odcepil od drugega kontinuiranega vira, v opombi navedemo naslov ali ključni naslov in ISSN kontinuiranega vira, katerega del je bil; opombo uvaja besedna zveza *Odcepi se od:* (ali ustreznica v drugem jeziku).

Primer

- . — Odcepi se od: Boekengids

Stvarni naslov: Jeugdboekengids

7.2.4.7.4 Prezmem

Če je kontinuirani vir prevzel enega ali več drugih kontinuiranih virov in obdržal prvotni naslov, v opombi navedemo naslov ali ključni naslov in ISSN vsakega *prevzete*ga kontinuiranega vira; opombo uvaja beseda *Prevzame:* (ali ustreznica v drugem jeziku).

Primeri

- . — Prevzame: Annals of philosophy = ISSN 0365-4915

Stvarni naslov: Philosophical magazine

- . — Prevzame: Panorama congiunturale

Stvarni naslov: Notizie economiche UBS

Če je kontinuirani vir prevzel drug kontinuirani vir, v opombi navedemo naslov ali ključni naslov in ISSN kontinuiranega vira, ki je opisovanega prevzel; opombo uvaja besedna zveza *Prevzame ga:* (ali ustreznica v drugem jeziku).

Primeri

- . — Prevzame ga: Quarterly review of marketing = ISSN 0307-7667

Stvarni naslov: Marketing forum

- . — Prevzame ga: Journal d'agriculture suisse

Stvarni naslov: Le cultivateur de la Suisse romande

Leto prevzema navedemo v opombi, če je pomembno za uporabnike kataloga.

Primer

. — Leta 1827 ga prevzame: Annals of philosophy = ISSN 0365-4915

Stvarni naslov: Philosophical magazine

. — Leta 1975 ga prevzame: Quarterly review of marketing = ISSN 0307-7667

Stvarni naslov: Marketing forum

7.2.4.7.5 Zbirka s podzbirkami

Če ima serijska publikacija podzbirke s podrejenimi naslovi, v opombi lahko navedemo naslov ali ključni naslov in ISSN vseh podzbirk.

Primer

. — Podzbirki: Cuadernos de geohistoria regional; Cuadernos de investigación social

Stvarni naslov: Documentos de la Facultad de Filosofía, Letras y Ciencias

Kadar je podzbird veliko, lahko navedemo splošno opombo o njihovem obstoju.

Primer

. — Več podzbirk

7.2.4.7.6 Podzbirka

Kadar je opisovana serijska publikacija podzbirka, podatke o glavni zbirki navedemo v območju 6 in ne v območju 7.

7.3 Opombe k območju posebnih podatkov o gradivu ali o vrsti vira

7.3.1 Matematični podatki (kartografski viri)

Matematične ali kartografske podatke, ki dopolnjujejo ali pojasnjujejo podatke, navedene v območju 3, lahko navedemo v opombi.

Primeri

- . — “This map is constructed by using a special projection system that gives a perspective effect while the immediate lake area remains in scale”
- . — Merilo izvornika ok. 1:1 300
Uredniška opomba: Za povečavo aerofotografije.
- . — Orientirano s severom na desni
- . — Začetna meridiana: Ferro in Pariz
- . — Grafikon spremenljivega merila: “Statute miles Mercator projection”
- . — Relief prikazan z izohipsami, senčenjem in barvnimi sloji
- . — Relief prikazan z izohipsami, globina z izobatami
- . — Relief prikazan s slikami in s senčenjem. Globina prikazana z globinskimi kotami in izobatami
- . — “Ekvidistance 50 m”
- . — Globinske kote v sežnjih

7.3.1.1 Pri nebesnih kartah je prva opomba k območju matematičnih podatkov opomba o magnitudi. Izrazu *mejna magnituda* ali ustreznici v drugem jeziku sledi številka, katere vrednost je lahko največ 22.

Primer

- . — Mejna magnituda 3,5

7.3.1.2 Pri fotografijah in posnetkih, ki so nastali z metodami daljinskega zaznavanja, je prva opomba k območju matematičnih podatkov opomba, ki se nanaša na to vrsto vira.

Primeri

- . — f 6.016 inčev, višina leta (prvotna) 8.000 čevljev
Uredniška opomba: Za povečavo aerofotografije.
- . — f 5.944 inčev, višina leta 12.000 čevljev
- . — Snemalni sistem MSS, kanala 3 in 4
Uredniška opomba: Za posnetke, ki so nastali z metodami daljinskega zaznavanja.

7.3.1.3 Digitalni kartografski viri

Podatki, ki jih nismo navedli v območju 3, kot so podatki o digitalnem grafičnem prikazu, lahko vsebujejo podrobnosti o načinu digitalnega grafičnega prikaza, npr. o metodi indirektnih reference (tj. o vrstah geografskih značilnosti, odgovarjajočih grafikonih ali drugih pripomočkih za navajanje lokacij), podatke o topološkem nivoju in prostorske podatke (koordinatni sistem, geodetski datum) z dodatnimi informacijami o kakovosti podatkov, zgradbi plasti, formatu prenosa, merjenjih itd.

Pri elektronskih virih lahko navedemo vrsto podatkov (npr. raster, vektor, točko), vrsto objekta (npr. točko, črto, poligon, piksel), število objektov, uporabljenih za prikaz prostorskih podatkov, in ime formata (npr. digitalni prenos podatkov).

Vrsta podatkov. Navedemo neposredno referenčno metodo (tj. sistem objektov), uporabljeno za predstavitev prostora v elektronskem viru (npr. raster, vektor, točka).

Vrsta objekta. Navedemo vrsto točke, rasterja in/ali vektorja za določene vrste objektov, uporabljenih v elektronskem viru. Različne vrste ločimo z vejico.

Zbir objektov.

Zbir točk/vektorjev. Navedemo število točk ali vektorjev, s katerimi so prikazani objekti ali posamezne vrste objektov, uporabljenih v elektronskem viru.

Zbir rasterjev objektov. Navedemo število vrstic x število stolpcev x število vokslor (navpično) v enem rasterju elektronskega vira. Vrstice in stolpci se uporabljajo za pravokotne rastrske vire. Voksli se uporabljajo pri pravokotnih volumetričnih virih.

Format. Navedemo ime formata in različice, v kateri je shranjen elektronski vir.

Primeri

Točka : točka entitete

Vektor : mrežne verige, ravninski graf

Raster : piksel

Raster : piksel ; TIFF

Vektor : točka, črta, poligon ; ARC/INFO prenos, različica 1.0

Vektor : rob (70)

- . — Lokacija: 100-letna meja naplavne ravnice; 500-letna meja naplavne ravnice
- . — Geografski sistem: koordinate ; decimalne stopnje
- . — Severnoameriški datum 1927 : elipsoid: Clarke 1866 (velika polos: 6378206.4 ; imenovalec razmerja sploščenosti: 294.98)
- . — Format datoteke: SUF2, DGN (format Microstation), DXF, DWG (format AutoCad); 9-inčni kolut magnetofonskega traku, Exabite (8-milimetrski kaseti); majhne datoteke na disku

- . — Dostavljeno 31. 12. 1992: List 9W, 9O, 14W, 14O, 15W, 19W, 19O, 20W (razen Texel); pošilja se po listih ali njihovih delih
- . — Struktura: Vsi deli črt so povezani z vozli, kadar pa imajo lastno identiteto, so dopolnjeni z lastnimi kodami; nastali poligoni (objekti) so kodirani s pomočjo centroida

Pri elektronskih virih lahko zapišemo ločljivost, izraženo kot velikost v metrih najmanjšega elementa, ki ga lahko razberemo iz podatkov (običajno je to velikost piksla ali oddaljenost oglišča).

Primer

- . — Ločljivost: 1 piksel = 20 m
- . — Ločljivost: najmanjša oddaljenost sosednjega oglišča: prostorska oddaljenost 5 m

7.3.2 Navedba glasbenega formata (muzikalije)

Opombe o navedbi glasbenega formata lahko vsebujejo posebnosti ali razlike med posameznimi deli vira.

Primer

- . — Lutenjska tabulatura in notno črtovje na nasprotnih straneh

7.3.3 Številčenje (kontinuirani viri)

7.3.3.1 Podatke o številčenju, ki jih nismo navedli v območju 3, ali razlog za izpuščanje takih podrobnosti (npr. neoštevilčena zbirka) lahko navedemo v opombi.

Primer

- . — Ni izhajalo od 1939 do 1945
- . — Neoštevilčena zbirka

7.3.3.2 Kadar je opis narejen po vmesnem zvezku ali delu serijske publikacije, lahko navedemo opombo o številčenju prvega zvezka ali dela, če je podatek dostopen iz drugih virov. Če je serijska publikacija prenehala izhajati, zadnji zvezek ali del pa v času izdelave opisa ni bil dostopen, lahko navedemo opombo o številčenju zadnjega zvezka ali dela (glej 3.3).

Primeri

- . — Začne se z: Vol. 1, no. 1 (1972)
- . — Zaključí se z: Vol. 1, no. 6 (Oct. 1974)
- . — Začne se z: No. 1, izšla leta 1968
- . — Zaključí se z zv. za leto 1982
- . — Začne se z: Vol. 1, no. 1 (May 1974); zaključí se z: Vol. 1, no. 6 (Oct. 1974)
- . — Začne se leta 1962 in zaključí leta 1975

7.3.3.3 Kadar opisujemo suplement ali prilogo, podrejeno glavni serijski publikaciji, lahko navedemo opombo o številčenju glavne serijske publikacije.

Primer

- . — No. 1 (1983) suplementa se ujema z 10. évf., 1. sz. (1983) glavne publikacije
- Stvarni naslov:* Külpolitika. English-language supplement

7.3.3.4 V opombi navedemo tudi neobičajno ali neredno številčenje, ki ga nismo navedli v območju številčenja, in druge posebnosti v številčenju, če menimo, da so pomembne za uporabnike kataloga (glej 3.3).

Primer

- . — Vol. 29, no. 3–vol. 39, no. 2 neoštevilčena
- . — Številčenje se vsako leto začne z no. 1

7.4 Opombe k območju založništva, produkcije, distribucije itd.

7.4.1 Opombe k območju založništva, produkcije, distribucije itd. lahko vsebujejo informacije o drugih založnikih, producentih, distributerjih itd. vira, pojasnila o variantnih podatkih o založništvu, produkciji, distribuciji itd., podatke o nepravilnostih in o dodatnih datumih/letnicah.

Primeri

- . — Objavljeno tudi v Colombu pri založbi Ceylon University Press
- . — Založnik v navedbi privilegija: Sulpice Sabon
- . — V kolofonu letnica 1723
- . — Datum v obliki kronograma
- . — Vpisano v "Stationers' Register", 22. julija 1587
- . — Vol. 4 izšel leta 1939, vol. 5 leta 1946
- . — Izvirni impresum prelepljen z besedilom: C.F. Peters, Frankfurt, London, New York
- . — Distributer za Veliko Britanijo: EAV Ltd., London
- . — Podatki o založništvu na nalepki na embalaži: Taftville (Conn.) : MCD Software Associates
- . — Distribucija uporabniškega priročnika: American Political Science Association, Washington, D.C.
- . — Nalepka na disku z letnico: cop. 1992
- . — Ugotovljeno leto izida priročnika 1994
- . — Kraj izida "Cosmopoli" je izmišljen; ugotovljen je kot Frankfurt a.M., po: Die falschen und fingierten Druckorte / E.O. Weller, Bd. 1, str. 285

- . — Kraj izida ugotovil katalogizator glede na tipografske značilnosti
- . — Zvezek 1 izšel 1561; zv. 2: 1564; zv. 3: 1562; zv. 4: 1560
Območje 4: , 1560-1564
- . — Št. 1 izšla 2006; leto izida iz št. 2
Območje 4: , 2005-

Starejši monografski viri:

Kadar podatka o založništvu, produkciji, distribuciji itd. ne vzamemo iz predpisanega vira podatkov, vir podatka navedemo v opombi.

Primeri

- . — Ime založnika iz kolofona
- . — Thomas Saint je deloval v Newcastle upon Tyne od približno 1769 do približno 1788. Vir: Dictionary of the printers and booksellers who were at work in England, Scotland and Ireland from 1726 to 1775 / H.R. Plomer, 3, str. 221

7.4.2 Spremembe v območju založništva, produkcije, distribucije itd.

Serijske publikacije in monografski viri v več delih:

Spremembe kraja izida in/ali imena založnika, ki nastanejo po prvem ali najzgodnejšem zvezku ali delu, skupaj s številčenjem teh zvezkov navedemo v opombi, če je to pomembno za uporabnike kataloga. Če je sprememb veliko, lahko navedemo splošno opombo (glej 4.1.15, 4.2.13).

Primeri

- . — Založništvo: Redwing [sic] (Minn.), 1864–1865; Le Sueur, Minn., 1865
- . — Navedba založništva se spreminja

Integrirni viri:

Prejšnje kraje izida in/ali imena založnikov, ki jih na tekoči iteraciji ni več ali pa so se na prejšnjih iteracijah pojavljali v drugačni obliki, navedemo v opombi, če so pomembni za uporabnike kataloga (glej 4.1.15, 4.2.13).

Primer

- . — Založništvo: New York : McGraw-Hill, 1974–1975; South Hackensack, N.J. : F.B. Rothman, 1976–1978

7.5 Opombe k območju fizičnega opisa

7.5.1 Dodatne fizične podrobnosti

Opombe k območju fizičnega opisa lahko vključujejo dodatne informacije o fizičnem opisu publikacije, ki dopolnjujejo formalno navedbo v območju 5, in podatke o posebnih fizičnih značilnostih publikacije. Navedemo lahko tudi opombe o spremnem gradivu ali o prejšnjih fizičnih lastnostih integrirnega vira.

Primeri

- . — Hrbtni strani listov prazne
Uredniška opomba: Listi oštevilčeni na obeh straneh.
- . — Listi potiskani na obeh straneh
Uredniška opomba: Listi oštevilčeni samo na eni strani.
- . — Zvezki oštevilčeni: 1, 2A, 2B, 2C, 3
- . — Strani oštevilčene tudi 321–401
- . — Zemljevid na spojnem listu
- . — Ročno barvane ilustracije
- . — Tiskano na brez kislinškem papirju
- . — Naslovna stran natisnjena v črni in rdeči barvi
- . — Vodni žig: C & I Honig
- . — V kuverti, s stvarnim naslovom na zaklopu
- . — Dodan neobvezen part violončela
- . — Plošča odtisnjena na pravokotni podlagi, 20 x 20 cm
- . — Embalaža: 32 x 36 x 16 cm
- . — Listi merijo: 24 x 48 cm, 16 x 42 cm, 16 x 28 cm
- . — Potiskana površina meri 30 x 46 cm
- . — Višina s stojalom: 114 cm
- . — Animirane prosojnice za uporabo z napravo Photo Motion Activator
- . — Vidno pri osvetlitvi z žarnico
- . — Za projekcijo z laserskimi žarki
- . — Elektronska priredba za stereofonski učinek
- . — Sinhronizirano po standardu USPEC 2
- . — Sinhronizirano z impulzi Philips N2209/LFD3442
- . — Besedilo pesmi na ščitnem ovitku
- . — Priloge v akvatinti ali bakrorezu
- . — Izd. 8–10 izšle v 2 zv.; izd. 11–15 v 3 zv.; izd. 16–20 v 4 zv.; izd. 21– v 5 zv.

- . — Velikost vira: izvirna kopija (113 776 KB) ; uporabniška kopija (5 631 KB)
- . — Digitalna in analogna sled v angleščini in nemščini
- . — Mirujoče slike stisnjene v formatu JPEG
- . — Dokumentacija: Comprehensive occupational health nursing preparation / principal investigator, Daniel Murphy. — Houston, TX : Data Health Nursing Publishers, cop. 1994. — ISBN 0-87301-605-6
Uredniška opomba: Spremno gradivo za elektronski vir z dostopom na daljavo.

Starejši monografski viri:

Navedemo lahko uvezane priloge, ki so vključene v številčenje strani ali listov vira.

Primer

- . — 12 f. pril. vključenih v paginacijo

ali

- . — 12 f. pril. vključenih v paginacijo kot str. 5–6, 11–12, 19–20, 29–30, 39–40, 49–50, 59–60, 69–70, 79–80, 89–90, 99–100, 109–110

Število vrstic na strani in vrsto tiska navedemo, če to pomaga pri identifikaciji tiskarja ali če je pomembno za uporabnike kataloga.

Primer

- . — 24 vrstic na str.; tipografija 24G

Fizični opis vira, vključno s seznamom signatur, navedemo, če je to pomembno za uporabnike kataloga. Navedemo lahko popolno kolacijo po opombah, oblikovanih po standardu za referenčne vire (glej Dodatek C). Izvod oz. izvode, na katerih temelji kolacija, lahko natančneje navedemo.

Primeri

- . — Signature: A–K⁴
- . — Kolacija: 8vo: A–H4; 32 f: str. [1–2] 3–62 [63–64]; Š3(–H3) s signaturami. H4 prazen
- . — Kolacija: a² A–L⁴ M². Po izvodu x v zbirki y

7.5.2 Drugi dostopni fizični formati

Če je vir dostopen na različnih fizičnih nosilcih ali v različnih formatih, lahko to navedemo v opombi.

Primeri

- . — Od zvezka 46 dalje dostopno tudi na spletu
- . — Dostopno v 8- ali 16-milimetrskih različicah
- . — Izšlo tudi na diapozitivih na steklu
- . — Izšlo tudi v formatih, ki so združljivi z osebnim računalnikom in z računalniškim okoljem IBM
- . — Dostopno v različicah ASCII in PostScript
- . — Dostopno v formatih PDF in HTML
- . — Dostopno tudi na spletu: <http://www.iuee.eu/pdf-publicacio/180/1xoiv6WP3Aakx4Ey2ic6.PDF>

7.6 Opombe k območju zbirke in monografskih virov v več delih

7.6.1 Opombe k območju zbirke in monografskih virov v več delih lahko vključujejo opombe o zbirki ali o monografskem viru v več delih (glej območje 6) in opombe o urednikih zbirke.

Primeri

- . — Glavna zbirka oštevilčena 244
- . — Urednik zbirke: Samuel Johnson
- . — Vsak zvezek v zbirki oštevilčen z 10, 20, 30 itd.

Starejši monografski viri:

Kadar podatka o zbirki ne vzamemo iz predpisanega vira podatkov, vir, iz katerega smo dobili podatke, navedemo v opombi.

Primer

- . — Navedba zbirke na hrbtu naslovne strani

7.6.2 Če vir izide v podzbirki z značilnim naslovom, ki je naveden v območju 6, lahko v opombi navedemo naslov in ISSN glavne zbirke.

Če vir izide v podzbirki s podrejenim naslovom, ki je naveden v območju 6 skupaj z glavno zbirko, lahko v opombi navedemo ISSN glavne zbirke (glej 6.5.2).

Primeri

- . — Glavna zbirka: Department of State publication
- . — ISSN glavne zbirke: ISSN 0342-2259

7.6.3 Če se ključni naslov zbirke ali podzbirke razlikuje od stvarnega naslova zbirke ali podzbirke, lahko navedemo opombo.

7.7 Opombe o vsebini

7.7.1 Opombe o vsebini lahko vključujejo seznam vsebine in opombe o drugih dodatkih, kot so kazala, priloge, bibliografije, diskografije itd.

Pri avdiovizualnih virih podatke o trajanju posameznih del, če jih vključimo v opombo o vsebini, navedemo takoj za bibliografskim opisom.

Za splošne opombe o naravi in obsegu vsebine vira glej 7.1.2.

7.7.2 Seznam vsebine

Naslove in druge podrobnosti o delih, ki jih vsebuje vir s skupnim naslovom (glej 1.1.4.3), lahko navedemo v opombi.

Primeri

- . — Vsebina: The homecoming / by Harold Pinter. Chips with everything / by Arnold Wesker. Marching song / by John Whiting
- . — Vsebina: The L-d's address to K.G.II. The K's answer. A new ballad
- . — Vsebina: Voluntary I and Te Deum ; Voluntary and Jubilate
- . — Vsebina: Trap and guess ; Bumblebug ; Hidden treasures
- . — Vsebina: CD-ROM data (1:29) ; The young person's guide to the orchestra (16:27) ; Extra audio examples (55:43)
- . — Vsebina: Les secteurs sanitaires ; Ensemble des médecins spécialistes libéraux par secteur sanitaire au 1.1.1979 ; Evolution de la densité des médecins libéraux par secteur sanitaire du 1.1.1976 au 1.1.1979
- . — Vsebina: The fourth millenium / Henry Brant (9 min). Music for brass quintet / Peter Phillips (14 min)
- . — Vsebina: Getting ahead of the game (81 sl.) ; Decisions, decisions (55 sl.) ; Your money (72 sl.) ; How to be a loser (65 sl.) ; The law and your pocketbook (70 sl.) ; The all-American consumer (63 sl.)
- . — Vsebina: Klarinettenquintett A-Dur, KV 581 / Wolfgang Amadeus Mozart (29 min). Klarinettenquintett B-Dur, op. 31 / Carl Maria von Weber (24 min, 14 sek)

Monografski viri v več delih:

Seznam vsebine lahko vsebuje oznake, naslove, navedbe odgovornosti, navedbe obsega itd. fizično ločenih enot, ki sestavljajo monografski vir v več delih.

Primeri

- . — Vsebina: Vol. 1, A midsummer night's dream ; Vol. 2, Henry IV
- . — Vsebina: Pt. 1, The fellowship of the ring ; Pt. 2, The two towers ; Pt. 3, The return of the king
- . — Vsebina: Cohort file 1, Mature men (45–59 yrs.) ; Cohort file 2, Mature women (45–59 yrs.) ; Cohort file 3, Young boys (14–24 yrs.) ; Cohort file 4, Young girls (14–24 yrs.)
- . — Vsebina: 1, Mixmatch / J. Broady and L.M. Tiems. Ollie the otter / Dana Brynner. 2, Capture the play / Paul Edelstein. Winner take all / Jennifer Drake.
- . — Vsebina: 1, 1985–1989 ; 2, 1990–1995
- . — Vsebina: Pt. 1, The cause of liberty (24 min) ; Pt. 2, The impossible war (25 min)

Za stopenjski opis glej dodatek A.

7.7.3 Opombe o drugih dodatkih

Navedemo lahko opombe o bibliografijah, kazalih in drugih delih vira, če so pomembne za uporabnike kataloga.

Primeri

- . — Vsebuje tudi Gaming Act 1913
- . — Vsebuje tudi navedbo povzetkov demografskih podatkov ZDA
- . — Vsebuje tudi reportažo o vojaški paradi
- . — Bibliografija: str. 291
- . — Diskografija: str. 291
- . — Seznam filmov: str. 323–327
- . — Vsebuje: Bibliography of Northwest materials
- . — Vsebuje seznam del za nadaljnji študij
- . — Vsebuje kazalo
- . — Vsebuje kazalo pesmi
- . — Kazali: Vol. 1–25 (1927–1951) v vol. 26, no. 1
- . — Povzetek v angleščini: str. 143–146

Kartografski viri:

Opise vstavkov, ilustracij, delov zemljevida in podobnih prikazov lahko navedemo v opombi.

Primeri

- . — Vstavki: trije zemljevidi: Structural regions ; Topographical regions ; Erosional and depositional regions. Merilo približno 1:170 000 000. Vsak 10 x 24 cm
- . — V levem in desnem spodnjem vogalu severno polarno in južno polarno območje v polarni projekciji premera 8 cm
- . — Ilustracije: dekorativna kartuša z besedilom v zgornjem levem kotu; ljudstva sveta in alegorični prikazi Evrope, Azije, Afrike in Amerike na robovih zemljevida
- . — Vsebuje stvarno kazalo, besedilo in barvne ilustracije različnih vrst boj, ladij, svetilnikov, rib, ptic, morskih rastlin, morskih vetrnic in koral ter 9 lokalnih zemljevidov
- . — Vstavki v merilu 1:50 000: Paris, Madrid, Bern, Amsterdam, London
- . — Vstavki s stvarnimi kazali: Plant City, Brandon Area, Apollo Beach, Del Webb's Sun City Center
- . — Vsebuje vstavke območij Liverpoola in Nottinghama, opise 3 priporočenih izletniških poti, tabelo razdalj, besedilo in oglase
- . — Prečni deli zemljevida A-B; C-D; in E-F vzdolž spodnjega roba
- . — Vsebuje pregledni list območja, ki ga prikazuje zemljevid
- . — Vsebuje pregledni zemljevid območja na drugih listih
- . — Na hrbtni strani: New map of South Hadley, Mass. Merilo 1:15 000
- . — Na hrbtni strani 18 zemljevidov "Interchange layouts in Mahoning County" in zemljevidi za Craig Beach, Sebring, Beloit, Canfield, Poland, New Middletown, Washingtonville, Lowellville, Stouthers, Campbell in Youngstown s kazalom ulic

- . — Na hrbtni strani nekaterih listov besedilo, kazala, barvne ilustracije, seznam turističnih objektov in radijskih postaj, podatki o cestnih razdaljah v miljah, zemljevid avtoceste z urejenimi priključki, slikovni zemljevid, zemljevid zgodovinskih znamenitosti in zemljevid lokalnih cest

7.8 Opombe k območju identifikatorja vira in pogojev dostopnosti

7.8.1 Opombe o identifikatorju vira in pogojih dostopnosti

Opombe, ki se nanašajo na identifikator vira in pogoje dostopnosti, lahko vključujejo opombe o omejeni nakladi ali omejeni distribuciji.

Primeri

- . — 250 izvodov
- . — Omejena izdaja 20 podpisanih in oštevilčenih izvodov
- . — Izdaja obsega 75 izvodov, ni na prodaj
- . — Omejeno število predstavitvenih izvodov
- . — Program v javni domeni

7.8.2 Opombe o vezavi

Navedemo lahko opombe o založniški vezavi. Za opombe o posameznih vezavah glej 7.11.

Primer

- . — Prvih 25 izvodov vezanih v usnje

7.9 Opombe o zvezku, delu, iteraciji itd., ki je osnova za opis

Navedemo lahko opombe o zvezku, delu, iteraciji itd., ki je osnova za opis.

Če opis za serijsko publikacijo ali monografski vir v več delih ni narejen po prvem izdanem zvezku ali delu, zvezek ali del, po katerem je bil narejen opis, navedemo v opombi.

Serijske publikacije:

Številčenje navedemo v enaki obliki kot v območju 3.

Primer

- . — Opis po: Vol. 3, no. 3 (May/June 1975)

Če številčenja zadnjega zvezka ali dela ne navedemo v območju 3 (glej 3.3.7), lahko navedemo opombo o zadnjem pregledanem zvezku ali delu.

Primer

- . — Zadnji pregledani zvezek: Nr. 43 (Mai 2001)

Neoštevilčene monografske zbirke:

Če delamo opis za neoštevilčeno monografsko zbirko, navedemo opombo o prvem pregledanem zvezku in letu izida, produkcije, distribucije itd. Če smo pregledali tudi druge zvezke in lahko določimo, kateri je zadnji, navedemo tudi tega skupaj z letom njegovega izida.

Primeri

- . — Opis po: The wood demon / by Anton Pavlovich Chekhov ; translated by Nicholas Saunders and Frank Dwyer, 1993
- . — Zadnji pregledani zvezek: Ibsen : four major plays / translated by Rick Davis and Brian Johnson, 1995

Integrirni viri:

Če opis ni narejen po prvi iteraciji, v opombi navedemo zadnjo iteracijo, ki smo jo uporabili za opis.

Primer

- . — Opis po: izd. iz leta 1994, 10. dopolnilo

Elektronski viri z dostopom na daljavo:

Zvezek ali iteracijo, ki je osnova za opis elektronskega vira z dostopom na daljavo, navedemo v opombi, skupaj z datumom, ko je bil vir pregledan.

Primeri

- . — Opis po iteraciji z dne 12. okt. 2006
- . — Opis po št. 3 (2004) z dne 2. feb. 2005
- . — Opis po različici z dne 4. okt. 1997, 13:22:11
- . — Opis po domači strani z dne 28. feb. 2003, zadnja posodobitev 8. jan. 2002

7.10 Druge opombe

7.10.1 Navedemo lahko katerokoli drugo opombo, ki se nanaša na posamezne vrste gradiva ali pa je pomembna za uporabnike kataloga.

Muzikalije:

Primeri

- . — Trajanje: 123 min
- . — Orgelska tabulatura
- . — Grafična notacija
- . — Notacija tonika sol-fa

7.10.2 Povzetek

V povzetku navedemo dejstva, brez ocenjevanja vsebine. Vsebino in izraz opombe lahko oblikujemo po navedbah, ki jih najdemo v viru, na embalaži ali v spremnem besedilnem gradivu. Navedemo lahko tudi podatke o uporabi posebnih tehnik ali postopkov.

Primeri

- . — Prikazuje fotografije z najznačilnejšimi prizori s predstave drame Julij Cezar
- . — S pomočjo animacije prikazuje cikloidne krivulje, njihovo uporabnost in značilnosti ter tako razlaga načrt Wanklovega rotacijskega motorja
- . — S pomočjo upočasnjenih posnetkov prikazuje rast kristalov
- . — S pomočjo praktičnih situacij nakupovanja v veleblagovnici prikazuje osnovne računske operacije, vključno s seštevanjem, odštevanjem, množenjem in deljenjem. Vključuje naloge in vaje za utrjevanje teh operacij
- . — Daje informacije o visokih javnih uslužbencih zveznih uradov v ZDA, vključno z osebnimi značilnostmi, s podatki o izobrazbi in s podatki o dosedanjih zaposlitvah
- . — Interaktivno multimedijsko orodje za proučevanje anatomije človeka. Uporabniki lahko izberejo sprednji, zadnji, sredinski ali stranski pogled v različnih prerezih, ali značilnosti glede na spol in raso

7.10.3 Opombe o uporabi in uporabnikih

Opombe o uporabi in uporabnikih, ki so običajno povzete po navedbah na ali v viru, podajajo nepristransko informacijo o možni ali priporočeni uporabi vira in/ali informacijo o uporabnikih, ki jim je vir namenjen. Te opombe lahko vsebujejo tudi podatke o omejitvah uporabe vira.

Primeri

- . — Za starost 3–6 let
- . — Dostopno samo za uslužbence mestne uprave
- . — Izdelano za strokovnjake s področja analize prostorskih podatkov (geografe, načrtovalce, meteorologe itd.)
- . — Za dijake višjih razredov srednjih šol s poznavanjem osnov algebre
- . — Vir nedostopen do januarja 2010
- . — Samo za osebje knjižnice

7.10.4 Opombe o številkah

Številke ali identifikatorje, ki so povezani z virom, nismo pa jih zapisali v območju 8, lahko navedemo v opombi.

Primeri

- . — Dodatna št. na nalepki: A-096
- . — Na embalaži: M1 527
- . — Raziskava ICPSR, št. 0003
- . — ISRC FR-Z03-91-01231

7.11 Opombe k opisovanemu izvodu

Navedemo lahko opombe o izvodu, ki ga katalogiziramo. Vključimo lahko opombe o fizičnih lastnostih izvoda, opombe o privezkah, opombe o provenienci in opombe o restavratorskih in konservatorskih posegih.

Primeri

- . — Z avtorjevimi rokopisnimi opombami
- . — S skladateljevim podpisom
- . — Nepopoln izvod: manjkata platnica in naslovna stran
- . — Ročno pobarvan izvod
- . — Številka 11 od 50 podpisanih in oštevilčenih izvodov
- . — Nepopolno: manjkata vzhodni del in jugozahodni vogal
- . — Ročno barvane ilustracije
- . — Vezano v kartonske platnice s hrbtnim naslovom: Poems of Gay
- . — Vezano v pergament
- . — F. I5–6 vezana med h3 in h4
- . — Nepopolno: manjkata f. 12–13 (b6 in c1); brez praznega zadnjega lista (S8)

- . — Privezано: The Boston Ebenezer. Boston : printed by B. Green & J. Allen, for Samuel Phillips, 1698; The cure of sorrow. Boston : printed by B. Green, 1709
- . — Privezано: The whole booke of Psalms ... 1635 (STC 2661.5); The booke of common prayer ... 1633 (STC 16395)
- . — Vezano kot druga zaporedna enota v zvezku s pamfleti, ki vsebuje še 16 drugih naslovov
- . — Lastniški vpis na notranji strani sprednje platnice: Theodorinis ab Engelsberg
- . — Naslovna stran s popravljenim raztrganim mestom

Elektronski viri:

V opombi lahko navedemo lokalno ime datoteke ali podatke o tem, kdaj je bila vsebina vira kopirana iz drugega vira ali v drugi vir.

Primeri

- . — Lokalno ime datoteke: RBBIT.1
- . — Lokalno ime datoteke: MENSAT
- . — Vir kopiran oktobra 1996 z lokalne mreže

8 OBMOČJE IDENTIFIKATORJA VIRA IN POGOJEV DOSTOPNOSTI

Uvodna opomba

Območje identifikatorja vira in pogojev dostopnosti vsebuje identifikator vira, ključni naslov in pogoje dostopnosti. Elementi so pojasnjeni v slovarju.

Identifikator vira je katerakoli številka ali črkovno-številčna oznaka, ki identificira vir v skladu z mednarodnimi standardi, kot so npr. mednarodna standardna knjižna številka (International Standard Book Number) ali mednarodna standardna številka serijske publikacije (International Standard Serial Number) ali oznaka, ki jo dodeli založnik.

Kadar ima vir več kot en identifikator in je navedba teh identifikatorjev pomembna za uporabnike kataloga, lahko območje ponovimo. Vir ima lahko več kot en identifikator iz različnih razlogov, npr. a) ker je izšel v več različnih formatih ali na več medijih ali pri več založnikih, producentih, distributerjih itd. ali b) ker ima identifikator za posamezen del in tudi identifikator za celoto, katere del je.

V obeh primerih identifikator, ki nedvoumno identificira opisovani vir, navedemo na prvem mestu. Druge identifikatorje (npr. za druge formate, za celoto, za druge založnike) navedemo v ponovljenem območju.

Identifikatorjev, ki se pojavljajo v viru in se nanašajo na njegovo bibliografsko preteklost (npr. ISBN prejšnjih izdaj, blagovna znamka ali kataložna številka prejšnje izdaje zvočnega posnetka), ne navedemo v območju 8. Lahko pa jih navedemo v območju 7, če menimo, da so pomembni za uporabnike kataloga.

Vsebina

- 8.1 Identifikator vira
- 8.2 Ključni naslov (kontinuirani viri)
- 8.3 Pogoji dostopnosti

Predpisana raba ločil

A. Za ločila pred posameznimi območji opisa glej A.3.2.

B. Pred ključnim naslovom je presledek, enačaj, presledek (=).

C. Pred navedbo pogojev dostopnosti je presledek, dvopičje, presledek (:).

D. Pojasnilo k identifikatorju ali pogojem dostopnosti je v okroglem oklepaju (( )). Več pojasnil ločimo s presledkom, podpičjem, presledkom (;).

E. Pred vsakim naslednjim identifikatorjem in navedbo pogojev dostopnosti je pika, presledek, pomišljaj, presledek (. —), razen kadar območja niso jasno ločena z novim odstavkom, z grafičnim poudarkom ali zamikom; v tem primeru lahko piko, presledek, pomišljaj, presledek opustimo ali na koncu predhodne navedbe nadomestimo s piko.

Vzorci rabe ločil

. — ISBN

. — ISBN (pojasnilo). — ISBN (pojasnilo) : pogoji dostopnosti

- . — ISBN (pojasnilo) : pogoji dostopnosti. — ISBN (pojasnilo) : pogoji dostopnosti
- . — ISBN (pojasnilo ; pojasnilo)
- . — ISBN : pogoji dostopnosti (pojasnilo)
- . — ISBN : pogoji dostopnosti
- . — Pogoji dostopnosti
- . — ISSN = Ključni naslov
- . — ISSN = Ključni naslov : pogoji dostopnosti
- . — ISSN = Ključni naslov : pogoji dostopnosti (pojasnilo)
- . — Številka klišeja (pojasnilo) : pogoji dostopnosti
- . — Založniška številka (pojasnilo) : pogoji dostopnosti
- . — ISMN
- . — ISMN (pojasnilo). — ISMN : pogoji dostopnosti
- . — Kataložna številka blagovne znamke (pojasnilo) : pogoji dostopnosti

Predpisani viri podatkov

Katerikoli vir.

8.1 Identifikator vira

8.1.1 Identifikator navedemo, če ga poznamo in če je pomemben za uporabnike kataloga.

8.1.2 Standardni identifikator zapišemo v skladu z ustreznim standardom. Pred standardnim identifikatorjem navedemo uveljavljeno oznako, npr. ISBN, ISSN, ISMN.

Primeri

- . — ISBN 978-952-92-0267-6
- . — ISBN 0-7131-1646-3
Uredniška opomba: Stara 10-mestna številka.
- . — ISSN 0075-2363
- . — ISMN 979-0-3217-6543-6
- . — URN:NBN:se:uu:diva-4321
- . — doi:10.1000/1
- . — URL: <http://purl.oclc.org/OCLC/RSPD>
Uredniška opomba: Stalni enotni identifikator virov za spletno mesto OCLC Research.

Muzikalije:

Založniško številko muzikalij navedemo, če jo poznamo. Pred založniško številko je izraz *Založniška št.* ali ustreznica v drugem jeziku.

Primer

. — Založniška št.: Z 1309

Številko klišeja lahko navedemo za identifikatorjem ISBN in/ali založniško številko ter za pojasnili, ki se nanašajo nanju. Pred številko klišeja je izraz *Št. klišeja* ali ustreznica v drugem jeziku.

Primer

. — ISBN 83-224-2458-2. — Št. klišeja: PWM-8601

. — Št. klišeja: Z 1309. — Št. klišeja: 9538Š

Kadar ni nobene druge številke, lahko navedemo samo številko klišeja.

Primer

. — Št. klišeja: A.F. 539

8.1.3 Pojasnilo k identifikatorju

V kratki navedbi lahko opredelimo, pojasnimo ali popravimo identifikator; navedbo zapišemo v okroglem oklepaju za identifikatorjem, na katerega se pojasnilo nanaša. Uporabimo lahko standardne okrajšave v jeziku, ki ga izbere katalogizacijska ustanova. Identifikator ima lahko več pojasnil.

Primeri

- . — ISBN 978-0-85020-025-6 (platno)
- . — ISBN 978-0-330-23591-4 (broš.)
- . — ISBN 978-3-525-52139-7 (Lw.)
- . — Založniška št.: Z 1039 (platno)
- . — ISBN 978-0-86325-016-3 (nevezani listi)

Če ima vir več identifikatorjev, lahko vsak identifikator ustrezno pojasnimo.

Primeri

- . — ISBN 978-0-379-00550-9 (komplet). — ISBN 978-0-379-00551-6 (zv. 1)
- . — ISMN 979-0-3217-6543-6 (partitura). — ISMN 979-0-3217-6544-3 (klavirski izvleček). — ISMN 979-0-3217-6545-0 (komplet)
- . — ISBN 978-2-204-02821-9 (Cerf). — ISBN 978-2-222-04155-9 (CNRS ; broš.)
- . — CBS M-34129 (gramofonska plošča). — CBS MT 35158 (kaset)

- . — Warner Bros. K 56334 (stereo). — Warner Bros. K 56334M (mono)

Če identifikator ni naveden, lahko kot prvo navedbo v območju zapišemo podatek o vezavi, formatu itd., in sicer v okroglem oklepaju.

Primer

- . — (Broš.)

Za številko lahko v okroglem oklepaju dodamo pojasnilo o viru številke.

Primer

- . — FSM Toccata: 53 617 toc (na embalaži)
- . — ED 76C34Z (v založniškem katalogu na diapozitivih)

Kadar je standardni identifikator na opisovanem viru napačno natisnjen, navedemo pravi standardni identifikator, če ga poznamo, in dodamo izraz *popravljeno* ali njegovo ustreznico v drugem jeziku v okroglem oklepaju. Napačno številko navedemo v okroglem oklepaju v obliki, kot se pojavlja, s pojasnilom *napačno* (ali ustreznico v drugem jeziku).

Primer

- . — ISBN 978-0-340-16427-3 (popravljeno). — ISBN 978-0-340-16427-2 (napačno)

8.1.4 Blagovna znamka in kataložne številke

8.1.4.1 Ne glede na to, ali ima komercialno izdan zvočni posnetek, videoposnetek itd. standardno številko, navedemo blagovno znamko in vse kataložne številke, ki jih dodeli izdajatelj. Kataložno številko navedemo za imenom blagovne znamke; kataložna številka lahko vsebuje samo številčne znake ali pa je sestavljena iz črk in številk; presledke in ločila prepisemo tako, kot se pojavljajo v viru podatkov.

Primeri

- . — Telefunken 6.35368
- . — Pathé 2C 066-16.130
- . — Sandak Set no. 782

Uredniška opoma: Številka komercialno izdanih diapozitivov.

8.1.4.2 Kadar vir sestoji iz dveh ali več delov, ki so oštevilčeni zaporedno, lahko podatke navedemo kot eno kataložno številko.

Primer

- . — La voix de son maître AN 133-134

Kadar številčenje ni zaporedno, navedemo vse številke.

Primer

- . — HMV XQD 1784, NQD 1003-1004

Kadar poleg kataložne številke za celoten vir obstajajo tudi številke za posamezne dele, navedemo kataložno številko za celoten vir. Številke posameznih delov lahko navedemo v okroglem oklepaju za številko celotnega vira.

Primer

. — Erato ERA 9156 (9157-9162)

8.1.5 Prstni odtis (starejši monografski viri)

Sistem prstnih odtisov se je razvil iz poskusov, s katerimi so želeli določiti identifikacijske podatke pri starejših monografskih virih. Sistem velja kot nadomestilo za standardno številko pri starejših virih.

Prstni odtis vsebuje določeno število znakov, ki jih poiščemo na določenih mestih v besedilu vira. Dokončno formulo za prstni odtis bo treba določiti z mednarodnim dogovorom. Dokler takšen dogovor ne bo sprejet, so v tem območju sprejemljive različne oblike prstnega odtisa.¹⁸

Primer

. — Prstni odtis:163704 - b1 A2 ,Šen : b2 I2 a,Š
Uredniška opomba: Prstni odtis za: I.V. Vondels Gysbreght
 van Aemstel, d' ondergang van zijk stad en zijk ballingschap :
 trevrspel. — Amsterdam : W. Blaeu, 1637. — 4°: A-I4.

8.2 Ključni naslov (kontinuirani viri)

Ključni naslov, določen v sistemu ISSN, navedemo tudi, kadar je enak stvarnemu naslovu kontinuiranega vira. Vendar pa ključni naslov navedemo samo v primeru, če navedemo ISSN, na katerega se naslov nanaša.

Primeri

. — ISSN 0308-1249 = Medicos (Nottingham)
 . — ISSN 0028-5390 = The new Hungarian quarterly

¹⁸Fingerprints = Empreintes = Imprime (Paris: Institut de recherche et d'histoire des textes, 1984). 2 zv., reproducirano na http://edit16.iccu.sbn.it/web_iccu/info/it/Impronta_regole.htm (stanje na dan 23. 11. 2009), ima suplement: Nouvelles des empreintes = Fingerprint newsletter. – No. 1 (1981)- (Paris: Institut de recherche et d'histoire des textes, 1981), reproducirano na http://edit16.iccu.sbn.it/web_iccu/info/it/Impronta_notiziario.htm. P.C.A. Vriesema, "The STCN-fingerprint", v: Studies in bibliography 39 (1986), p. 93-100; "The STCN-fingerprint", dostopno na <http://www.koninklijebibliotheek.nl/stcn/vingerafdruk-en.html> (stanje na dan 23. 11. 2009).

8.3 Pogoji dostopnosti

8.3.1 Navedemo lahko pogoje dostopnosti, ki vključujejo ceno, če je vir naprodaj, ali na kratko zapišemo druge pogoje, če vir ni naprodaj. Priporočljivo je, da ceno vira navedemo z mednarodno standardno oznako za valuto v skladu z ISO 4217.¹⁹

Primeri

- : 2.05 GBP
- : 950 EUR
- : ni naprodaj
- : za najem
- : brezplačno za izobraževalne ustanove
- : 325.00 USD
- : 500 DKK
- : 35 EUR
- : brezplačna izposoja

8.3.2 Pojasnila k pogojem dostopnosti so v okroglem oklepaju

Primeri

- : 1.00 GBP : 0.50 GBP (za člane)
- : 8.16 GBP : 6.25 GBP (do 1. januarja 1977)
- : 25.00 C\$ (National Film Board of Canada)
- : 129.00 USD : 100.00 USD (za višje in visoke šole)
- : 49.00 USD : 59.00 USD (z delovnim zvezkom)
- : 4 GBP (letna naročnina)
- : 1,20 EUR (posamezna številka) : 20 EUR (letno)

---

¹⁹ISO 4217:2008. Codes for the representation of currencies and funds. 7th ed. Oznake dostopne tudi na: http://www.iso.org/iso/support/faqs/faqs_widely_used_standards/widely_used_standards_other/currency_codes/

DODATKI

DODATEK A: STOPENJSKI OPIS

Stopenjski opis je eden izmed načinov za bibliografski opis posameznih delov.

Drugi načini za opis vira, ki je sestavljen iz več delov, so:

- a) opis, v katerem je stvarni naslov skupen vsem delom, naslovi posameznih delov pa so navedeni v opombi o vsebini (glej 7.7);
- b) opis, v katerem je naslov posameznega dela prikazan kot stvarni naslov, skupni naslov vseh delov pa je naveden v območju zbirke (glej 6.1);
- c) opis, v katerem je stvarni naslov kombinacija a) skupnega naslova in b) naslovov posameznih delov (glej 1.1.3.7, 1.1.5.3);
- d) opisi, ki prikazujejo analitični vpis sestavnih delov (glej *IFLA guidelines for the application of the ISBDs to the description of component parts*²⁰).

Stopenjski opis temelji na razdelitvi opisnih podatkov na dve ali več stopenj. Prva stopnja vsebuje podatke, ki so skupni celotnemu ali glavnemu viru. Druga in naslednje stopnje vsebujejo podatke, ki se nanašajo na posamezne, med seboj ločene enote. Opis se nadaljuje na toliko stopnjah, kolikor jih je potrebnih za popoln opis vira in njegovih posameznih enot.

Na vsaki stopnji navajamo elemente opisa v enakem zaporedju in z enakimi ločili kot pri opisu vira, pri katerem ni uporabljen stopenjski opis. Nekatero elemente lahko zapišemo na več stopnjah.

Stopenjski opis lahko uporabimo pri:

- a) fizično ločenih enotah vira v več delih;

Primer

Besedilo (vizualno) : brez medija

Remembrance of things past / Marcel Proust ; translated by
C.K. Scott Moncrieff. — London : Chatto and Windus, 1957- .
— Prevod dela: A la recherche du temps perdu

Vol. 1, Swann's way / illustrated by Philippe Jullian.

— Prevod dela: Du côté de chez Swann. — Prevod prvotno
izšel 1922

Part 1. — 1957 (1973 reprint). — 303 str., 4 f. pril. :
ilustr. ; 19 cm. — ISBN 0-7011-1048-1 : 1.75 GPB

---

²⁰Guidelines for the application of the ISBDs to the description of component parts (London: IFLA Universal Bibliographic Control and International MARC Programme, 1988). Dostopno na: <http://www.ifla.org/files/cataloguing/isbd/component-parts.pdf>

- b) fizično ločenih virih, ki so dodani drugemu viru ali pa ga spremljajo (glej 5.4, 5.4.3, 7.5);

Primer

Besedilo (vizualno) : brez medija

A history of Hampshire and the Isle of Wight. — Westminster : Constable, 1900-1912. — 5 zv. : ilustr. (nekaterne barvne), zvd., portreti ; 32 cm. — (The Victoria history of the counties of England)

Index to the Victoria history of Hampshire and the Isle of Wight. — London : Constable, 1914. — 135 str. ; 32 cm

- c) opisu fizično ločenih enot multimedijskega vira.

Primer

Besedilo (vizualno) : brez medija + Govorjena beseda : avdio
Minnesota politics and government : a history resource unit /
Educational Services Division, Minnesota Historical Society. — [St.
Paul : Minnesota Historical Society, 1976]. — 2 škatli v 1 ; 34 cm

People serving people / Judy A. Poseley. — 30 str. : ilustr. ; 28 cm

Voices of Minnesota politicians. — 1 gramofonska plošča : 33
1/3 o/m, mono ; 30 cm

Kadar je že na začetku izhajanja vira znano, ali pa za to izvemo med izhajanjem vira, da sta kraj izida in ime založnika posameznih delov monografskega vira v več delih različna, na to opozorimo na prvi stopnji z izrazoma [*Različni kraji*] : [*različni založniki*] ali ustreznicama v drugem jeziku, posamezne kraje in imena založnikov pa navedemo na drugi oz. naslednji stopnji.

Ko izidejo vsi deli monografskega vira v več delih, prvo in zadnje leto izida navedemo na prvi stopnji (glej 4.3.10 in vzorec F pri predpisani rabi ločil v območju 4). Leta izida posameznih delov navedemo na drugi oz. naslednji stopnji.

Kadar monografski vir v več delih še izhaja, leto izida prvega objavljenega dela, ne glede na številčno oznako dela, navedemo na prvi stopnji (glej 4.3.10). Leta izida posameznih delov navedemo na drugi oz. naslednji stopnji.

Navedbo obsega zapišemo na katerikoli stopnji, ki se nanaša na posamezen del ali na več delov, ko so objavljeni in opisani vsi deli.

Dodatek B: DVOSMERNI ZAPISI

Dvosmerni zapisi so zapisi v več pisavah, od katerih so ene pisane od leve proti desni, druge pa od desne proti levi.

Če se smer pisave znotraj elementa ne spremeni, se vsaka sprememba pisave začne v novi vrstici opisa na ustreznem robu. Predpisana ločila navedemo na začetku vsakega novega elementa, in sicer v obliki, ki jo zahteva pisava; to ne velja za predpisana ločila piko, vejico ali podpičje, ki jih navedemo na koncu prejšnjega elementa, in sicer prav tako v obliki, ki jo zahteva pisava (glej tudi A.3.2). Tako pika v zaporedju pika, presledek, pomišljaj, presledek (. —) zaključuje prejšnji element, naslednji element pa se začne s pomišljajem v novi vrstici na ustreznem robu.

القاموس الحديث، فرنسي-عربي / تأليف متري إلياس
= Dictionnaire moderne, français-arabe / par Mitri Elias.

— طبعة 4، منقحة ومزيدة

= 4e édition, revue et augmentée.

— القاهرة : المطبعة المصرية

= Le Caire : Elias' Modern Press, 1974.

(Najprej so navedeni podatki v arabščini.)

Dictionnaire moderne, français-arabe / par Mitri Elias

= القاموس الحديث، فرنسي-عربي / تأليف متري إلياس.

— 4e édition, revue et augmentée.

= طبعة 4، منقحة ومزيدة.

— Le Caire : Elias' Modern Press

= القاهرة : المطبعة المصرية، 1974.

(Najprej so navedeni podatki v francoščini.)

Dodatek C: Bibliografija

Mednarodni standardi

IFLA Study Group on the Functional Requirements for Bibliographic Records, *Functional Requirements for Bibliographic Records: Final Report*. München: K.G. Saur, 1998. Dostopno tudi na: <http://www.ifla.org/en/publications/functional-requirements-for-bibliographic-records>

International Conference on Cataloguing Principles. *Report*. London: International Federation of Library Associations, 1963.

International Federation of Library Associations and Institutions. *Guidelines for the application of the ISBDs to the description of component parts*. London: IFLA Universal Bibliographic Control and International MARC Programme, 1988. Dostopno na: <http://www.ifla.org/files/cataloguing/isbd/component-parts.pdf>

International Federation of Library Associations and Institutions. *IFLA Cataloguing Principles: the Statement of International Cataloguing Principles (ICP) and its Glossary in 20 Languages*. Ed. by Barbara B. Tillett and Ana Lupe Cristán. München: K.G. Saur, 2009. Dostopno tudi na: <http://www.ifla.org/en/publications/statement-of-international-cataloguing-principles>

International Organization for Standardization. ISO 2108:2005, *Information and documentation – International standard book number (ISBN)*.

International Organization for Standardization. ISO 3297:2007, *Information and documentation – International standard serial number (ISSN)*.

International Organization for Standardization. ISO 3901:2001, *Information and documentation – International Standard Recording Code (ISRC)*.

International Organization for Standardization. ISO 4217:2008, *Codes for the representation of currencies and funds*.

International Organization for Standardization. ISO 10957:2009, *Information and documentation – International standard music number (ISMN)*.

International Organization for Standardization. ISO 80000-3:2006, *Quantities and units. Part 3, Space and time*. Revises ISO 31-1:1992.

Drugi uporabljeni viri

Anglo-American Cataloguing Rules. 2nd ed. Chicago: American Library Association, 1978, in naslednje revidirane izdaje.

Bowers, Fredson. *Principles of Bibliographical Description*. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1949.

Delsey, Tom. *The Logical Structure of the Anglo-American Cataloguing Rules*. 1998–1999. Dostopno na: <http://www.rda-jsc.org/docs.html>

Descriptive Cataloging of Rare Materials (Books). Washington, D.C.: Cataloging Distribution Service, Library of Congress, 2007.

Fingerprints = Empreintes = Impronte. Paris: Institut de recherche et d'histoire des textes, 1984. 2 zv., reproducirano na: http://edit16.iccu.sbn.it/web_iccu/info/it/Impronta_regole.htm, ima suplement: *Nouvelles des empreintes = Fingerprint newsletter*. — No. 1 (1981)– Paris: Institut de recherche et d'histoire des textes, 1981–, reproducirano na http://edit16.iccu.sbn.it/web_iccu/info/it/Impronta_notiziario.htm

Gaskell, Philip. *A New Introduction to Bibliography*. Oxford: Oxford University Press, 1972.

RDA/ONIX Framework for Resource Categorization. 2006. Dostopno na: <http://www.rda-jsc.org/working2.html#chair-10>

Reitz, Joan M. *ODLIS—Online Dictionary for Library and Information Science*, <http://www.abc-clio.com/ODLIS/about.aspx>. Dostopno tudi v tiskani izdaji, Westport, Conn.: Libraries Unlimited, 2004.

Updike, D. B. *Printing Types: Their History, Forms and Use*. Cambridge: Harvard University Press, 1937.

U.S. Defense Mapping Agency, Hydrographic/Topographic Center. *Glossary of Mapping, Charting, and Geodetic Terms*. 4th ed. 1981. Reprint, Honolulu, Hawaii: University Press of the Pacific, 2005.

Vriesema, P.C.A. "The STCN-fingerprint", v: *Studies in bibliography* 39 (1986), str. 93–100; "The STCN-fingerprint", dostopno na <http://www.koninklijkebibliotheek.nl/stcn/vingerafdruk-en.html>

Dodatek D: Okrajšave

V zapisih v slovenskem jeziku je uporaba naslednjih okrajšav in simbolov priporočljiva, ni pa predpisana. Uporaba drugih okrajšav, uporabljenih v ISO 80000-3²¹, je priporočljiva za celoten ISBD (glej A.6.4).

č-b	črno-belo
CD	kompaktni disk (zvočni posnetki)
CD-I	interaktivni kompaktni disk
CD-ROM	kompaktni disk, samo za branje
cm/s	centimeter na sekundo
cop.	copyright
sl.	sličica
ilustr.	ilustracije
inč/s	inč na sekundo
m/s	meter na sekundo
mono	monofonski/monoavralen
str.	stran
p ali P	leto fonograma (copyright zvočnega posnetka)
foto CD	foto kompaktni disk
kvad.	kvadrofonski
o/m	obrat na minuto
stereo	stereofonski
letn.	letnik
zv.	zvezek

²¹International Organization for Standardization. ISO 80000-3:2006. Quantities and Units—Part 3: Space and time.

Dodatek E: Slovar

Pojasneni so tisti izrazi, ki imajo v ISBD poseben pomen ali pa so uporabljeni v enem od pomenov, ki so sicer v splošni rabi. Prav tako so opredeljeni tudi nekateri izrazi, ki jih uporabljamo v običajnem bibliografskem pomenu. Za nekaterimi definicijami so navedeni njihovi viri. Popolni viri so navedeni v bibliografiji (Dodatek C).

- AACR2 = Anglo-American Cataloguing Rules, 2nd edition
- DCRM(B) = Descriptive Cataloging of Rare Materials (Books)
- ODLIS = Joan M. Reitz, Online Dictionary for Library and Information Science (uporabljeno z dovoljenjem)
- USDMA = U.S. Defense Mapping Agency

akronim (acronym)

Beseda, sestavljena iz začetne črke ali črk vseh zaporednih ali pomembnejših delov in/ali iz vseh zaporednih ali pomembnejših besed sestavljenega izraza, kot je npr. ime korporacije ali naslov (*glej tudi* začetne črke).

alternativni naslov (alternative title)

Drugi del stvarnega naslova, sestavljenega iz dveh delov (od katerih ima vsak obliko naslova), ki ju povezuje beseda *ali* oz. ustreznica v drugem jeziku, npr. *Moby-Dick, or, The Whale*.

analitična naslovna stran (analytical title page)

Naslovna stran monografske publikacije, ki je izšla v knjižni zbirki, ali posebej naslovljenega dela monografskega vira v več delih.

antikvaren (antiquarian)

Nanašajoč se na starejše monografske vire.

audiovizualni vir (audiovisual resource)

Vir na mediju, ki združuje zvok z vizualnim prikazom, npr. film ali videoposnetek z zvočnim zapisom, ali predstavitev diapozitivov, sinhronizirana z zvočnim trakom. [ODLIS]

barvna ilustracija (coloured illustration)

Kakršnakoli barvna ilustracija; črna ali bela barva in sivi odtenki se ne štejejo kot barve.

bibliografski format (bibliographic format)

Glej format <starejši monografski viri>

bibliografski opis (bibliographic description)

Niz bibliografskih podatkov, ki opisujejo in identificirajo vir.

bibliografski vir (bibliographic resource)

Glej vir.

blagovna znamka (label name)

Blagovna ali storitvena znamka, ki je povezana z vsemi ali nekaterimi proizvodi založnika ali produkcijske hiše, kar velja predvsem za zvočne posnetke.

celoten vir (whole resource)

Entiteta, ki vključuje sam vir, njegovo embalažo, dokumentacijo in drugo spremno gradivo, saj je bila izdelana in/ali izdana kot celota in je osnova za en bibliografski opis (*glej tudi vir*).

časnik (newspaper)

Serijska publikacija, ki izhaja v pogostih intervalih, običajno dnevno, tedensko ali dvakrat na teden, ter poroča o dogodkih in vsebinah splošnega interesa.

čelni naslov (caption title)

Naslov vira na začetku prve strani besedila.

daljinsko zaznavanje (remote sensing)

Merjenje ali pridobivanje podatkov o značilnostih določenega objekta ali pojava s pomočjo naprave za merjenje, ki ni v fizičnem ali bližnjem stiku z objektom ali s pojavom, ki ga proučujemo; včasih omejeno na pridobivanje podatkov v območju od ultravijoličnega do radijskega valovanja. [USDMA]

deklinacija (declination)

Kotna oddaljenost do telesa na nebesni sferi, merjena vzdolž časovne krožnice telesa od nebesnega ekvatorja do severnega in južnega nebesnega pola od 0° do 90°; primerljivo z geografsko širino zemeljske sfere. [USDMA]

diafilm (filmstrip)

Film, običajno 16- ali 35-milimetrski, ki vsebuje zaporedje sličic, oblikovanih tako, da jih gledamo sličico za sličico, z zvokom ali brez njega. Če je krajša stran okvira vzporedna s perforacijami, diafilm opišemo, kot da ima *po eno sličico*; če je daljša stran vzporedna s perforacijami, diafilm opišemo, kot da ima *po dve sličici*.

diapozitiv (slide)

Dvodimenzionalna slika na filmu ali drugem prosojnem materialu, uokvirjena in namenjena uporabi s projektorjem ali pregledovalnikom za diapozitive.

diorama (diorama)

Tridimenzionalni prikaz scene, izdelan s postavitvijo objektov, figur itd. pred dvodimenzionalno poslikano ozadje.

dodatek k naslovu (other title information)

Beseda ali besedna zveza ali skupina znakov, ki je povezana s stvarnim naslovom vira in mu je podrejena. Dodatek k naslovu je lahko povezan tudi z drugimi vrstami naslova in je z njimi v podrejenem odnosu (npr. z vzporednimi naslovi, naslovi posameznih del v viru, naslovi v navedbi zbirke/podzbirke). Dodatek k naslovu opredeljuje, razlaga ali dopolnjuje naslov, na katerega se nanaša, ali pojasnuje značaj, vsebino itd. vira oz. del v njem, ali nakazuje vzroke in okoliščine za nastanek vira. Izraz vključuje podnaslove in nadnaslove, ne pa tudi drugih naslovov (npr. hrbtnega naslova, naslova na embalaži, ovojnega naslova, drugih oblik stvarnega naslova), ki so v viru, vendar ne v predpisanem viru podatkov za opisovano območje.

dokument (document)

Glej vir.

dokumentacija (documentation)

Informacije, ki jih izda založnik, izdelovalec itd. skupaj z virom, običajno v obliki priročnika ali navodil (včasih v elektronski obliki), z opisom postopkov za namestitve, uporabo in vzdrževanje vira (*glej tudi* spremno gradivo).

dostop (access)

Glej neposredni dostop; dostop na daljavo.

dostop na daljavo (remote access)

Uporaba elektronskega vira, shranjenega na strežniku, prek računalniškega omrežja.

ekvinokcij (equinox)

<kartografski viri> Ena od dveh točk presečišča ekliptike in nebesnega ekvatorja, na katerem je sonce, ko je njegova deklinacija 0°. [USDMA]

elektronski vir (electronic resource)

Vir, sestavljen iz gradiv, ki za upravljanje potrebujejo računalnik, in iz gradiv, ki zahtevajo uporabo zunanje enote (npr. predvajalnika za CD-ROM) priključene na računalnik; ni nujno, da se viri uporabljajo na interaktiven način. Sem spadata dve vrsti virov: podatki (informacije v obliki števil, črk, grafov, slik in zvoka, ali kombinacija naštetega) in programi (navodila ali postopki za izvajanje določenih nalog, vključno z obdelavo podatkov). Lahko gre tudi za kombinacijo elektronskih podatkov in programov (npr. izobraževalni softver z besedilom, grafi in programi).

Definicija elektronskih virov zajema večino splošno dostopnih virov in vključuje tudi vire dostopne prek telekomunikacij. Viri, izdelani in/ali razmnoženi v omejeni distribuciji, viri, dostopni na zahtevo proti plačilu, ali viri, dostopni po naročilu, so prav tako vključeni. Vir, ki se nahaja v permanentnem pomnilniku računalnika (ROM), je del opreme in ga, če ga katalogiziramo, obravnavamo kot vir, ki zahteva oddaljen dostop. Programiranih igrac, kalkulatorjev in drugih programiranih predmetov ISBD ne obravnava.

element (element)

Beseda, besedna zveza ali skupina znakov, ki predstavlja določen bibliografski podatek in je del območja bibliografskega opisa.

embalaža (container)

Vsak predmet za shranjevanje vira, skupine virov ali posameznega dela vira, ki ga lahko fizično ločimo od shranjenega gradiva; ovitek, album, ščitni ovitek, škatla ali mapa za več disket/diskov spadajo pod embalažo, kasete ali zaprta kasete pa ne (*glej tudi* fizični nosilec).

epoha (epoch)

<kartografski viri> Poljuben trenutek v času, po katerem se določa merjenje lege telesa ali orientacija orbite. [USDMA]

faksimilirana izdaja (facsimile reproduction)

Nova izdaja vira, katerega glavni del je natančno posnet po neki prejšnji izdaji. Založnik običajno ni isti kot pri izvorni izdaji, nova izdaja ima velikokrat svojo naslovno stran in druga uvodna besedila.

faksimilirani ponatis (facsimile reprint)

Glej faksimilirana izdaja.

film (motion picture)

Film določene dolžine, z magnetnim ali optičnim zvočnim zapisom ali brez njega, z nizom slik, ki, projicirane v hitrem zaporedju, ustvarjajo iluzijo gibanja.

filmska kaseta (film cassette)

*Glej kaset*a.

fizični nosilec (physical carrier)

Fizični medij, na ali v katerem so lahko shranjeni podatki, zvok, slike, programi itd. Pri nekaterih vrstah gradiva je fizični nosilec sestavljen iz medija za shranjevanje (npr. trak, film), včasih zaprtega v plastičnem, kovinskem ali drugačnem ohišju (npr. kaset, zaprta kaset), ki je sestavni del vira (*glej tudi* embalaža; medij).

forma (form/forme)

Glej tiskovna forma.

format (format)

Na splošno se nanaša na določeno fizično predstavitev vira.

format (format)

<elektronski viri> Način, v katerem so strukturirani vhodni, izhodni ali shranjeni podatki (*glej tudi* medij; fizični nosilec).

format (format)

<muzikalije> *Glej glasbeni format.*

format (format)

<starejši monografski viri> Številčna oznaka stavljenih strani v vsaki tiskovni formi. Folio (2°, 2:o itd.) tvorita dve stavljeni strani v vsaki tiskovni formi, kvart (4°, 4:o itd.) štiri, oktav (8°, 8:o itd.) osem in tako dalje.

fotografija (photograph)

Neprosojen odtis, izdelan s pomočjo delovanja svetlobe na občutljivi film.

garnitura (kit)

*Glej multimedij*ski vir.

generični izraz (generic term)

(1) Splošni izraz, s katerim označujemo vrsto, obliko ali žanr in/ali periodičnost vira; splošni izrazi so npr. *Abhandlungen, annales, annual report, bulletin, cahiers, compte rendu des séances, circular letter, journal, newsletter, occasional paper, proceedings, report, transactions* in njihove ustreznice v drugih jezikih;

(2) pri glasbenem gradivu izraz označuje glasbeno obliko ali žanr.

geografske koordinate (geographic coordinates)

*Glej koordin*ate.

glasbena produkcijska hiša (recording company)

Glej produkcijska hiša <zvočni posnetki>

glasbeni format (music format)

Fizična oblika, v kateri so muzikalije predstavljene v viru (npr. partitura, parti); znan tudi kot format glasbenega zapisa.

glasbeni part (music part)

Glej part.

glavna zbirka (main series)

Zbirka, ki vsebuje eno ali več podzbirk.

glavni vir podatkov (chief source of information)

Glej prednostni vir podatkov.

grafika (print)

Jedkanica, gravura, litografija itd. v omejeni umetnikovi izdaji.

gramofonska plošča (sound disc)

Plošča iz plastike ali iz nekega drugega materiala, na kateri so zapisane zvočne vibracije.

hologram (hologram)

Tridimenzionalna slika, izdelana s postopkom, ki temelji na načelu interference svetlobe.

identifikator vira (resource identifier)

Številka ali črkovno-številčna oznaka, ki je povezana z virom in ga identificira glede na mednarodni standard, kot je npr. mednarodna standardna knjižna številka ali mednarodna standardna številka serijske publikacije ali oznaka, ki jo dodeli založnik.

igra (game)

Zbir gradiva, ki je namenjen igri in se uporablja po predpisanih pravilih in/ali navodilih.

ilustracija (illustration)

Diagramski, slikovni ali katerikoli drug grafični prikaz v viru.

ime datoteke (file name)

Ime, običajno sestavljeno iz omejenega števila črkovno-številčnih oznak, ki se uporablja za računalniško identifikacijo podatkovnega vira ali programa.

impresum (masthead)

Navedba naslova, lastništva, urednikov itd. časnika ali periodične publikacije; lahko je sicer kjerkoli, v časnikih jo običajno najdemo na strani uvodnika ali na vrhu naslovne strani, pri periodičnih publikacijah pa na strani s kazalom vsebine.

integrirni vir (integrating resource)

Vir, ki se dopolnjuje ali spreminja s posodobitvami, ki postanejo del celote. Integrirni viri so lahko časovno omejeni ali neomejeni. Med integrirne vire npr. spadajo nevezane publikacije z možnostjo posodabljanja ter spletna mesta z občasnimi dopolnitvami.

ISBN (International Standard Book Number – mednarodna standardna knjižna številka)

Številka, ki enkratno identificira knjigo ali knjigi podoben izdelek, kot je določeno v mednarodnem standardu ISO 2108.

ISMN (International Standard Music Number – mednarodna standardna številka za muzikalije)

Številka, ki enkratno identificira notno gradivo, kot je določeno v mednarodnem standardu ISO 10957.

ISRC (International Standard Recording Code – mednarodna standardna oznaka posnetka)

Oznaka, ki enkratno identificira zvočni posnetek ali glasbeni videoposnetek, kot je določeno v mednarodnem standardu ISO 3901.

ISSN (International Standard Serial Number – mednarodna standardna številka serijske publikacije)

Osemestna številka, ki jo za kontinuirani vir v skladu z določilom v mednarodnem standardu ISO 3297 dodeli mreža ISSN (ISSN Network).

iteracija (iteration)

Primerek integrirnega vira, bodisi ko izide prvič bodisi po vsaki posodobitvi.

izdaja (edition)

Vsi izvodi vira, ki so nastali na podlagi iste predloge in pri istem izdajatelju ali skupini izdajateljev ali pri isti osebi. Pri starejših monografskih virih so to vsi izvodi vira, ki so bili kadarkoli tiskani z istih stavljenih strani (*glej tudi* faksimile, natis, novi natis <tiskani monografski viri>, različica stavka <starejši monografski viri>, tiskovna forma, stavljen stran, različica izvoda).

izdajatelj (issuing body)

Korporacija, ki je odgovorna za izdajo vira. Korporacija lahko nosi intelektualno odgovornost za vir ali pa ne in je lahko založnik ali pa ne.

izdano s/z (issued with)

Oznaka za vir, ki ga je založnik pripravil in izdal skupaj z drugim ali več drugimi viri (običajno z ločeno naslovno stranjo in ločeno paginacijo) (*glej tudi* privezано).

izhodni medij (output medium)

Glej medij.

kartografska projekcija (map projection)

Glej projekcija.

kartografski vir (cartographic resource)

Celotni ali delni prikaz Zemlje ali kateregakoli nebesnega telesa v kakršnemkoli merilu, kot so npr. dvo- in tridimenzionalni zemljevidi in načrti; aeronavtične, navtične in nebesne karte; globusi; blok-diagrami; preseki zemljevidov; aerofotografije, satelitske fotografije in fotografije vesolja; posnetki, ki so nastali z metodami daljinskega zaznavanja; atlasi; prikazi iz ptičje perspektive.

kaseta (cassette)

Trajno zaprta prenosna priprava za shranjevanje filmskega ali magnetnega traku, z vgrajenimi koluti za navijanje in odvijanje, namenjena za zapisovanje mikroreprodukcij besedila in/ali slik (mikrofilmska kaset) ali za predvajanje zvoka (zvočna kaset), filmov (filmska kaset) ali videa (videokaset). Običajno je izdelana tako, da jo lahko vstavimo v napravo za prikazovanje ali predvajanje.

kasetni film (film loop)

Del filma s spojenima koncema za neprekinjeno predvajanje, običajno v obliki zaprte kasete, ki se uporablja za 8-milimetrski film, čas predvajanja je največ 4 ½ minute.
[ODLIS]

kataložna številka (catalogue number)

Identifikacijska številka oznake zapisa, dodeljena pri izdelavi zapisa.

klavirski izvleček (vocal score)

Notni zapis dela za glasove in inštrumente, v katerem so vokalni parti v obliki partiture, inštrumentalni parti pa v obliki klavirskega izvlečka.

klavirski (violinski itd.) part za dirigenta (piano (violin, etc.) conductor part)

Izvajalski part z dodatnimi navodili, ki izvajalcu omogočajo tudi vodenje zasedbe; včasih se imenuje tudi "klavirska (violinska itd.) partitura za dirigenta".

ključni naslov (key title)

Enotno ime, ki ga kontinuiranemu viru določi mreža ISSN in je neločljivo povezano s številko ISSN. Ključni naslov je lahko enak stvarnemu naslovu, lahko pa mu je zaradi nezamenljivosti dodan identifikacijski element in/ali kvalifikator, npr. ime izdajatelja, kraj izdaje, navedba izdaje (*glej tudi* ISSN).

knjižna zbirka (monographic series)

Glej zbirka.

kolacija (collation)

Seznam signatur, ki navaja število listov v posameznih legah.

kolofon (colophon)

Navedba, običajno na koncu vira, ki vsebuje podatke o založništvu ali tisku in včasih še druge bibliografske podatke, vključno z naslovom. Predvsem v knjigah iz 15. in 16. stoletja ter v azijskih knjigah do 20. stoletja lahko kolofon vsebuje podatke, ki jih v novejših knjigah običajno najdemo na naslovni strani (*glej tudi* naslovna stran; nadomestilo naslovne strani).

kolut (reel)

Obodno okroglo držalo z luknjo, okoli katerega je navit zvitek filma ali magnetnega traku, ki se uporablja za zapisovanje pomanjšanih posnetkov besedila in/ali slik (kolut mikrofilma) ali za reprodukcijo zvoka (zvočni kolut), filmov (kolut filma) ali videa (videokolut). Običajno je za njegovo uporabo potreben poseben prikazovalnik ali predvajalnik.

kolut filma (film reel)

Glej kolut.

kolut magnetofonskega traku (sound reel)

Glej kolut.

kolut mikrofilma (microfilm reel)

Glej kolut.

kontinuirani vir (continuing resource)

Vir, ki izhaja v nekem obdobju, konec njegovega izhajanja pa ni vnaprej določen. Kontinuirani vir je bodisi serijska publikacija bodisi integrirni vir, ki se posodablja.

koordinate (coordinates)

<kartografski viri> Vrednosti geografske širine in dolžine, ki določajo lego neke točke na zemeljski površini ali neki drugi nebesni sferi. [USDMA, *pod* geografske koordinate]

korporacija (corporate body)

Katerakoli organizacija ali skupina oseb in/ali organizacij, ki ima svoje ime. Oznaka vključuje poimenovane občasne skupine in dogodke, kot so srečanja, konference, kongresi, odprave, razstave, festivali in sejmi. Tipični primeri korporacij so združenja, ustanove, poslovne družbe, neprofitne organizacije, vlade, vladni organi, verske ustanove in konference (*glej tudi* izdajatelj).

kraj izida (place of publication)

Geografska lokacija, kjer je bil vir izdan; običajno je v viru podatkov naveden kot ime kraja. [ODLIS]

kvalifikator vsebine (content qualification)

Vrsta vsebine, prisotnost ali odsotnost gibanja, razsežnost in narava čutnega zaznavanja vira.

lega (gathering)

<starejši monografski viri> Določeno število prepognjenih in zloženih listov. Ena pola običajno tvori eno lego, kadar pa so stavljenе strani razvrščene v polovičnih tiskovnih ali drugih delnih tiskovnih formah, lahko potiskana tiskarska pola tvori več kot eno lego. V eni legi je lahko več tiskarskih pol. Folio (2⁰, 2:o itd.) se lahko sestavi ali prepogne na četrtine (dve tiskarski poli v eni legi) ali šestine itd.

leto fonograma ("P") (Phonogram ("P") date)

Leto, ki se pojavlja skupaj z znakom © za avtorske pravice za zvočne posnetke; v različnih konvencijah in zakonih o avtorskih pravicah ima različne pomene, na splošno pa označuje prvo leto zvočnega posnetka.

leto izida, produkcije in/ali distribucije (date of publication, production, and/or distribution)

Leto oz. datum, ko je bil vir uradno dan v prodajo ali javno distribucijo, običajno naveden v obliki letnice; razlikuje se od datumov/letnic, ki se nanašajo na intelektualno odgovornost, kot npr. datum sestavljanja. [ODLIS, *pod* leto izida]

list (leaf)

Ena od enot, v kateri je izvirna pola ali polovica pole papirja, pergamenta itd. zganjena tako, da tvori del knjige, brošure, revije itd.; vsak list ima dve strani, na vsaki strani eno, stran oz. strani sta lahko tudi prazni. [AACR2]

list (sheet)

V pomenu, kot se uporablja v območju fizičnega opisa, posamezen kos papirja, ki ni plakat ali letak in je potiskan na eni ali obeh straneh.

listni blok (flip chart)

Skupina tematsko povezanih podatkov na listih, ki so med seboj pritrjeni na vrhu ali ob strani, in so namenjeni predstavitvi na stojalu.

ločljivost (resolution)

<grafični viri> Najmanjša merska enota, ki se uporablja za beleženje podatkov o računalniški sliki; izražena je s številom točk na inč ali pikslov na črto ali črt na milimeter. Označuje količino podatkov, ki so v enem pikslu slike.

ločljivost (resolution)

<kartografski viri> Natančnost prikaza lokacije in oblike geografskih elementov s pomočjo merila zemljevida. Večje kot je merilo zemljevida, večja je možna ločljivost. Manjše kot je merilo zemljevida, manjša je ločljivost, zato je treba meje objekta zgladiti, poenostaviti ali pa jih sploh ne smemo prikazati, npr. majhna področja so lahko prikazana s točkami. Pri sliki z ločljivostjo enega metra vsak piksel slike predstavlja en kvadratni meter tal.

logotip (logo)

Znak ali grafična podoba podjetja, organizacije, agencije ali ustanove na publikacijah in promocijskem gradivu, kot pravno zavarovan znak ali simbol njihove identitete. [ODLIS]

lokalni dostop (local access)

Glej neposredni dostop.

medij (medium)

Fizična snov ali material (papir, film, magnetni trak, optični disk itd.), ki nosi oz. predstavlja vsebino informacij (*glej tudi* format <elektronski viri>; multimedijijski vir; fizični nosilec).

medij za shranjevanje (storage medium)

Glej medij.

mere (dimensions)

Linearne mere (višina, širina, globina) vira in/ali tiste dimenzije, ki so bistvene pri virih, pri katerih je za uporabo potrebna posebna oprema.

merilo (scale)

<kartografski viri> Razmerje med razdaljami, ki so prikazane na viru, in dejanskimi razdaljami v naravi.

mikrofilmska kaset (microfilm cassette)

Glej kaset.

mikrofilmski trak (microfilm slip)

Kratek mikrofilm, ki ni zvit na kolutu.

mikrofiš (microfiche)

Film pravokotne oblike, ki vsebuje dvodimenzionalno razporejene mikrofotografije. Mikrofiši imajo običajno naslov in druge bibliografske podatke, ki jih lahko beremo brez povečave.

mikrokartica (microopaque)

Pravokotna neprosojna kartica, ki vsebuje dvodimenzionalno razporejene mikrofotografije.

mikrooblika (microform)

Vir s slikami, ki so premajhne za branje s prostim očesom; za branje jih je treba povečati.

monografski vir (monographic resource)

Vir, zaključen v enem delu ali z vnaprej določenim številom delov.

monografski vir v več delih (multipart monographic resource)

Monografski vir s končnim številom fizično ločenih delov, zasnovanih ali objavljenih kot celota; posamezni deli imajo lahko svoje lastne naslove in navedbe odgovornosti. Noben del ni pomembnejši od drugih.

multimedijski vir (multimedia resource)

Vir, ki ga sestavljata dva ali več različnih medijev ali različne oblike istega medija, od katerih ni noben pomembnejši od drugega. Multimedijski vir se običajno uporablja kot celota (*glej tudi* medij).

muzikalije (notated music)

Glasbeni vir v čitljivi obliki, reproduciran s tiskanjem, fotokopiranjem, ofsetnim tiskom, digitalizacijo itd. Muzikalije vključujejo glasbo, namenjeno izvajanju, poučevanju, raziskovanju in vadbi, ter faksimilirane izdaje glasbenih rokopisov.

nadnaslov (avant-titre)

Dodatek k naslovu, ki uvaja stvarni naslov in se v predpisanem viru podatkov za območje naslova in navedbe odgovornosti pojavlja nad stvarnim naslovom.

nadomestilo naslovne strani (title-page substitute)

Stran, del strani ali kak drug del tiskanega vira, ki vsebuje podatke, običajno natisnjene na naslovni strani, in ki jih v primeru manjkajoče naslovne strani uporabimo kot prednostni vir podatkov (npr. ovoj, stran s čelnim naslovom, impresum, uvodnik, prva stran muzikalij, kolofon) (*glej tudi* kolofon).

naslov (title)

Beseda, besedna zveza ali skupina znakov, ki se običajno pojavlja na viru in poimenuje vir oz. delo (ali katerokoli od posameznih del), ki ga vir vsebuje. Vir lahko vsebuje naslove na različnih mestih (npr. v prednostnem viru podatkov, drugje na viru, na embalaži ali spremnem gradivu), naslovi pa so lahko enaki ali različni (*glej tudi* skupni naslov; podrejeni naslov).

naslov na pilepku (docket title)

Naslov, napisan, natipkan ali natisnjen na dokumentu ali na oznaki, ki je pritrjena na dokument; tak naslov na kratko označuje vsebino ali predmet dokumenta; običajno je pravokoten glede na glavno besedilo, na sicer prazni strani dokumenta (npr. na hrbtni strani zadnjega lista), oblikovanega za pregibanje zaradi urejanja pri hranjenju. [DCRM(B)]

naslov razdelka (section title)

Naslov razdelka, ki omogoča razlikovanje posameznih delov skupine sorodnih virov s skupnim naslovom. Naslov razdelka je podrejen skupnemu naslovu zaradi identifikacije vira, ne glede na to, ali je naslov razdelka razlikovalen ali ne. Oznaka kot je *Series C* ali *Second series* je naslov razdelka ali podzbirke, če obstaja več razdelkov hkrati ali če je podzbirka neoštevilčena. Če oznaka predstavlja spremembo v številčenju, se šteje kot del številčenja serijske publikacije ali zbirke (*glej tudi* podrejeni naslov).

naslovna stran (title page)

Stran, običajno na začetku tiskanega vira, ki predstavlja najpopolnejše podatke o viru in o posameznem delu oz. delih v viru. Vsebuje naslov in, običajno, čeprav ne nujno, najpopolnejše podatke o naslovu, navedbo odgovornosti in celotno ali delno navedbo impresuma (*glej tudi* kolofon).

naslovna stran zbirke (series title page)

Dodana naslovna stran s stvarnim naslovom zbirke in običajno, čeprav ne nujno, z drugimi podatki o zbirki (npr. z navedbo odgovornosti, s številčno oznako, z letnico, ki se nanaša na založništvo, z naslovom vira v zbirki).

naslovni zaslon (title screen)

<elektronski viri> Prikaz podatkov, ki vsebuje stvarni naslov in običajno, čeprav to ni nujno, tudi navedbo odgovornosti in druge podatke o publikaciji. [AACR2]

natis (impression)

(1) Vsi izvodi določene izdaje, izdelani hkrati ali v enem postopku;

(2) vsi izvodi listov vira, natisnjeni v eni nakladi iz iste postavitve stavljenih strani (*glej tudi* izdaja, novi natis <tiskani monografski viri>, različica stavka <starejši monografski viri>, različica izvoda).

navedba izdaje (edition statement)

Beseda, besedna zveza ali skupina znakov, ki označuje, da vir pripada določeni izdaji.

navedba odgovornosti (statement of responsibility)

Navedba, prepisana z opisovanega vira, ki se nanaša na osebe, odgovorne za intelektualno ali umetniško vsebino vira, na korporacije, ki so pripravile vsebino vira, ter na osebe ali korporacije, ki so odgovorne za izvedbo vsebine vira. [AACR2]

navedba spremnega gradiva (accompanying material statement)

Kratek opis spremnega gradiva.

navedba zbirke (series statement)

Navedba, ki identificira zbirko ali monografski vir v več delih, ki jim vir pripada, vključno s številčenjem vira znotraj zbirke ali znotraj monografskega vira v več delih.

navpična lega (cine mode)

Razporeditev zaporednih sličic na mikrofilm ali diafilmu, pri katerih je osnovnica okvira pravokotna na robove filma (*glej tudi* vodoravna lega).

neposredni dostop (direct access)

Uporaba elektronskega vira s pomočjo fizičnega nosilca, npr. diska, diskete, kasete ali zaprte kasete, ki ga je treba vstaviti v računalnik ali drugo elektronsko ali zunanjo napravo.

nevezana publikacija z možnostjo posodabljanja (updating looseleaf)

Integrirni vir, ki obsega enega ali več zvezkov in katerega vsebina se dopolnjuje s posameznimi stranmi, ki so dodane, odvzete in/ali nadomeščene z drugimi.

nevezani listi (looseleaf)

Glej nevezana publikacija z možnostjo posodabljanja.

nosilec (carrier)

Glej fizični nosilec.

notranji rob karte (neat line)

<kartografski viri> Črta, običajno v obliki koordinatne mreže, ki obdaja zemljevid.

novi natis (issue)

<tiskani monografski viri> Tisti izvodi določene izdaje, katerih objava je bila načrtovana in se od ostalih izvodov te izdaje razlikujejo v eni ali več podrobnostih (npr. v novi naslovni strani ali kolofonu, ki jasno identificirata izvode kot posebno enoto) (*glej tudi* faksimile; natis; ponatis; različica stavka <starejši monografski viri>; različica izvoda).

oblika vsebine (content form)

Osnovna oblika ali oblike, v katerih je izražena vsebina vira.

območje (area)

Večji del bibliografskega opisa, ki vsebuje podatke določene kategorije ali več kategorij.

obseg (extent)

Število enot in/ali podenot, ki sestavljajo vir, npr. zvezki in/ali strani tiskanega besedila, sličice diafilma, trajanje ali čas predvajanja avdiovizualnega vira.

ovoj (cover)

Zunanja prevleka vira iz kakršnegakoli materiala.

ovojni naslov (cover title)

Naslov, natisnjen na (izvirnem) sprednjem delu ovoja vira.

oznaka dela (part designation)

<viri v več delih> Številčna oznaka, ki sledi skupnemu naslovu in ki samostojno ali v povezavi z naslovom posameznega dela služi za razlikovanje med posameznimi deli.

oznaka podrejenega dela (dependent title designation)

Številčenje, ki samo ali v kombinaciji s podrejenim naslovom omogoča razlikovanje med dvema ali več medsebojno povezanimi viri s skupnim naslovom (*glej tudi* oznaka razdelka; oznaka podzbirke).

oznaka podzbirke (subseries designation)

Številčenje, ki sledi naslovu glavne zbirke in lahko stoji samostojno ali pa skupaj z naslovom podzbirke (*glej tudi* oznaka razdelka).

oznaka razdelka (section designation)

Številčenje, ki sledi skupnemu naslovu in samo ali skupaj z naslovom razdelka določa del skupine sorodnih virov s skupnim naslovom (*glej tudi* oznaka podzbirke).

paginacija (pagination)

Zaporedno številčenje strani tiskanega besedila; za potrebe ISBD izraz vključuje tudi številčenje listov, stolpcev itd.

part (part)

<muzikalije> Glasba, natisnjena za enega od izvajalcev v ansamblu (*glej tudi* klavirski (violinski itd.) part za dirigenta).

part za dirigenta (conductor part)

Glej klavirski (violinski itd.) part za dirigenta.

partitura (score)

Notni zapis vseh partov glasbenega dela v navpični razvrstitvi in istočasnem poteku; dela za en inštrument ali en glas v partituri ni možno prikazati (*glej tudi* pevska partitura; strnjena partitura; poenostavljena partitura; žepna partitura; klavirski izvleček).

pevska partitura (chorus score)

Notni zapis vokalno-instrumentalnega dela, ki obsega samo zborovsko glasbo v obliki partiture brez glasbe za inštrumente.

plakat, letak (broadsheet)

Samostojno izdan list, potiskan le po eni strani in namenjen branju v nezloženi obliki; običajno namenjen javni objavi, razdeljevanju ali prodaji, npr. razglas, reklamni list, letak s pesmijo, obvestilo.

podrejeni naslov (dependent title)

Naslov, ki sam zase ne zadošča za identifikacijo vira in je zato potreben še skupni naslov ali naslov glavnega vira ali naslov glavne zbirke. Primeri za podrejeni naslov so naslovi razdelkov, nekateri naslovi posameznih listov iz zbirke zemljevidov, nekateri naslovi suplementov in nekateri naslovi podzbirk ter naslovi nekaterih delov monografskega vira v več delih (*glej tudi* razdelek).

podzbirka (subseries)

Zbirka, ki izhaja kot del glavne zbirke. Podzbirka ima lahko svoj naslov, ki je podrejen naslovu glavne zbirke, ali pa ne. Podzbirka je lahko oštevilčena ali pa ne (*glej tudi* skupni naslov; podrejeni naslov).

poenostavljena partitura (condensed score)

Notni zapis, v katerem so le glavni glasbeni parti na minimalnem številu črtovij, običajno organiziran po inštrumentalnih skupinah.

pogoji dostopnosti (terms of availability)

Pogoji, pod katerimi je vir dostopen, npr. prodajna cena vira ali navedba, da je vir mogoče najeti ali da je vir brezplačen.

pogostnost (frequency)

Intervali, v katerih izhajajo zvezki ali deli serijske publikacije ali posodobitve integrirnega vira, kot so: dnevno, tedensko, mesečno, letno.

pola (sheet)

<starejši monografski viri> Kos papirja ali drugega materiala, izdelanega v velikosti, ki prekrije tiskovno formo na tiskarski preši.

ponatis (reissue)

Poimenovana ali kako drugače označena serija izvodov vira, ki je nastala iz istega izvirnega izvoda kot prejšnji natis, v isti fizični obliki ter pri istem založniku ali isti produkcijski hiši (*glej tudi* izdaja).

posebna oznaka gradiva (POG) (specific material designation (SMD))

Izraz, s katerim označujemo posebno vrsto gradiva (običajno vrsto fizičnega objekta), ki ji vir pripada.

poster (poster)

Lepak ali plakat, namenjen javnemu prikazovanju.

predhodni naslov (former title)

Prejšnji naslov kontinuiranega vira, ki se nadaljuje z drugim naslovom (v celoti ali delno) ali se združi z drugim kontinuiranim virom pod drugim naslovom ali naslovi ali ga prevzame drug kontinuirani vir (v celoti ali delno) pod drugim naslovom.

prednostni vir podatkov (preferred source of information)

Vir bibliografskih podatkov, ki ima prednost pri pripravi bibliografskega opisa (ali njegovega dela); vsebuje naslov in je običajno najbolj popoln vir informacij za opisovani vir; izberemo ga glede na prednostni vrstni red podatkov za posamezno vrsto vira.

predpisana raba ločil (prescribed punctuation)

Ločila, ki jih uporablja katalogizacijska ustanova glede na določila ISBD in ki uvajajo ali zaključujejo posamezne elemente ali območja bibliografskega opisa.

predpisani viri podatkov (prescribed sources of information)

Vir oz. viri, iz katerih črpamo podatke za posamezne elemente ali posamezna območja bibliografskega opisa; podatke, ki jih vzamemo izven predpisanih virov, ki veljajo za območje, navedemo v oglatem oklepaju.

prepisati (transcribe)

Natančno prepisati besedilne podatke z vira za določeno območje, kar pa ne velja za ločila in velike črke (*glej tudi* zapisati).

prevzem (absorption)

Vključitev enega ali več kontinuiranih virov v drug kontinuiran vir, pri čemer prevzeti kontinuirani viri praviloma izgubijo svojo identiteto.

priloga (insert)

Vstavljen, uvezan ali neuvezan vir, ki redno ali občasno izhaja skupaj z drugim virom. Katerokoli tiskano gradivo, kot so zemljevid, ilustracija, naročilnica, reklamni supplement itd., vstavljeno (neuvezano) v knjigo ali serijsko publikacijo, ki ni sestavni del publikacije. [ODLIS] (*glej tudi* spremno gradivo; skupni naslov; podrejeni naslov).

privezано (bound with)

Izraz za tiskani vir, ki je znotraj enega zvezka skupaj z enim ali več drugimi viri, ki so razvrščeni in zvezani po objavi (*glej tudi* izdano s/z). Uporablja se v podrobnem opisu posameznega izvoda.

producent (producer)

<elektronski viri> Oseba ali korporacija, ki je finančno in/ali administrativno odgovorna za postopke izdelave elektronskega vira. Določene vrste odgovornosti se lahko v različnem obsegu nanašajo na ustvarjalne in tehnične vidike določenega dela, vključno z zbiranjem podatkov in pretvorbo podatkov v računalniško obliko.

producent (producer)

<filmi> Oseba, ki je na splošno odgovorna za nastanek filma. Posebne vrste odgovornosti se lahko v različnem obsegu nanašajo na ustvarjalne in tehnične vidike določene produkcije.

producent (producer)

<zvočni posnetki> Oseba, ki nosi tehnično odgovornost za nastanek zvočnega posnetka. Producent je lahko v večji ali manjši meri odgovoren tudi za ustvarjalne in druge vidike zvočnega posnetka.

produkcijska hiša (production company)

<filmi> Podjetje, ki je odgovorno za finančno, tehnično in organizacijsko poslovanje pri nastanku filma.

produkcijska hiša (production company)

<zvočni posnetki> Podjetje, ki je odgovorno za nastanek zvočnega posnetka ali za njegovo množično proizvodnjo (npr. tiskanje plošč ali presnemavanje kopij na trakovih).

projekcija (projection)

<kartografski viri> Sistematično razporejene črte na ravni površini, ki predstavljajo vzporednike geografskih širin in meridiane geografskih dolžin Zemlje ali dela Zemlje ali druge nebesne sfere. [USDMA, *pod* projekcija zemljevida]

prosojnica (transparency)

List iz prosojnega materiala, na katerem je slika in ki ga lahko vložimo v kartonski okvir, namenjen pa je uporabi s pomočjo grafoskopa ali svetlobne škatle; posamezna prosojnica ima lahko dodatne plasti.

prstni odtis (fingerprint)

<starejši monografski viri> Skupina znakov, vzeti iz vira z namenom enoznačne identifikacije izdaje. Prstni odtis vsebuje določeno število znakov, ki jih poiščemo na določenih mestih v besedilu vira, sledi jim številka, ki označuje vir enega ali več znakov in/ali črka, ki označuje smer verižnih vrstic in/ali datum, kot se pojavlja v območju založništva, produkcije, distribucije itd.

publikacija (publication)

Glej vir.

razcepitev (split)

Razdelitev kontinuiranega vira na dva ali več novih in ločenih kontinuiranih virov.

razdelek (section)

<kontinuirani viri> Del skupine sorodnih virov s skupnim naslovom. Razdelek običajno obravnava določeno vsebinsko kategorijo, identificira pa ga skupni naslov skupine in naslov razdelka in/ali oznaka razdelka. Obstaja več različnih ravni razdelkov (podrazdelki).

različica izvoda (variant copy)

Izvod, ki se v bibliografskem smislu kakorkoli pomembno razlikuje od enega ali več izvodov iste izdaje. Izraz se lahko nanaša na natis, novi natis ali različico stavka.

različica stavka (state)

<starejši monografski viri> Vsaka variacija v okviru vira, na podlagi katere se le-ta razlikuje od drugih izvodov znotraj istega ali novega natisa in ki je založnik ni označil kot poseben založniški projekt (*glej tudi* izdaja; natis; novi natis).

rektascenzija (right ascension)

Kotna oddaljenost, merjena proti vzhodu vzdolž ekvatorja od točke pomladišča do časovne krožnice nebesnega telesa, od 0 do 24 ur. [USDMA]

reprint (reprint)

- (1) Nova izdaja, ki čim bolj natančno reproducira besedilo prejšnje;
- (2) nov natis, izveden iz iste matrice kot prejšnji.

samostojni naslov (independent title)

Naslov, ki sam zase zadošča za identifikacijo vira.

serijska publikacija (serial)

Kontinuirani vir, ki izhaja v zaporedju med seboj ločenih zvezkov ali delov, ki so običajno oštevilčeni, konec izhajanja pa ni predviden. K serijskim publikacijam med drugim spadajo časopisi, revije, elektronski časopisi, imeniki, letna poročila, časniki in knjižne zbirke.

signatura (signature)

<starejši monografski viri> Ena ali več črk in/ali simbolov in/ali števil, običajno natisnjenih ob spodnjem robu prve in nekaj naslednjih *recto* strani vsake lege vira, ki omogoča pravilno tiskanje, zgibanje in zlaganje vira.

skupni naslov (common title)

Tisti del naslova, ki povezuje skupino sorodnih virov, od katerih ima vsak še svoj lastni naslov razdelka. Skupni naslov ponazarja to povezanost in skupaj z naslovom razdelka identificira določen vir. Skupni naslov je lahko skupen tudi glavnemu viru in njegovemu suplementu oz. suplementom ter glavni zbirki in njenim podzbirkam, kadar imajo suplement oz. suplementi ali podzbirke podrejeni naslov oz. naslove.

slikovna priloga (plate)

List z ilustracijami, z dodanim besedilom ali brez njega, ki ni sestavni del začetnega ali glavnega zaporedja strani ali listov in ni sestavni del lege besedila. Pri starejših monografskih virih so slikovne priloge vedno listi, ki so tiskani z neko drugo tehniko in ne s tiskarskim strojem. Slikovne priloge lahko vključujejo liste, ki vsebujejo samo gravirano besedilo (*glej tudi* ilustracija).

slikovno gradivo (graphic)

Dvodimenzionalna slika (ali zbir slik) v izvorni obliki, narejena s tehnikami risanja, graviranja, slikanja ali fotografije. Slike so običajno prepoznavne s prostim očesom, čeprav je v enem primeru (stereografi) za gledanje potrebna posebna oprema.

snopič (fascicle)

Del tiskanega vira, ki zaradi prilagajanja tiskanju ali izdajanju izhaja v manjših delih, ki običajno niso popolni; ni nujno, da sovpadajo s formalno delitvijo dela v posamezne dele itd. Običajno so snopiči zavarovani z začasnimi papirnatimi ovitki. Lahko so oštevilčeni ali pa ne. Za razliko od dela je snopič začasna sestavina dela in ne njegov formalni sestavni del. [AACR2]

sprednji naslov (half title)

Natisnjen naslov knjige, v polni ali skrajšani obliki, na recto lista pred naslovno stranjo, običajno v manjši pisavi glede na velikost pisave stvarnega naslova na naslovni strani. [ODLIS]

spremna dokumentacija (accompanying documentation)

Glej dokumentacija.

spremno gradivo (accompanying material)

Katerokoli gradivo, ki je izšlo skupaj z opisovanim virom in se uporablja skupaj z njim (*glej tudi dokumentacija; priloga*).

standard vsebine (content standard)

Podrobna pravila za izdelavo bibliografskih zapisov, s katerimi opišemo in predstavimo vire v knjižnični ali arhivski zbirki. Standard vsebine zagotavlja doslednost znotraj kataloga in med katalogi knjižnic ali arhivov, ki uporabljajo isti standard. Izraz *vsebina* se nanaša na vsebino bibliografskega ali opisnega zapisa, ne pa na vsebino vira, ki ga opisujemo.

starejši monografski vir (older monographic resource)

Vir, izdelan pred uvedbo strojnega tiska v devetnajstem stoletju; sem spadajo tako javno objavljeni viri kot tudi viri, ki so bili natisnjeni le v nekaj izvodih ali celo samo v enem izvodu, in sicer za zasebno ali omejeno distribucijo.

stavljena stran (type-page)

Postavitev premičnih črk v obliko, ki je uporabljena za odtis posamezne strani na polo.

stenska slika (wallchart)

Neprosojen list, oblikovan za prikaz in predstavitev podatkov v grafični ali tabelarni obliki.

stereografska slika (stereograph)

Diapozitivi ali slike, postavljene v parih in izdelane tako, da pri gledanju s pomočjo stereoskopa ustvarjajo vtis tridimenzionalnosti. Stereografske slike so lahko natisnjene tudi na neprosojni površini, in sicer so v tem primeru namenjene za gledanje s posebnim pripomočkom, ki je sestavljen iz dvobarvnih leč, vstavljenih v kartonski okvir; ta vrsta stereografske slike se običajno pojavlja kot ilustracija v knjigi.

stopenjski opis (multilevel description)

Način bibliografskega opisa, ki temelji na delitvi opisnih podatkov na dve ali več stopenj. Prva stopnja opisa vsebuje podatke, ki so skupni celotnemu ali glavnemu viru. Druga in naslednje stopnje vsebujejo podatke, ki se nanašajo na posamezne dele ali druge enote.

storitvena znamka (trademark name)

Glej blagovna znamka.

strnjena partitura (close score)

Notni zapis, v katerem so vsi parti na minimalnem številu črtovij, običajno na dveh.

stvarni naslov (title proper)

Glavno poimenovanje vira, tj. naslov vira v obliki, ki se pojavlja v prednostnem viru podatkov opisovanega vira. Stvarni naslov vključuje alternativne naslove, izključuje pa vzporedne naslove in dodatke k naslovu. V primeru razdelka oz. nekaterih suplemen-
tov ali naslovov podzbirk oz. delov lahko stvarni naslov sestoji iz dveh ali več delov: skupnega naslova (ali naslova glavne zbirke ali naslova monografskega vira v več delih), podrejenega naslova in oznake podrejenega naslova. Za vire, ki vsebujejo več samostojnih del, je stvarni naslov istočasno tudi zbirni naslov. Za vire, ki vsebujejo več samostojnih del in so brez zbirnega naslova, velja, da so brez stvarnega naslova. Tudi zbirka ali podzbirka imata svoj lastni stvarni naslov (*glej tudi* skupni naslov, podrejeni naslov, oznaka podrejenega naslova).

suplement (supplement)

Vir, ki običajno izide samostojno in dopolnjuje glavni vir bodisi z novimi podatki bodisi je njegovo nadaljevanje ali pa vključuje posebnosti, ki jih v glavnem viru ni. Suplement ima lahko naslov, ki je podrejen naslovu glavnega vira, ali pa ne (*glej tudi* skupni naslov, podrejeni naslov).

svežnjič (quire)

Glej lega.

številčenje (numbering)

Označevanje zaporednih zvezkov ali delov vira. Številčenje lahko vključuje številko, črko, kak drug znak ali kombinacijo le-teh, s spremno besedo (letnik/zvezek, številka itd.) ali brez nje, in/ali časovno oznako.

številčno merilo (representative fraction)

Merilo zemljevida ali karte, izraženo v obliki razmerja ali ulomka. [USDMA]

številka klišeja (plate number)

<muzikalije> Številka, dodeljena izvirnemu klišeju, ki se pojavlja na dnu strani muzikalij in identificira kliše, iz katerega je bila izdaja natisnjena. Številka klišeja lahko sestoji iz kombinacije števil, črk ali simbolov; vključuje lahko tudi ime založnika.

študijska partitura (study score)

Glej žepna partitura.

tiskani vir (printed resource)

Vir, čitljiv s prostim očesom, ali vir v tipni obliki, namenjeni slabovidnim, vključno z viri, izdanimi za omejeno distribucijo ali prodajo po naročilu.

tiskar (printer)

Oseba ali podjetje, ki vir tiska, za razliko od založnika, ki vir izdaja, in knjigarja, ki ga prodaja; pri prvih tiskanih knjigah sta bila tiskar in založnik pogosto ista oseba oz. podjetje. [ODLIS]

tiskovna forma (type-forme)

Kombinacija stavljenih strani, ki so postavljene in trdno nameščene v okvir ter uporabljene za odtis na eno stran pole.

učna slika (study print)

Slika z dodanimi vprašanji in s pojasnili, ki so pogosto natisnjena na hrbtni strani.

učni kartonček (flash card)

Karton ali drug neprosojen material, na katerem so natisnjene besede, številke ali slike in je namenjen hitremu prikazovanju.

umetniška reprodukcija (art reproduction)

Mehansko reproducirano umetniško delo v komercialni izdaji.

variantni naslov (variant title)

Naslov, ki ga nismo izbrali za stvarni naslov ali dodatek k naslovu.

večji letak (broadside)

Glej plakat.

vezava "od hrbta do hrbta" (back-to-back)

Vrsta vezave, v kateri sta dve besedili uvezani skupaj, vsako se začne od ene platnice, strani besedil so obrnjene enako glede na hrbet knjige, npr. francosko in arabsko besedilo uvezano skupaj (*glej tudi* vezava "tête-bêche").

vezava "tête-bêche" (tête-bêche)

Vrsta vezave, pri kateri se besedilo enega dela začne "spredaj", besedilo drugega dela pa "zadaj", pri čemer sta besedili tiskani v nasprotnih smereh, npr. angleško in francosko besedilo, vezano skupaj (*glej tudi* vezava "od hrbta do hrbta").

videodisk (videodisc)

Okrogla plošča, čitljiva z laserjem ali iglo, ki vsebuje tako zvočne kot video signale, zabeležene v analogni (npr. format laserskega diska) ali digitalni obliki (npr. format DVD), namenjena pa je predvajanju na televizijskem sprejemniku ali računalniku.

videokaseta (videocassette)

Glej kaseto.

videokolut (videoreel)

Glej kolut.

videoposnetek (videorecording)

Posnetek vizualnih slik, običajno v gibanju in z zvočno spremljavo, namenjen predvajanju s pomočjo televizijskega sprejemnika ali drugih elektronskih naprav.

vir (resource)

Vsaka oblika entitete, materialna ali nematerialna, intelektualne in/ali umetniške vsebine, ki je osnova posameznega bibliografskega opisa, zasnovana, izdelana in/ali izdana pa je kot enota. Viri vključujejo besedilo, glasbo, mirujoče in gibljive slike, grafike, zemljevide, zvočne posnetke in videoposnetke, elektronske podatke ali programe, vključno z viri, ki izhajajo kot serija (*glej tudi* celoten vir).

vir v več delih (multipart resource)

Vir, sestavljen iz ločenih delov, ki so zasnovani, ustvarjeni, izdelani ali urejeni kot enota. Vir v več delih je lahko monografski vir v več delih ali serijska publikacija.

virji podatkov (sources of information)

Glej prednostni vir podatkov; predpisani virji podatkov.

vizualni vir (visual resource)

Vir, katerega vsebina je izražena pretežno v obliki slik, mirujočih ali gibljivih, projiciranih ali neprojiciranih, npr. slikovno gradivo, filmi, videoposnetki.

vodoravna lega (comic mode)

Razporeditev zaporednih sličic na mikrofilmu ali diafilmu, pri katerih je osnovnica okvira vzporedna z robovi filma (*glej tudi* navpična lega). [ODLIS]

vrsta medija (media type)

Vrsta ali vrste nosilcev, ki se uporabljajo za prikaz vsebine vira; običajno gre za format medija za shranjevanje in ohišje nosilca v kombinaciji z vrsto vmesne naprave, s katero prikažemo, pogledamo, predvajamo itd. vsebino vira.

vstavek (inset)

<starejši monografski viri> Katerikoli list ali lega, ki je posebej tiskana na tiskarskem stroju in ni sestavni del osnovne lege, a je izdana skupaj z njim. V knjigoveštvu: del iz dveh ali več listov, vstavljen v drugi del, tako da sta zadnja pregiba obeh delov sešita z isto nitjo. Vstavljeni del je lahko zavrt okoli glavnega dela ("zunanj vstavek") ali pa je nameščen v sredino ali na neko drugo mesto znotraj glavnega dela. Vstavljanje omogoča vključevanje slikovnih prilog brez zamudnega lepljenja ali šivanja teh prilog v osnovno delo. [ODLIS]

Nanaša se tudi na manjši diagram, zemljevid ali ilustracijo v okviru večjega zemljevida ali ilustracije, ki je običajno obrobljena s črtami. [ODLIS]

vzporedni naslov (parallel title)

Naslov, ki se pojavlja v prednostnem viru podatkov kot ustreznica v drugem jeziku ali pisavi stvarnega naslova vira ali posameznega dela v viru brez skupnega naslova.

začetne strani (preliminaries)

Naslovna stran oz. naslovne strani (ali nadomestila zanje) skupaj s hrbtno stranjo naslovne strani oz. hrbtnimi stranmi naslovnih strani (ali nadomestil zanje) in vse strani, ki so pred naslovno stranjo oz. naslovnimi stranmi (ali nadomestili zanje).

začetne črke (initialism)

Začetne črke imena organizacije ali druge entitete ali katerekoli skupine besed (*glej tudi* akronim).

založnik (publisher)

Oseba ali korporacija, ki pripravlja in izdaja vir za javno prodajo ali distribucijo, običajno na osnovi pravne pogodbe, po kateri založniku pripadajo določene izključne pravice v zameno za prevzem finančnega rizika založništva in za izplačilo odškodnine avtorju, običajno z deležem dobička; pri starejših knjigah sta tiskar in založnik pogosto ista, toda od srede 19. stoletja funkciji opravljata različni entiteti. [ODLIS]

založniška številka (publisher's number)

<muzikalije> Evidenčna številka, ki jo dodeljujejo založniki muzikalij; običajno se pojavlja na naslovni strani muzikalij in je z njo mogoče vir identificirati, ga lažje naročiti in distribuirati. Vsebuje lahko tudi ime založnika.

zapisati (record)

Izdelati opis na podlagi podatkov v viru, namesto natančno prepisati besedilne podatke (*glej tudi* prepisati).

zaprta filmska kaset (film cartridge)

Glej zaprta kaset.

zaprta kaset (cartridge)

Kolut filma ali magnetnega traku, ki je trajno zaprt v škatli in katerega konca sta spojena med seboj, da je omogočeno neprekinjeno predvajanje brez previjanja; uporablja se za zapisovanje mikroreprodukcij besedila in/ali slik (zaprta mikrofilmska kaset) ali za predvajanje zvoka (zaprta zvočna kaset), filmov (zaprta filmska kaset) ali videa (zaprta videokaset). Običajno je izdelana tako, da jo lahko vstavimo v napravo za prikazovanje ali predvajanje.

zaprta mikrofilmska kaset (microfilm cartridge)

Glej zaprta kaset.

zaprta videokaset (videocartridge)

Glej zaprta kaset.

zaprta zvočna kaset (sound cartridge)

Glej zaprta kaset.

zbirka (series)

(1) Serijska publikacija, ki sestoji iz več posameznih virov, ki izhajajo zaporedoma in so lahko oštevilčeni ali neoštevilčeni, poleg lastnega stvarnega pa imajo še zbirni naslov, ki se nanaša na skupino v celoti, tj. naslov zbirke;

(2) oštevilčeno zaporedje zvezkov ali delov znotraj serijske publikacije (npr. *Notes and queries, 1st series, 2nd series itd.*).

zbirni naslov (collective title)

Naslov vira, ki vsebuje dve ali več samostojnih del in se nanaša na vir kot celoto.

združitev (merger)

<kontinuirani viri> Združitev dveh ali več kontinuiranih virov v nov kontinuirani vir, pri čemer viri, ki se združijo, izgubijo svojo identiteto.

zemljevid v več listih (map series)

Skupina sorodnih, a fizično ločenih in bibliografsko različnih kartografskih enot; producent oz. producenti ali izdajatelj oz. izdajatelji jih izdajo z namenom, da tvorijo celoto. S stališča bibliografske obdelave takšno skupino identificira skupna značilnost ali kombinacija značilnosti, ki vključujejo skupno oznako (npr. zbirni naslov, številko ali kombinacijo obeh), sistem identifikacije listov (vključno z zaporednim ali s časovnim sistemom številčenja), merilo, založnika, kartografske značilnosti, enotni format itd.

zvezek (issue)

<serijske publikacije> Eden od zaporednih delov serijske publikacije.

zvočna kaseta (sound cassette)

*Glej kaset*a.

zvočni disk (sound disc)

Optični disk z digitalnim zapisom zvoka na kovinski površini, ki je zaščiten s plastično polikarbonatno maso.

zvočni posnetek (sound recording)

Posnetek z mehanskim ali elektronskim zapisom zvočnih vibracij z namenom reproduciranja zvoka. [AACR2]

žepna partitura (miniature score)

Pomanjšana partitura, ki v osnovi ni namenjena za izvajanje; včasih se imenuje "miniaturna partitura" ali "študijska partitura".

KAZALO

- Akronimi in začetne črke A.6.5
 v dodatku k naslovu 1.1.4.1.1, 1.3.3.1
 v navedbi odgovornosti 1.4.5.4
 v stvarnem naslovu A.2.7.1, 1.1.3.3,
 1.3.3.1, 7.1.1.3
glej tudi Okrajšave
- Alternativni naslov 1.1.3.4
- Barve 5.2.4
- Bibliografije, opombe 7.7.3
- Bibliografska preteklost
 opombe 7.2
- Bibliografski zapisi
 eden ali več A.2.1
- Časovna oznaka
glej Podatki o številčenju
- Črke v naslovih A.2.7.1., 1.1.3.5
- Diafilmi 5.1.3, 5.2.7
- Distribucija
glej Območje izida, produkcije,
 distribucije itd.
- Distributer 4.2.5
- Dodatek k naslovu 1.3
 v zbirki in podzbirki 6.3
- Dostopnost, Pogoji
glej Pogoji dostopnosti
- Druge fizične podrobnosti 5.2
- Dvosmerni zapisi Dodatek B
- Elektronski vir z neposrednim dostopom
 7.0.4
 mere 5.3.1.1
- Elektronski viri
glej Elektronski viri z neposrednim
 dostopom
 Elektronski viri z dostopom na
 daljavo
- Elektronski viri z dostopom na daljavo
 obseg 5.1.3
 opombe 7.0.5
- Embalaza 5.3.1.1, 5.3.1.3
- Faksimile
 izid, produkcija, distribucija itd. 4
 opombe 7.2.4.2
- številčenje 3.3
- Generični naslov A.2.6.2.(a), 1.1.3.1
- Glasbeni format, Navedba (muzikalije)
 3.2
- Ilustracije 5.2.3
- Ime datoteke 1.1.2
- Ime tiskarja ali izdelovalca
glej Tiskar ali izdelovalec
- Ime založnika, producenta in/ali
 distributerja
glej Založnik, producent in/ali
 distributer
- Impresum
glej Območje izida, produkcije,
 distribucije itd.
- ISBN 8.1.2
- ISSN 8.1.2
 opombe 7
 v zbirki in podzbirki 6.5
- Izdaje, Različne
 opombe 7.2.4.3
- Izdano z 7.2.4.6
- Izdelovalec
glej Tiskar ali izdelovalec
- Izvod, Opombe 7.11
- Jezik opisa A.5
 v dvosmernih zapisih Dodatek B
- Jeziki, Več A.3.2.9
- Ključni naslov 8.2
- Kolacija (starejši monografski viri) 7.5.1
glej tudi Območje fizičnega opisa
- Kontrakcije A.6.1
- Koordinate 3.1.3
- Kraj izida, produkcije in/ali distribucije
 4.1
- Kraj tiska ali izdelave 4.4
- Kvalifikator vsebine 0.1.1
- Leto copyrighta 4.3.6, 4.3.7
- Leto/datum izida, produkcije in/ali
 distribucije 4.3
- Leto privilegija 4.3.6
- Leto tiska ali izdelave 4.3.7

- Ločila A.3.2
- Logotip
v stvarnem naslovu 1.1.3.3
- Manjše spremembe stvarnega naslova
glej Stvarni naslov – spremembe
- Matematični podatki (kartografski viri)
3.1
opombe 7.3.1
- Mednarodna standardna knjižna številka
glej ISBN
- Mednarodna standardna številka serijske
publikacije
glej ISSN
- Mere vira 5.3
- Merilo
glej Navedba merila
- Mikrooblike 5.2.5
- Način dostopa, Opombe 7.0.5
- Nadaljevanje, Opombe 7.2.4.7.1
- Namen ISBD A.1.2
- Napačno črkovane besede A.8
- Naslov
glej Alternativni naslov
Generični naslov
Ključni naslov
Naslov razdelka
Podrejeni naslov
Skupni naslov
Stvarni naslov
Variantni naslov
Vzporedni naslov
Zbirni naslov
- Naslov razdelka 1.1.4.6.1, 1.1.5.3
- Naslovna stran A.4.2.1.1
- Navedba avtorja
glej Navedba odgovornosti
- Navedba izdaje 2.1
dodatna navedba izdaje 2.4
navedba odgovornosti 2.3, 2.5
opombe 7.2
prepis 2.1.2
spremembe A.2.6.2.(b), 2.1.5
ugotovljena izdaja 2.1.3
v zbirki ali podzbirki 6.3.3
vzporedna navedba izdaje 2.2
- Navedba merila 3.1.1
- Navedba odgovornosti 1.4
opombe 7.1.4
v dodatku k naslovu 1.3.2
v dodatni navedbi izdaje 2.5
v navedbi izdaje 2.3
v stvarnem naslovu 1.1.3.6
v zbirki ali podzbirki 6.4
- Navedba pogostnosti 7.0.3
- Navedba projekcije 3.1.2
- Navedba spremnega gradiva 5.4
v stopenjskem opisu Dodatek A
- Nepopolni izvodi A.10
- Netočnosti A.8
v datumih/letnicah 4.3.5
- Oblika vsebine 0.1
- Območje fizičnega opisa 5
opombe 7.5
- Območje identifikatorja vira in pogojev
dostopnosti 8
opombe 7.8
- Območje izdaje 2
opombe 7.2
- Območje naslova in navedbe
odgovornosti 1
opombe 7.1
- Območje opomb 7
- Območje posebnih podatkov o gradivu
ali o vrsti vira 3
opombe 7.3
- Območje posebnih podatkov o vrsti vira
glej Območje posebnih podatkov o
gradivu ali o vrsti vira
- Območje založništva, produkcije
distribucije itd. 4
opombe 7.4
- Območje zbirke 6
dodatek k naslovu 6.3
naslov 6.1
navedba odgovornosti 6.4
opombe 7.6
številčenje 6.6
vzporedni naslov 6.2
- Obravnavanje virov A.2
- Obseg ISBD A.1.1

- Obseg vira 5.1
Odcepitev, Opombe 7.2.4.7.3
Odnosi z drugimi kontinuiranimi viri
  opombe 7.2.4
Okrajšave A.6, Dodatek D
  v fizičnih opisih Dodatek D
  v imenih založnikov 4.2.7
  v naslovu A.2.7.1
  v navedbah izdaje 2.1.2
  v navedbi projekcije 3.1.2.2
  v pojasnilu k identifikatorju 8.1.3
  v številčenju zbirke ali podzbirke
    6.6.1
  glej tudi Akronimi in začetne črke
Opis
  osnova A.4.1
  spremembe, ki ne zahtevajo novega
    opisa A.2.7
  spremembe, ki zahtevajo nov opis
    A.2.6, 1.1.6, 1.4.6
Paginacija, Navedba 5.1.4
Pisava opisa A.5
  v dvosmernih zapisih Dodatek B
Pisave, Več A.3.2.9
Podatki o številčenju 3.3
  opombe 7.3.3
  v zbirki in podzbirki 6.6
Podrejeni naslov 1.1.3.7, 1.1.4.6.1, 6
  prepis 1.1.5.3
Podzbirka 6
  opombe 7.2.4.7.5, 7.2.4.7.6
  oznaka, ki ni podrejena 1.1.5.3
Pogoji dostopnosti 8.3
  opombe 7.8
Pojasnilo
  k identifikatorju vira 8.1.3
  k pogojem dostopnosti 8.3.2
Posebna oznaka gradiva 5.1
Povzetek, Opombe 7.10.2
Prečkovanje v latinico
  glej Transliteracija
Prednostni vir podatkov A.4.2
Predpisana ločila A.3.1
Predpisani viri podatkov A.4.3
Prevod, Opombe 7.2.4.1
Prevzem, Opombe 7.2.4.7.4
Priloge 1.1.4.6.2
  opombe 7.2.4.4, 7.2.4.5
Primeri A.11
Privezano 7.11
Produkcija
  glej Območje založništva, produkcije,
  distribucije itd.
Prstni odtis 8.1.5
Razcepitev ali odcepitev, Opombe
  7.2.4.7.3
Različice 2.1.1
Reprodukcija 4
  opombe 7.2.4.2
Simboli A.9
Sistemske zahteve, Opombe 7.0.4
Skrajšave A.6
  v dodatku k naslovu 1.3.4.2
  v navedbi odgovornosti 1.4.5.3
  v stvarnem naslovu 1.1.5.1
  v virih brez stvarnega naslova
    1.1.5.4
Skupni naslov 1.1.3.7, 6
  prepis 1.1.5.3
Spremembe imena založnika, producenta
  in/ali distributerja
  glej Založnik, producent in/ali
  distributer - spremembe
Spremembe navedbe odgovornosti
  glej Navedba odgovornosti -
  spremembe
Spremembe stvarnega naslova
  glej Stvarni naslov - spremembe
Spremembe v navedbi izdaje
  glej Navedba izdaje - spremembe
Standardne številke 8
  opombe 7.8
Stopenjski opis 5.4.3, Dodatek A
Stvarni naslov 1.1
  opombe 7.1.1
  spremembe A.2.6, A.2.7, 1.1.6
  v zbirki in podzbirki 6.1
Suplementi 1.1.4.6
  opombe 7.2.4.4, 7.2.4.5
Številke v naslovih 1.1.3.5

- Tehnične posebnosti 7.0.4
Tisk ali izdelava
    kraj
        glej Kraj tiska ali izdelave
    let
        glej Leto tiska ali izdelave
Tiskar ali izdelovalec 4.5
Tiskarske napake A.8
Transliteracija A.5
    opombe 7.1.1.2
Uporaba/uporabniki, Opombe 7.10.3
Uporabniki, Opombe
    glej Uporaba/uporabniki, Opombe
Variantni naslov 1.3.1
    opombe 7.1.1.2
Več jezikov
    glej Jeziki, Več
Več pisav
    glej Pisave, Več
Večje spremembe stvarnega naslova
    glej Stvarni naslov – spremembe
Velike črke A.7
    dodatek k naslovu 1.3.4.2
    naslov zbirke ali podzbirke 6.1
    stvarni naslov 1.1.5.1
    vzporedni naslov 1.2.5.1
Vezava, Opombe 7.8.2
Vir z nevezanimi listi 4.3.10.2, 5.1.2
Viri podatkov A.4
Vrsta medija 0.2
Vsebina, Opombe 7.7
Vzporedna navedba izdaje
    glej Navedba izdaje – vzporedna
        navedba izdaje
Vzporedni dodatek k naslovu 1.3.4.7
Vzporedni naslov 1.2
    opombe 7.1.3
    v zbirki in podzbirki 6.2
Začetne črke
    glej Akronimi in začetne črke
Založnik, producent in/ali distributer
4.2
Založništvo, produkcija in/ali
distribucija, Leto
    glej Leto/datum izida, produkcije in/
        ali distribucije
Zbirni naslov 1.1.4.3
    navedba izdaje 2.1.4.2
    viri brez zbirnega stvarnega naslova
        1.1.4.4, 1.1.5.2
Združitev, Opombe 7.2.4.7.2
Zvok 5.2.6
Žanr, Opombe 7.1.2.1
    v zbirki in podzbirki 6.1
    opombe 7.1.1